Heidi Ulrich

Tom Joe

1. díl

Bratr Sokola

Přeloženo z německého originálu:
Heidi Ulrich: Tommy Joe – Der Bruder des Falkes, Band 1
Christliche Schriftenverbreitung, Hückeswagen

2014

ŠÍŘENÍ PÍSMA SVATÉHO
Spolek pro šíření křesťanské vzdělávací literatury
Nabočany 19
538 62 Hrochův Týnec

www.sirenipismasvateho.cz
info@sirenipismasvateho.cz

2021

Obsah

PŘEDMLUVA **11**

1. KAPITOLA **15**

2. KAPITOLA **23**

3. KAPITOLA **29**

4. KAPITOLA **35**

5. KAPITOLA **41**

6. KAPITOLA **47**

7. KAPITOLA **53**

8. KAPITOLA **62**

9. KAPITOLA **72**

10. KAPITOLA **79**

11. KAPITOLA **90**

12. KAPITOLA **100**

13. KAPITOLA **106**

14. KAPITOLA **117**

15. KAPITOLA **128**

16. KAPITOLA **140**

17. KAPITOLA **151**

18. KAPITOLA **160**

19. KAPITOLA **174**

20. KAPITOLA **188**

21. KAPITOLA **204**

DOSLOV **222**

ARCTIC OCEAN
Beaufort Sea
ALASKA
YUKON
NORTHWEST TERRITORIES
NUNAVUT
Beaver Lake
BRITISH COLUMBIA
ALBERTA
CANADA
Edmonton
MANITOBA
SASKATCHEWN
Calgary
USA

GREENLAND
(DENMARK)
Baffin Bay
Davis
Strait
Labrador Sea
NORTH ATLANTIC OCEAN
Hudson Bay
NEWFOUNDLAND
AND LABRADOR
QUEBEC
NEW
BRUNSWICK
NOVA
SCOTIA
ONTARIO
Montréal

Předmluva

Foukal studený vítr od severu. Kulhavá srnka se naklonila nad raneček, který ležel před ní na saních. Byl pečlivě zabalený do teplé kožešiny z medvěda, jen nahoře zůstal úzký otvor, z kterého vykukoval malý světlý obličej zpod kožešinové čepice. Dítě tvrdě spalo. Kulhavá srnka tomu byla ráda, protože se alespoň nemusela bát, že dítě spadne ze saní. Vzala ho do náruče a pokoušela se ho ochránit před zimou, jak jen to šlo.

Saně klouzaly téměř bez hluku po třpytivé sněhové pláni směrem na západ. Sněhové pláně se k severu rozprostíraly snad do nekonečna, ale na jihu byly ohraničené světlým borovým lesem. Sáňové spřežení mířilo do osady Beaver Lake[1], ve které žili nejen indiáni, ale i běloši. „Hua he!“ pobídl Šedý mrak psy ve spřežení a ti se rozběhli rychleji. Šedý mrak byl celý zachumlaný do kožešin stejně jako Kulhavá srnka. Psí spřežení řídil vestoje. Kulhavá srnka byla velmi ráda, že se její bratr nechal přemluvit k této cestě. I tak to byla velmi náročná cesta, kterou by sama nikdy nezvládla.

Opatrně pohnula pravou nohou a obličej se jí zkřivil od bolesti, kterou pocítila v noze. Od té doby, co jako dítě spadla ze skály, kulhala. Tehdy dostala jméno „Kulhavá srnka“. Nenáviděla to jméno. Copak na ní druzí viděli jen její vadu? Asi to tak bylo, neboť když vyrostla, žádný mladý indián se na ni nepodíval významným pohledem, ani jí nepřinesl nějaký dárek. Všechny její přítelkyně byly dávno vdané a měly děti – jen ona ne. Žila dál se svou starou babičkou v chýši, která patřila Šedému mrakovi a jeho ženě Zářícímu slunci. Nosila dříví, vodu, sbírala lesní plody a bylinky, vařila, až do jednoho dne v minulém roce, kdy divoké husy letěly na jih. To byl den, kdy našla bílou ženu pod zakrslou stříbrnou břízou.

Raneček před ní na saních se pohnul. Šeptala mu konejšivá slova a houpala ho v náručí. Toto maličké děťátko měla u sebe bílá žena. Podala jí ho a přitom šeptala slova, kterým Kulhavá srnka nerozuměla. Kulhavá srnka od ní vzala dítě a zůstala tam bezmocně stát. Žena ukázala na miminko a pak s námahou vyndala z kapsy pláště plochý čtyřhranný předmět a také ho podala Kulhavé srnce. Potom ji přepadl záchvat kašle a nakonec vyčerpáním usnula. Kulhavá srnka šla s miminkem do vsi, donesla ho ke své babičce a pak spěchala se

[1] Beaver Lake – Bobří Jezero

dvěma jinými indiánskými ženami k spící bělošce. Ale nemohly ji vzbudit. Bílá žena usnula, aby se na této zemi již neprobudila.

Nikdo nevěděl, kdo byla ta žena a co hledala zde na severu. Po způsobu bělochů ji uložili do dřevěné truhly a pohřbili ji pod stříbrnou břízou.

Ale Kulhavá srnka měla od toho dne dítě. Co na tom, že měl ten malý chlapeček bílou kůži a modré oči! Bylo to děťátko, které si Kulhavá srnka vždycky přála. Zářící slunce měla právě také miminko a měla dost mléka, a tak kojila i maličkého. Ale jeho vlastní maminkou byla Kulhavá srnka. Ušila mu měkké šatečky ze srnčí kůže a maličké kožešinové mokasíny. Když v noci plakal, vzala ho k sobě, zabalila ho do své deky a zpívala mu ukolébavky, které ji naučila babička. Říkala mu Kinnuk a byla šťastná.

Něžně se podívala na malou postavičku před sebou, zabalenou v medvědí kožešině. Toho chlapečka milovala a přece se s ním dnes měla rozloučit. Při té myšlence se jí sevřelo srdce. Smutně spolkla slzy, které se jí draly do očí. Před třemi týdny si poprvé všimla, že ji pozoruje Kroužící orel. Jejich zraky se na chviličku setkaly. Pak se začervenala a dívala se na zem. Kroužící orel ztratil asi před rokem svoji ženu. Myslel snad na nový sňatek? Téměř to tak vypadalo, protože se na ni díval čím dál častěji. Jednoho dne ležela před dveřmi jejich chýše jelení kýta. Dárek pro Kulhavou srnku! Staré ženy v osadě si šeptaly něco o svatbě na jaře. Kroužící orel se na ni díval pohledem, který mnoho prozrazoval. Ale Kulhavé srnce neušly ani odmítavé pohledy, kterými se díval na dítě v její náruči. Bylo to jasné: Kroužící orel ji chtěl za manželku. Ale nechtěl bílého syna. Kulhavá srnka dospěla s těžkým srdcem k rozhodnutí. Doveze Kinnuka do Beaver Lake. Tam bude vyrůstat. Bílé dítě patří nakonec k bílým lidem, tak si to říkala. A s Kroužícím orlem budou mít vlastní děti.

Indiánka si opatrně protáhla ztuhlá záda, ale přitom držela maličkého opatrně a pevně. Do Beaver Lake už to nemohlo být daleko. V mysli si opakovala anglickou větu, kterou ji naučila její švagrová Zářící slunce: „Dát dítě staré bílé ženě.“ Zářící slunce chodila rok do misijní školy. Tam se trochu naučila anglicky a slyšela tam také o bílé ženě z Beaver Lake. Musela to být hodná žena. „Dát dítě staré bílé ženě,“ šeptala si Kulhavá srnka. Znovu se něžně zadívala na spícího chlapečka. Brzy se probudí a bude mít hlad. V koženém vaku proto pro něho měla sáček s kukuřičnou moukou. Z ní vařila kaši, kterou už dva týdny Kinnuka krmila. V Beaver Lake ho určitě už nebudou krmit mateřským mlékem. V koženém vaku byly také šatičky pro miminko, které měl

Kinnuk na sobě, když se k ní dostal. Už dávno mu byly malé, ale ona je přesto vzala s sebou. Plochý čtyřhranný předmět by byla dnes ráno málem zapomněla doma. Na poslední chvíli si na něj vzpomněla a zastrčila ho ještě pod svou kožešinovou bundu. Když ho otevřela, ukázaly se bílé stránky, pomalované malými černými znaky. Kulhavá srnka nevěděla, co si počít s touto věcí. Ani Zářící slunce nedokázala rozluštit ty znaky.

„Hua hó!“ volal Šedý mrak na sáňové psy. Ti zpomalili a nakonec celí udýchaní zastavili. Kulhavá srnka se rozhlížela a viděla kolem sebe na okraji borového lesa roztroušené sruby. Byli u cíle. Byli v Beaver Lake. Šedý mrak poručil psům, aby ulehli. Kulhavá srnka byla zimou celá zkřehlá. Namáhavě slezla ze saní a vzala Kinnuka s jeho medvědí kožešinou. „Počkám se psy tady,“ řekl jí Šedý mrak. „Nechci, aby se poprali se psy v osadě.“ Kulhavá srnka přikývla. Tak tedy bude muset jít sama. Váhavě kráčela k osadě. Psi štěkali a škubali za řetězy. Kulhavá srnka se napřímila a pokusila se co nejvíc potlačit své kulhání. Se vztyčenou hlavou se blížila k největší budově.

Jednou rukou otevřela dveře a octla se v místnosti, jejíž zadní stěna byla od podlahy až ke stropu pokryta regály. V nich byly umístěné plechovky, bedýnky, viděla tam také pasti na zvířata a deky. Vpravo u zdi stály pod oknem velké sudy. Zamrzlým okénkem pronikaly sluneční paprsky a v nich byla vidět maličká zrnka prachu, která se vznášela ve vzduchu. Před regály uprostřed místnosti stál podlouhlý stůl. V levé zdi byly dveře. Ty se pojednou otevřely a vešla mladá bílá žena, která nesla plnou náruč dek. Když uviděla Kulhavou srnku, zůstala překvapeně stát. Vlasy jí v paprscích zimního slunce zářily, jako by byly ze zlata. „Dobrý den,“ řekla anglicky. „Vůbec jsem vás neslyšela přicházet. Co pro vás mohu udělat?“ Kulhavá srnka jí nerozuměla ani slovo. Podala ženě miminko a řekla svou vlastní mateřštinou: „Ko redi lanini. Redi lanini tatawasi.“ Žena nechápavě pokrčila rameny. Pak se pozorněji zadívala na raneček zabalený v medvědí kožešině a po obličeji se jí rozlil měkký výraz. „Počkejte tady,“ řekla a položila deky na podlouhlý stůl. „Přivedu někoho, kdo zná vaši řeč. Hned se vrátím!“ Vzala si z věšáku na zdi kožešinovou bundu a šla ke dveřím. Teprve teď si Kulhavá srnka vzpomněla na anglická slova, která ji naučila Zářící slunce. „Dát dítě staré bílé ženě,“ řekla hlasitě. Světlovlasá žena se udiveně obrátila.

„Mluvíte anglicky?“

Teď pokrčila rameny Kulhavá srnka. „Dát dítě staré bílé ženě,“ opakovala. Mladá žena přikývla.

„Přivedu ji. Počkejte tu!“

Oblékla si kožešinovou bundu a zmizela ve vchodových dveřích. Kulhavá srnka stále ještě držela svůj raneček v náručí. Proč ta žena odešla? Možná nechce dítě? A co když ho nebude chtít ani stará bílá žena? Položila Kinnuka opatrně na podlahu. Probudil se a začal plakat. Zvenku zaslechla hlasy. Kulhavá srnka spěšně vyndala z koženého vaku šatečky a sáček s kukuřičnou moukou a dala obojí na podlouhlý stůl. Kinnuk se hlasitě rozplakal, ale Kulhavá srnka se od něho odvrátila. Už ho nesmí vzít do náruče, jinak se s ním nikdy nedokáže rozloučit. Musí myslet na Kroužícího orla a na jejich společné štěstí. Budou mít vlastní děti. Hlasy se vzdalovaly. Kulhavá srnka otevřela dveře a rychle opustila místnost. Pro slzy téměř neviděla na cestu, po které kulhala k Šedému mrakovi.

Její bratr už obrátil psí spřežení. Byla už téměř u saní, když za sebou zaslechla rychlé kroky. Někdo něco volal, ale Kulhavá srnka se neohlédla. Chtěla pryč. Nechtěla už slyšet Kinnukův pláč, chtěla být doma v bezpečné chýši. „Hua he!“ Sotva stačila dosednout na saně, psi vyrazili. Slzy, které jí stékaly po tvářích, zmrzly.

Bylo pozdě, když Kulhavá srnka a Šedý mrak unavení a promrzlí dojeli do své vsi. Kulhavá srnka se tiše doplížila do své poloviny chýše, kde už její babička tiše pochrupávala. Svlékla si kožešinovou bundu. Přitom spadl na zem plochý čtyřhranný předmět. Kulhavá srnka se lekla. Úplně zapomněla dát ho bílé ženě! Ale teď už bylo pozdě! Cesta byla příliš daleká, než aby ji mohla podniknout ještě jednou. Zítra se vrátí Kroužící orel z lovu. A ona mu půjde naproti.

Mnoho mil odtud se v tu chvíli nakláněla bělovlasá stará paní nad malým chlapečkem, který pokojně spal na kožešině. Byl přikrytý teplým polštářem a vedle něho na zemi ležel malý raneček s oblečením pro miminko. Paní vzala raneček a vyndala z něho červený kabátek. Zadívala se na jméno, které bylo na límečku vyšité ozdobnými stehy: Thomas Joseph Brown. Ukazováčkem přejela po jednotlivých písmenkách. Jméno na kabátku objevila Meg Sullivanová, mladá světlovlasá žena, a ukázala je staré paní. „Thomas Joseph, to zní zvláštně, viď, babičko Betsy?“ Stará paní se usmála. Meg Sullivanové se za několik měsíců mělo narodit další dítě. Není divu, že jsou pro ni jména důležitá. „Nezáleží na tom, jak se jmenuješ,“ šeptala babička Betsy miminku, „záleží na tom, abys byl jednou krásný pro Boha. A za to se od nynějška budu modlit. Vítám tě v Beaver Lake, malý Tome Joe.“

1. kapitola

Beaver Lake únor 1905

„Babičko Betsy!“ Malá postava, oblečená do kožešinového oděvu, rozrazila dveře srubu, setřásla si sníh z vysokých bot a vběhla bouřlivě dovnitř. „Babičko Betsy, náčelník Černý vlk chce jít k velkému jezeru. Šedý sokol může jít také. Chtějí lovit ryby pod ledem a vrátí se až zítra večer. Náčelník řekl, že mohu jít také s nimi, když mně to dovolíš!“ Babička Betsy se podívala od hrnce, ve kterém něco vařila, na sedmiletého chlapce, který před ní stál plný očekávání. „Od náčelníka Černého vlka je to velmi milé,“ odpověděla, „ale pokud si dobře vzpomínám, zítra je škola, nebo ne?“ Hoch přikývl. „Ano, babičko. Ale nemohli bychom to dohonit jiný den?“ Stará paní zavrtěla hlavou. „Víš, co si o tom myslím, Tome Joe. Do školy se chodí pravidelně, i když to náčelník Černý vlk vidí jinak.“ Vzala hrnec ze sporáku a postavila ho na dřevěné prkénko, které sloužilo jako podložka a už leželo připravené na stole. „Jsem si jistá, že budeš mít ještě často příležitost zúčastnit se rybolovu na zamrzlém jezeře. Ale tentokrát půjdou náčelník a jeho syn sami.“ Tom Joe polkl. „Ano, babičko,“ odpověděl. „Tak si sundej bundu, abychom se mohli najíst. Máme hustou polévku s bobřím masem.“ Babička pohlédla na zklamaný hochův obličej a dodala: „Jako dezert bychom si mohli otevřít sklenici borůvkového kompotu, co říkáš?“

V zadní místnosti obchodního skladu v Beaver Lake plápolal v kamnech oheň. Babička Betsy narovnala na stůl několik knih a ze zásuvky stolu vyndala novou bílou křídu. Téměř láskyplně přejela pohledem tmavě zelenou tabuli, visící na zdi, kterou minulého jara objednal v Edmontonu pan Mc Gregor, majitel obchodu. „Když mám vyučovat, potřebuji tabuli,“ řekla energicky. „Kromě ní také křídu, mapu, sešity a tužky!“ Pan Mc Gregor si něco zabručel sám pro sebe, ale pak objednal všechno přesně tak, jak to babička Betsy chtěla. Společně s panem Sullivanem se dali i do truhlaření a vyrobili čtyři lavice. Jako katedra posloužil starý stůl z obchodu. To všechno bylo teď postaveno v zadní místnosti a tvořilo to učebnu v Beaver Lake. Babička Betsy

vzala zvonek a prošla sousedícím obchodem ke vchodovým dveřím. Otevřela je a zazvonila do šedivého zimního jitra, takže to bylo dobře slyšet. Krátce nato přiběhl Tom Joe, následovaný dvěma děvčaty. Proběhli obchodem do učebny. Babička ještě jednou hlasitě zazvonila, ale jiní žáci už nepřišli. Stará paní si povzdechla. Až na Šedého sokola, náčelníkova syna, nechodilo do třídy pravidelně žádné jiné indiánské dítě. Malý medvěd sice dvakrát přišel, ale shledal, že učit se číst a psát je strašně namáhavé a že tady na severu v divočině to snad ani není potřeba. Stříbrná holubice by ráda přicházela, ale musela doma pomáhat své mamince. Malá Kinnea se zatím neodvážila vstoupit do zadní místnosti skladu. Její babička neměla ráda bělochy a vyprávěla jí o nich neuvěřitelné příběhy.

V učebně se zatím tři děti posadily na svá místa. Patricia Anna Sullivanová, krátce zvaná Patty, seděla v lavici se svou mladší sestrou Kendrou Marií. Tom Joe měl dnes pro sebe celou lavici. „Kdepak je Šedý sokol?“ ptala se Patty. Bylo jí osm let a její maminka jí z blonďatých vlasů upletla dva copy, které jí visely přes záda. „Je se svým otcem na velkém jezeře. Loví tam ryby pod ledem. Vrátí se až večer.“ Tom Joe toužebně pohlédl oknem ven. Tam někde vzadu se rozprostíralo velké jezero, kde rybařili Šedý sokol a jeho otec. Přenocovat v chatě trapera bylo určitě vzrušující. A dnes prosekali v ledu díry a lovili ryby na udici. *Musel bych mít tatínka, nejlépe náčelníka, který by řekl: „Můj syn dnes nepůjde do školy, protože jdeme lovit ryby!“* Náčelník Černý vlk pro něho byl téměř jako tatínek. Učil ho všechno, co se musí v divočině znát. Ale poslední slovo měla, obzvlášť když šlo o něho a o školu, babička Betsy. Šedý sokol, syn náčelníka, se k němu choval téměř jako k bratrovi. Proto mu indiáni ve své řeči říkali také: Bratr Sokola. Tom Joe se usmál. Byl pyšný na toto jméno. Babička Betsy ho vyrušila z jeho snění. Vstoupila do učebny, pozdravila děti a začala s vyučováním.

O přestávce všichni svačili v učebně, každý snědl svůj chléb a pak mohly děti, nabalené do kožešinových bund, na pár minut vyběhnout ven. Hrály na honěnou, aby se zahřály, ale Tom Joe byl dnes pomalejší než jindy. Kendra ho dvakrát chytila. Zastavil se a zase se zadíval směrem k velkému jezeru. „Co je s tebou, Tome Joe?“ zeptala se ho Patty. „Nebaví tě hrát si na honěnou?“ Hoch pokrčil rameny. „Náčelník Černý vlk mě chtěl s sebou vzít na

rybolov," řekl. „Ale babička to zakázala, protože je škola." Podíval se na ni. „Chtěl bych mít tatínka, který je náčelník!"

Šestiletá Kendra skákala po jedné noze na ušlapaném sněhu. „Třeba je tvůj tatínek také nějaký náčelník." Zastavila se před Tomem Joem a rukama se snažila udržet rovnováhu. „Možná tě jenom ztratil. Určitě se brzy vrátí a najde tě tu." „Ale vždyť on tu je už tak dlouho. A kromě toho Tom Joe vůbec nevypadá jako indián," řekla Patty. „Proto nemůže mít tatínka náčelníka. Třeba je jeho tatínek traper, jako náš tatínek."

„Pan Mc Gregor říká, že jsou moji rodiče určitě mrtví."

Obě děvčata rozpačitě mlčela. Pak se zeptala Kendra: „Ale tady, u babičky Betsy, je to přece také pěkné, ne?"

„Ano," řekl Tom Joe. „Babička dokonce dovolila, že si mohu vybrat od pana Kirbyho mladého sáňového psa, až odrostou." Oči se mu rozzářily. „Budu ho mít úplně sám pro sebe."

„To s tebou asi už nezažijeme." Kendra najednou zesmutněla. „Tatínek říkal, že se odstěhujeme, ještě než roztaje sníh, abychom ještě mohli jet na saních." Školní zvonek přerušil rozhovor dětí. Na rozvrhu byly teď příběhy z Bible a všechny děti je měly moc rády.

Babička Betsy jim vyprávěla příběh o Josefovi. Jak jako chlapec hlídal společně se svými bratry stáda ovcí a koz jejich otce. Jak přitom zjišťoval, že jeho bratři byli zlí lidé, jak ho nenáviděli, když o tom vyprávěl tatínkovi, a jak mu záviděli, když viděli pěkné šaty, které dal Jákob svému synu Josefovi.

Vyprávěla o Josefových snech, jak se obilné snopy jeho bratrů poklonily před Josefovým snopem, a o slunci, měsíci a jedenácti hvězdách, které se právě tak klaněly před Josefem. „Chceš snad nad námi panovat?" ptali se bratři s posměchem a nenáviděli ho ještě víc.

Babička mluvila o tom, jak Josefův otec Jákob jednou poslal Josefa, aby se šel podívat po bratrech a po stádech. Na cestu se musel vydat úplně sám, a když konečně bratry našel, zažil zlé překvapení: bratři ho chytili, strhli z něho jeho krásné šaty a hodili ho do jámy. Když kolem táhla karavana, vyvedli ho z jámy a prodali ho madiánským obchodníkům. Ano, prodali vlastního bratra! Tomu nemohl Tom Joe uvěřit! Jak mohl někdo někoho tolik nenávidět? On by byl rád, kdyby vůbec měl nějakého bratra nebo sestru!

Ale Josefovi bratři byli nemilosrdní. Zabili kozu, namočili Josefovy šaty do krve toho zabitého zvířete a poslali je otci. Jákob se zhrozil. „To jsou šaty mého syna Josefa! Sežrala ho divá zvěř! Josef je jistě rozsápán!“ Mnoho a mnoho dní truchlil pro svého syna, který ve skutečnosti ještě žil. Ale Josefovi bratři zamlčeli pravdu…

Na tomto místě babička skončila vyprávění. „Jak to bylo dál? Vyprávěj dál!“ prosily děti, ale babička se nenechala přemluvit. „Zítra se dozvíte, jak to bylo dál,“ slíbila netrpělivým dětem.

Ledový vítr fičel kolem skladu a všichni seděli co nejblíž u kamen, když druhého dne babička Betsy vyprávěla dál: „Josef byl prodán jako otrok do Egypta,“ začala. A potom děti zapomněly na chlad a na bouři a spoluprožívaly s Josefem, jak se mu vedlo v cizině. Jak se měl nejdřív dobře v domě svého pána, Putifara, jak Josef i v Egyptě důvěřoval Bohu, jak byl ale potom nespravedlivě obviněn Putifarovou ženou a dostal se do vězení. To byla zlá doba! Ale veliký Bůh v nebi na Josefa nezapomněl. Byl s ním a již brzy měli lidé ve vězení Josefa rádi. Dva jiní vězňové mu dokonce vyprávěli své sny a pak zažili, že jim Josef vysvětlil, co jejich sny znamenají. Všechno se stalo přesně tak, jak jim to Josef oznámil. Jeden vězeň se po třech dnech vrátil ke svému úřadu na královském dvoře, druhý byl po třech dnech popraven. Opravdu: Bůh byl s Josefem!

„Copak musel zůstat navždy ve vězení?“ zeptal se Šedý sokol, který se dnes také účastnil vyučování. Představoval si tu hrůzu, být zavřený mezi vlhkými zdmi, zatímco venku na něho čekaly les a vítr.

„Ne,“ uklidnila ho babička. „Josef nemusel zůstat navždy ve vězení. Bůh se postaral o to, aby po dvou letech měl farao sen, který ho velmi zneklidnil.“

„Farao? Kdopak to byl?“ Šedý sokol se zamračil.

„To byl král v Egyptě,“ vysvětloval rychle Tom Joe. „Takový … takový náčelník, rozumíš?“

Indiánský chlapec přikývl: „Takový jako můj otec,“ řekl pyšně.

„No, asi takový," Patty si přehodila blonďaté copy přes záda. „Jenže tam v Egyptě bylo o trochu víc lidí než tady v Beaver Lake. Ale babička by teď měla vypravovat dál!"

Příběh byl opravdu napínavý: Jak Josef přišel z vězení k faraonovi, jak mu s Boží pomocí vyložil sen a jak ho potom farao ustanovil panovníkem nad Egyptem. V tom snu se totiž jednalo o sedm let, kdy byla hojnost potravy a kdy měli dobré žně, potom je ale vystřídalo sedm let hladomoru. Josef se chtěl předem postarat o to, aby bylo ve skladech uloženo mnoho zásob, aby Egypťané nemuseli v sedmi zlých letech hladovět. Farao byl tak unešený, že daroval Josefovi královské roucho a zlatý řetěz, nechal ho vézt na voze a všichni se před Josefem museli klanět. Josef se stal druhým nejmocnějším mužem v Egyptě!

„Udělal ho … podnáčelníkem?" divil se Šedý sokol.

Babička Betsy se usmála: „Ano, udělal. A jak to bylo dál, to se dozvíte ve škole příště!"

Šedý sokol se ještě nikdy tolik netěšil na vyučování jako tento týden. Josefův příběh ho uchvátil. Tom Joe a děvčata mu vyprávěli začátek příběhu, o který přišel, protože byl s otcem lovit ryby. Šedý sokol byl rozhořčený nad špatností Josefových bratrů a toužebně si přál, aby Josef měl příležitost pomstít se jim. Také příštího dne napjatě poslouchal.

„Všechno se stalo přesně tak, jak to Josef předpověděl," vyprávěla babička Betsy. „V následujících sedmi letech byla bohatá úroda obilí a ovoce. Bylo toho tolik, že Josef nechal nastavět stodoly, aby tam uložil zásoby. Ale potom, po sedmi letech, byl konec s dobrou sklizní. Na polích sotva něco vyrostlo, a to nejen v Egyptě, ale ani v sousedních zemích neměli žně. Ani u Josefova otce a jeho bratrů v Kanánu. A oni neměli žádné zásoby."

Oči dětí visely na babiččiných rtech, když vyprávěla, jak se Josefovi bratři poprvé vydali na cestu do Egypta, aby tam nakoupili obilí. Nemohli vědět, koho tam potkají…

„Nic netušíce, předstoupilo těch deset mužů před Josefa, klaněli se před ním a prosili o obilí. Nepoznali ho, neboť od té doby, co prodali svého mladšího bratra, uplynulo mnoho let. Ale Josef je hned poznal."

Šedý sokol zadržel dech. „Josef se k nim choval cize," vyprávěla babička, „dělal, jako by je neznal a choval se k nim tvrdě a nelaskavě. Řekl jim: *Jste zvědové! Přišli jste, abyste viděli nechráněná místa země.* Bratři Josefa ujišťovali

o své nevině a řekli, že chtějí jenom nakoupit zásoby. Ale Josef jim nevěřil. Když se dověděl, že mají ještě jednoho bratra, který zůstal doma u otce, chtěl, aby přivedli tohoto bratra do Egypta na důkaz, že nejsou zvědové a že nelžou. Celou dobu Josef myslil na své sny. Jak se před ním klaněly obilné snopy jeho bratrů a hvězdy … a teď se to uskutečnilo: Jeho bratři se před ním poklonili a museli dělat, co jim řekl!

Ale Josef se nekochal ve své převaze. Nechtěl se mstít. Avšak musel zjistit, zda se bratři mezitím změnili. Zda jsou pořád tak nemilosrdní a podlí, nebo zda si uvědomili, že tehdy udělali něco moc zlého, když ho prodali. Bratři jeli se zásobami do své země, a když se vrátili, měli s sebou opravdu Benjamina, Josefova mladšího bratra. Ale Josef se jim stále ještě nedal poznat. Byl to těžký test, kterým nechal projít své bratry. Nakonec se však ukázalo, že už nejsou tak krutí jako dřív a že jim je líto, co tehdy Josefovi udělali. Když to jejich bratr zjistil, už to dál nevydržel. Poslal všechny služebníky pryč z té místnosti a dal se bratrům poznat. Řekl: *„Já jsem Josef. Je můj otec ještě naživu?“*

V první chvíli bratři strnuli hrůzou. Druhý nejmocnější muž v Egyptě že je … jejich bratr? Ten, kterého prodali za otroka? Ten, který je tehdy úpěnlivě prosil, a oni na to vůbec nedbali? Ale Josef odňal svým bratrům všechen strach. Odpustil jim. Řekl jim, že už si nemají nic vyčítat. Bůh ho chtěl mít tady v Egyptě.

Šedý sokol nevěřil svým uším. Co to babička Betsy říká? Že Josef odpustil svým bratrům? Žádný indián by nic takového neudělal. Proč se Josef nechoval jako muž? Když byl k bratrům nejdřív tvrdý a nelaskavý, to se Šedému sokolovi líbilo. Ale teď? „Slaboch,“ zašeptal si sám pro sebe. Ale babička si nevšímala jeho námitek. Vyprávěla, jak Josefovi bratři odešli zpátky do Kanánu, aby přivedli svého starého otce. Jak mu Josef jel naproti na voze, jak si po letech konečně padli do náruče…

Tato část příběhu se Tomovi nejvíc líbila. Tázal se, zda by se něco takového mohlo stát i dnes. Zda by jednou nemohl přijet do Beaver Lake kočár nebo saně? V nich by seděl muž, který by ho objal a řekl by: „Já jsem tvůj otec.“

Příběh ještě pokračoval: babička vyprávěla, jak celá Josefova rodina bydlela v Egyptě, jak Jákob požehnal svým synům a nakonec zemřel. Jak Josef znovu uklidňoval své bratry a řekl jim: *„VY jste proti mně sice zamýšleli zlo, Bůh to však zamýšlel k dobru…“*

Chvíli nikdo neřekl ani slovo. Potřebovali čas, aby zpracovali tento napínavý příběh. Nakonec babička Betsy řekla: „Děti, nikdy nezapomeňte: „Bůh zamýšlí dobro. Někdy Bohu nerozumíme. Ale nakonec to je k našemu dobru."

O čtyři týdny později zavřela Meg Sullivanová svůj hnědý kožený kufr a postavila ho k ostatním zavazadlům v obývacím pokoji. Tesklivě se rozhlédla po dřevěném domě, který byl šest a půl roku jejím domovem. Obývák, nyní studený a prázdný, vyprávěl o příjemných večerech u kamen, o veselém společném stolování rodiny u jídla, o hrách dětí, ale také o úzkostných, osamělých hodinách, které tam strávila, zatímco byl její muž v divočině. V maličké kuchyňce uvařila mnoho a mnoho jídel a obě ložnice vybavila dekami a polštáři, aby byly útulné. Byly to roky plné odříkání, ta léta strávená tady na severu, léta, ve kterých nebylo mnoho změny a zábavy. A přece je Meg vnímala jako dar, když na ně vzpomínala. Narodila se tu Kendra a malý John. Seznámila se tu s babičkou Betsy, moudrou starou paní, která tu žila již čtyřicet let a která ji svými slovy často povzbudila a naučila ji snášet těžké dny. Pak tu byly její indiánské přítelkyně. Nikdy by si nemyslela, že ty prosté ženy jí tak přirostou k srdci. Ale nyní byl její život na severu u konce. Její muž John tu pracoval jako lovec kožešin, aby vydělal peníze na vlastní farmu. Předtím na to jejich úspory nestačily. Proto se odstěhovali do Beaver Lake. Byly to dobré roky a nyní doufali, že si budou moci založit vlastní existenci. Meg se ještě jednou rozhlédla, potom si vzala z věšáku kabát a vyšla ven, aby řekla svému muži, že je všechno zabaleno.

Patty a Kendra jí běžely naproti. Každá držela za jednu ruku malého Johna. „Byli jsme ještě naposledy u babičky Betsy. Tohle nám dala na rozloučenou!" Patty zvedla papírový sáček. „Je to vanilkové cukroví!" Johny se vytrhl sestrám a běžel k Meg. „Johny také cukroví, mami!" – „To víš, že ano, zlatíčko, ty dostaneš také cukroví." Meg se k němu sklonila a vzala ho do náruče. „Patty, dej sáček do košíku s jídlem. Je v obýváku."

„Koukej, mami, tohle mně namaloval Tom Joe!" Kendra ukazovala mamince list papíru. Na obrázku byly tři sruby, jedle s větvemi pokrytými sněhem a děti, které hrály na honěnou. „Abych vždycky věděla, jak to vypadá v Beaver Lake, řekl." Meg se usmála na svou malou dcerušku. „Od Toma je to milé.

Dobře si to schovej!“ Děvče se zadívalo na obrázek. Když zase vzhlédlo, v jeho očích se leskly slzy. „Maminko, já odtud nechci odejít,“ vzlykala. „Proč tu nemůžeme zůstat?“ Meg postavila Johna na zem a sklonila se k dcerušce. „Tatínek už dlouho sní o vlastní farmě, Kendro. On vlastně ani nechtěl být traperem, musel jen vydělat peníze, a proto jsme šli do Beaver Lake. Nikdy jsme tu nechtěli zůstat natrvalo, rozumíš? Určitě se ti bude líbit život na farmě, budeš chodit do opravdové školy a také konečně poznáš dědečka a babičku!“ – „Ale bude mi strašně chybět Tom Joe a babička Betsy.“ – „Mně také, miláčku,“ šeptala Meg. Vzala obě děti za ruku a šla pomalu dál. Tom Joe bude patřit k zvláštním vzpomínkám, které měla na Beaver Lake. Nikdy nezapomene na den, kdy ho přinesla ta neznámá indiánka do obchodního skladu. „Dát dítě staré bílé ženě!“ Pak zmizela. Až dosud se nikdo, ani seržant Hole, nedověděl nic o původu chlapce.

Nalevo před ní byla malá kaple Beaver Lake, ve které se včera večer ještě jednou všichni společně sešli. Přišel pan Mc Gregor, pan Kirby se svou indiánskou ženou, pak babička Betsy a Tom Joe. Byl tam dokonce i náčelník Černý vlk, Bílé pero a jejich syn, aby se rozloučili se Sullivanovými. A teď tu stálo sáňové spřežení psů, připravené k odjezdu. Byly vyměňovány pozdravy na rozloučenou a poslední objetí. O půl hodiny později si sedla Meg a její rodina do saní, pak zazněl signál k odjezdu: „Hua he!“ Psi rychle vyběhli. „Na shledanou, na shledanou!“ Kendra dlouho mávala, až nakonec už neviděla nic a nikoho z Beaver Lake.

2. kapitola

O 5 let později

V Beaver Lake nastalo jaro. Sníh roztával, ze stromů kapaly velké kapky vody a sluníčko rozpustilo sníh před srubem babičky Betsy, takže se ukázalo místo s hnědou hlínou. Sáňový pes byl přivázaný nedaleko domu u kůlu a podřimoval na sluníčku. Teď se ohlédl a krátce vyštěkl. Dveře srubu se otevřely. Z nich vyšla babička Betsy. Na chvilku nastavila obličej sluníčku a usmála se. Pak se vrátila do srubu, ale jen proto, aby za chvilku vyšla v kožešinové bundě. Navlékla si palčáky, zavřela dveře domu a pomalu se rozhlédla. Potom spontánně sáhla po sněžnicích, které tam byly opřené o stěnu domu. Pes vyskočil a začal vrtět ocasem. Ale stará paní zavrtěla hlavou. „Dnes ne, Lady Blue. Probíhala ses po celé dopoledne. Hlídej dům, slyšíš?“ Nazula si sněžnice, sáhla po holích a opatrně vykročila. Určitě to bude na víc měsíců její poslední vycházka na sněžnicích. Pokud bude sníh takhle rychle tát, brzy z něho nic nezbude. Babička pomalu vystoupala na malý kopec. Nahoře zůstala stát a zhluboka dýchala čerstvý čistý vzduch. *Dobře, že Meg nic neví o téhle procházce,* pomyslela si. Mladá světlovlasá žena se o ni vždycky tak starala. „Babičko, ty už nejsi mladice,“ často ji láskyplně hubovala. Stará paní se bolestně usmála. Sotva věřila tomu, že už uplynulo pět let, co se Sullivanovi odstěhovali. A ještě méně mohla uvěřit tomu, že ona sama tady na severu žije už dlouhých pětačtyřicet let. Je to opravdu už tak dávno, co sem nahoru na sever následovala svého manžela, trapera George Harpera? Hlasité zakrákání dvou havranů vyrušilo babičku Betsy z jejích myšlenek. Pomalu šla dál. Když se déle zůstalo stát na místě, bylo chladno. George – vzpomínka na něho jí vždy vykouzlila úsměv na tváři. George byl její milovaný manžel, se kterým tu žila mnoho let a který byl nyní u Boha v nebi. Jednoho dne se nevrátil od svých pastí. Když ho našli, ležel bez života ve sněhu. Seržant Hole konstatoval srdeční infarkt. Zima, která nastala po Georgeově smrti, byla těžká. Ona však našla útěchu ve své Bibli. A také přítomnost Sullivanovy rodiny ji odváděla od její strasti. O rok později přišel do Beaver Lake malý Tom Joe a přinesl do jejího života zase světlo a radost. Samozřejmě to pro ni bylo namáhavé, starat se o malé dítě. Zvlášť proto, že sama nikdy neměla vlastní děti. Ale Meg Sullivanová, mladá matka, nebyla daleko. Často vzala maličkého k sobě, aby si Betsy mohla odpočinout. Stará paní se

znovu bolestně usmála. Rok poté, co se Sullivanovi odstěhovali, jí přinesl nějaký indián dopis od Meg. Dopis musel být dlouho na cestě, vypadal totiž dost opotřebovaně. Meg psala radostně o vlastním domově a o miminku, které čekají. Škoda, že písmo bylo zčásti rozmazané, takže babička Betsy nemohla přečíst novou adresu Sullivanových. *Ochraňuj je, Pane,* modlila se v srdci*, ochraňuj je, kdekoliv bydlí. Požehnej jejich rodině a dej, aby žili ke Tvé cti.*

Babička Betsy pevněji uchopila hole a vydala se na cestu domů. Tom Joe se brzy vrátí domů. Dnes měli volno ze školy a proto jej a svého syna vzal náčelník do Vlčí rokle. Brzy se vrátí hladový a plný nových zážitků. Když babička Betsy došla k srubu, sundala si sněžnice a spolu s holemi je opřela o stěnu domu. Odvázala Lady Blue, otevřela domovní dveře a vzala psa dovnitř. Uvnitř si svlékla kožešinovou bundu a posadila se do houpací židle, která stála těsně u okna. Chtěla si odpočinout, než začne s přípravou večeře. Procházka po sněhu byla namáhavější, než si myslela. A opravdu už nebyla mladice, to se nedalo popřít. Babička Betsy se opřela a zavřela oči. Najednou tu zase byla ta tupá bolest v hrudi, která se rozšiřovala až pod levou paži a která ji vždy naplnila strachem. *Zůstaň klidná! Zhluboka dýchej! Brzy to přestane.* Bolest pomalu odeznívala. Dopřála si ještě několik minut oddechu, pak vstala a šla do malé kuchyně. Byl nejvyšší čas připravit večeři.

„A pak jsme pozorovali vlčici, jak si hledala pelech, kde by mohla mít mladé. Byli jsme hodně blízko a dobře jsme ji viděli. Náčelník říkal, že už to nebude dlouho trvat a narodí se jí. A potom za několik týdnů budeme moci pozorovat mladé vlčky, až je matka bude brát ven.“

Tom Joe přerušil vyprávění a dal si do úst lžíci polévky. V modrých očích mu to jiskřilo vzrušením a husté hnědé vlasy měl rozcuchané. Spolkl polévku a pokračoval: „Na zpáteční cestě jsme potkali seržanta. Už se vrátil z Edmontonu. Říkal, že se tu zítra asi staví.“ Babiččina ruka křečovitě sevřela lžíci s polévkou, jako by se jí musela držet.

„Tohle říkal?“ Babiččin hlas zněl stísněně.

Chlapec přikývl. „Ano. A…, babičko, mohl bych jít zítra po škole se Šedým sokolem ještě jednou k Vlčí rokli? Chceme se podívat, jestli si vlčice vybrala

pro své mladé opravdu tamten pelech. Prosím, babičko, mohl bych?“ Stará paní přikývla. *Výjimečně,* přemýšlela. *Bude lépe, když nebude doma, až přijde seržant.* Nahlas řekla: „Ale prosím tě, do setmění se vraťte. A úkoly si uděláš po večeři.“

„Ano, babičko. Udělám!“

Po jídle babička Betsy umyla nádobí a Tom Joe ho utřel. Potom dováděl po světnici s Lady Blue a nakonec si vzal svoji oblíbenou knížku z hromádky knih na zemi. Uvelebil se s ní na medvědí kožešině u kamen. Pes si lehl těsně vedle něho. Babička Betsy se usadila v houpacím křesle a sáhla po pletení. Ale dnes se nějak nemohla soustředit na vzor. Znovu a znovu její pohled bloudil k Tomovi. Bylo mu už dvanáct let a babička Betsy si vůbec neuměla představit život bez něho. Jenže právě k tomu brzy dojde. Babička zavřela oči. Samozřejmě, že měli všichni pravdu: seržant, pan Kirby a také pan Mc Gregor. Tom Joe nemohl zůstat navždy tady, v odlehlém Beaver Lake. Musel jít do pokračovací školy a získat patřičné vzdělání. Neboť i když rád běhal venku, bylo jasné, že je to inteligentní hoch, který zvládá učení bez námahy. *Je to Tvé dítě, Pane, ne mé. Ty jsi mi ho svěřil, ale když teď přichází čas, kdy ho mám odevzdat, … pak mě, prosím Tě, posilni. Bude mi tolik chybět, Pane…*

„Babičko,“ Tom Joe ji vytrhl z myšlenek. „Víš, jak funguje dalekohled?“ Stará paní vzhlédla. „No, víš, … jsou tam myslím dvě čočky, které se starají o to, že všechno vidíš větší.“ „Co to je za čočky? A jak to dělají, že věci, které jsou daleko, najednou vypadají, jako by byly úplně blízko?“ Babička Betsy vzdychla. Fyzika nikdy nebyla její silnou stránkou. „Nejlepší bude, když se zeptáš pana Mc Gregora. Ten ti to určitě bude umět vysvětlit.“ – „Tady v té knížce jsem o jednom četl,“ řekl Tom Joe. „Rád bych věděl, jak to funguje. Kdybychom měli takový dalekohled, mohli bychom vlčici určitě lépe pozorovat, až bude mít mladé. Ani bychom se nemuseli plížit tak blízko.“ Obrátil stránku a zahloubal se opět do čtení příběhu.

Babička Betsy znovu vzala pletení. *Poslední dobou se ptá na tolik věcí, na které mu nedokážu odpovědět, Pane. A kromě toho mně často není dobře. Tyto bolesti – mám strach, aby mne Tom Joe jednoho dne nenašel tak, jak kdysi našli mého George. Prosím, Pane, aby se to nestalo. Ať má nový domov dřív, než mě povoláš k Sobě…*

Druhého dne odpoledne někdo zaklepal na babiččiny dveře. Když babička otevřela, stál před nimi seržant Blake. Byl členem Královské kanadské jízdní policie. Přede dvěma lety začal sloužit zde na severu. Obyvatelé Beaver Lake k němu měli důvěru. Takový „mountie“, jak se jinak policistovi říkalo, se staral o právo a pořádek. Kdo porušil zákon – a nezáleželo na barvě jeho kůže – musel se z toho zodpovídat. Zde na severu se tito policisté starali také o zdravotnickou pomoc obyvatelstvu. Uniforma mountieho se skládala z typického červeného kabátu, černých kalhot se zlatými pruhy po stranách a hnědého klobouku.

„Dobrý den, seržante. Už jsem vás čekala,“ pozdravila babička svého hosta. „Dobrý den, paní Harperová. Tak mě Tom Joe ohlásil? Potkal jsem ho včera s Černým vlkem a Šedým sokolem u Vlčí rokle.“ Stará paní přikývla. „Oba hoši už tam zase šli,“ odpověděla. „Doufám, že nelezou po příliš krkolomných srázech. Ale zatím se Tom Joe vždycky vrátil ve zdraví.“ Nabídla seržantovi židli a na stůl postavila dva šálky na čaj. Na sporáku se začínala vařit voda. „A přišel jste v Edmontonu na něco nového?“ zeptala se, když naplnila oba šálky vařícím čajem. „Proto jste přišel, ne?“ Mountie se usmál. Babička Betsy nikdy nechodila moc dlouho okolo horké kaše. „Přesně tak, madam, proto jsem přišel.“ Dal si do čaje lžičku cukru, zamíchal ho a přitom se díval na starou dámu. „Co se týká mého pátrání po eventuálních Tomových příbuzných, neměl jsem, žel, úspěch. Nikdo nic neví o dítěti, které se ztratilo před jedenácti nebo dvanácti lety. Vypátral jsem tři rodiny, které mají příjmení Brown, ale žádná z nich nemá nic společného s naším chlapcem.“ Odložil lžičku na podšálek a pomalu upíjel čaj. Babička Betsy přikývla. S tím počítala. I seržant Hole už kdysi pátral – a právě tak marně. „Ale našel jsem školu, kam by Toma od příštího podzimu přijali,“ pokračoval seržant Blake. „Navázal jsem kontakt se svým bývalým spolužákem. Je ředitelem školy pro chlapce v Calgary.“ – „Calgary!“ přerušila ho babička Betsy. „Vždyť to je ještě dál než Edmonton!“

„To je, paní Harperová. Ale zato by byl Tom Joe v dobrých rukou. Můj spolužák, jmenuje se James Kendrick, je věřící muž. Klade velký důraz na křesťanskou výchovu. A pokud jsem vám správně rozuměl, je to pro vás to nejdůležitější, madam, nebo ne?“ Babička Betsy se zhluboka nadechla. „Ano, to je pravda,“ odpověděla. „Tom Joe miluje příběhy z Bible. A sama jsem se s ním modlila, když vyznal Pánu Ježíši své hříchy a stal se Božím dítětem. Chtěla bych, aby se dostal dál, aby se z něho stal radostný, zodpovědný křesťan, který žije podle Boží vůle. Když říkáte, že váš spolužák je pravý člověk pro

tuto věc …, budu se za to modlit, seržante.“ Mountie přikývl. „Při té škole je kromě toho internát, madam. Tom Joe by tam tedy mohl bydlet a nemuseli bychom pro něho hledat ubytování. Začátkem června bude můj kolega cestovat tím směrem. Dosud sloužil v Black Valley, ale bude přeložen na jiný okrsek. Mohl by s sebou vzít Toma do Edmontonu.“

„Ale školní rok přece začíná až v září!“ namítla babička Betsy. Seržant zase přikývl. „To ano. Přes léto je škola v Calgary prázdná, tam by tedy Tom Joe nemohl být ubytován. Ale nedaleko policejní stanice v Edmontonu se nalézá sirotčinec. Ředitelka souhlasila, že by tam Toma na tři měsíce vzala. Moji kolegové od policie by se tu a tam mohli na chlapce podívat. Vyprávěl jsem jim o Tomovi. Simms řekl, že on by se o něho každopádně staral.“

„Sirotčinec! Čestně řečeno, na ten jsem nepomyslela!“ Babička Betsy zavrtěla hlavou.

„Je těžké najít rodinu, která by se ujala cizího chlapce na tři měsíce, paní Harperová.“

„Ano. Ano, samozřejmě.“

„Krátce před začátkem školy by pan Kendrick vyzvedl Toma v Edmontonu a dopravil by ho do Calgary. Ukázal jsem mu Tomovy úkoly, které dělal ve škole, a on je toho názoru, že by přechod do jiné školy zvládl.“

„Ale takový internát, … není to moc drahé, poslat tam dítě?“

„Samozřejmě, platí se tam školné. Ale já jsem Jamesovi vyprávěl, že je hoch úplně bez prostředků. Ale James se velmi zasazuje o děti, které jsou v tomto směru znevýhodněné. Dostává dary a má také nějaké dobročinné dárce, kteří svými dary podporují nadané děti z chudých rodin. Říkal, že o školné byste si nemusela dělat starosti,“ odpověděl seržant.

„Musím si to všechno nejdřív promyslet, seržante.“ Babička Betsy se najednou cítila velmi unavená. „Prosím, nemějte mi za zlé, že stará žena se tak rychle nesmíří se změnami.“

„Máte čas na rozmyšlenou, paní Harperová.“ Mountie se zvedl. „A až se rozhodnete, dejte mi vědět. Na shledanou, madam.“

„Na shledanou, seržante. A děkuji Vám za námahu, kterou jste s tím měl.“

Mountie jí ještě jednou pokynul. Pak opustil srub.

„Žena náčelnicí?“ Šedý sokol si pohrdavě odplivl. „Tam bych nešel!“ Seděl vedle Toma na skále na sluníčku. Pod nimi se rozkládalo Bobří jezero, které propůjčilo své jméno názvu malé vesnice. Tom Joe pokrčil rameny. „V tom sirotčinci to ale tak je, říkala babička. A já tam půjdu jen na tři měsíce.“

„A pak půjdeš na tu školu v Calgary?“

„Ano. Je to škola jen pro chlapce. A mají tam mnohem víc knih než tady. Také ti tam vysvětlí, jak funguje dalekohled a podobné věci.“

Šedý sokol utrhl z větve malou větvičku a přelomil ji v půlce. „Na co musíš vědět, jak funguje dalekohled? A na co potřebuješ ještě víc knih? Musíš vědět, jak se kladou pasti a jak se vydělávají kůže. Jak se loví ryby na zamrzlém jezeře a jak se rozdělává oheň. Na tom záleží!“ Jeho hlas zněl rozzlobeně.

„Na tom záleží tady v Beaver Lake,“ odpověděl pomalu Tom Joe. „Ale seržant říkal, že v Edmontonu nebo v Calgary musíš umět ještě jiné věci.“

„Copak se sem nechceš vrátit?“ Šedý sokol na něho nevěřícně zíral.

„To víš, že chci. Možná se vrátím už o příštích letních prázdninách, pokud tímto směrem pojede někdo od policie nebo někdo jiný. Ale může se stát, že tu později nebudu pořád bydlet.“ Tom Joe zaváhal. Ohlédl se a pak tiše řekl: „Možná, že v Calgary žije někdo z mé rodiny, víš? Někdo, s kým jsem příbuzný.“

Šedý sokol zahodil půlku větvičky a hrál si s druhou. S touto novinkou se musel nejdřív vypořádat. Nechtěl, aby Tom Joe odešel. Vždycky tu byl a také tu měl zůstat. Ovšem, tomu, co Tom Joe řekl nakonec, Šedý sokol rozuměl. Mít rodinu bylo důležité. Zvlášť otce. Šedý sokol byl pyšný na to, že jeho otcem byl právě náčelník Černý vlk. Všichni si ho vážili a měli k němu úctu. Tom Joe měl jenom babičku Betsy. Sice ji měl velmi rád, ale nebyla to jeho opravdová babička. „Babička Betsy říkala, že seržant pátral, zda v Edmontonu nežijí moji příbuzní. Nenašel nikoho. Ale někde přece musí někdo být. Jedině, že…“ Zase zaváhal. „Jedině, že by pan Mc Gregor měl pravdu a že by byli mrtví.“ Tom Joe zamrkal a pak se upřeně zadíval na jezero. Myslel na to, co mu řekla Kendra Sullivanová předtím, než se odstěhovala: „Možná je tvůj tatínek nějaký náčelník. Třeba tě jen ztratil a brzy se vrátí a bude tě hledat.“ Mezitím mu samozřejmě bylo jasné, že jeho tatínkem nemohl být žádný opravdový indiánský náčelník. I když o tom často snil. Ale že by se jednou mohl objevit muž, který by ho hledal, to by se přece mohlo stát. Jenže zatím ještě nikdo takový nepřišel.

3. kapitola

O šest týdnů později se to stalo skutečností: Tom Joe pochodoval se seržantem Grantem z Black Valley směrem k Edmontonu. Dnes ráno se rozloučil se svými přáteli v Beaver Lake. Když na to Tom Joe myslel, najednou se mu stáhlo hrdlo. Pořád se otáčel a ohlížel se, dokud nedošli do zatáčky. Babička Betsy mávající kapesníkem, a Šedý sokol, který pevně držel kňučící Lady Blue, byli jeho posledními vzpomínkami na Beaver Lake.

K poledni si udělali přestávku. Trochu pojedli a šli zase dál. Policista nebyl příliš hovorný, ale Tomovi to nevadilo. Představoval si, jak Šedý sokol pozoruje pelech vlčice, jak babička Betsy prostírá stůl a přitom mluví na Lady Blue. Že s sebou nemůže vzít svou fenu – to bylo pro Toma velmi těžké. Ale v sirotčinci i ve škole byli psi zakázaní. Možná bude dobře, když dá Lady Blue trochu pozor na babičku Betsy. Babička dnes vypadala tak smutná a unavená! Určitě bude lepší, když nezůstane v malém srubu úplně sama.

V pozdním odpoledni bylo pro Toma těžké udržet krok s policistou. Klopýtal za ním a únavou téměř brkal o vlastní nohy. Konečně policista zastavil.

„Tohle bude dobré místo pro náš nocleh," řekl. „Umíš rozdělat oheň?"

„Ano, pane."

Seržant vyndal z batohu krabičku zápalek a hodil ji Tomovi. „Tady. Já se poohlédnu, zda bychom mohli mít k večeři králičí pečínku."

Vzal pušku a odešel. Tom Joe shodil na zem svůj batoh. Nejraději by si lehl vedle něho a usnul. Místo toho hledal ploché kameny kolem ohniště a suché větve, které na sebe pečlivé naskládal. Uslyšel výstřel, pak ještě jeden. Když se seržant vrátil, oheň hořel a Tom Joe hledal mech a jedlové šišky pro nocleh. Policista uznale pokyvoval hlavou. Zdálo se, že se chlapec vyzná v divočině.

Později, když už Tom Joe spal, seděl ještě seržant Grant na kameni a kouřil fajfku. Naslouchal hlasům noci a přitom pozoroval spícího hocha. Bylo to úmyslně, že dnes téměř nemluvil. Tom Joe měl mít dost času na vlastní myšlenky. A také úmyslně tak dlouho šli, aby se chlapec unavil a dříve usnul. Zítra pro něho bude svět maličko jasnější. Snad.

Příštího večera si dopřáli odpočinek o trošku dřív. Po jídle si seržant zase zapálil fajfku. Seděl na kmeni stromu a Tom Joe seděl v tureckém sedu na zemi vedle ohně. Někde v dálce zavyl vlk.

„V Edmontonu je to jiné než v Beaver Lake," začal náhle policista rozhovor. „Byl jsi už někdy v nějakém městě?"

„Ne, pane. Ještě nikdy."

„Je tam mnohem větší hluk než tady," vyprávěl seržant. „Domy stojí těsně vedle sebe a žije tam mnohem víc lidí. Jsou tam kostely, obchody, školy a tramvaj. Ale na to na všechno si zvykneš. Je to zajímavé, bydlet ve městě. Ale nejdřív to pro tebe bude změna. A pak na podzim budeš cestovat do Calgary?"

„Ano, pane. Půjdu tam do internátu. Seržant Blake tam zná jednoho učitele. Myslí, že se mně tam bude líbit." Odmlčel se a nějakou dobu se každý zabýval svými myšlenkami. Tom Joe se pokoušel představit si mnoho domů a lidí, ale moc mu to nešlo. V představách se mu stále vynořovaly sruby v Beaver Lake. Teď vlk znovu zavyl. Jiný mu odpovídal.

„Ten první byl vůdce. Přicházejí blíž, slyšíš?" Tom Joe vzhlédl. „Vlci jsou strašně zvědaví," odpověděl. „Určitě je za chvíli uvidíme. Pak nám zavyjí přímo u uší a zase zmizí.

Seržant se usmál. Nepochyboval o tom, že v divočině se hoch vyzná. Snad se brzy naučí vyznat se dobře i ve městě.

Ve čtvrtek večer došli k řece. Na jejím břehu stál srub a před srubem štípal nějaký muž dříví. Když přišli blíž, díval se na ně. Opřel sekeru o stěnu srubu, rukávem si otřel obličej a šel jim vstříc.

„Den, seržante. Už jste skončil na severu?" Policista mu podal ruku na pozdrav.

„Den, Wilsone. Ano, jsem na cestě do Edmontonu. Tam nejspíš zůstanu přes léto. Uvidíme, kam mě potom pošlou. Položil ruku Tomovi na rameno a řekl: „Tome Joe, to je pan Wilson."

„Dobrý den, pane."

„Den, chlapče. Odkud přicházíš?"

„Z Beaver Lake, pane."

„Beaver Lake? Tam bydlí pan Mc Gregor a vede obchodní sklad. Znám ho už léta. Je to hodný člověk, ten Mc Gregor.“ Zase si přejel rukávem přes obličej. Potom řekl: „Dnes večer už určitě nepůjdete dál. Co byste řekli pořádné večeři a postelím? Zítra vám půjčím kánoi. Můžete ji nechat v Edmontonu u Charlieho. Až půjde kolem další cestující, pošle mi ji zpátky.“

Seržant Grant se usmál: „Vaše nabídka zní dobře. Myslím, že ji přijmeme.“

Na cestu vyrazili brzy ráno. Nad řekou visela mlha, ale na slunci se rychle rozpouštěla. Kolem nich létali komáři a nemilosrdně štípali. V lese Tomovi ani tak nevadili, ale tady u řeky to bylo zlé. V poledne si udělali jen krátkou přestávku a veslovali dál. Seržant seděl v kánoi vpředu, Tom Joe vzadu a mezi nimi ležela zavazadla. Pluli proti proudu a neúnavně nořili vesla do vody. „Vidíš támhleten můstek?“ Seržant přestal veslovat a ukázal dopředu. Mezi stromy na břehu rozeznal Tom Joe dřevěný můstek, který maličko přesahoval do vody. „Tam přistaneme.“ Pádlovali těsně k můstku. Na břehu se najednou objevil muž, který kánoi pevně podržel, aby z ní mohli vystoupit. Pak ji provazem přivázal k dřevěnému sloupku. „Charlie!“ Seržant mu potřásl pravicí. „Jak je krásné tě vidět. Moc ti děkujeme za pomoc.“

„Není zač, Williame.“ Muž se doširoka usmíval. Přitom byla vidět mezera mezi jeho zuby. Obličej měl plný vrásek. Jeho pokožka vypadala, jako by byla kožená. „Tohle je Tom Joe, Charlie. Zůstane přes léto v Edmontonu, zrovna jako já. Můžeme nechat kánoi tady u můstku?“

„Můžete. Teď v létě bývá často v provozu. Je sice stará, ale solidně stavěná. Už se v ní plavili nejrůznější cestující, v té staré dobré kánoi, mountiové, lovci kožešin, obchodníci se zbožím, jednou dokonce jedna matka s dítětem. Ale to už je dávno.“

Obrátil se k Tomovi: „A ty, hochu, co děláš tady nahoře na severu?“

„Bydlel jsem u babičky Betsy v Beaver Lake. Ale od září mám nastoupit do jedné školy v Calgary.“

„Tak, tak. A přes léto pobudeš v Edmontonu? To mě někdy můžeš přijít navštívit. Odtud do města to je tak asi půl hodiny.“ Tomovy oči se rozzářily. Líbil se mu tento starý muž, který bydlel v osamělém srubu na kraji lesa. „Ano,“ odpověděl. „Určitě někdy přijdu!“

„Půl hodiny cesty pěšky dnes ještě zvládneme, viď?“ Seržant se na Toma tázavě zadíval. Hoch přikývl a zvedl svůj batoh ze země. Oba si dali batohy na záda a rozloučili se s Charliem. Potom se vydali na cestu k Edmontonu.

Když se před nimi objevily první domy města, seržant se pojednou zastavil. „Víš co, Tome Joe? Co kdybychom nešli hned do sirotčince, ale strávili první noc v zájezdním hostinci?“

„Zájezdní hostinec? Co to je?“

„To je dům, kde si můžeme pronajmout pokoj a bydlet tam. Na jednu noc nebo na víc dní. Dostali bychom tam i něco k jídlu. A mohli bychom se vykoupat. Myslím, že to oba docela potřebujeme. Nakonec, šli jsme pět dní divočinou. Ředitelka sirotčince by nás hnala, kdybychom se před ní takhle objevili.“

Tom Joe se na sebe zadíval. Kalhoty ze surové kůže měly skvrny, vysoké boty byly zaprášené a na košili mu viselo jehličí. Možná, že zájezdní hostinec opravdu nebyl špatný nápad. Kromě toho mohl zůstat o trošku déle se seržantem Grantem. Když si vzpomněl na sirotčinec, bylo mu najednou asi tak, jako kdyby měl v žaludku kámen.

Když vešli do Edmontonu, držel se Tom Joe těsně vedle seržanta. Domy tu skutečně byly mnohem blíž u sebe než v Beaver Lake. A bylo jich tu tolik! Těsně kolem nich projel povoz tažený koňmi a hned za ním jel další. Tom Joe zůstal stát a obdivoval oba bělouše, kteří táhli vůz. Takoví krásní koně! Najednou něco pronikavě a hlasitě zatroubilo. Tom Joe sebou trhl, kdosi ho chytil za límec a táhl ho dozadu. „Copak nemáš oči, kluku? Tady přijíždí tramvaj!“ Cizí muž ho pustil. „Promiňte, pane,“ vyhrkl Tom Joe a zády se přitiskl ke zdi domu. Víc velkých vozů za sebou jelo po kolejích ulicí. Teď zůstaly stát, dveře se otevřely a lidé vystupovali. Jiní nastupovali dovnitř. Znovu zazněl ten hlasitý zvuk a vozy se daly do pohybu. „Tak tady jsi, Tome Joe,“ seržant k němu přicházel a dělal dlouhé kroky. „Viděl jsi tramvaj?“ Tom jen přikývl. Hrůzou měl ještě strnulé údy. Šel za seržantem do klidnější vedlejší ulice. „Tady je zájezdní hostinec, ve kterém jsem už dříve bydlel,“ vysvětloval seržant. „Snad pro nás ještě budou mít volný pokoj.“

Později, mnohem později ležel Tom Joe ve své posteli v zájezdním hostinci a díval se na strop. Z malého oválku světla bylo patrné, že pod oknem stojí pouliční lampa. V Beaver Lake nebyly žádné takové lampy. Nebyly tam ani takové jemné bílé záclony, jaké tu visely před okny. A nikdo v Beaver Lake neměl na zdi tapety s růžemi, ani mýdlo, které bylo světle růžové a vonělo po květinách. Nebyla tam ani velká místnost s mnoha stoly a židlemi, kde mohli cizí lidé večeřet. Tom Joe se usmál, když si vzpomněl na ohromnou porci čokoládového pudinku, který měl jako zákusek. Předtím měl pečeni, knedlíky a hrášek. Co asi dnes vařila babička Betsy? Představil si její dřevěný srub se sporákem, houpacím křeslem a opotřebovanou pohovkou. Babička byla ještě určitě vzhůru a pletla. Nebo si četla ve své Bibli. Možná přitom myslela na něho a tázala se, zda už došel do Edmontonu. Teď se už Tom Joe neusmíval. Zahrabal se pod přikrývku a pokoušel se bojovat se slzami, které mu začínaly téci z očí. Když o tom dobře uvažoval, vůbec nechtěl do sirotčince. A také nechtěl do školy v Calgary. Chtěl k babičce Betsy. Chtěl zpátky do Beaver Lake.

Seržant Grant zaslechl tiché vzlykání z druhé strany pokoje. Zaváhal, ale pak vstal a bos šel na druhý konec pokoje.

„Tome?“ Posadil se na okraj postele. Vzlykání přestalo. Zpod přikrývky se pomalu vysoukala rozcuchaná hlava. „Víš, Tome,“ začal seržant, „myslím, že vím, jak ti teď je. Když jsem poprvé dostal místo na severu, prožil jsem moc osamělou zimu ve svém srubu. Moje rodina byla daleko a řeč indiánů jsem ještě neuměl. Nebyl tam nikdo, s kým bych mohl mluvit, a tu … tu jsem začal číst Bibli. Nikdy jsem nebyl zvlášť pobožný, ale když jsem byl tak osamělý, cítil jsem, že jiné knihy mi moc nepomohou. Také jsem se modlil. A poznal jsem, že Bůh opravdu existuje. Slyšel mne a pomohl mně, abych Bibli rozuměl. Odpustil mi moje hříchy a potěšil mě. Od té doby jsem nikdy nebyl úplně sám, rozumíš mi? Bůh je stále se mnou. A vždycky s Ním mohu mluvit. Ty v Něho také věříš, ne?“ Tom Joe přikývl. „Tak prostě věř, že ti pomůže. Nenechá tě samotného. Mám se s tebou pomodlit?“ Tom znovu přikývl. Seržant sepjal ruce. Pak se modlil: „Pane Ježíši, Ty vidíš, že se Tomovi stýská. Prosím, potěš ho obzvláště dnes večer. Ty to umíš nejlépe, vždyť ho miluješ víc než kdo jiný. Děkujeme Ti, že s ním vždycky budeš. Amen.“ Seržantova ruka pohladila Toma po vlasech. Potom bylo místo na okraji postele prázdné.

Příštího rána se Tom Joe vzbudil brzy. Venku už bylo světlo. Vstal z postele a po špičkách šel k oknu. Opatrně odtáhl záclonu ke straně. Jasné sluneční světlo proniklo do pokoje a vzbudilo seržanta.

„Hej, copak tam děláš? Ty asi moc dlouho nevyspáváš, viď?“

Jeho hlas ale vůbec nezněl rozzlobeně a Tom Joe se na něho podíval. Pak si vzpomněl na včerejší večer a rozpačitě se kousl do spodního rtu. Rychle se podíval oknem a řekl: „Paní Hopkinsová už je dávno vzhůru. Nesla z kurníku vejce.“

„No, tak uvidíme, zda bude snídaně tak chutná jako včera večeře,“ rozjímal policista a vstal.

Tom toho ještě nikdy k snídani nesnědl tolik jako u paní Hopkinsové v hostinci. Byla ovesná kaše štědře posypaná hnědým cukrem, kromě toho míchaná vajíčka a topinka, tři druhy zavařeniny, káva pro seržanta a kakao pro Toma. Když se najedli, šli do svého pokoje a balili. Pak se rozloučili s paní Hopkinsovou, zaplatili účet a krátce nato stáli na ulici. Tom Joe měl na sobě nedělní kalhoty a sváteční košili. „V tom uděláš lepší dojem než ve svém oblečení, co nosíš do lesa a na louku,“ řekl seržant. „Pro Beaver Lake to bylo dobré, ale tady ve městě musíme vypadat trochu víc uhlazeně.“ Tom Joe si toho už všiml. Ženy tu nosily šaty s volánky a krajkami a téměř nikdo neměl kožený oblek. Dal si batoh na záda a šel za seržantem. Nemuseli jít moc daleko. Ve středu města stál šedý kamenný dům. Pozemek ohraničoval plot s bránou. Seržant zatáhl za šňůru zvonku a krátce nato se otevřely domovní dveře a vyšla žena. Za ní ze dveří vykukovaly zvědavé dětské hlavičky. Žena měla brýle a dlouhé tmavě modré šaty. Její vlasy byly hnědé. Šla přes dvůr a otevřela bránu. „Dobrý den,“ řekla. Seržant se dotkl klobouku. „Dobrý den, madam. Mé jméno je seržant Grant. A toto je Thomas Brown.“ Přes obličej dámy přelétl krátký úsměv. „Váš kolega se mnou mluvil před několika týdny. Pojďte, prosím, dovnitř.“ Tom šel za dámou a za seržantem přes dvůr a vešel do sirotčince.

4. kapitola

Pan James Kendrick, ředitel Západní střední chlapecké školy v Calgary, seděl ve své pracovně u psacího stolu. Když se podíval z okna, uviděl veliký dvůr a vzadu budovu školy. Pozemek ohraničovaly trávníky, stromy a květinové záhony, takže to tam vypadalo spíš jako v parku. Z okna pracovny nebylo vidět hřiště za školou a jezero, které se rozprostíralo vpravo od jeho domu. K velké radosti chlapců tam bylo před dvěma lety postaveno molo. Se svou manželkou bydlel pan Kendrick v domě, který byl vybudován na pozemku školy speciálně pro tehdejšího ředitele. Svou vlastní kancelář měl v hlavním traktu školy, ale teď byly prázdniny, a tak vyřizoval korespondenci z domu.

„Tenisové hřiště!“ opakoval si polohlasně a vrtě hlavou díval se na dopis, který před ním ležel na stole. „Jsou rodiny, které nemohou zaplatit školné, a tento pan Stanley si přeje, abychom z darů zřídili tenisové hřiště. To si nejspíš ještě dlouho počká.“ Pan Kendrick odložil dopis stranou a sáhl po druhém. Přečetl si, kdo je odesílatel:

Seržant William Grant

Policejní stanice Edmonton

„Asi se bude jednat o toho hocha z divočiny,“ řekl si, otevřel obálku, vyndal dopis a rozložil ho.

Vážený pane Kendricku,

je na čase, abych se Vám ozval, protože moje služba v Edmontonu se chýlí ke konci. Jak jsme se domluvili se seržantem Holem, dovedl jsem chlapce Thomase Browna z Beaver Lake sem do sirotčince. V posledních dvou a půl měsících jsem ho častěji navštěvoval a on si v té době částečně zvykl na civilizaci. Ze začátku to pro něho bylo těžké. Děti v sirotčinci se mu nemilosrdně vysmívaly, protože držel hokejku obráceně a nevěděl, jak se telefonuje. Věřte mi, ten hoch ani nehne brvou, když v divočině potká smečku vlků, ale když slyší tramvaj, propadá panice. Přinutil však děti, aby ho respektovaly, protože je pro něho hračkou vylézt na vysokou zeď na dvoře nebo šplhat na stromy.

Slečna Andersonová tvrdí, že od té chvíle, co hoch bydlí u nich v sirotčinci, už nemá klidnou ani minutu. Při mé poslední návštěvě stála pod javorem a lomila rukama, protože Tom Joe vylezl až na vršek stromu, aby sundal vystrašené koťátko, které tam zahnali jiní dva chlapci. V úterý odjedu z Edmontonu. V nejbližší době budu přeložen na stanici v Regině. Bylo by pěkné, kdybyste mohl přijet v pondělí, abych Vás mohl osobně představit Tomu Joeovi.

Bude mne těšit, když mi odpovíte.

S veškerou úctou

William Grant.

Pan Kendrick se při čtení zamračil. „Ta slečna Andersonová musí být choulostivá ženská," zabručel. „Téměř každý chlapec přece leze na zdi nebo na stromy." Pan Kendrick vzal dopis a vešel do sousedního obývacího pokoje, kde seděla na pohovce jeho manželka a vyšívala.

„Co na to říkáš, Cathrine?" Podal jí dopis. Žena se na něho podívala, odložila vyšívání a vzala si dopis. Její muž ji pozoroval při čtení. Po jejím obličeji se rozlil hřejivý výraz a on už předem znal její odpověď. Když dočetla, podívala se na něho. „Obstarej si jízdenku, Jamesi. V pondělí ráno jede vlak do Edmontonu. Necháme přece chlapce u nás až do začátku školy, ne?" Její manžel přikývl: „Ano," odpověděl, „v pondělí pojedu do Edmontonu."

Seržant Grant to zařídil tak, že přišel v pondělí na nádraží řediteli naproti. Pozoroval cestující, kteří vystupovali z vlaku, a všiml si muže, který šel přímo k němu. Muži mohlo být asi čtyřicet let, byl středně velký, štíhlý a hnědé vlasy mu na spáncích začínaly trochu šedivět. Zastavil se před mountiem: „Seržant Grant?"

„To jsem já. Dobrý den, pane. Vy musíte být pan Kendrick."

„Ano. Dobrý den." Jeden druhému podal ruku.

„Pronajal jsem vám na tuto noc pokoj v zájezdním hostinci," řekl seržant. „Určitě nebudete mít nic proti tomu, když vás tam nejdřív dovedu, viďte? Není to moc daleko, můžeme jít pěšky."

„To mi právě přijde vhod. Ve vlaku jsem musel tak dlouho sedět. Třeba mi cestou povíte něco o našem společném chráněnci. Jsem velmi zvědavý na toho hocha z divočiny." Usmál se a pokračoval: „Jak soudím podle vašeho dopisu, nebude s ním nuda." I seržant se usmál. „Docela určitě ne," odpověděl.

O hodinu později stáli oba muži před sirotčincem. Bránu jim otevřelo malé děvče. „Slečna Andersonová hned přijde. Ona ještě telefonuje. Tom Joe je tam uvnitř." Ukázala na dům a běžela k ostatním dětem. Šli přes dvůr. Vpravo od domu rostl veliký javor. Ředitel školy se zastavil. „Vyšplhal chlapec na tento strom?"

„Ano. Kotě uteklo až na nejvyšší větev a neodvažovalo se dolů."

Pan Kendrick polkl. Strom byl mimořádně vysoký. Jak tehdy nazval slečnu Andersonovou při čtení dopisu? *Choulostivá ženská …*

V duchu ji odprošoval. Možná jen měla starost. Toma našli ve společenské místnosti. Stál zády k nim a díval se z okna. Když vstoupil do místnosti policista, ohlédl se.

„Seržante Grante!"

„Dobrý den, Tome Joe. Chtěl bych ti představit tvého budoucího ředitele školy, pana Kendricka."

„Dobrý den, pane." Tom Joe šel k nim a podal cizímu muži ruku.

„Copak děláš tady uvnitř?" zeptal se seržant. „Ostatní děti si hrají venku na dvoře."

Hoch najednou vypadal rozpačitě.

„Nesmím ven. Slečna Andersonová mi dala domácí vězení."

„Zrovna poslední den, co jsi tady?" Seržant se na něho podíval vyčítavě. „Co jsi udělal?"

„Dnes ráno před snídaní jsem běžel k řece."

„Ty jsi byl sám u řeky? Nevěděl jsi, že je to zakázáno?"

„Věděl, pane."

„Proč jsi tam přesto běžel?"

Tom se na něho podíval a váhavě řekl: „Já … já jsem prostě musel k řece. Už tak dávno jsem nebyl u jezera ani u řeky. Chtěl jsem vědět, zda je tam bobří kmen a zda…“

Seržant zavrtěl hlavou. „Pravidla jsou k tomu, aby se dodržovala, Tome. Slečna Andersonová vám zakazuje taková dobrodružství, protože má strach, aby se vám něco nestalo.“

„Ano, pane.“

„Mohl jsi v Beaver Lake sám chodit k jezeru nebo k řece?“ vmísil se ředitel do rozhovoru.

Tom Joe přikývl. Oči se mu rozzářily a ředitel si všiml, že má temně modré oči. „Ano, pane. Mohl jsem se připlížit těsně až k bobřímu kmeni. Babička Betsy mi to vždycky dovolila. Slečna Andersonová je moc ustrašená.“ Tiše dodal: „Šedý sokol to hned říkal.“

„Kdo je Šedý sokol?“

„Můj přítel v Beaver Lake. Nikdy by nešel do sirotčince. Říká, že je to k ničemu, když je tam náčelnicí žena.“

Seržant Grant se najednou rozkašlal. Pan Kendrick se otočil a díval se z okna, aby zakryl úsměv. „No, na to mohou být různé názory,“ řekl nakonec seržant, „v dětském domově se to možná docela hodí.“

Potom se zeptal: „Co teď budeme dělat, když nesmíš ven? Myslel jsem, že bychom se mohli trochu projít, podívat se na našeho přítele Charlieho a rozloučit se s ním. Kromě toho bychom si mohli cestou pohovořit lépe než tady uvnitř.“

Tom Joe vypadal nešťastně. Kdyby dnes ráno přece raději nechodil k řece! Tím si teď zkazil celé odpoledne. Poslední odpoledne se seržantem Grantem! Kradmo pohlédl na ředitele školy, který pořád ještě stál u okna a díval se na trávník. Tom Joe by s ním rád šel ven.

Dveře společenské místnosti se pojednou otevřely a slečna Andersonová vstoupila do místnosti. Pozdravila oba pány. Potom řekla: „Thomasi, co říkáš, že bys šel se seržantem a s panem Kendrickem na procházku?“

„Ale já … já přece nesmím …,“ vypravil ze sebe rozpačitě.

„Nu, myslím, že jsi od rána už dost přemýšlel o své neposlušnosti. Už o tom nebudeme mluvit.“

„Děkuji, slečno Andersonová!“ Tomovi se ulevilo. Usmál se a krátce nato se již oba muži i on vydali na cestu.

Přesně v čas večeře se zase vrátili zpátky. Pan Kendrick se před bránou rozloučil. „Zítra se uvidíme, mladý muži. Přijdu pro tebe po poledni, kolem jedné hodiny.“

„Na shledanou, pane Kendricku.“

Seržant doprovodil chlapce dovnitř. „Pro nás oba teď také nastává loučení, Tome Joe. Zítra ráno už se neuvidíme. Vlak mi odjíždí již v sedm hodin.“

Tom Joe přikývl. „Děkuji,“ řekl. „Děkuji, že jste mne vzal s sebou a že jste mne stále navštěvoval a … a že jste se se mnou modlil, když se mi stýskalo.“ Ale to poslední neřekl nahlas. Seržant Grant mu položil ruku na rameno. „Jsem rád, že jsme se seznámili, Tome Joe. Napíšu ti z Reginy. A v Calgary se ti určitě bude líbit.“

Tom Joe zase mlčel. Kousal se do spodního rtu a díval se na zem. Až seržant Grant odjede, nebude mít už nikoho, s kým by mohl mluvit o Beaver Lake. Nikoho, kdo by se zajímal o babičku Betsy a o Šedého sokola. Seržant sice mluvil s babičkou jen krátce, ale věděl alespoň, kdo byli lidé, kteří tvořili ještě před nedávnem Tomův svět. Najednou se kolem něho položila paže a seržant ho objal a přitiskl k sobě.

„Měj se dobře, hochu,“ zašeptal. Pak ho pustil z objetí, otočil se a odešel. Pan Kendrick na něho čekal před bránou. Oba muži se mlčky vydali na cestu domů. Před zájezdním hostincem se zastavili.

Seržant Grant řekl: „Mnohokrát vám děkuji, že jste přijel už dnes, pane Kendricku, a že Tom Joe může v nejbližších dnech bydlet u vás. Nyní k vám mám ještě jednu prosbu.“

„Jakou?“

„Jak to vypadá, hoch nemá nikoho na světě, kromě té staré dámy, která ho vychovala. A té staré paní se nedaří moc dobře. Alespoň to říkal můj kolega z Beaver Lake. Já se o Toma také nemohu postarat, protože nikdy nevím, kam budu přeložen příště. Zdá se, že vás chlapec má rád, pane, a může se stát, že brzy budete vším, co ještě má. Prosím vás, buďte na něho hodný.“

Ředitel školy mu podal ruku: „Slibuji vám to, seržante. Můžete se na mě spolehnout.“

5. kapitola

Druhého dne přesně v jednu hodinu odváděl pan Kendrick svého chráněnce ze sirotčince. Tom Joe ještě jednou zamával ostatním dětem a potom odbočili do ulice k nádraží. Tom ještě nikdy nejel vlakem, proto se velice divil, když lokomotiva s pískáním a se spoustou valící se páry zastavila. Vystupovalo mnoho lidí, nástupiště bylo plné a všude kolem nich se tlačili lidé. Tom Joe byl rád, když mohli nastoupit. Zavazadla položil pan Kendrick na odkládací poličku nad jejich hlavami a potom se posadili na tmavě červená plyšová sedadla. Tom Joe pozoroval ostatní cestující, až najednou zaznělo ostré zahvízdání. Dveře se zabouchly a vlak se dal do pohybu.

Vlak s rachocením projížděl prérií. Tom Joe se díval z okna a viděl, jak krajina ubíhá dozadu. Bylo tu méně stromů než na severu, jak si všiml. Převládala rovná pole a pastviny. Za nějakou dobu bylo nudné dívat se z okna, a tak se opřel o opěradlo sedadla. Pan Kendrick seděl proti němu, zahloubaný do čtení novin, a vždycky, když noviny trochu klesly, jak pan Kendrick obracel stránku, vrhl Tom Joe kradmý pohled na muže, který měl být příští roky jeho učitelem. Každopádně jedním z jeho učitelů. Mary Lou ze sirotčince mu vysvětlovala, že v internátní škole vyučuje víc učitelů. Mary Lou mu vůbec vysvětlila mnoho věcí. Ona jediná se také nesmála, když špatně držel hokejku. Velký Sam si ho pro to ještě dlouho dobíral. A nejen pro to. Vždycky si našel důvod, jak by mohl Toma zlobit. Pod stolem ho kopal do holeně a říkal mu „páchnoucí přítel indiánů“. Sam neměl rád indiány, i když ještě nikdy v životě žádného neviděl. A protože neměl rád indiány, neměl rád ani jejich přátele. Tak prosté to bylo. Tom Joe to pocítil. Ostatní děti byly většinou stejného názoru jako velký Sam. Ačkoliv si Tom neuměl představit, že by všechny opravdu stejně smýšlely. Nejspíš měly jenom strach.

Až na Mary Lou. Nebála se velkého Sama. Byla k Tomovi hodná a ona jediná se zajímala o život na severu. Jí vyprávěl dokonce o malém kabátku pro miminko, na kterém bylo vyšité jeho jméno. Včera jí ho chtěl ještě ukázat, ale pak na to pro návštěvu ředitele zapomněl. I když bylo Mary Lou teprve jedenáct let, hodně toho věděla. Například vždycky věděla, kdy má slečna Andersonová dobrou náladu a kdy ne. „Je zamilovaná do faráře,“ pošeptala jednou v neděli v kostele Tomovi. „Podívej se, jak ho zbožňuje!“ A když šli pěšky zpátky do sirotčince, slyšel, jak říkala své kamarádce Jane: „Teď se

bude slečna Andersonová až do pondělí vznášet na oblacích, ale v úterý s bouchnutím zase přistane na zemi. Teprve ve středu večer, až bude v dobročinném spolku, bude se cítit zase lépe. Tam totiž chodí také farář."

Tom Joe by si nikdy nevšiml, že byla slečna Andersonová zamilovaná. A čestně řečeno, nevěděl také, co myslela Mary Lou slovem „zbožňuje". Lidé z města někdy používali slova, která neznal. A vůbec, mluvili mnohem víc než jeho přátelé z Beaver Lake. Pan Mc Gregor by v Edmontonu určitě dlouho nevydržel. Tom zase vrhl pohled na pana Kendricka. Teď při četbě novin vypadaly jeho oči vážně. Ale Tom věděl, že se uměly dívat také přátelsky. Pan Kendrick měl určitě rád indiány.

Když pan Kendrick složil noviny, jejich oči se setkaly. A zase panu Kendrickovi byla nápadná tmavá modř Tomových očí.

„Pověz, Thomasi, nemáš hlad?" Položil noviny na prázdné sedadlo vedle sebe. „Sám bych snesl něco k snědku."

Tom Joe přikývl. „Ano, pane. Já také."

Vybalili si své svačiny a chutnalo jim. Když dojedli, zeptal se pan Kendrick: „Budeš postrádat děti ze sirotčince?"

„Některé ano. Mary Lou byla hodná. A někteří menší hoši."

„Byli tam i chlapci ve tvém věku?"

„Jen velký Sam. Je mu již téměř čtrnáct."

„Rozuměl sis s ním?"

„Nijak zvlášť. Neměl rád … indiány."

Pan Kendrick přikývl a dál se neptal. Tom Joe se zase díval z okna. Vlak zase s rachocením projížděl prérií. Najednou měl nějak těžká oční víčka. Určitě to bylo tím, že včera večer usnul tak pozdě. Pokoušel se násilím držet oči otevřené, ale znovu a znovu se samy zavíraly. Nakonec to vzdal. Za chvilku tvrdě usnul.

V Calgary je pozdravil muž, který stál na nádraží a čekal na ně. Byl trochu větší než pan Kendrick a měl na sobě bílou košili, černé kalhoty a vestu. Když je spatřil, krátce smekl klobouk. S úsměvem jim šel naproti.

„Tak jsi tu, velký bratře," pozdravil pana Kendricka. „Zase jednou přesně na minutu. A mladého muže ze severu jsi přivezl s sebou!" Přátelsky uhodil pana Kendricka do ramene a Tomovi podával ruku.

„Gile, tohle je náš nový žák Thomas Brown," představoval je ředitel. „Thomasi, to je můj bratr, pan Gilbert Kendrick. Je doktorem zde v Calgary."

Tom Joe uchopil podávanou ruku a podíval se na doktora. Ten se přátelsky usmíval a Tom Joe úsměv váhavě opětoval. „Dobrý den, pane."

„Dobrý den, Thomasi. „Ano, já jsem tedy doktorem zde v Calgary a každý, kdo má nějakou bolístku, se mnou přijde dříve nebo později do styku. Většina tvých spolužáků mne už zná a od té doby mi raději jdou z cesty, protože mají strach z mé velké hnědé láhve. Jsem opravdu zvědavý, jak dlouho vydrží naše přátelství."

Mrkl na Toma, pak se sehnul a vzal cestovní tašku svého bratra. „Dovezu vás domů. Moje auto čeká venku."

Tomovi připadala paní Kendricková trošičku jako babička Betsy. Samozřejmě, byla mladší, neměla ani šedivé vlasy, ale měla je husté, sytějšího blonďatého odstínu. Ale z jejích očí vyzařovalo teplo, z kterého poznal, že je v tomto domě vítaný. Vlasy paní Kendrickové byly stočeny do volného uzlu a na sobě měla dobře padnoucí dlouhou šedivou měkkou sukni a růžovou halenku s bílými a šedými kvítky. Stála v domovních dveřích a s úsměvem se dívala, jak přicházeli. Teprve když přišli blíž, všiml si Tom Joe blonďaté dětské hlavičky, která vykukovala za sukní paní Kendrickové. Patřila malé holčičce. Na Toma se šelmovsky usmívala. Pan Kendrick pozdravil svou manželku a pokynul Tomovi, aby přistoupil blíž. „Cathrine, to je Thomas Brown, náš nový žák z Beaver Lake. Thomasi, to je moje manželka, paní Kendricková."

„Dobrý den, madam."

„Dobrý den, Thomasi. Srdečně tě vítám v Calgary."

„A pak k nám včera přišla na návštěvu naše neteř Annabelle. Annabelle, pozdrav, prosím, našeho hosta."

Malé děvčátko opustilo svůj úkryt za tetiččinou sukní a podalo Tomovi ruku. „Dobrý den," řeklo způsobně. „Jmenuji se Annabelle a je mi už pět let. Mám novou sestřičku, které jsou teprve dva dny. Kolik je tobě?"

„Bylo mi třináct."

„Škoda. Když jsi už tak velký, určitě tě už nebaví poslouchat příběhy."

„Někdy ano," odpověděl Tom Joe.

„Máš rád příběh o Josefovi? Ten z Bible?“

„Teď nejdřív nech našeho hosta vejít do domu, Annabelle,“ napomínala ji paní Kendricková. A pak se otočila k Tomovi: „Tak jsem se těšila, že se s tebou seznámím. Vždyť já jsem také bydlela dva roky na severu. Určitě si máme mnoho co vyprávět.“

„Opravdu, madam? Kde jste bydlela?“

„Na misijní stanici v Blackbird Hillu[2]. Pracovala jsem tam jako učitelka.“

Tomovy oči se rozzářily. „Farář z Blackbird Hillu přichází tu a tam do Beaver Lake. Jmenuje se Reverend Cooper. Vyprávěl nám o misijní škole.“ „Musíš mi všechno dopodrobna vypravovat. Ale teď pojďte všichni dál. Zůstaneš tu na večeři, Gilberte?“

Doktor zavrtěl hlavou. „Žel, nemohu Cathrine. Mám před sebou ještě dvě návštěvy u pacientů. Nejlépe, když hned pojedu. Na shledanou vespolek!“ Zamával jim a šel ke svému autu.

„Moc děkujeme, že jsi nás vzal autem, Gile,“ volal za ním ředitel školy. Pak vzal cestovní tašku a šel se svou manželkou domů. Tom Joe je následoval a za ním cupitala malá Annabelle. Zatahala ho za rukáv. „Zeptáme se strýčka Jamese, zda nám po večeři bude vyprávět příběh o Josefovi?“ pošeptala mu. Tetička Cathrine říkala, že si dnes můžeš vybrat příběh ty. Ale já mám tak ráda příběh o Josefovi! Máš ho také rád?“

„Ano,“ odpověděl Tom právě tak tiše. Annabelle se spokojeně usmála a hopsala do kuchyně.

Toma Joea Kendrickovi ubytovali v pokoji pro hosty. Stála tam postel s nočním stolkem, skříň na šaty, umyvadlo a malý psací stůl, před kterým byla zastrčená židle. Nábytek byl natřený na bílo a závěsy byly z modrobílé kostkované látky. Také přehoz na posteli byl ušit z modré a bílé látky. Tom vybalil věci ze svého batohu, umyl si ruce a obličej a šel za líbeznou vůní jídla do kuchyně.“ Tak jsi tu, Thomasi! Skoro jako bys věděl, že večeříme o půl

[2] Blackbird Hill – Kosí Pahorek

sedmé.“ Paní Kendricková se na něho usmívala od sporáku. „Mohl bys, prosím tě, donést talíře do jídelny a rozložit je na stůl? Pro Annabellu jsou moc těžké.“ Tom Joe vzal opatrně talíře do obou rukou a šel za Annabellou do jídelny. Jídelna byla hned vedle kuchyně. Dával talíře na stůl. Annabelle pokládala na stůl nože, vidličky a lžíce. „Teď ještě skleničky,“ řekla. „A ubrousky. A budeme hotoví.“ Tom Joe pozoroval, jak malá holčička dávala vedle každé vidličky svinutý kousek látky. Co se s tím dělalo při jídle? Ale pak ho to napadlo. Když byl v hostinci se seržantem, použil seržant také takovou látku. Položil si ji na klín a po jídle si s ní utřel ústa. V Beaver Lake nikdo nepotřeboval ubrousky.

Jídlo bylo přineseno a všichni usedli ke stolu. Pan Kendrick se pomodlil a poděkoval za jídlo. Potom jim jeho manželka podala mísu s bramborami. *Takhle by to bylo*, napadlo ji najednou, *naše děti by seděly s námi u stolu – jak jsme o tom snili. Ale Annabelle a Thomas nejsou naše děti. Jsou to jen hosté. Náš malý Josef je u Tebe, Pane Ježíši. A moje druhé těhotenství…, snad by to byla malá holčička…* Pan Kendrick se tázavě podíval na svou manželku. Vypadala tak vážně, téměř nepřítomně. Ale pak se zase usmála a nabrala Annabelle na talíř brambory a omáčku a pak si sama vzala jídlo. „Je to moc dobré, tetičko Cathrine,“ řekla Annabelle. Tom k tomu přikývl. Mluvit zrovna nemohl, protože měl plná ústa.

„Povíš nám hned příběh, strýčku Jamesi?“ obrátila se malá na svého strýčka.

„Ale určitě. Který je dnes na řadě?“

„Annabelle,“ jemně ji napomenula tetička, „vzpomeň si, co jsem ti řekla.“

„Ano, tetičko Cathrine. Dnes si může vybrat příběh Thomas.“

„Když bude chtít,“ doplnila paní Kendricková.

„On ale chce. Už jsem se ho ptala,“ odpověděla horlivě Annabelle.

„Aha,“ řekl její strýček, „a teď si má Thomas přát tvůj oblíbený příběh?“

Malá holčička se vidličkou přehrabovala v bramborách na svém talíři.

„Annabelle a já máme stejný oblíbený příběh,“ pomohl jí Tom Joe.

„A který to je?“

„O Josefovi!“ vyhrkla Annabelle. „On ho má zrovna tak rád jako já.“

Pan Kendrick a jeho manželka se na sebe rychle podívali. „Jak se zdá, máme všichni čtyři stejný oblíbený příběh. Tetičce Cathrine a mně se stal také velmi důležitý.“

„Prima," radovala se Annabelle. „Začneš hned?"

Když Tom Joe ležel toho večera v posteli v pokoji pro hosty, zase nemohl usnout. V hlavě mu vířilo příliš mnoho věcí. Dlouhá cesta dráhou s panem Kendrickem, jízda autem s veselým doktorem, paní Kendricková a Annabelle, večeře – a příběh o Josefovi. Babička Betsy mu ho často vyprávěla a později si ho také mohl sám přečíst v Bibli. Ale ještě nikdy ten příběh neslyšel tak, jako dnes večer. Tom si mnohem víc než kdy dřív představil Josefa, jak trpěl pod nenávistí svých bratrů. Poté co se v sirotčinci seznámil s velkým Samem, uměl si představit, jak se Josef musel cítit. Dokázal by pana Kendricka poslouchat ještě hodně dlouho. Co mu řekl seržant Grant na rozloučenou? „V Calgary se ti určitě bude líbit." Zdá se, že měl pravdu. Poprvé od té doby, co odešel z Beaver Lake, se Tom Joe cítil trochu jako doma.

6. kapitola

Příštího rána po snídani šel ředitel školy do města, aby si tam zařídil několik věcí. Jeho malá neteř tak dlouho žadonila, až ji nakonec vzal s sebou. „Ale jen když se budeš dobře chovat!“ Annabelle vážně přikývla. „Určitě budu, strýčku Jamesi,“ ujišťovala ho. Paní Kendricková a Tom zůstali doma. „Teď mi budeš vyprávět o severu, ano, Thomasi?“ zeptala se ho. „Přineseme si skleničku šťávy a sedneme si na verandu. Chtěla bych vědět všechno o Beaver Lake a o tvých přátelích.“ Tomovi se rozzářily oči. „Ano, madam.“ A pak začal. O babičce Betsy a o jejím srubu, o své feně Lady Blue, o Šedém sokolovi a náčelníku Černém vlkovi, o panu Mc Gregorovi… Paní Kendrickovou opravdu všechno zajímalo a ptala se nejen ze zdvořilosti, toho si Tom hned všiml. Když skončil, zeptala se paní Kendricková: „V dopise, který nám poslal seržant Grant, tě jmenoval Tom Joe. Říkali ti tak v Beaver Lake?“ Tom Joe přikývl. „Ano. A indiáni mi říkali Bratr Sokola.“

„To jméno by tu znělo moc nezvykle,“ namítla s úsměvem paní Kendricková. „Líbilo by se ti, kdybych ti říkala Tom Joe?“

„Ano, madam.“

„Tak dobře, Tome Joe, a teď ti budu vyprávět já o misijní stanici, kde jsem pracovala jako učitelka.“

Když skončila své vyprávění, zeptal se Tom Joe: „Proč jste odtamtud odešla?“

„Protože jednou přišel do Blackbird Hillu návštěvník. Znala jsem ho z kostela v Calgary. Byl to mladý muž a jmenoval se James Kendrick.“ Šelmovsky se usmála. „Tvrdil, že to beze mne už nevydrží a pak se mne zeptal, zda bych si ho chtěla vzít. A já jsem řekla ano.“

„A pak jste se odstěhovala zpátky do Calgary.“

„Přesně tak. A ještě pořád tady jsem.“

Tom Joe se nesměle usmál. „Já jsem rád, že tady jste,“ řekl.

Odpoledne navštívila paní Kendricková jednu přítelkyni a vzala s sebou malou Annabellu. Ředitel se uchýlil do své pracovny a Tom Joe se díval do knihy, kterou mu půjčila paní Kendricková. Dnes ale neměl moc chuti do čtení. Chvíli stál nerozhodně na verandě. Pak se rychle rozhodl. Běžel do pokoje

pro hosty, oblékl si kožené kalhoty a starou kostkovanou košili a už vyběhl z domovních dveří na svobodu. Sluníčko svítilo a obloha byla modrá. Tom Joe zhluboka dýchal. Bylo to nádherné, prostě tak běhat venku. Prohlédne si okolí školy a pak půjde k řece. Tady v Calgary bylo mnoho vody, toho si všiml už včera. Možná také někde objeví bobří kmen…

Kolem šesté hodiny se vrátila paní Kendricková a Annabelle z návštěvy. „Kde je Tom Joe?“ zeptala se Annabelle. Od té doby, co znala jeho domácké jméno, s velkou horlivostí mu tak říkala. „Musí být někde venku,“ odpověděl jí strýček. „Neviděl jsem ho celé odpoledne.“ Annabelle našpulila pusu. „A přitom jsem si s ním chtěla hrát,“ sdělovala vyčítavě své panence. Když panenka nic nenamítala, pokračovala: „No dobrá, tak si budu hrát s tebou.“

Pan Kendrick se už počtvrté díval na hodiny, když se Tom Joe konečně ukázal. Byl celý uhřátý, jak utíkal, ve vlasech měl jehličí a kalhoty byly na několika místech postříkané od bláta. V obou rukou něco velmi opatrně nesl. „Příště tu buď ale přesně, prosím,“ přivítal ho přísně ředitel. „Už je tři čtvrtě na sedm. A mimochodem, příště to řekni, než zmizíš na celé odpoledne, slyšíš?“

„Ano, pane, je … mi to líto.“

„Copak to máš?“ ptala se Annabelle. Tomovi svítily oči. „Borůvky. Našel jsem místo, kde jich bylo hodně. Tady!“

Paní Kendricková vzala od Toma šátek na krk, do kterého natrhal borůvky. „Moc děkujeme, Tome Joe. Ale prosím, nezůstávej venku tak dlouho. Měla jsem o tebe strach. Teď se běž rychle umýt, abychom se mohli navečeřet.“

„Ano, madam.“ Tom rychle vyklouzl z pokoje. Když se vrátil, obličej mu svítil čistotou. Jen košili si ve spěchu zapnul o jeden knoflík nakřivo. Annabelle si toho všimla a tiše se chichotala. „Annabelle, teď se budeme modlit.“ Holčička sepjala způsobně ruce a zavřela obě oči. Když všichni řekli amen, zeptala se: „Vezmeš mě příště s sebou na borůvky, Tome Joe? Chtěla bych také nějaké natrhat.“

„Nevím.“ Tomova odpověď zněla váhavě. „Musí se jít dost daleko.“

„Kde všude jsi byl?“ otázal se pan Kendrick.

„Nejdřív u školy a potom jsem šel podél řeky až k jednomu kopci. Tam jsem našel ty borůvky.“

„No, to jsi ušel pořádný kus cesty. Není divu, že ses opozdil. Ale teď se dáme do jídla.“

Když Tom Joe i Annabelle už leželi ve svých postelích, otevřela paní Kendricková dveře manželovy pracovny. Seděl u psacího stolu a řekl: „S rozvrhy hodin budu hned hotový, Cathrine.“ Jeho žena se postavila za něj a položila mu ruku na rameno. „Náš malý Josef by byl o něco mladší než Tom Joe,“ začala bezprostředně. „Oba hoši mají dokonce stejné jedno jméno. Našemu synkovi bychom určitě také někdy říkali Joe.“

Její muž se k ní obrátil. „Ano, určitě bychom mu tak říkali.“ Odložil tužku a dodal: „Tolik jsem si ho přál, Cathrine. Někdy se ptám ještě teď, proč jsme ho mohli mít jen tak krátce.“

„Já také,“ zašeptala a v oku se jí zaleskla slza. „Ale aspoň jsme ho mohli držet v náručí, i když to netrvalo dlouho.“ Doktor Stewart tehdy udělal všechno, co bylo v jeho moci, ale nedokázal novorozené děťátko zachránit. Malý Joseph William žil jen několik hodin. Za jeden a půl roku se Kendrickovi znovu těšili na miminko, ale těhotenství skončilo smutně, potratem. „Že si Annabelle i Thomas přáli zrovna příběh o Josefovi, to mě vedlo k přemýšlení,“ pokračovala paní Kendricková. „Bůh nám určitě chtěl něco připomenout. Tehdy nás Josefův příběh tolik potěšil.“

„Jákob měl také smutek pro svého syna,“ odpověděl jí manžel. „A potom po mnoha letech dostal Josefa zpátky.“ Zaváhal a potom dodal: „My uvidíme našeho Josefa teprve v nebi. Ale výsledek bude tentýž: *Bůh to však zamýšlel k dobru.* Jsem rád, že nemáme takový smutek jako lidé, kteří nemají žádnou naději.“ Jeho manželka přikývla. „Dobře, že brzy zase začne škola a hoši se vrátí. Můžeme se pokusit nahradit jim jejich rodiče, jak jen to jde. Zvláště Tomovi. Postrádá svou babičku Betsy víc, než by kdy přiznal.“

„Mluvila jsi s ním o tom?“

„Všimla jsem si toho, když mi vyprávěl o Beaver Lake. Chlapec velmi postrádá život na severu.“

„Zvykne si na město a na zdejší lidi. Seržant mi říkal, že se té staré paní nedaří dobře. A mimo to leží Beaver Lake v tak odlehlém místě, že by tam nemohl trvale žít. Čím rychleji si zvykne tady, tím lépe.“

„Zdá se, že měl mnoho volnosti.“ Paní Kendricková se podívala šelmovsky na svého muže. „V Beaver Lake se určitě nevečeřelo přesně o půl sedmé.“

Její muž zase vzal tužku a podíval se na své rozvrhy hodin. „Přesnosti ho naučím.“

Paní Kendricková se tiše zasmála. „To ano, můj milý. Docela určitě ho to naučíš."

Druhý den ráno pršelo. Po snídani řekl pan Kendrick: „Dnes otestujeme, jak na tom jsi se školními vědomostmi, Thomasi. Seržant mně ukazoval tvé práce, které byly docela zdařilé. Ale rád bych si udělal přesnější obrázek o tvých vědomostech." Sedli si ke stolu v jídelně. Annabelle si hrála v obýváku s panenkou a paní Kendricková něco dělala v kuchyni. Tom Joe musel odpovídat na otázky z dějepisu a zeměpisu. Zeměpisné odpovědi se mu docela dobře dařily, ale dějiny … Tom Joe si prostě nepamatoval letopočty. A všichni ti lidé, kteří žili dřív, ho vůbec nezajímali. Babička Betsy také neměla dějepis nijak zvlášť ráda. Ředitel se mračil. Naštěstí toho Tom uměl mnoho vyprávět o lese a zvířatech, která v něm žijí. A v diktátu udělal jen dvě nepatrné chyby. Ředitelovo čelo se pomalu rozjasnilo. Po obědě zkoušení pokračovalo. Pan Kendrick mu dával příklady na počítání z hlavy a Tom odpovídal rychle, jako když bičem mrská. Babička Betsy měla ráda matematiku. Ředitel školy uznale přikyvoval. „To není špatné, chlapče. Zdá se, že ti matematika sedí. Uvidíme, zda ti slovní úlohy půjdou také tak dobře." Tom Joe se horlivě pustil do práce. Podobné úlohy počítal už v Beaver Lake. Když skončil, odevzdal papír s řešením úloh. „Než to zkontroluji, můžeš vypracovat poslední úkol. Napiš sloh na téma „Prázdniny". Musí to být na dvě stránky."

Tom Joe si oddechl, když byl o hodinu později hotový i se slohem. Měl velkou chuť proběhnout se venku, ale stále ještě pršelo.

„Snad bude v sobotu svítit sluníčko," doufala Annabelle a položila panenku do kolébky. „V sobotu máme totiž piknik nedělní školy. Půjdeš tam také, Tome Joe?"

„Nevím," Tom se tázavě podíval na paní Kendrickovou.

„Samozřejmě, Tom s námi může jít," odpověděla. „Při pikniku nedělní školy bude mnoho soutěží. Ty tě určitě budou bavit."

„A vezmeme s sebou deky a budeme jíst na trávě," doplnila Annabelle. „Bývá tam hromada koláčů a takových věcí. Já mám moc ráda pikniky nedělní školy. Ty také, Tome Joe?"

Chlapec pokrčil rameny. „To nevím," odpověděl znovu. „Já jsem ještě na žádném nebyl."

„Ty jsi ještě nikdy nebyl na pikniku nedělní školy? Ale už ti přece je třináct let!" Děvčátko se na něho dívalo nechápavě.

„V Beaver Lake nebyla žádná nedělní škola. Jen v Edmontonu jsem jednou v jedné byl. Ale tam nedělali žádný piknik.“

„Ten je jen jednou za rok. Vždycky v létě,“ vysvětlovala mu Annabelle. „Takže v sobotu to bude tvůj první piknik nedělní školy.“ Otočila se k tetičce. „Co budeme dělat zítra, tetičko Cathrine? Budu si moci zase hrát s Lavinií?“

„Určitě ano. Jen odpoledne k nám přijde návštěva. Paní Hattie Williamsová přijde ve čtyři hodiny na kávu. Ráda by se s tebou seznámila, Tome Joe.“

Tom se na ni podíval. Neměl ani potuchy, kdo je ta paní Williamsová. Proto jen přikývl.

„Tetičko Cathrine, je to ta paní, u které jsme byly včera?“

„Ne, miláčku. Paní Williamsovou ještě neznáš.“

Paní Kendricková odložila vyšívání a zeptala se: „Co kdybychom si zahráli domino?“

„Paní Williamsová že sem přijde?“ zeptal se nevěřícně pan Kendrick své manželky. Annabelle už spala a Tom Joe zmizel ve svém pokoji s napínavou knížkou. „Vyprávěla jsem jí o Tomu Joeovi,“ vysvětlovala paní Kendricková. „A ona se o chlapce velmi zajímá. Přemýšlí, že by za něho možná zaplatila část školného, protože by ráda konala něco dobrého.“

„Ale ta paní je … hrozná. Hrozně únavná,“ dodal k tomu, když uviděl výraz manželčina obličeje. „Ano, Cathrine, je to tak. Nemá na práci nic lepšího, než aby co nejrychleji roznesla dál každou novinku.“

„Samozřejmě, je velmi hovorná. Ale možná jí prostě musíme dát možnost, aby ukázala své dobré stránky. A kdyby chtěla Toma podporovat, přece by ti to nebylo proti mysli? Zvláště teď, když umřel starý pan Stanley.“

Pan Stanley senior byl velmi dobročinný a Západní střední chlapecké škole v Calgary poskytl mnoho darů. Starý pan Stanley přitom nechal řediteli školy úplně volnou ruku v tom, jak má s penězi naložit, a pan Kendrick je použil především na podporu nadaných dětí z chudých poměrů, aby jim umožnil další návštěvu školy. Toho času navštěvoval střední školu Rick, vnuk pana Stanleye, ale jeho otec měl jiné názory, jak by se měly používat peněžní dary. Pan Kendrick nemohl jeho požadavky úplně ignorovat, a tak měl nyní k dispozici méně prostředků pro děti, jako byl Tom Joe. Ředitel školy si povzdechl. „Nu dobrá, když má paní Williamsová tentokrát tak chvályhodné úmysly, tak ať zítra přijde.“

„Určitě si Toma oblíbí,“ řekla paní Kendricková s nadějí. „A pak to v pokladně hlasitě zacinká. Jen počkej, můj milý!“

7. kapitola

Druhý den ráno přestalo pršet. Annabelle pomáhala tetičce v kuchyni při pečení koláče. Tom Joe se opíral o veřeje dveří a díval se na ně. Paní Kendricková řekla: „Tome Joe, za naším domem roste ostružinový keř. Natrhal bys nějaké ostružiny? Mohli bychom pak odpoledne nabídnout paní Williamsové nejen borůvkový, ale i ostružinový koláč.“

Tom Joe ochotně šel. Oblékl si své oblečení do lesa a na louku, vzal kbelíček a vydal se hledat ostružinový keř. Když se vrátil, měl nádobu do poloviny plnou nádherných tmavých ostružin. „Moc ti děkuji, Tome Joe. Ty jsi ale byl rychlý!“

„Potkal jsem jednoho chlapce, který mi pomohl,“ vysvětloval Tom Joe. „Jmenuje se Henry a bydlí tady v Calgary. Chodí také na střední chlapeckou školu.“

„To byl určitě Henry Carter,“ hádala paní Kendricková a vysypala ostružiny do misky s vodou. „Už má za sebou jeden ročník ve škole. Je hodný.“ Takový se zdál i Tomovi. „Přijde také na piknik nedělní školy. Říkal to.“

„To je prima, aspoň tam už budeš někoho znát.“ Paní Kendricková vylovila ostružiny z vody a nechala je na sítku okapat. Pak připravovala všechny přísady do těsta. „Tome Joe, budeš si teď se mnou hrát?“ otázala se Annabelle a pokoušela se rozvázat uzel na zástěrce. Tetička jí pomohla a holčička se postavila plná očekávání před Toma. Ten se díval z okna. Vlastně chtěl jít zase ven, vždyť byl včera celý den doma.

„Prosím, ano?“ žadonila Annabelle. „Tak ráda bych si ještě zahrála domino!“

„No dobře,“ řekl Tom Joe.

Po obědě byl v domě klid. Pan Kendrick šel do své pracovny, jeho žena odpočívala po pečení koláče a Annabelle si v obýváku hrála se svou Lavinií. Tom Joe si zase oblékl své milované kožené kalhoty a starou kostkovanou košili. Při obědě na sobě nesměl mít své oblečení do lesa a na louku. Tiše se vytratil ven. U řeky potkal Henryho. Běžel mu vstříc. „Co tu děláš?“ zeptal se Tom Joe.

„Nic zvláštního. Trochu jsem vyřezával, ale moc mi to nejde.“ Henry mu ukázal kousek dřeva, který opracoval kapesním nožem. „Stejně bych raději šel k bobřímu kmeni,“ řekl. „Dnes ráno jsi povídal, žes jeden našel.“

„Ano," Tom Joe zaváhal. „Ale musím být ve čtyři hodiny zase zpátky a je to dost daleko."

„Do té doby máme ještě spoustu času," ujišťoval ho Henry. Jsou teprve dvě hodiny."

„No tak …" Tom Joe stále ještě váhal, ale pak v něm zvítězila touha po dobrodružství. „Tak dobře, ukážu ti bobří kmen."

Vyšli společně.

Paní Hattie Williamsová byla energická dáma, čerstvá padesátnice. Na hlavě měla obrovský klobouk růžové barvy, ozdobený pohupujícím se pérem. Její bílá halenka měla vysoký stojáček, ozdobený volánky. K ní si vzala sukni holubičí barvy, dlouhou až na zem.

„Roberte, můžete pro mě zase přijet v půl šesté," řekla svému kočímu a kráčela k domu Kendrickových. „Už jde, tetičko Cathrine, viděla jsem ji vystupovat z kočáru!" Annabelle přiběhla zadními dveřmi ze své pozorovatelny na zahradě do domu. „Ano, miláčku. Viděla jsi také Toma Joea?" Paní Kendricková nervózně pohlédla na hodiny. Za dvě minuty budou čtyři hodiny.

„Ne, tetičko Cathrine, Toma Joea jsem neviděla." „Nu, on tu každou chvíli bude. Ví přece, že ve čtyři hodiny tady má být. Řekni, prosím tě, strýčkovi Jamesovi, že naše návštěva už přišla." S těmi slovy šla paní Kendricková ke dveřím, aby přivítala hosta, zatímco Annabelle běžela do strýčkovy pracovny. „Strýčku Jamesi, tetička Cathrine říkala, že tě mám přivést."

„Je paní Williamsová už tady?" Pan Kendrick vstal a ještě si narovnal kravatu. Annabelle přikývla. „Ano, právě přišla."

„A Thomas? Je tu také?"

Maličká zavrtěla hlavou. „Venku jsem ho všude hledala. Ale není tady." Pan Kendrick se zamračil a šel za svou neteří na chodbu.

Ve čtyři hodiny a deset minut po Tomovi stále ještě nebylo vidu ani slechu. Dospělí se zatím usadili v obýváku, zatímco Annabelle stála a dál vyhlížela oknem. Paní Williamsová právě vyprávěla o zasnoubení své neteře a paní Kendricková se snažila se zájmem poslouchat. Pan Kendrick už potřetí vyndal své kapesní hodinky a vráska na jeho čele se prohloubila. Ve čtyři hodiny dvacet minut, když paní Williamsová vyčerpávajícím způsobem popsala příběh zasnoubení a udělala přestávku na oddechnutí, pozvala konečně paní

Kendricková přítomné ke stolu. „Neměli bychom nechat kávu vychladnout," řekla. „Thomas přijde každou chvíli." Její muž zamumlal něco nesrozumitelného a následoval obě dámy do jídelny. Sotva se pomodlil za jídlo, obrátila k němu paní Williamsová veškerou pozornost. „Vyprávějte mi něco o vaší práci ve škole," požádala ho. „Kolik žáků vyučujete? Bydlí všichni ve škole? Kolik máte učitelů? A kolik žáků je závislých na peněžních darech?" Pan Kendrick odpovídal tak zdvořile, jak jen bylo možno, a snažil se pořád se nedívat na klobouk paní Williamsové. Pohupující se péro ho znervózňovalo.

„Jeden z hochů je tedy tento Thomas, který tohoto času bydlí u vás," poznamenala na konec paní Williamsová. Doufala jsem, že se s ním seznámím. Ale jak se zdá, není moc přesný."

„Na mnoho věcí si ještě musí zvyknout," pokoušela se paní Kendricková Toma Joea omluvit. Ale i ona sama shledávala, že to nezní moc přesvědčivě.

„Tetičko Cathrine, prosím, smím vstát od stolu?" zeptala se Annabelle. Když tetička přikývla, sklouzla ze židle, vzala panenku a postavila se s ní zase k oknu v obýváku. „To je roztomilé dítě," poznamenala paní Williamsová. „Kolik let je vaší neteři, paní Kendricková?"

„Annabelle je pět let."

„Ó, tak to je stejně stará jako dcera mé nejstarší neteře," začala paní Williamsová a již pěla chvály na to vzorné dítě, které v sobě zřejmě spojovalo všechny ctnosti světa. Paní Kendricková byla ráda, že pozornost paní Williamsové byla tímto způsobem odvedena od Tomovy nepřesnosti. Rychle pohlédla na manžela, který seděl naproti ní. Vráska mezi jeho obočím nevěstila nic dobrého.

Trpělivost pana Kendricka byla toho odpoledne podrobena těžké zkoušce. Doufal, že se paní Williamsová bude bavit především s Tomem a že on po troše zdvořilé konverzace bude moci nenápadně zmizet ve své pracovně, kde na něho čekaly „Dějiny Ameriky pro nižší stupeň". Ale tento plán nyní ztroskotal. Vinen tím byl Tom Joe. V půl šesté přijel kočár paní Williamsové a dáma se rozloučila. „Byla bych se opravdu ráda seznámila s vaším chráněncem, pane Kendricku," řekla na rozloučenou, „ale žel, nebylo to možné. Zdá se, že ten chlapec až příliš rád běhá venku. Nejsem si jistá, zda si takové dítě zaslouží být žákem vaší školy."

„Omlouvám se za Thomasovu nepřesnost, madam, a ujišťuji vás, že si s ním o tom promluvím. Ale jinak je hoch opravdu inteligentní a dobře vychovaný a určitě si bude vážit dobrého školního vzdělání.“

„Nu, doufám, že máte pravdu. Snad budu mít příležitost seznámit se s tím chlapcem zítra na pikniku nedělní školy. Moc děkuji za výborný koláč, paní Kendricková. Na shledanou.“

Tom Joe a jeho nový kamarád Henry opravdu šli podél řeky až k bobřímu kmeni. Nějakou dobu pozorovali bobry a Henry se od toho vůbec nemohl odtrhnout. Teprve když mu Tom řekl, že tu nablízku roste mnoho borůvek, nechal se přemluvit a opustil místečko, ze kterého pozoroval bobry. Trhali jako o závod a na té slunné louce jim šťavnaté borůvky výborně chutnaly. Tom Joe si lehl na záda a pozoroval oblak, jak pozvolna pluje po obloze. Se Šedým sokolem také často pozorovali oblaky. „Kolik je vlastně hodin?“ zeptal se najednou Henry. „Neměl jsi být ve čtyři hodiny nazpět?“ Tom Joe si sedl zpříma jako svíčka. Podíval se na slunce, které už o pořádný kus postoupilo směrem k západu. „Dnes má přece přijít na kávu paní Williamsová,“ řekl polekaně a rychle vstal. „Měl jsem být v každém případě doma přesně!“

„Tak si raději pospíšíme,“ řekl Henry. „Myslím, že už dávno byly čtyři hodiny.“ Celou zpáteční cestu utíkali. Když uviděli první domy, Henry se zastavil. „Musím tady odbočit, vyhrkl udýchaně. „Bydlím tamhle!“ Tom Joe přikývl. „Měj se dobře,“ zasupěl a utíkal dál. Tady byla škola a nedaleko od ní dům Kendrickových. Tom Joe zpomalil.

„Teď přichází Tom Joe!“ byla to Annabelle, která si ho první všimla a svým zvoláním způsobila, že pán a paní Kendrickovi vyšli před dům. Tom se k těm třem lidem blížil váhavě. „Tak jsi zase tady,“ pozdravil ho přísně pan Kendrick. „Kde jsi byl? Měl jsi tu být již před dvěma hodinami.“ Dvě hodiny zpoždění! Tomovi bylo teplo už předtím. Nyní ho zalilo mnohem větší horko.

„Já … já jsem byl s Henrym u řeky. U bobřího kmene.“

„Aha, u řeky. Proč chodíš k bobřímu kmeni, když jsme ti výslovně řekli, že máš být ve čtyři hodiny zde?“

„Henry se mě ptal a potom…“ koktal Tom Joe.

„Nepřesnost je hrubá nezdvořilost, Thomasi. Paní Williamsová byla velmi rozmrzelá, byla by se s tebou ráda seznámila. A kromě toho nám máš předem ohlásit, že někam jdeš, dříve než zmizíš někde venku."

„Měla jsem o tebe takovou starost, Tome Joe." V hlasu paní Kendrickové byla slyšet zřetelná výčitka. „Myslela jsem, že se ti něco stalo."

„Teď hned půjdeš do svého pokoje a zůstaneš tam až do rána," poručil její manžel. „Možná se pak naučíš dodržovat pravidla."

Annabelle se na strýčka dívala velkýma, ustrašenýma očima. Tom Joe se kousl do rtu a se sklopenou hlavou odešel do domu.

Večeře proběhla za velkého mlčení. Pan Kendrick byl rozzlobený, a proto mu nebylo do hovoru. Jeho žena se pokoušela mluvit s Annabelle, ale holčička jí odpovídala jen jednoslabičně. Znovu a znovu se dívala na Tomovo prázdné místo. Přitom měla nějaké vlhké oči. Když vzal strýček po jídle Bibli, skutálela se jí po tváři slza.

„Copak se děje, Annabelle?"

„Teď, … teď se Tom Joe nedozví, jak skončí příběh o Josefovi." Maličká se rozvzlykala. Pan Kendrick si zhluboka povzdechl. Jedna věc byla potrestat třináctiletého hocha, jiná věc utěšit plačící děvčátko. Proč si holčička celou věc tolik brala k srdci? Jeho manželka zachránila situaci tím, že vzala maličkou na klín. „Tom Joe si zasloužil svůj trest, Annabelle. Musí přemýšlet o své neposlušnosti. Ale možná bychom si mohli dnes večer přečíst jiný příběh z Bible. A Tom Joe s námi zítra může poslouchat konec příběhu o Josefovi."

Holčička přikývla a rukou si setřela z obličeje slzy.

„Dobře," svolil také pan Kendrick. „Který příběh si dnes přečteme, Annabelle?"

Tom Joe ležel v posteli ve svém pokoji s otevřenýma očima. Venku se pomalu stmívalo a oknem viděl na obloze jen jednu jedinou hvězdu. Ale Tom Joe ji nevnímal. Znovu a znovu myslel na to, co se stalo dnes odpoledne. Proč jen byl tak svévolný a šel s Henrym k bobřímu kmeni? Věděl přece, že to vlastně bylo moc daleko. Zrudl hanbou, když mu přišla na mysl přísná slova ředitele

školy: „Nepřesnost je hrubá nezdvořilost, Thomasi. Paní Williamsová byla velmi rozmrzelá. Byla by se s tebou ráda seznámila.“

Tom Joe netušil, kdo je tato paní Williamsová. Proč se s ním chtěla seznámit? „A kromě toho nám máš předem ohlásit, že někam jdeš, dříve než zmizíš někde venku.“

Tom Joe vzdychl. V Beaver Lake to nemusel nikomu oznamovat. Jen když šli k Vlčí rokli, řekl to babičce Betsy předem. Jinak on a Šedý sokol běhali venku podle chuti a nálady. A s nimi samozřejmě také Lady Blue. Tom Joe se posadil a oběma rukama si přitáhl kolena k sobě. Přepadl ho stesk po babičce Betsy a po bezpečí jejího srubu. Kdyby zůstal v Beaver Lake, nemusel by tu sedět samotný a hladový v setmělém pokoji a toto všechno by se vůbec nestalo… Vyhrkly mu slzy, jakkoli se tomu bránil. Neměl by této noci prostě tajně utéci? Zpátky do Beaver Lake? Tom Joe popotáhl a rukávem si otřel obličej. Kdyby se potají ztratil, nemusel by se zítra setkat s ředitelem školy a nemusel by mu říkat, že … Ale ne. Utéci, to by bylo zbabělé. Jak to vždycky říkala babička Betsy? „Když uděláš něco zlého, nespraví se to samo od sebe. Musíš to vyznat Pánu Ježíši a poprosit Ho o odpuštění. A musíš se omluvit.“ Tom Joe znovu vzdychl. Kéž by raději ještě hned nebylo ráno … Najednou uslyšel kroky. Napřímil se. Ale nebyly to kroky ředitele, ale paní Kendrickové a Annabelle, které šly kolem jeho pokoje. Tom Joe si oddechl. Za chvilku slyšel, jak jde paní Kendricková zpátky. Určitě dávala spát Annabellu.

Zase vzpomínal na babičku Betsy. Když byl malý, seděla u jeho postele a vyprávěla mu příběhy na dobrou noc. Nejraději měl příběh o tom, jak ho jednoho dne přinesla do Beaver Lake nějaká indiánka. „Byl jsi tak malý a bezmocný, když mi tě paní Sullivanová položila do náruče. A večer jsi tak pokojně spal na svazku kožešin. Měla jsem tě ráda od prvního okamžiku, Tome Joe.“

Neměl by přece raději jít zpátky do Beaver Lake? Tam, kde ho měli rádi? Možná, že už teď pan Kendrick ani nebude chtít, aby chodil do jejich školy. Třeba ho stejně pošle domů. Ale – co by v takovém případě měl říct babičce Betsy? Že ho v Calgary nechtějí, protože nedodržuje pravidla?

„Nechci, aby byla babička Betsy smutná, Pane Ježíši,“ šeptal Tommy Joe. „A také nechci, abys byl smutný Ty nebo paní Kendricková nebo…“ Tom Joe se zarazil. Zdalipak byl kvůli němu smutný i pan Kendrick? Rozzlobený byl, dokonce velmi rozzlobený. Ale smutný? „Mám strach s ním zítra mluvit, Pane Ježíši. Určitě se na mne ještě velmi zlobí. Prosím Tě, odpusť mi, že jsem dnes

byl tak dlouho pryč. Prosím, způsob to, abych přesto mohl chodit do té školy.“

Ve stejnou chvíli seděl pan Kendrick u psacího stolu ve své pracovně. Před ním ležely „Dějiny Ameriky pro nižší stupeň“ a vlastně se měl připravovat na vyučování. Ale nedokázal se soustředit. Zaklapl knihu, opřel se a zadíval se z okna. Venku byla téměř tma. Zdalipak už hoch spí? Musí mít hlad jako vlk po té dlouhé odpolední cestě. Ale sám může za svůj trest. Kdyby byl přesný …

A vůbec, kdyby řádně oznámil, kam chce jít, výlet k bobřímu kmeni by se vůbec nekonal. Ředitele rozčilovalo, že byl Tom Joe neposlušný a že si o něm paní Williamsová udělala špatný obrázek. Ve škole se samozřejmě znovu a znovu stávalo, že museli potrestat nějakého žáka, ale o Tomovi by si nikdy nepomyslel, že jednoduše poruší jeho pravidla. Hocha měl rád. Nedokázal to jasně formulovat, ale chlapcovy tmavě modré oči se ho nějak zvláštně dotýkaly.

„Strýčku Jamesi?“ Neteřin hlas ho vytrhl z přemýšlení. Předtím byl tak zamyšlený, že si ani nevšiml, jak se tiše otevřely dveře.

„Annabelle! Co tu děláš? Už máš dávno spát!“

„Když já nemohu spát. Maličká stála u dveří ve své bílé noční košilce, rukou ještě držela kliku a jednu nohu dávala na druhou.“

„Mám poprosit tetičku Cathrine, aby ti dala sklenici teplého mléka?“

Dívenka zavrtěla hlavou. „Já nemohu spát proto, že se tě musím na něco zeptat.“

„Musíš se mě na něco zeptat? No, tak pojď sem.“ Holčička k němu přišla a on ji vzal na klín.

„Na co se mě musíš zeptat?“

Annabelle si sedla tak, aby na něho viděla. „Strýčku Jamesi, zlobíš se ještě na Toma Joea?“ Mohlo ho napadnout, že půjde o toto.

„Ano, Annabelle, zlobím se.“

„Ale teď už přece je tma.“

Strýček se na ni nechápavě podíval. „Ano. Proč to říkáš?“

„Moje maminka říkala, že nikdo se již nesmí zlobit, když je tma," vysvětlovala dívenka vážně. „Je to napsané v Bibli."

„Aha. Tvoje maminka určitě myslí verš: „Slunce ať nezapadá nad vaším hněvem."

„Ano, přesně ten. Maminka říká, že nejpozději večer se zase musíme spolu snášet."

Pan Kendrick jemně pohladil svou neteř po vlasech. „Tvoje maminka je moudrá žena," odpověděl. „A její malá dceruška se od ní už mnoho naučila."

„Strýčku Jamesi, máš ještě rád Toma Joea?"

„Samozřejmě, Annabelle."

„Tak může už zase jít ze svého pokoje?"

„Ne, to nemůže. Ale teď hned s ním promluvím. Dobře jsi udělala, že jsi ke mně přišla, Annabelle."

Maličká se k němu přitulila. Pan Kendrick vstal a donesl ji do její postele. „Myslíš, že teď už budeš moci spát?"

Holčička přikývla. Tiše odešel z místnosti.

Tom Joe stále ještě seděl na posteli a kolena měl přitažená k sobě. V domě bylo takové ticho, že slyšel dokonce i Annabelliny tápavé krůčky na chodbě. Teď rozpoznal energické kroky pana Kendricka. Nejspíš nesl svou neteř zpátky do postele. Proč byla Annabelle ještě vzhůru? A proč nešla do obýváku k tetičce? Zase slyšel kroky. Blížily se a tentokrát se zastavily u dveří Tomova pokoje. Chlapci tlouklo srdce až v krku. Dveře se tiše otevřely a dovnitř do pokoje pronikl slabý paprsek světla.

„Jsi ještě vzhůru, Thomasi?"

„Ano, pane."

Ředitel školy vstoupil do pokoje a dveře nechal otevřené na malou škvírku. Sedl se na kraj postele. Tom Joe se kousl do spodního rtu. Nikdo z nich nemluvil.

„Je … je mi to líto, pane Kendricku," vypravil ze sebe konečně chlapec. „Měl jsem takovou chuť jít s Henrym k řece a potom, potom…"

„Potom jste zapomněli na čas a najednou bylo moc pozdě.“

Tom Joe přikývl. „Také jsem vůbec nemyslel na to, že vám mám říct, když jdu pryč,“ přiznával slabým hlasem. „Odpusťte mi to, pane Kendricku.“

Ředitel zaslechl v Tomově hlase s námahou zadržované slzy. Pohladil chlapce po vlasech. „Přijímám tvou omluvu, Thomasi. Ale čekám, že v budoucnosti budeš dodržovat pravidla, která stanovím.“

Tom Joe vzlykl. „Mohu … mohu přesto chodit do vaší školy?“

„Samozřejmě, že můžeš. A teď zkus usnout. Dobrou noc, Thomasi.“

„Určitě budu dodržovat pravidla, pane Kendricku.“

Ředitel školy vstal.

„Tak se teď dobře vyspi. „Pan Kendrick vyšel na chodbu a zavřel dveře. Když přišel do obýváku, jeho žena na něho pohlédla. „Byl jsi u Toma Joea,“ řekla a odložila vyšívání. Její muž usedl vedle ní a jednou rukou ji objal. „Ano, díky Annabelle jsem u něho byl. Vstala z postele a připomněla mi, že se na nikoho nesmíme zlobit, když se setmí.“ Usmíval se a vyprávěl manželce o rozhovoru s Tomem Joem.

„Ulevilo se mu,“ řekla. „A víš co? Myslím, že mu také ještě rychle půjdu dát dobrou noc.“

8. kapitola

Další den byla sobota. „Dnes půjdeme na piknik nedělní školy," oznamovala vesele Annabelle, když se probudila. S horlivostí pomáhala tetičce péct cukroví a napjatě pozorovala, jak se plnil piknikový košík. O Tomově nepřesnosti včera odpoledne se již nemluvilo. „Začíná to ve dvě hodiny, jak říkala tetička Cathrine," sdělovala holčička Tomovi. Půjdeme na velkou louku k řece. Také se tolik těšíš?" Chlapec se usmál. „Myslím, že ano," odpověděl.

Přesně ve dvě hodiny se „rodina Kendrickova" objevila u řeky. Roztáhli pestrou deku, zhotovenou ze čtverců látky, a cukroví položili k ostatním dobrotám na dlouhý stůl, který stál ve stínu. Přicházelo stále víc rodin, slunce svítilo a Annabelle zamířila ke své kamarádce Sáře. Tom Joe chvíli pozoroval všechen shon, ale pak si ho všiml Henry. Utíkal k němu. „Nazdar! Půjdeš se mnou? Soutěže hned začnou!" Tom Joe tázavě pohlédl na pana Kendricka a ten povzbudivě přikývl. „Mnoho zábavy!" řekl a chlapci odběhli.

Dospělí postávali v malých skupinkách nebo se usadili na dekách. Paní Kendricková pozdravila své přítelkyně a živě se s nimi bavila. Její muž pozoroval děti, které se právě seřadily k soutěži v běhu o třech nohou. Byli tam i Henry a Tom Joe. „Na místa, připravit, pozor, teď!" Děti vyrazily. Dvě z nich upadly hned na začátku, jiná dvojice klopýtla v půli cesty. Tom Joe a Henry se dobře drželi, ale krátce před cílem se jim zmátl krok. Jessie Andrewsová a Mathilda Davisová je předběhly a jednoznačně vyhrály. Dívky se radovaly ze svého vítězství a pyšně převzaly žluté stužky, které jim předal pan Baker. Tom Joe řekl: „Nikdy bych nečekal, že děvčata dokážou tak rychle utíkat." – „Co myslíš, teď se budou pořádně vytahovat," zabručel Henry. „Hloupé husy." Ředitel školy se usmál. I prohrávání je umění, kterému se člověk musí naučit.

„Nu, jak si vede tvůj nový chráněnec?" ozvalo se najednou vedle něho. Pan Kendrick se otočil. Před ním stál jeho bratr. „Gile! Nechali tě tvoji pacienti konečně na pokoji, aby ses mohl ukázat na pikniku nedělní školy?" Doktor se smál. „Pověsil jsem na dveře ordinace velkou ceduli, aby věděli, kde mě mohou najít v případě nouze. Ale neměl bych nic proti tomu, kdybych jednou opravdu měl volný víkend." Jeho bratr s porozuměním přikývl. Gilbert se v každou denní i noční dobu bez reptání vydával na cestu ke svým pacientům. Opravdu by mu přál nerušený víkend.

„Jakpak si vede ten hoch? Už se tu trochu zabydlel?“ opakoval lékař svou otázku. Ředitel školy se podrbal na bradě a očima sledoval Toma, který právě obratně jako lasička šplhal na tyč, na níž byl připevněn věnec se sladkostmi. „Řekněme, že se začíná zabydlovat,“ odpověděl. „Musí se toho ještě mnoho naučit, ale věřím, že to dokáže. Tady v Calgary se žije jinak než v divočině.“

„Už víš, jakým způsobem bys pro něho mohl v budoucnu získat školné?“

Ředitel zavrtěl hlavou. „Ne,“ dodal. „Cathrine doufala, že paní Williamsová poskytne nějaký dar, ale já moc nevěřím, že z toho něco bude.“ Vyprávěl bratrovi o včerejším nepodařeném setkání. „Paní Williamsová se tu určitě dnes odpoledne ukáže,“ povzbuzoval ho Gilbert. Až hocha osobně pozná, možná na něho změní svůj názor.“ Pak dodal: „Ty máš toho chlapce rád, viď?“

„Mám rád všechny chlapce ve škole,“ vyhýbavě odpověděl jeho bratr. „Jinak bych nebyl dobrý ředitel.“

„Já ho mám také rád, i když jsem s ním ještě moc nepřišel do styku,“ nenechal se zmýlit Gilbert. „Myslím, že to je tím, že nás upomíná na naši dřívější situaci. Pamatuješ si ještě, jak jsme po matčině smrti přišli do školy v Torontu, kde jsme nikoho neznali? Tak podobně se teď cítí i Thomas.“

„To už je dávno,“ přerušil rozhovor ředitel. „Pojď, podíváme se, zda na nás zbyl ještě nějaký koláč.“

Tom Joe si užíval piknik nedělní školy plnými doušky. Zúčastnil se všech soutěží a ostatní chlapci si rychle všimli, že bylo dobré vybrat si nového hocha do svého družstva. Tom Joe sice většinu her neznal, ale rychle je pochopil. Byl odvážný a hbitý. „Teď nás bude čekat ještě jedno překvapení, jak ohlásil pan Baker,“ informoval ho Henry. „Bude to nějaká nová hra. Všichni chlapci mají jít k řece.“ Oba vyběhli. „Hoši, pojďte sem!“ volal pan Baker a navigoval je k jednomu místu na břehu, kde byl do země zatlučen dřevěný kůl. Ke kůlu byl přivázaný provaz, a když jste se podívali do vody, hned jste věděli, proč: Na druhém konci provazu byla připevněná kánoe. „Pojďte sem, všichni hoši od osmi do čtrnácti let!“ znovu volal pan Baker. Muže prosím, aby se postavili sem. A všichni ostatní, zůstaňte, prosím za oddělovacím provázkem. Nechtěl bych, aby tu někdo spadl do vody!“

Chvíli trvalo, než všichni stáli tam, kde měli stát, a když zavládlo ticho, začal pan Baker vysvětlovat novou hru. „Jde asi o to: Poplujete v kánoi kousek po řece, až se dostanete k dřevěnému kůlu, který vyčnívá z vody. Na něm jsou připevněné červené pásky a každý se musí pokusit jednu pásku strhnout. Ale mohu vám prozradit, že to vůbec není tak jednoduché, jak to vypadá. Kromě toho to musíte stihnout za pět minut." Odmlčel se, aby si mohl otřít kapesníkem pot z obličeje. Potom pokračoval: „Vidím tu nějaké ustarané matky, ale mohu vás uklidnit: vaši synové nepoplují na kánoi sami, ale každý chlapec se zúčastní sportovního zápolení se svým otcem. A tak si tedy nejdřív najděte své tatínky, postavte se do fronty a potom jeden za druhým vyzkoušejte své štěstí!" Nastal hlasitý výskot a tleskání. Taková hra tu ještě nikdy nebyla. „A co když má někdo víc synů?" zvolal kdosi. „Může být v člunu víc lidí než dva?"

Pan Baker se podrbal na hlavě. „Tři by ještě šli," řekl. „Kdo má víc než dva syny, musí jet dvakrát. Připravte se!"

Chlapci se bouřlivě rozběhli ke svým otcům a pak se na břehu postavili do dlouhé řady. Tom Joe tu najednou stál sám. Nejdřív chtěl také vyběhnout – ale otce neměl a bez něho se nemohl této soutěže účastnit. Našel si místečko, ze kterého mohl všechno dobře pozorovat a s napětím se díval, jak Henry a jeho otec lezli do kánoe. Skutečně, podařilo se jim být první na řadě. Každý dostal jedno pádlo, provaz byl odvázán a už vypluli. Kánoe plula s proudem, ale Henry a jeho otec neměli žádnou zkušenost, při veslování neměli dobrou souhru a loďka se otočila v kruhu. Diváci se smáli. Konečně se kánoe dala do pohybu přídí vpřed a veslovali tak, že člun plul rovně. Ale proud byl najednou silnější, v řece bylo něco jako malý splav, nebyl to žádný vodopád, neboť byl jen nepatrný, ale stačil na to, aby vyvedl z míry nezkušené veslaře. Kánoe zrychlila, hnala se dolů splávkem a už se zase točila kolem vlastní osy. Ke kůlu už to nebylo daleko, ale v neklidné vodě bylo těžké se k němu přiblížit. Henry a jeho otec to zoufale zkoušeli, ale pak pan Baker zapískal. Uplynulo pět minut. Veslovali ke břehu a vylezli z člunu. Přišel doktor a pomohl Henryho otci donést kánoi k výchozímu stanovišti. Oba muži ji nesli vysoko nad hlavami a ostatní je už nedočkavě očekávali.

Tom Joe ještě nikdy nikoho neviděl tak nešikovně zacházet s kánoí. Nemohl uvěřit tomu, že se jim opravdu nepodařilo strhnout červenou pásku. U další soutěžící dvojice to bylo ještě veselejší. Kánoe se rozletěla jako šíp splávkem a otec a syn udělali kotrmelec do vody. Naštěstí uměli oba plavat. Diváci tleskali a smáli se. Tom Joe by nejraději běžel a …, ale ne, to nešlo. Další

chlapec, jmenoval se Robert, právě nastupoval se svým tatínkem do kánoe, když za sebou Tom Joe uslyšel kroky. Otočil se a uviděl, jak k němu přichází ředitel školy. „Nu, Thomasi, co si myslíš o veslařích v kánoi?“

„Vlastně to není vůbec těžké, jen se musí dávat pozor, aby se neplulo moc vlevo,“ vysvětloval horlivě Tom Joe. „Kdyby tu byl Černý vlk a Šedý sokol, ti by jim ukázali, jak se to dělá.“ A díval se zase na řeku. Pan Kendrick se zastavil vedle něho a zeptal se: „Co myslíš, uměli bychom jim ukázat my dva, jak se to dělá?“

Chlapec se na něho překvapeně podíval. „Vy myslíte, vy a … já? Ale my … my přece vůbec nejsme…“

„Myslíš otec a syn?“

Tom Joe přikývl.

„Mohli bychom dělat, jako kdybychom byli. Třeba to pan Baker dovolí. Zeptáme se ho?“ Tomovy oči se rozzářily. „Ano,“ odpověděl, „zeptáme se ho!“

Zařadili se do fronty otců a synů a Tom Joe cítil, jak prudce mu tluče srdce. Snad, snad řekne pan Baker ano! Najednou za nimi zazněl hlas: „Jamesi, co tu děláš, vždyť to je úplně proti pravidlům.“ Když se otočili, stál za nimi doktor. Mrkl na Toma Joea. Jeho bratr klidně odpověděl: „Jsou pravidla, o kterých by se mělo znovu popřemýšlet. Právě proto poprosím George Bakera.“ – „Přeji vám mnoho štěstí.“ Doktor šel k řece pomoci Robertovi a jeho otci při vystupování. Přitom se na jeho obličeji objevil určitý rys hořkosti. *James by každopádně měl být při tom. Kdyby ještě žil jeho malý syn, byl by mu dobrým otcem. Že musel zemřít maličký, to si nezasloužil, Bože, určitě si to nezasloužil. Ale James proti Tobě nikdy nereptá, Bože. On Ti přese všechno důvěřuje. Já to neumím, Bože…“*

Tom Joe a ředitel se v řadě posouvali stále víc kupředu. Před nimi stáli už jen pan Davis a jeho syn Mark. Až dosud nikdo nestrhl červenou pásku. Robertovi se to téměř podařilo, ale nakonec sáhl vedle. Kánoe byla právě donesena ke startu a Mark a jeho otec do ní již nastupovali. Dostali pádla a vyrazili.

„Nu, Jamesi, co tu děláš? A koho to máš vedle sebe?“ Pan Baker si prohlížel Toma Joea od hlavy až k patě. „Je to jeden budoucí žák, George. Chtěli jsme poprosit o výjimečné povolení. Necháš nás také plout v kánoi?“

„Aha, výjimečné povolení, no jo.“ Pan Baker dělal, že usilovně přemýšlí. „No možná, možná,… myslím, že by se o tom dalo mluvit. Ale počkat, co tam ti dva dělají?“ Pan Baker se zase soustředil na Marka a pana Davise, jejichž

kánoe se rozhoupala a nakonec ztroskotala. Oba byli přivítáni hlasitým smíchem, když promočení šplhali na břeh. Kánoe byla přinesena zpět a pan Baker oznamoval: „Jsou tu ještě dva soutěžící, kterým bylo uděleno zvláštní povolení: pan James Kendrick a …“ – „Thomas Brown,“ pomohl mu ředitel školy a už lezli s Tomem do malého člunu.

„Pan James Kendrick a Thomas Brown,“ doplnil pan Baker své hlášení. „Ti dva jsou poslední soutěžící. Mnoho zdaru!“ Dal jim vesla a odstrčil kánoi od břehu.

Ředitel školy seděl vzadu, Tom Joe vepředu. Uvedli kánoi do pohybu a Tom Joe si hned všiml, že pan Kendrick ví, jak zacházet s člunem. Rovnoměrně nořili pádla do vody, takže voda téměř nešplouchala. Tom Joe rychle pohlédl na diváky a zdálo se mu, že zahlédl paní Kendrickovou, která jim zamávala. Pak se zase soustředil na řeku. Proud byl silnější. Řeka nebyla příliš hluboká, pod hladinou byly vidět velké kameny. Teď pochopil, proč se všichni většinou drželi tolik vlevo. „Teď budou kameny,“ volal na ředitele. „Musíme doleva, ale potom zase ostře doprava!“ Byl to nádherný pocit, být na řece a cítit, jak kánoe poslouchala každý pohyb vesla. „Teď přijde splávek, poplujeme rovně! Ano.“ Voda byla divoká, když se dostali dolů, ale kormidlovali kánoi rovně, ke kůlu …, teď už to nebylo těžké. Tom Joe najednou položil své pádlo na stranu a klekl si. Pan Kendrick vyrovnal pohyb a dále kormidloval člun ke kůlu. Tom Joe strhl červenou pásku a jásaje ji zvedl do výšky. Lidé začali tleskat, oni veslovali ke břehu a už tu byly pomocné ruce, které pevně držely kánoi, takže mohli vylézt. „Vám se to podařilo, strýčku Jamesi! Tome Joe, hurá!“ To byl hlas Annabelle. Přiběhla k nim paní Kendricková a Tom Joe všude viděl smějící se obličeje. „První cenu získávají pan James Kendrick a Thomas Brown,“ oznamoval pan Baker, ale vlastně to už všichni věděli, protože nikomu jinému se nepodařilo strhnout červenou pásku. Oba dostali malou, překrásně vyřezávanou kánoi jako upomínku a ještě jednou všichni zakřičeli: „Hurá!“ Tom Joe se díval na ředitele a cítil teplý, šťastný pocit. „Gratuluji, chlapče,“ řekl pan Kendrick, „všem jsi jim to ukázal.“ Lidé se zase rozptýlili po louce a Tom Joe následoval ředitele k piknikové dece.

„Dáme si malou přestávku?“

Tom Joe souhlasně přikývl, sedl si na deku a prohlížel si malou kánoi, kterou držel v ruce. Opatrně ji pohladil prstem. Byla chladná a hladká a on se rozhodl, že na ni bude dávat dobrý pozor.

Netrvalo dlouho a objevil se Henry. „Mohu si ji prohlédnout?“ zeptal se a sedl si vedle něho. Kánoi si důkladně prohlédl a pak řekl: „Takhle bych chtěl také umět vyřezávat.“

„Charlie v Edmontonu, ten to umí,“ odpověděl Tom Joe.

Henry mu kánoi vrátil a řekl: „Právě stavějí houbovou stěnu. Půjdeš tam také?“

„Co je to houbová stěna?“

„To uvidíš. Bude to veselé. Pojď!“

Tom Joe pečlivě schoval kánoi do piknikového koše paní Kendrickové. Pak vstal a šel za Henrym. „Bylo včera zle, že jsi přišel příliš pozdě?“ chtěl vědět Henry. Tom Joe kopl do kamínku. „Ano,“ odpověděl.

„Umím si to představit. Nepřesnost pan Kendrick nesnáší. To dokáže být pěkně nepříjemný.“

Tom Joe se ohlédl na ředitele školy a jeho ženu, kteří si právě povídali s jinými manžely. „Jaký vlastně je jako učitel?“ zeptal se.

„Pan Kendrick? Docela přísný, řekl bych. Ale vlastně ho máme rádi, při tělocviku má dobré nápady.“

„Co jiného ještě vyučuje?“

„Matematiku a dějepis. To se člověk musí pořádně učit.“

„Jsou ve škole také ženy?“

„Myslíš učitelky? Ne, ty nemáme. Je tam jen hospodyně a kuchařka a ještě dvě ženy, které jim pomáhají. I paní Kendricková někdy zaskočí, když je potřeba. Ale učitelé, to jsou všechno muži.“

„A pan Kendrick je náčelníkem všech?“

Henry se usmál od ucha až k uchu. „On je ředitelem, přesně tak. Ale náčelník také nezní špatně. Každopádně udílí příkazy.“

Houbová stěna bylo velké prkno, na kterém byla namalována postava. Na místě, kde měla mít obličej, byl do dřeva vyřezán otvor. Když se někdo postavil za houbovou stěnu a prostrčil obličej otvorem, vypadalo to velmi vtipně. Tři metry před stěnou vyryl pan Baker do země podpatkem dlouhou čáru. Za ni se postavily děti. Vpředu stál kbelík s vodou. Vedle ležela houba. Houba se musela namočit ve vodě a nechat nasáknout vodou a pak se mířilo na obličej za stěnou.

„Kdo se odváží jako první za houbovou stěnu?“ ptal se pan Baker. „Zaručeně to bude velmi osvěžující.“

Přihlásil se Henryho bratr John a Mathilda Davisová ponořila houbu do kbelíku.

„Pozor, pozor, milí diváci,“ volal pan Baker. „nechte dostatek místa za houbovou stěnou, abychom nechtě někoho netrefili. Prosím, nepřekračujte přes tuto čáru.“ Opět ji nakreslil podpatkem a tentokrát se za ni postavili dospělí. Mathilda zatím vytáhla mokrou houbu a čekala na startovní signál. John na ni vyplázl jazyk.

„Připravit, pozor, teď!“ Mathilda vší silou hodila houbu dopředu. Plný zásah!

„Hurá, Mathildo!“ křičela děvčata, zatímco John si rukávem otíral obličej. „No počkej,“ zvěstoval výraz jeho obličeje.

Robert nyní prostrčil hlavu otvorem a tak to pokračovalo dál. Ačkoliv se zdaleka všichni netrefili, byla to veliká zábava. Nyní stál vepředu na čáře Tom Joe a Henryho obličej se šklebil za houbovou stěnou. Mezi diváky povstal neklid, někdo se prodíral jejich řadami, ale Tom Joe na to nedbal. Namočil houbu hluboko do kbelíku.

„Teď!“ zvolal pan Baker. Tom Joe zamířil a napřáhl ruku… „Pozor, paní Williamsová, nechoďte přes čáru, stůjte!“ zakřičel někdo. Toma Joea ten výkřik zmátl, netrefil Henryho, houba o kousek minula dřevěnou stěnu a přistála – uprostřed obličeje starší dámy, která měla na hlavě klobouk růžové barvy s pohupujícím se pérem.

Na chvíli zavládlo hrobové ticho. A pak se Mathilda Davisová začala potají chichotat a již vypukl všeobecný smích. Na dámu byl opravdu komický pohled. Klobouk s pérem jí sklouzl, voda jí kapala z obličeje na hedvábnou halenku. „Paní Williamsová vypadá jako strašák na ptáky v dešti,“ zašeptalo nějaké dítě, načež dostala Mathilda Davisová nový záchvat smíchu. Tom Joe měl pocit, že mu tuhne krev v žilách. To byla paní Williamsová? Paní, která včera kvůli němu přišla na kávu?

„Taková drzost, taková bezmezná drzost!“ začala hubovat. „Na místě pojď sem! Co jsi tím myslel?“ Pan Baker ji chtěl uchlácholit, ale ona jednoduše odstrčila jeho ruku. Tomovy nohy nechtěly hned poslechnout. Pomalu a strnule udělal několik kroků směrem k paní Williamsové.

„To … to určitě nebylo úmyslně, paní Williamsová,“ vypravil ze sebe. „Já jsem opravdu nechtěl.“

„Jsi drzý pacholek, ano! Taková drzost! Tebe asi nikdo neučil způsobům, co? Ale takhle se ke mně nebudeš chovat, ty ničemný neotesanče …!“

„To stačí, paní Williamsová.“ Hlas ředitele školy přerušil příval slov nahněvané ženy. Přišel k Tomovi a postavil se vedle něho. Chlapec se na něho nejistě podíval, zatímco paní Williamsová se na něho dívala s pobouřením.

„Je to snad ten chlapec, s kterým jsem se měla seznámit?“ zasyčela.

„Uhodla jste, paní Williamsová. To je Thomas Brown.“

„Je mi to líto, paní Williamsová,“ zkusil to Tom Joe ještě jednou. „To, že jsem včera nepřišel přesně, a také právě teď to s houbou. Je mi to skutečně líto.“

„Neříkal jste včera, že je hoch inteligentní a dobře vychovaný, pane Kendricku? Musím říci, že naše názory se v tom rozcházejí. V mých očích to je jeden z těch necivilizovaných divochů, ano, takový je. Bylo by lepší, kdyby zůstal tam nahoře na severu u indiánů.“

„Paní Williamsová, Thomas se vám právě omluvil. Prosím, přestaňte mu nadávat. Je mi velmi líto toho, co se právě stalo, ale při vší úctě, madam: Kdybyste dodržovala pravidla a nešla za čáru, pak by k této nemilé příhodě nejspíš vůbec nedošlo. A teď, myslím, bude nejlepší, když celou tu věc pohřbíme a necháme děti hrát dál.“

S těmito slovy nabídl paní Williamsové rámě a ona, skřípajíc zuby, na ně položila svou ruku a nechala se odvést z oblasti za čárou. Lékař jim přicházel vstříc se svým nejlíbeznějším úsměvem, přistavil jí židli a řekl: „Nu, paní Williamsová, nejdřív se zotavte po tom leknutí. Když jste se tak rozčilila, škodí to vašemu krevnímu tlaku. Tady, prosím pěkně…,“ podával jí bílý květovaný kapesník, aby si mohla otřít obličej, změřil jí puls a byl tak pozorný, že její hněv viditelně ochladl. „Váš bratr by si měl vzít příklad z vašeho chování, pane doktore,“ řekla a vrhla zničující pohled na ředitele, který se právě zase otočil k Tomovi.

„Můj bratr nikdy nesnesl, když bylo někomu činěno příkoří, paní Williamsová. Nesmíte se na něho proto hněvat.“

Starší dáma zamumlala něco nesrozumitelného, pak se ale rozhodla změnit téma.

Tom Joe stál ještě pořád bezmocně na louce, když se k němu vrátil ředitel školy.

„Však ona se zase uklidní.“

S těmito slovy položil hochovi ruku na rameno a jemně ho vedl hloučkem ostatních lidí k jejich piknikové dece.

Paní Kendricková jim šla naproti. „Tome Joe, viděla jsem, co se stalo. Skutečně to nebyla tvoje vina!“ Hoch se na ni podíval a ona ho pohladila po vlasech. „Byla to nešťastná náhoda a my si tím nenecháme zkazit dnešní den.“ Povzbudivě se na něho usmála. „Co kdybychom si dali sklenici citrónové limonády a kousek borůvkového koláče?“

Později, večer, když už dávno piknik skončil, ležel Tom Joe ve své posteli. Zase toho měl hodně, na co musel myslet. Na soutěže odpoledne, na leknutí při házení houbou… On opravdu neviděl, že paní Williamsová překročila čáru. Proč jen to musela být zrovna paní Williamsová? Tom Joe stále ještě nevěděl, proč se s ním chtěla seznámit, ale pro paní Kendrickovou to bylo důležité. A teď bylo s konečnou platností všechno pokažené. Tom Joe si povzdechl. Kendrickovi na něho byli velmi hodní a nic mu nevyčítali. Ale paní Kendricková byla přesto určitě zklamaná. Její muž se ho dokonce zastal před paní Williamsovou. A před tím – před tím s ním plul v kánoi. Ta plavba v kánoi! Tom Joe se v posteli posadil a pažemi objal kolena. O plavbě v kánoi musel přemýšlet ze všeho nejvíc. Včera se na něho ředitel školy ještě zlobil a dnes k němu přišel a zeptal se: „Co myslíš, uměli bychom jim ukázat my dva, jak se to dělá?“ On mu opravdu všechno odpustil.

Tom Joe sáhl po kánoi na nočním stolku a přejel prstem po hladkém dřevě. Oni dva opravdu zvítězili. Pan Kendrick a on. A dělali, jako by byli otec a syn. Tom Joe se usmíval. To bylo nejlepší z celého odpoledne. Postavil znovu kánoi na noční stolek a lehl si na polštář. Černý vlk byl až dosud jediný otec, kterého znal. Naučil ho mnoho věcí, ale Tom Joe nikdy necítil to, co cítil dnes odpoledne. *Ne*, myslel, *dnes to bylo jiné. Jiné a nějak … hezčí.* S touto myšlenkou usnul.

V obýváku seděli pán a paní Kendrickovi a hovořili o pikniku nedělní školy.

„Henry a Thomas se dobře bili," poznamenal ředitel. „Oba byli téměř vždycky mezi prvními."

„Jenom ne při házení houbou." Paní Kendricková přestala vyšívat.

Její muž kolem ní položil paži a zeptal se: „Slyšíš ještě pořád zvonit peníze v naší pokladně na dary?"

Jeho žena si povzdechla. „Bylo to strašné, Jamesi. Já vím, že Tom Joe za nic nemohl, ale přesto to bylo nepříjemné. Paní Williamsová s námi určitě už ani nepromluví."

„Umím si představit něco horšího," řekl její muž s úsměvem. Ale potom zvážněl. „S nějakým darem teď už také nepočítám. Ale bude jiná možnost, jak získat školné pro Thomase. Jsem si jistý, že ten hoch tady má být. A v Josefově příběhu jsme to právě také četli: „Bůh to však zamýšlel k dobru."

Paní Kendricková se usmála. „Tento příběh mne znovu a znovu povzbuzuje. I já jsem si jistá, že Tom Joe zde má chodit do školy. Potřebuje nás. A myslím, že také my potřebujeme jeho." Vzala zase do rukou vyšívání. Po chvilce se zeptala: „Dnes odpoledne, když jsi s ním plul v kánoi, …myslím, zda to bylo pro tebe těžké?"

„Nejdřív ano," odpověděl její muž. Pak k tomu dodal: „Správné je často těžké. Ale vyplatí se to."

9. kapitola

Přišla neděle a Tom Joe navštívil s Kendrickovými bohoslužbu. Pozoroval, jak Annabelle zamířila k nějakému muži. Sklonil se k ní a objal ji. Krátce poté vysvětlovala Tomovi: „To je můj tatínek! Maminka zůstala doma s miminkem – s mojí malou sestřičkou. Tatínek mě teď také doveze domů!“

V domě bylo podivné ticho, když odjela Annabelle se svou Lavinií. Po obědě šla paní Kendricková do obýváku a sedla si ke klavíru. Většinu písní, které hrála, Tom Joe neznal. Jen jednu poznal hned: „Trust and Obey“ (Věř, poslouchej). „To je babiččina oblíbená píseň,“ řekl.

„Také ji mám moc ráda,“ odpověděla paní Kendricková a obrátila se k němu. Dříve jsem často hrála se svou přítelkyní. Doprovázela mě na housle.“

Tom Joe se zadíval na černé pouzdro, které stálo na zemi v rohu vedle klavíru. „Umíte hrát také na housle?“

„Ne, neumím a je mi to líto. Tyto housle patří mé přítelkyni. Dřív pomáhala v jedné rodině u dětí. Ty děti byly velmi divoké a nevychované. Z opatrnosti proto nechala housle raději u mne, aby jí je děti nerozbily. Když jsem pak dostala místo v Blackbird Hillu, housle zůstaly v domě mých rodičů. Ale Ellen, tak se jmenovala moje přítelkyně, si pro ně nikdy nepřišla. Teď jí je tu opatruji.“

„Kdepak je teď vaše přítelkyně?“

Paní Kendricková vstala a přinesla z koutku pouzdro s houslemi. Opatrně je otevřela, vzala látku, která ležela jako ochrana na houslích a přejela jedním prstem po hladkém dřevě.

„To, nevím, Tome Joe. Tehdy mi někdo vyprávěl, že rodina, u které pracovala, se přestěhovala do Reginy. Ale už nikdy jsem o ní neslyšela.“

„Cathrine?“ strčil pan Kendrick hlavu do dveří. „Prosím tě, mohla bys sem jít? Paní Halová se tě chce na něco zeptat.“

Jeho žena vstala a následovala manžela k domovním dveřím. Tom Joe zůstal v obývacím pokoji sám. Prohlížel si housle a přesně jako paní Kendricková přejel jedním prstem po hladkém dřevě. Vzal smyčec, podržel ho a na konci jím otáčel, aby napjal žíně. Potom odložil smyčec. Opět přejel prstem po

tmavém dřevu houslí. Měl …? Opatrně, velmi opatrně vyndal housle z pouzdra. Tady byl podbradek. Tom Joe ho upevnil, pak zabrnkal na struny a obličej se mu protáhl. Byly úplně rozladěné. Opatrně otáčel kolíčky, dokud jednotlivé struny nezněly alespoň trochu harmonicky. U klavíru by je určitě naladil správně, ale Tom Joe nevěděl, které klávesy na klavíru musí stisknout při ladění houslí. V Beaver Lake totiž nikdo neměl klavír. Vzal smyčec, housle položil pod bradu a hrál nejistě a ještě váhavě melodii písně „Trust and Obey“. Ve vzpomínkách slyšel babičku Betsy, jak si nejdřív tiše pobrukovala melodii a pak zpívala text: „Trust and obey, for there´s no other way, to be happy in Jesus, but to trust and obey.“ (Věř, poslouchej, není jiné cesty, jak být šťasten v Ježíši, než věřit a poslouchat.)

„Tome Joe!“ Housle zahrály falešný tón a zmlkly. Paní Kendricková stála ve dveřích. „Promiňte, … promiňte,“ koktal Tom Joe. „Já, já jsem jen chtěl vědět, jestli to ještě umím…“

„Ty umíš hrát na housle?“ Hlas paní Kendrickové zněl udiveně.

„Jen tuto píseň a ještě několik jiných. Pan Mc Gregor mi to ukázal. On má housle a někdy jsem na ně mohl hrát. Ale on to umí mnohem lépe.“

Paní Kendricková vešla do pokoje a usedla ke klavíru. „Pořádně je naladíme. Slyšíš, takhle musí znít „a“. A takhle „e“, „d“, „g“. Přitom hrála na odpovídající klávesy klavíru a Tom Joe otáčel ladicími kolíčky houslí a přikyvoval. Ano, takhle to znělo správně.

„A teď to vyzkoušíme spolu.“ Srdce Toma Joea bilo najednou rychleji. Vzal housle a zpočátku mu smyčec poskakoval po strunách, ale pak se uklidnil. „Trust and obey, ther ´s no other way, to be happy in Jesus, but to trust and obey…“

Přehráli tři sloky. pak se paní Kendricková otočila k Tomovi. „Jde to dobře, Tome Joe! Nikdy jsem nemyslela, že jste v Beaver Lake pěstovali hudbu.“

„Byly tam jen housle pana Mc Gregora a foukací harmonika pana Kirbyho. Někdy hráli písně zlatokopů a někdy církevní písně. A někdy mi pan Mc Gregor ukazoval, jak se drží housle a kde jsou na strunách jednotlivé tóny. Ale já toho moc neumím.“

„Přesto…“ Paní Kendricková stále ještě udiveně vrtěla hlavou. „Nevěřila bych, že se Elleniny housle ještě někdy probudí k životu. Co umíš ještě hrát, Tome Joe?“

Po večeři šli pán a paní Kendrickovi na procházku, zatímco Tom Joe se uvelebil s knížkou v křesle. Když se vrátili, sedl si ředitel k němu a zeptal se: „Co kdybychom si zahráli mlýn?“ Chlapec se usmál: „Moc rád si zahraji,“ odpověděl. „S babičkou Betsy jsme často hráli.“ Pan Kendrick vyndal ze skříně herní desku mlýna a krátce na to už seděli v obýváku naproti sobě. Tom Joe měl bílé kameny a mohl začít. Byla to napínavá hra a nakonec se musel ředitel nechat porazit. „Tvoje babička byla dobrá učitelka,“ připustil. „Ale teď ti to chci oplatit!“ Tomovy oči pobaveně svítily, když znovu rovnal kameny. „Co jiného jste dělali večer v Beaver Lake – kromě mlýna?“ informoval se pan Kendrick, když uklízeli hru. Tom Joe vyhrál dvakrát, ředitel jen jednou. „V létě jsem byl se Šedým sokolem většinou dlouho venku a v zimě jsem si četl nebo dělal domácí úkoly. Babička mi také často vyprávěla příběhy. Jak to bylo, když přišla do Beaver Lake. A příběhy z Bible.“

„Pro tvou babičku je velmi důležité, abys také v budoucnu slyšel něco z Bible. To mi říkal můj přítel, seržant Hole, když tu byl na jaře. A seržant Grant mi dal dopis od tvé babičky Betsy. V něm píše, že jsi i ty Božím dítětem. Jak k tomu došlo?“

Tom Joe přejel pravým ukazováčkem po vzoru ubrusu. Pak se podíval na pana Kendricka. „Stalo se to, když mi bylo pět let,“ začal. „Pan Kirby v neděli předčítal z Bible. Řekl, že člověk může přijít do nebe jen tehdy, když uvěří v Pána Ježíše. A že se s tím nemá otálet, ale že to má člověk udělat hned. Babička mi vysvětlila, že Bůh může odpustit hříchy jen proto, že Jeho Syn, Pán Ježíš za ně nesl trest. Že proto zemřel na kříži. A tu jsem se obrátil. Modlil jsem se společně s babičkou Betsy a vyznal jsem své hříchy Pánu Ježíši. Řekl jsem Mu, že je mi to líto a On mně všechno odpustil.“

„A potom?“

„Potom babička myslela, že bych si teď měl sám číst Bibli. A teď vím, že je to dobré, když znám Pána Ježíše, protože … protože tu vždycky je. A protože se k Němu mohu modlit.“

Ředitel školy přikývl. „Byl s Josefem, když byl prodán do Egypta a když tam byl úplně sám. A je tady v Calgary. Je také s tvojí babičkou Betsy v Beaver Lake. A zítra, až začne škola, bude tam Pán Ježíš také.“ Povzbudivě se na hocha usmál. „Poprosíme teď o to, aby se zítra všechno dobře dařilo?“

Tom Joe souhlasil.

Pondělí bylo pro Toma plné událostí. Pan Kendrick se vydal hned po snídani do školy, zatímco Tom Joe si mohl v klidu sbalit věci. „Dnes přijedou všichni hoši," vysvětlovala mu paní Kendricková. „Přijedou buď vlakem, nebo je sem dovezou jejich rodiče. Potom si vybalí kufry a ubytují se v pokojích. Do večeře tu budou všichni. Vyučování začíná teprve zítra ráno. Pak přijdou i chlapci, kteří nebydlí na internátě, ale u svých rodičů."

„Například Henry," řekl Tom Joe.

„Ano, přesně tak. Henry bydlí tady ve městě. Po vyučování chodí vždycky domů."

Škoda, pomyslil si Tom Joe. Sbalil si batoh a postavil ho do chodby. Paní Kendricková řekla: „Doprovodím tě do školy." Šla vedle něho po krátké cestě přes školní dvůr a po širokém schodišti do vstupní haly. „Dobrý den, paní Kendricková." Proti nim šla kulatá malá usměvavá žena. Přes tmavě modré šaty měla velkou bílou zástěru. „Kohopak to s sebou přivádíte?"

„Dobrý den, paní Jonesová. Toto je nový žák prvního ročníku. Jmenuje se Thomas Brown. Thomasi, to je hospodyně, paní Jonesová. Bude se o vás starat během školního roku."

Hospodyně pozdravila Toma Joea a pak vyndala z kapsy zástěry seznam. Rozložila ho a jeho jméno si odškrtla.

Paní Kendricková se na Toma na rozloučenou povzbudivě usmála. Řekla: „Bylo to pěkné, že jsi byl u nás, Tome Joe. Jsem přesvědčená, že si ve škole rychle zvykneš. Přijď mne brzy navštívit, ano?" Tom Joe jen přikývl. Ani nevěděl, kde se najednou v jeho hrdle vzal jakýsi knedlík.

„Budeš bydlet v pokoji číslo sedm," řekla hospodyně. „Dovedu tě tam."

Pokoj číslo sedm se nalézal v prvním poschodí. Stály tam vedle sebe čtyři postele. Byly oddělené závěsy a vedle každé postele byl umístěn noční stolek. V protější zdi byla dvě velká okna s jednoduchými hnědými závěsy. Z oken byl pěkný výhled přímo na jezero. Pod okny stála čtyři umyvadla. U obou kratších zdí se nacházely vedle sebe vždy dvě skříně na šaty. Kromě toho u nohou každé postele byla židle.

„Jsi tu první, a proto si můžeš vybrat, která postel bude tvoje," řekla hospodyně. „Dva tvoji spolubydlící přijedou dnes odpoledne vlakem a třetího kolegu sem přivezou rodiče. Nejdřív si vybal věci a zařiď se tu. O půl jedné bude oběd v jídelně." S těmito slovy ho nechala samotného.

Tom Joe odložil batoh a přistoupil k oknu. Jezero už znal. Muselo být zábavné zaplavat si tam. Třeba to půjde ještě letos na podzim, pokud vydrží toto teplé počasí. Najednou se dveře do pokoje prudce otevřely. „Nazdar, Tome Joe!"

Stál v nich Henry a doširoka se na něho usmíval. „Myslel jsem, že přijdeš až zítra," řekl Tom Joe. „Vlastně ano. Ale pak jsem si řekl: „Kouknu se, co asi děláš."

„Mám si vybalit věci, jak řekla hospodyně." Tom Joe otevřel batoh. Rozhodl se pro postel u zdi a srovnal si své šaty do jedné ze skříní. Na noční stolek si postavil fotku babičky Betsy, ale namalovaný obrázek Lady Blue nechal v batohu.

„Pojď," vyzval ho Henry, „ukážu ti třídy. Až přijedou vlakem, bude tu pěkně plno!"

Henry ho prováděl po škole. Bylo tu ubytovací oddělení, v jiné části školy se nalézaly třídy, jídelna a aula, velká společenská místnost a pro každou třídu ještě menší společenské místnosti s gaučem, křesly, knihovnou a několika stolními hrami. Venku si prohlédli hřiště a kůlnu na čluny. Pak již zazněl gong k obědu. „Já musím domů," řekl Henry. „Najdeš jídelnu?" Tom Joe přisvědčil. Henry se obrátil, že půjde. Pak se ještě zastavil a otočil se k Tomovi. „My hoši ve škole tu máme dvě pravidla. Na ta bys měl dbát."

„Jaká pravidla?"

„Za prvé: Nikdo není otrávený. A za druhé: Nezačni brečet kvůli každé maličkosti. Sice nemyslím, že bys takový byl, ale jen jsem ti to chtěl říci." S těmi slovy odešel.

Odpoledne nastal velký shon. Pan Jones, hospodář, jel s koněm a vozem k nádraží, aby dovezl ke škole zavazadla těch, kdo přijedou vlakem. Hoši běželi jako o závod od nádraží ke škole a ti, kteří tam doběhli první, byli přijati s velkým triumfálním pokřikem. Bylo tam opravdu pěkně plno, jak to Henry předpovídal. Všude pobíhali hoši sem a tam, vyprávěli si o prázdninách a nakukovali do každého pokoje, aby viděli, zda je všechno při starém. Většina z nich na sobě měla šedé kalhoty, bílé košile a tmavě modré svetry a netrvalo

dlouho a Tom Joe s ostatními nováčky byl poslán do místnosti hospodyně, aby tam také dostali školní uniformu. Při večeři už jich byl plný počet. Žáci seděli u dlouhých stolů v jídelně a plni očekávání se dívali na pana Kendricka, který je přivítal srdečnými slovy.

Večeře byla chutná. Chlapci se pořádně najedli, ale kuchařka znala jejich chuť a znovu plnila mísy. Pan Kendrick seděl u stolu s velkými hochy, ale ke konci večeře šel dopředu, aby ještě něco řekl, a když šel kolem Toma Joea, za chůze krátce položil ruku na jeho rameno. Tom Joe se otočil a také jen krátce pohlédl na ředitele. Ostatní hoši byli zaměstnáni svými zákusky, takže si toho nevšimli.

Pro žáky prvního ročníku byla večerka ve tři čtvrtě na devět. Všichni chlapci v Tomově pokoji byli také poprvé na internátě. Jmenovali se Robert, Larry a Steven. Larry Stuart měl světle blonďaté vlasy, v jeho hnědých očích bylo něco hřejivého a uměl silně stisknout ruku. Tom Joe ho měl rád od prvního okamžiku. Steven Ashford byl vysoký a štíhlý, měl tmavé, téměř černé vlasy a byl skoupý na slovo. Robert Turner byl jeho pravý opak. Byl to statný, veselý kluk s ořechově hnědými vlasy a pihami na nose. Řekl: „Takže, Stevene, tvoji rodiče dělají něco s hudbou, Larryho tatínek má ranč a moji rodiče mají obchod v Letbridge. Co dělá tvůj otec, Thomasi?“

Tom Joe stál u okna. Pomalu se otočil.

„Já … já nemám žádného otce.“

Robert vyvalil oči. „Ty nemáš otce? Ale matku máš, ne?“

Tom Joe zavrtěl hlavou. Hoši se na něho zaraženě dívali.

„Jsou … mrtví?“

Tom Joe pokrčil rameny. „Možná. Já o nich prostě nic nevím. Jedna indiánka mě jako miminko přinesla do Beaver Lake. To je dost daleko na severu. A tam jsem žil u babičky Betsy. Její muž tam byl dříve traperem.“

Robert padl na postel. „Ty jsi žil u indiánů a traperů? Vyprávěj!“

„Co mám vyprávět?“

„Všechno. Všechno o indiánech. Vždycky jsem si přál nějakého vidět.“

Tom Joe váhal. Po zkušenostech s velkým Samem ze sirotčince byl opatrný. Ale Robert, Larry a Steven se na něho dívali plni očekávání. Zdálo se, že nemají nic proti indiánům. Chtěl právě začít vyprávět, když vtom někdo zaklepal na dveře. „Za pět minut zhasnete světlo, pánové. Marš do postele!“

„To byla hospodyně!“ Chlapci si pospíšili a za pět minut už leželi v postelích. Toho večera měl dozor pan Davis. Podíval se do jejich pokoje, zatáhl závěsy a řekl: „Dobrou noc.“ Když odešel, zašeptal Robert: „Tak, teď můžeš vyprávět.“

„Ale máme přece…“

„Jenom krátce. Měli ti indiáni opravdového náčelníka?“

„Ano. Jmenoval se Černý vlk…“ V rozpravě pokračovali šeptem, až řekl Steven: „Tak, ale teď už ticho!“

„Ajaj, sire,“ zamumlal Robert. Ale potom zmlkl i on.

Druhý den ráno je ve tři čtvrtě na sedm vzbudil hlasitý zvonek. Vstát, umýt se, obléknout…

Robert věděl, že ve čtvrt na osm je snídaně. „A ve tři čtvrtě na osm začíná pobožnost. Tam přijdou i ostatní žáci, kteří tu nebydlí. A o první přestávce ředitel ještě zvlášť pozdraví všechny nové žáky. To mi vyprávěl jeden z velkých hochů.“ Do jídelny přišli přesně. Tom Joe se díval po panu Kendrickovi, ale nikde ho neviděl. Po snídani hoši proudili do velké společenské místnosti. Postavili se do půlkruhu a pak se objevil ředitel. Pozdravil je, zazpívali píseň, kterou doprovázel na klavír pan Bruce, učitel hudební výchovy. Nato otevřel pan Kendrick Bibli a četl nahlas: „Vždyť jsem ti přikázal: Posilni se a buď odvážný, neměj strach a neděs se, protože Hospodin, tvůj Bůh, bude s tebou všude, kam půjdeš.“

Tom Joe poslouchal, když ředitel vyprávěl o nové zemi, do které měli tehdy vejít Izraelité. I nový školní rok před nimi je jako taková nová země. Ale společně s Pánem Ježíšem zvládnou všechny výzvy. Verš se Tomovi líbil. Silný a odvážný, to znělo dobře. Pan Kendrick se na závěr ještě modlil, potom hoši opustili společenskou místnost a rozptýlili se do jednotlivých tříd. Vyučování začalo v osm hodin. V prvních dvou hodinách měli angličtinu s panem Davisem, učitelem, který měl včera večer dozor. Potom zazvonilo na přestávku. Dříve než mohli vyběhnout na školní dvůr, přiřítil se do jejich třídy Henry. „Všichni noví žáci mají jít do kanceláře!“ zavolal udýchaně. „Ředitel …,“ usmál se a začal znovu: „Chtěl jsem říci: velký náčelník s vámi chce mluvit.“

10. kapitola

Tom Joe se rychle vžil do života ve škole. Zvykl si na to, nosit uniformu a chodit přesně na vyučování, na studijní hodinu odpoledne i k jídlu. Studijní hodinou byla nazývána doba od pěti hodin odpoledne do tři čtvrtě na sedm. V této době byly vypracovávány domácí úkoly nebo se žáci učili na další hodiny. Kdo s tím byl hotový dřív, mohl opustit místnost nebo se tiše zaměstnávat jinými věcmi. V sedm hodin byla večeře a po ní se chlapci ještě setkali ve společenské místnosti, dokud nebyl čas jít spát. Volný čas odpoledne trávili většinou na hřišti nebo u jezera. Mohli běhat všude na pozemcích školy, ale když chtěli jít do města, museli to ohlásit některému učiteli.

V pátek po obědě bylo v západní střední chlapecké škole mnohem klidněji. Celá řada žáků trávila víkendy doma. Bydleli daleko od školy a bylo nepříhodné jezdit každý den domů, ale o víkendu se to už vyplatilo. Všichni, kteří zůstali na internátě, mohli v sobotu spát déle než obvykle a vůbec všechno bylo trochu uvolněnější. Po obědě si Tom Joe rychle oblékl své oblíbené šaty do lesa a na louku a vydal se společně s Larrym k bobřímu kmeni. Ředitel jim to nejdřív nechtěl dovolit, ale když uviděl Tomův prosebný pohled, pochopil, že tohoto svobodymilovného chlapce nemůže připoutat jen na pozemek školy. „Přesně k večeři budete zase zpátky," nařídil jim přísně a oba hoši vážně přikývli. Pak rychle odběhli.

Večer se objevili krátce před sedmou v jídelně. Bylo tam jen okolo dvaceti chlapců, ale zato k nim přišla paní Kendricková, smála se s nimi a hoši se vůbec necítili jako ve škole, ale jako v rodině. Po jídle hráli společenské hry. Takový večer s hrami se konal každý týden, buď v pátek, nebo v sobotu, jak vyprávěl Willie, který chodil již do třetího ročníku a domů jezdil jen o prázdninách.

V neděli navštívili všichni společně bohoslužbu v kostele, který Tom Joe již znal. A odpoledne se psaly dopisy. Pan Kendrick to tak ustanovil, protože měl podezření, že by se mnoho rodičů jinak o dětech celé týdny nic nedovědělo. Také Tom Joe si sedl ke stolu a psal babičce Betsy. Samozřejmě nevěděl, jak dlouho bude trvat, než jí dopis dojde. Ale měla se určitě dozvědět, že se mu ve škole v Calgary líbí.

Nastal druhý týden školy a Tom Joe zjistil, že má mnohem víc učení než dříve v Beaver Lake. Nová pro něho byla francouzština, právě tak chemie a fyzika. V dějepise měl co dohánět a to ho vůbec nebavilo. Ve čtvrtek při studijní hodině si měl ve své učebnici dějepisu přečíst dvě kapitoly, tak mu to nařídil ředitel. Ale Tom Joe se raději díval z okna a pozoroval hejno sněžných hus, které letěly po obloze seřazené ve tvaru písmene V směrem na jih. Tažné ptáky měl odjakživa rád. Určitě to bylo napínavé, letět tak vysoko mnoho a mnoho mil dál a dál, do dalekých, teplých krajin. „Thomasi, prosím tě, soustřeď se na učení!“ Hlas pana Davise zazněl třídou hlasitě a přísně. Tom Joe sebou trhl a rychle se zahleděl do učebnice dějepisu. Ve třídě bylo velice ticho. Byl slyšet jen zvuk psaní per po papíře a šustění stránek v knihách. Přečetl několik řádků, ale netrvalo to dlouho a jeho myšlenky se zase rozběhly někam jinam. Tentokrát nepluly s tažnými ptáky na jih, ale cestovaly na sever. K babičce Betsy, do Beaver Lake, k Šedému sokolovi a k náčelníkovi Černému vlkovi. A k jeho pejskovi, Lady Blue. Tom Joe si tiše povzdechl. Kdyby ji alespoň mohl mít u sebe! Ale psi tady byli zakázaní…

Druhý den po vyučování musel Tom Joe zůstat ve třídě. „Měl sis přečíst dvě kapitoly z učebnice a dnes jsi dokázal odpovědět sotva na jednu otázku.“ Ředitel se na něho díval přísně. „Jak je to možné?“

Tom Joe se rozpačitě kousal do spodního rtu. „Já … já jsem pozoroval tažné ptáky, a pak … pak jsem musel myslet na Beaver Lake. Náčelník Černý vlk a Šedý sokol teď určitě začali…“

„Už nejsi v Beaver Lake, Thomasi,“ přerušil ho ředitel. „Teď jsi ve škole v Calgary a musíš se na to soustředit. I tvoje babička bude očekávat, že se při vyučování snažíš, nemám pravdu?“

„Ano, pane.“

„Tak se snaž učit co nejlépe. Nesmíš stále myslet na svůj život na severu, ale musíš se pokusit, aby sis tu zvykl. Musíš se soustředit na školu, i když tě některý předmět vůbec nebaví.“

„Ano, pane.“

Pan Kendrick vzal desky a šel ke dveřím. „S tvými výkony v matematice jsem však úplně spokojen,“ řekl ještě a opustil třídu.

Tom Joe se namáhal. Při další hodině dějepisu uměl odpovědět na každou otázku a za to se mu dostalo uznalého ředitelova přikyvování. Jeho horlivost však brzy polevila, ale úlohy měl vždy vypracované uspokojivě. Nejvíc ho bavil tělocvik. Tom Joe se učil hrát nové míčové hry, měl rád závodění a při cvičení byl obratný. Protože bylo velmi teplé září, mohli ještě plavat v jezeře. To byl Tom Joe teprve ve svém živlu! Vždyť dřív se společně s Šedým sokolem v Bobřím jezeře také potápěli, plavali a skákali do vody. Když byl ve vodě, zapomněl, že před chvilkou při francouzštině bezmocně koktal nebo že si při hodině kreslení pan učitel Gibbs spletl jeho namalovaného medvěda s kočkou.

V sobotu odpoledne Tom Joe chodil a prozkoumával krajinu. Již dávno pronikl dál než k bobřímu kmeni a poznával sousední farmy.

Také dnes šel sám. Steven si četl, Larry odešel s hospodářem do konírny a nikdo z velkých chlapců se nevydal prozkoumávat okolí. Krátce před tím, než se vydal na cestu, předala mu ještě hospodyně dopis. „Pro tebe, Tome Joe!“ Henry mezi chlapci rozšířil jeho domácké jméno a také hospodyně a někteří učitelé si zvykli ho tak oslovovat. Jen pan Kendrick mu říkal „Thomasi“. Ale ten oslovoval všechny žáky jejich úředními jmény. Tom Joe se překvapeně zastavil. „Dopis? Pro mě?“

„Ano, mladý muži, pro tebe. Tady je, prosím!“

„Děkuji, paní Jonesová.“

Tom Joe vzal dopis a přečetl si jméno odesílatele: „Elisabeth Harperová, Beaver Lake.“

Babička! Dopis od babičky Betsy! Až dosud dostal poštu jen jednou, od seržanta Granta z Reginy. Běžel dolů k jezeru, sedl si na trávu a zády se opřel o kmen jedné jedle. Rychle roztrhl obálku, vyndal dopis a četl:

Můj milý hochu!

Již jsi tak dlouho pryč a já Ti teprve teď píšu dopis. Prosím Tě, nehněvej se na mne kvůli tomu. Je to proto, že jsem nějaký čas musela ležet v posteli. Nebylo mi dobře, ale teď je to zase lepší.

Každý den mohu vstát a často mě navštěvuje Bílá holubice. Paní Kirbyová mi nosí jídlo. Jak vidíš, dobře se o mě starají.

Velice mi chybíš. Lady Blue také. Ale jsme obě statečné a já jsem ráda, že budeš mít dobré školní vzdělání. Šedý sokol Ti vzkazuje, že vlčice má čtyři vlčata. On je ještě pořád pozoruje. A pan Mc Gregor si nově natřel obchod. Kromě toho chce jet o Vánocích k nějakému svému příteli do Edmontonu. V tu dobu se bude o obchod starat paní Kirbyová. Už se velmi těším na to, až přijedeš o letních prázdninách do Beaver Lake a budeš mi vyprávět všechno o škole.

Čti si pilně ve své Bibli, můj hochu, a nezapomínej se modlit.

Tvoje

babička Betsy.

Tom Joe položil dopis a zahleděl se přes jezero. Kolem plavaly dvě kachny, ale on je nevnímal. Jezero, které před sebou viděl, bylo jezero v Beaver Lake a kůlna na čluny byl starý dobrý babiččin srub… Konečně složil dopis a schoval si ho hluboko do kapsy u kalhot. Přemýšlel, zda má o dopisu říci Kendrickovým, ale rozhodl se, že neřekne. Ředitel mu doporučil, že nemá tolik myslet na Beaver Lake. Tom Joe vstal. Kdyby jen věděl, na co jiného by měl myslet! Jeho myšlenky téměř soustavně zalétaly k malé osadě na dalekém severu. Tom Joe vyšel, ale dnes se cítil zvláště osamělý. Kdyby tu byla alespoň Lady Blue! Kdyby ji mohl pohladit po hustém kožichu, kdyby na něho pohlédla svýma pozornýma modrýma očima! Lady Blue by mohl říct o všem. Představoval si, jako by běžela těsně vedle něho, s čenichem u země. „Pojď, Lady Blue," zašeptal, „půjdeme na objevitelskou výpravu!" Celou cestu podél řeky dělal, jako kdyby měl u sebe Lady Blue. Stále se ohlížel, ale nebyl tu nikdo, kdo by ho vyrušil z jeho tajné hry.

Večer přece jen pověděl paní Kendrickové o babiččině dopise. „To je krásné, že jsi od ní dostal dopis! Víš, já se za tvoji babičku modlím každý večer."

„Opravdu, madam?"

„Ano, opravdu. Nebylo to pro ni lehké, dát tě sem. Ale chce pro tebe to nejlepší a tak to přese všecko udělala. Musí tě mít moc ráda, Tome Joe."

V pondělí zase začalo vyučování. O přestávce řekl Henry Tomovi: „Na víkend mě pozval můj strýček, který má tady nablízku farmu. Měl bys chuť podívat se tam v pátek odpoledne se mnou? Mohl bych ti tam všechno ukázat. Na večeři bys byl zase zpátky."

Tomovi se rozzářily oči. „Ano, určitě bych měl chuť. Musím se jen zeptat pana Kendricka, zda mohu."

Henry přikývl. „Pak mi řekni, jak to dopadlo."

Ředitel proti tomu nic nenamítal. „Henryho strýčka znám," řekl. „Jeho farma sousedí na jihu s pozemky školy. Až si v pátek uděláš úkoly, můžeš se sejít s Henrym."

„Děkuji, pane Kendricku!" Tom Joe odběhl. Ředitel školy se za ním díval. *Po školní budově se neběhá.* Další pravidlo, které si Tom Joe ještě bude muset osvojit. *Ale,* pomyslel si, *i my jsme teprve na začátku. Docela na začátku.*

V pátek nebyla studijní hodina v pět hodin. Hoši, kteří zůstali na internátě, si udělali úkoly hned po obědě. Tom Joe a Henry se setkali ve tři hodiny na louce za školou. Ale Henry nepřišel sám. Za ním běželo asi osmileté děvče a snažilo se s ním udržet krok. „Ty jdeš schválně tak rychle, protože nechceš, abych šla s tebou," naříkala. „Řeknu to mamince." Henry obrátil oči v sloup. „Tak ale už buď zticha." Zastavil se před Tomem Joem. „To je moje sestřenice. Jmenuje se Brenda. Hrozně chce jít s námi ke strýčku Johnovi na farmu."

„Nazdar," řekl Tom Joe. Brenda si ho změřila od hlavy k patě. „Tebe vůbec neznám. Co tu děláš?"

„Tom Joe je můj kamarád a chodí tady do školy," řekl Henry. „A vůbec, ty s námi můžeš jít jen s tou podmínkou, když tě pak Tom Joe zase dovede domů. Když nebude chtít, tak musíš zůstat tady. Víš, že to tvoje maminka takhle řekla."

Děvče začalo natahovat.

„Uděláš to?" obrátil se Henry na Toma Joea.

„Myslíš, zda ji vezmu zpátky s sebou?"

Henry přikývl. Její maminka onemocněla. A proto se ptala, zda by Brenda mohla jít s námi."

„Ale ona mě přece vůbec nezná. Dovolí to v takovém případě?“

„Moje teta tě viděla na pikniku nedělní školy. Řekl jsem jí, že bys na Brendu dal pozor.“

„No dobře,“ řekl Tom Joe. Udělám to.“

Brendin obličej se vyjasnil. „Je mnohem hodnější než ty,“ řekla svému bratranci. A Tomovi vysvětlila: „Nebyla jsem na pikniku nedělní školy, protože jsem byla na návštěvě u babičky. A kromě toho mě dnes večer nemáš dovést domů, ale k tetičce Hattii. U ní zůstanu až do neděle. A dnes večer přijde na návštěvu její přítelkyně, je to švadlena a ušije mi nové šaty. To mi slíbila tetička Hattie. A k večeři bude kuře. A potom vanilkový pudink.“

Podruhé Henry obrátil oči v sloup. „No, to je pěkné. Ale už musíme jít. A běda ti, jestli zase začneš fňukat jako teď!“

Šli po úzké, vyšlapané cestičce, která vedla podél strniště. Potom podél lesa. „Kdyby se šlo rovně přes pole, bylo by to rychlejší. Ale strýček John to nemá rád,“ řekl Henry.

„Je tamhle proti nám dům, kde bydlí farmářova rodina?“

„Ten šedivý kamenný dům? Ne, teď je tam jen nějaké staré zemědělské nářadí. Dřív tam někdo bydlel. K farmě je to ještě kus cesty.“ Pak dodal: „Vlastně s námi mohl jít i Larry z tvé třídy. Zdá se, že je docela správný.“

„To také je!“ ujistil ho Tom Joe. „Ale dnes odpoledne šel na návštěvu do jedné rodiny v Calgary. Jeho rodiče ty lidi znají. Vrátí se až večer.“

Asi o dvacet minut později spatřil Tom Joe poprvé v životě na vlastní oči selský dvůr. Prohlédl si obrovskou stodolu, kravín a kurník, držel si nos, když překročili práh vepřína, obdivoval koně a uskočil stranou, když Henryho strýček vjel do dvora s obrovským rachotícím strojem.

„To je traktor,“ křičel Henry. „Třeba se v něm také budeme moci projet!“

Mohli. Tom Joe nechtěl před Henrym ukázat slabost a vylezl do traktoru, ačkoliv mu jízda nebyla příjemná. Pevně se držel svého sedadla. Brenda vůbec neměla strach. Vesele se smála při houpavé jízdě, zatímco Tom Joe byl rád, když mohl vystoupit. Brenda s nimi také dováděla na seně. Bojácná nebyla, jen velmi svévolná, jak Tom Joe později ještě zjistil. Nejvíc se mu líbila Lady, pes na farmě. Byl to kříženec s hnědými a bílými skvrnami a zdálo se, že se velmi ráda nechává hladit. „Já mám také Lady,“ šeptal jí. „Jmenuje se Lady Blue. Vy dvě byste si spolu určitě dobře rozuměly.“

Později se Brenda a Tom Joe rozloučili a vydali se na zpáteční cestu. „Já musím být o půl sedmé u tetičky Hattie," informovala ho. „Půjdeme rychle!"

„To jsi mohla také říct dřív. Já musím být ve škole až v sedm hodin."

„Tetička Hattie to vůbec nemá ráda, když se přijde pozdě."

Pan Kendrick také ne. Ani trošku to nemá rád …

Šli rychle a pořádně se potili. Dnes bylo zase jednou veliké horko. Zvedl se teplý vítr, a když se Tom Joe podíval na oblohu, zhrozil se. Od západu se přibližovaly husté, temné mraky. Vítr byl osvěžující a hnal před sebou hradbu oblaků.

„Žene se bouře! Rychle, Brendo, musíme si pospíšit!" Utíkali těsně za sebou po vyšlapané polní cestě. V dáli zahřmělo. Pak spadly na zem první těžké kapky. Zablýsklo se. Za několik sekund zahřmělo přímo nad nimi. Tady v Calgary často bývají silné bouře, vzpomněl si Tom Joe. To se učili při zeměpisu.

„Mohli bychom běžet zkratkou přes pole!" křičela Brenda.

„Pomátla ses? Za bouřky se nesmí utíkat přes rozlehlé pole! Musíme se někde schovat."

„Ale já chci k tetičce Hattii," naříkala Brenda. „Nechci přijít pozdě na večeři. Ona kvůli mně vaří mé oblíbené jídlo."

Tom Joe se zastavil. „Přestaň brečet. Půjdeme teď ke kamennému domu a počkáme tam, než bouře přejde!" Chytil holčičku za zápěstní kloub a táhl ji za sebou. Jednou rukou otevřel závoru, pak otevřel dveře kamenného domu a strčil Brendu dovnitř. Vítr za nimi s prásknutím zabouchl dveře.

„Tak," řekl, „nejdřív zůstaneme tady."

„Ale já tady nechci zůstat," dupla Brenda nohou. „Chci k tetičce Hattii. Jinak její přítelkyně zase odjede a já nebudu mít nové šaty."

„Chceš, aby tě zasáhl blesk? Buď už konečně zticha!"

Tom Joe se otočil a díval se jedním oknem. Obloha nad nimi byla téměř černá. Zase se zablesklo. Najednou do místnosti zavál vítr a Tom uslyšel, jak dřevěné dveře bouchly o zeď. Otočil se kolem dokola. Brenda! Přece by ne… Tom Joe se rychle rozhlížel. Místnost byla prázdná. Hnal se ke dveřím. Proti oblakům rozeznal postavu, která utíkala napříč přes pole.

„Pojď zpátky, Brendo! Tohle je nebezpečné!"

Neslyšela ho. Vítr odvál jeho slova. Zase se zablesklo. Ach, tohle vzdorovité malé děvče! Jak se zdálo, vůbec netušila, v jakém nebezpečí se nalézá. Tom jenom krátce zaváhal. Potom vyběhl za Brendou.

Silně pršelo a hlína na poli byla mokrá a těžká. Tom Joe se smekl, ale zase vstal a běžel dál. „Brendo! Zastav se, Brendo!“ Nedbala na něho.

„Tak už konečně zůstaň stát!“ Tom Joe ji dohonil a silně ji udeřil do zad. Brenda spadla na břicho do bláta. Tom Joe se nad ni naklonil a chytil ji za paži. „Přikrč se a dej si ruce kolem kolen,“ přikázal udýchaně. „A snaž se být tak malá, jak jen to jde!“ Teď se zablesklo přímo nad nimi. Brenda poslechla. Zdálo se, že přece jen pomalu dostává strach. Tom se v určité vzdálenosti od ní také přikrčil k zemi. „Prosím Tě, Pane Ježíši,“ modlil se tiše, „prosím Tě, učiň, aby nás nezasáhl blesk!“ Jak to říkal pan Kendrick den před začátkem školy? „Pán Ježíš je vždycky s námi. Byl s Josefem v Egyptě a je také tady v Calgary…“ A co četl při první pobožnosti? „Posilni se a buď odvážný, neměj strach a neděs se, protože Hospodin, tvůj Bůh, bude s tebou všude, kam půjdeš…“ Tom Joe cítil, že je klidnější. Pán Ježíš tu je. Nenechá je samotné ani v bouři.

Po nějaké chvíli byly intervaly mezi blesky delší a hrom dunivě doznívал v dálce. Tom Joe vstal: „Teď můžeme…“ větu nedokončil. Místo deště najednou začaly padat kroupy, bily děti a pokrývaly pole vlhkou, bílou vrstvou. Zase uštědřil Brendě ránu a pak se naklonil nad ni a pokoušel se chránit ji před tvrdými údery krup vlastním tělem. Některé kroupy byly velké jako švestky. Brenda začala vzlykat.

Když kroupy konečně přestaly padat, Tom Joe se s námahou postavil. Podal Brendě ruku, aby jí pomohl vstát. „Chci k tetičce Hattii,“ naříkala. „Řeknu jí, že jsi do mne dvakrát strčil.“ Tom Joe nic nenamítal. Pevně ji držel za zápěstí a táhl ji za sebou.

„Kde bydlí tvoje tetička Hattie?“zeptal se, když přešli pole.

„O dvě ulice dál. Ve velkém bílém domě.“

Byl to velikánský bílý dům, před kterým děvče konečně zůstalo stát. Ke vchodu vedly široké ploché schody. Uvnitř se svítilo. „Pusť mě!“ Brendiny oči na Toma vztekle jiskřily. „Nemusíš mě držet za ruku jako nějaké miminko.“ Zaklepala. Dveře se otevřely a Tom ustoupil o krok zpět.

„Brendo, dítě! Kde jsi byla? A jak to vypadáš?“

Když Tom Joe uslyšel tento hlas, trhl sebou. Před ním stála žena. Čerstvá padesátnice. Sice dnes neměla šedou sukni a bílou halenku s volánky, neměla ani klobouk s pohupujícím se pérem, ale přesto ji Tom Joe hned poznal: Brendina tetička Hattie byla – paní Williamsová!

Na její malou neteř byl žalostný pohled. Stála mokrá, špinavá a uplakaná na schodech a hned také využila svou situaci.

„Utíkali jsme v bouřce," vyrážela ze sebe mezi vzlyky. „A Tom Joe mě strčil do bláta a … a …"

„Co? Tohle že udělal?"

Paní Williamsová si dala obě ruce v bok a vrhla na chlapce ledový pohled. „Tohle je také určitě něco, co ses naučil u těch svých indiánů, ne? Ale to ti povídám, tentokrát to bude mít dohru, ano, to tedy bude mít! Vyděsit nevinné dítě v bouřce a pak je strčit do bláta!"

„Kdybych ji nestrčil, možná by teď byla mrtvá!" vybuchl Tom Joe mezi jejími slovy.

„Chceš mě strašit? Ne, na to ti nenaletím. Zítra si budu stěžovat ve škole a tentokrát tě neochrání ani tvůj ředitel. A teď dělej, ať jsi pryč. Už tě tu nechci vidět!"

S těmito slovy táhla Brendu do domu a zavřela dveře.

Bylo už po večeři, když Tom Joe došel do školy. U vchodu se s váháním zastavil. Nevypadal lépe než Brenda. Šaty měl mokré a plné bláta, a když šel, zůstávaly za ním tmavé blátivé stopy. Kromě toho mu byla zima. Po bouři se venku znatelně ochladilo. Na schodech byly slyšet kroky a potom – Tom Joe si s ulehčením oddechl – před ním stála paní Kendricková. „Tome Joe!" Tolik se jí ulevilo, že by bývala málem Toma objala: Jak se zdálo, zřejmě jí v tom zabránilo jen bláto. A také se zdálo, že si hned všimla, že tentokrát to bylo jinak. Že Tom nepřišel pozdě jen kvůli tomu, že nemyslel na hodiny. „Právě jsme tě chtěli hledat! Copak se stalo?"

„Překvapila nás bouře. Byla tam také Henryho sestřenice Brenda…"

Na schodech byly opět slyšet rychlé kroky. Po schodišti dolů běžel ředitel. „Thomasi! Bohu buď dík, že jsi tady!" Tom Joe se na něho díval nejistě.

„Je mi to líto," řekl tiše. „Opravdu jsem nechtěl…"

Ředitel školy a jeho manželka si vyměnili rychlé pohledy. „Pojď nejdřív dovnitř," přerušil Tomovu omluvu, „vždyť se třeseš zimou."

Tom Joe nechal špinavé boty u vchodu. V koupelně, která sousedila s kuchyní, byla horká voda. Svlékl si špinavé šaty, vykoupal se a vklouzl do teplého, suchého oblečení. Když potom seděl v kuchyni a jedl velký talíř horké polévky, cítil, jak se do jeho těla pomalu, ale jistě vrací teplo. Do kuchyně přišel ředitel školy. Mezitím se vrátil do společenské místnosti k ostatním dětem.

„Je ti už lépe?" zeptal se.

Tom Joe přikývl: „Ano, pane. Teď je mi zase dobře."

Pan Kendrick se opřel o jednu z kredencí. Jeho manželka vešla dovnitř a sedla si ke stolu k Tomovi.

„Tak nám pověz, co se stalo."

„Zítra přijde paní Williamsová a bude si stěžovat," začal Tom váhavě.

„Má pro to důvod?" zeptal se ředitel.

Tom Joe vyprávěl po pořádku, jak to bylo, a když skončil, zavrtěl pan Kendrick hlavou. „Takhle paličaté dítě! Kdo ví, co se vám mohlo přihodit!"

„Ale že to děvče vůbec nemělo strach před bouřkou," divila se jeho žena.

„Ne, ona je příliš umíněná, než aby měla strach," odpověděl Tom Joe. „Teprve když jsme seděli skrčení na poli a stále se blýskalo, začalo se jí to zdát trochu strašidelné. Jinak myslela jen na své nové šaty a na večeři u paní Williamsové."

Tom Joe zaváhal. Pak řekl: „Já jsem měl také strach. Ale potom jsem se pomodlil a myslel jsem na to, že Pán Ježíš je vždycky u mě. A pak už jsem se tolik nebál."

„To jsi udělal právě to, co bylo potřeba a co bylo správné." Ředitel si stoupl vedle Toma a položil mu ruku na rameno. Cítil, jak sebou chlapec při tom doteku trhl.

„Copak, Thomasi?"

„To je jen od krup. Neměl jsem bundu a některé kroupy byly docela velké."

„Podíváme se." Tom Joe si vyhrnul rukáv. Na pravé paži měl tři modřiny.

„Prosím tě, sundej si tu košili úplně."

Tom Joe poslechl. Ředitel prohlédl jeho ramena a záda a zamračil se. „Hochu, ty jsi pěkně potlučený.“

„Paní Jonesová má mast na krevní podlitiny,“ řekla paní Kendricková. „Přinesu ji.“

Paní Kendricková ho ošetřila a když si Tom zase mohl obléknout košili, nesměle se usmál. „Děkuji,“ řekl.

Pohladila ho po vlasech. „Jsem ráda, že se nestalo nic horšího. Chtěl by sis teď zahrát ve společenské místnosti nějaké hry?“

Tom Joe přikývl. Šli společně k ostatním. Chlapci se samozřejmě chtěli dovědět do nejmenších podrobností všechno o Tomově dobrodružství. Ale on toho všeho měl už nějak dost. „Vlastně to nebylo nic zvláštního,“ řekl. „Teď si konečně pojďte něco zahrát!“

Když se s nimi ředitel ještě pomodlil, než šli spát, výslovně poděkoval i za ochranu, kterou děti zakusily za bouře. Tom Joe k tomu řekl hlasitě a zřetelně: „Amen.“

11. kapitola

Tom Joe a Larry se stali dobrými kamarády. Možná to bylo tím, že Larry zrovna tak rád běhal venku jako Tom Joe, ale možná také tím, že i Larry měl na nočním stolku Bibli a každé ráno a každý večer si z ní četl několik veršů. Také se modlil. Tom Joe myslel na poslední větu v dopise babičky Betsy: „Čti si pilně ve své Bibli, můj hochu, a nezapomínej se modlit.“ Když má člověk přítele, který to také dělá, jde to mnohem snáz.

„Tady se mi líbí,“ řekl Larry, když v sobotu odpoledne šli podél řeky. „U nás doma jsme vlastně také skoro pořád na cestách. Jenom ne pěšky, ale na koních.“

„Máš vlastního koně?“ zeptal se Tom Joe.

„Ano. Jmenuje se Maršál. Býval bych si přál, abych si ho mohl vzít s sebou. Teď se o něho stará moje sestra.“

„Já mám psa,“ řekl Tom Joe. „Ale také jsem si ho nemohl vzít s sebou.“

„Jednoho psa máme na ranči také. Jmenuje se Zrzoun. Tatínek ho potřebuje u stád.“

„Co má tvůj tatínek za stáda?“

„Chová koně a skot. Neviděl jsi ještě nikdy ranč?“

Tom Joe zavrtěl hlavou. „Nic takového v Beaver Lake nebylo. Kdyby někdo nechal krávu na zahradě, vlci by se o ni rychle postarali.“

Larry mžoural do sluníčka, které vykukovalo za mrakem. Myslel na obrovské ohrady pro dobytek, které se rozprostíraly kolem jejich obytného domu, a řekl: „Tedy, krávy na zahradě, tak se to vlastně nedá říct, my…“

„Pst!“ přerušil ho Tom Joe. „Teď musíme být zticha, nebo se bobři schovají!“

Když večer přišli do pokoje, zadíval se Tom Joe na zarámovanou fotku, která stála vedle Bible na Larryho nočním stolku. Byla to rodinná fotografie.

„To je tvoje sestra, která se ti teď stará o koně?“

„Ano. Je jenom o rok a půl mladší než já a jezdí opravdu dobře. Mamince se to ale moc nelíbí, když je tolik ve stáji.“

„Jakpak se jmenuje?“

„Penelope. My jí říkáme Pen nebo Penny. A mám ještě mladšího bratra Petra. Tomu je teprve šest let.“

Tom Joe položil obrázek opatrně zpátky. „Vypadají mile,“ řekl.

„Larry se podíval na fotku babičky Betsy a řekl: „Ona ale vypadá také mile.“

Tom Joe se usmál. „Ano,“ řekl, „také je milá.“

Larry váhavě pokračoval: „A ty opravdu neznáš nikoho ze své rodiny?“

„Ne. Seržant se v Edmontonu poptával, ale nikoho nenašel. Možná …, myslím, že by se mohlo stát, že tady v Calgary…“

„Že tu žijí tvoji příbuzní?“

Tom Joe přikývl. „Jenom nevím, jak je mám hledat,“ přiznal. „Neznám tu téměř nikoho a ve městě jsem ještě ani pořádně nebyl.“

„Mohl bych se zeptat Johnsonových, zda tu bydlí někdo, kdo se jmenuje Brown,“ navrhl Larry. „To jsou lidé, u kterých jsem byl včera na návštěvě. A můžeme se také poptat po městě.“

„Mohl bych se zeptat Henryho,“ rozzářil se pojednou Tom. Že na to nepřišel dřív! Je možné, docela možné, že se jednou rozluští tajemství jeho původu…

Tom Joe se měl dostat do města dřív, než by si pomyslel. Když chtěl v pondělí odpoledne běžet na hřiště, zastavil ho pan Gibbs.

„Thomasi, prosím tě, mohl bys donést tento dopis panu Simpsonovi? Bydlí v ulici Madison Avenue, není to tak daleko odtud. Půjdeš po hlavní ulici a druhá ulice vpravo je Madison Avenue. Pan Simpson bydlí v domě číslo 31. Na dopis čeká!“

S těmito slovy podal chlapci bílou obálku a pospíchal zpátky do školy. Tom Joe tu stál trochu překvapeně s dopisem v ruce a díval se za učitelem. Chtěli si s Larrym a s Robertem zahrát s míčem. Váhavě se vydal na cestu. Z Calgary toho ještě mnoho neviděl, jen za jízdy z nádraží k domu Kendrickových viděl letmo ulice a domy a pak ještě cestou do kostela. „Calgary je kovbojské město,“ vyprávěl jednou pyšně Henry. A na pikniku nedělní školy slyšel, jak někdo označil Calgary za „mladé, vzkvétající město s velkou budoucností“. Tom Joe netušil, co tím bylo míněno, třeba na to dnes přijde.

Šel po kraji silnice, která vedla k městu a tam jako hlavní ulice procházela středem města. Potkával koňské povozy a také jednotlivá auta. Všiml si kolejí,

které znamenaly, že tam jezdí také tramvaj a z opatrnosti udržoval patřičný odstup. Po chodnících chodilo mnoho lidí: ženy v dlouhých šatech, chovatelé dobytka, obchodníci, Tom Joe potkal dokonce i jednoho indiána. V Edmontonu se také do města moc nedostal. Seržant Grant ho s sebou bral většinou k Charliemu, jinak se sotva dostal za bránu sirotčince. To jen v neděli, když šel s ostatními do kostela. Ale v neděli byl na ulicích klid. Každopádně tam nebyl takový provoz jako tady.

Tom Joe hledal ulici Madison Avenue a brzy našel ceduli s jejím jménem. Ulevilo se mu. Teď už zbývá jen nalézt dům číslo 31 a bude to vyřízeno. Dům pana Simpsona působil dojmem, jako by byl neobydlený. Na oknech nebyly pověšené záclony, a když Tom Joe zaklepal na dveře, nikdo nepřišel otevřít. Neozval se žádný hlas, ani kroky, nic. Zaklepal ještě jednou. „Hej ty!“ Volání se ozvalo ze sousedního pozemku. Tom Joe se otočil.

Na zahradě tam stál starší pán a opíral se o hrábě. „Ke komu chceš jít?“

„K panu Simpsonovi. Má tady bydlet.“

„To také bydlel. Až do předvčerejška. Ale teď se přestěhoval. Do ulice Riverdale Avenue. Ta je tamhle naproti.“ Ukázal směrem tam, odkud Tom Joe přišel.

Tom Joe se podíval na obálku a pak znovu na muže. „Je to daleko?“

„Odtud necelou míli. Musíš přejít přes hlavní ulici a pak jít ulicí Elbow Drive. Tam se raději ještě někoho zeptej.“

„Moc vám děkuji, pane. Na shledanou.“

„Není zač.“ Muž mu zamával a dal se zase do práce.

Tom Joe šel zpátky směrem k hlavní ulici. Tam pohlédl na hodiny na kostele. Už je čtvrt na pět! Za tři čtvrtě hodiny musí být ve škole na studijní hodinu. Pan Davis, který má dozor, ho bude čekat přesně. Tom Joe nenašel ceduli s nápisem „Elbow Drive“. Šel podél ulice z kopce, potom zase do kopce, ale Elbow Drive nenašel. Nakonec s tlukoucím srdcem oslovil muže. který tam seděl před jakýmsi obchodem na lavičce.

„Promiňte, pane, prosím vás, kde je tady Elbow Drive?“

„Elbow Drive? Tu přece nemůžeš minout! Vidíš tamhle nahoře tu širokou ulici, kde vedou tramvajové koleje? To je Elbow Drive. Kohopak hledáš?“

„Nějakého pana Simpsona. Odstěhoval se do Riverdale Avenue.“

Muž si očima měřil Toma Joea, který měl na sobě šedé kalhoty a tmavě modrý svetr se znakem západní střední chlapecké školy.

„Ty musíš být určitě brzy zase zpátky ve škole, viď?“

„Ano, pane. V pět hodin musím být zpátky.“

Muž se podrbal na hlavě. „Do pěti hodin to pěšky nestihneš. Ale víš co? Jeď tramvají jednu stanici směrem na západ. Potom budeš přímo u Riverdale Avenue. Vidíš, tamhle už přijíždí tramvaj!“

„Ale … ale já … já jsem ještě nikdy…“

Muž vstal. „Nu, dělej, pospěš si! Přece nechceš přijít do školy pozdě, co říkáš?“

Ne, to Tom Joe v žádném případě nechtěl. Pan Davis byl velmi přísný, a kdyby se opozdil, hned by to ohlásil řediteli. A v pátek přišel pozdě na večeři. Kdyby se to stalo ještě jednou, pan Kendrick by pro to určitě neměl žádné pochopení.

„Už zastavuje, mladý muži. Teď si ale pospěš!“

„Ano, pane. Na … na shledanou!“

Tom Joe utíkal k tramvaji. Srdce mu prudce tlouklo. Dveře byly otevřené. „Nu, co je? Nastupuješ nebo ne?“ Lidé zezadu se tlačili a najednou byl Tom Joe uprostřed tramvajového vozu. Našel místo vzadu u okna a váhavě se posadil na kraj sedadla. Tramvaj sebou trhla a rozjela se. „Jízdenky, prosím, jízdenky!“ Muž v čepici s kšiltem procházel tramvají a lidé mu ukazovali malé lístky, které procvakl kleštěmi. Tom Joe to se zaujetím sledoval.

„A tvoji jízdenku, mladý muži?“

Tom Joe se zmateně díval na muže s čepicí. Jízdenka? Co to je jízdenka? Myslel tím ten malý lístek, který mu lidé ukazovali?

„Já nemám žádnou jízdenku, pane.“ Svýma jasnýma modrýma očima se nevinně díval na průvodčího.

„Co? Ty žádnou nemáš? A proč?“

„Pane, nevěděl jsem, že ji mám mít.“

Lidé kolem si začali šeptat. Někteří se usmívali. Dvě dívky vzadu si rukou přikryly ústa a smály se. Jen průvodčí zůstal vážný. „Kolik ti je let?“ zeptal se přísně.

„Třináct, pane.“

„Tak ty mi chceš namluvit, že ve třinácti letech ještě nevíš, že v tramvaji se jezdí s jízdenkou? Chtěl jsi jet potají bez placení, viď? Jsi černý pasažér!“

Průvodčí ho chytil za ruku. Tom Joe byl bledý. Jen na tvářích se mu objevily dvě červené skvrny.

„Ale já jsem to opravdu nevěděl, pane,“ ujišťoval ho. „Ještě nikdy jsem nejel tramvají. V Beaver Lake žádné nebyly.“ Tramvaj sebou najednou trhla a zastavila.

„Vstaň!“ řekl průvodčí. „Teď půjdeš se mnou.“ Bez jakékoli jemnosti vlekl Toma na chodník. „Uvidíme, co o tvé historce budou soudit pánové na policii!“

V tutéž dobu seděl pan Kendrick ve své pracovně ve škole a opravoval písemné práce. Vzhlédl, když někdo zaklepal na dveře.

„Dále.“

Dveře se otevřely a vešel doktor. „To jsem já, velký bratře. Jak se ti vede nebo nevede?“

Ředitel školy se usmál.

„Je krásné zase jednou tě vidět, Gile. Posaď se.“

Doktor odložil brašnu a usedl na židli, která byla postavena před psacím stolem jeho bratra. „Byl jsem se ještě jednou podívat na Macovu vyvrtnutou nohu.“ Opřel se a natáhl před sebe své dlouhé nohy. „Ale už to bude dobré. Za dva dny může zase chodit.“

„Dobře. A jak se vede tobě? Poslední dva týdny jsem tě jen málokdy viděl tváří v tvář. Ani při bohoslužbách ne.“

„Měl jsem prostě moc práce,“ bránil se jeho bratr. Potom dodal: „Mimo to pro mne bohoslužby nikdy neznamenaly tolik, co pro tebe.“

„Ale měly by.“

„Já vím, vím. Ale prosím, nezačínej teď kázat. Proto jsem sem nepřišel.“ Doktor zkřížil ruce za hlavou a pokračoval: „Chtěl jsem se zeptat na Thomase, tvého chráněnce ze severu. Jak se tu zabydlel?“

„Řekl bych, že docela dobře.“ I pan Kendrick se opřel o opěradlo své židle. V ruce držel násadku svého psacího pera a pohrával si s ní. „S ostatními chlapci vychází dobře a při vyučování to také jde. Jen dějepis ho vůbec nezajímá.“

„Doktor se usmál. „Chudák hoch!“

„Co to má znamenat? Dějiny vlastní země se přece týkají každého.“

„Samozřejmě.“ Doktorův hlas zněl vážně, ale jeho oči se pobaveně leskly. Znal bratrovu zálibu v tomto předmětu.

„Ale v tělocviku všem něco předvede,“ vyprávěl pan ředitel dál. „Ten chlapec umí neuvěřitelně dobře šplhat a běhat. Má vytrvalost – jako mladý vlk. Minulý týden u jezera nás všechny napálil.“

„Jak to?“

„Hoši měli plavat pod vodou. Když byl na řadě Thomas, potopil se a pak se vůbec nevynořil. Právě jsem chtěl sám skočit do vody a hledat ho a vtom se vynořil na druhém konci jezera a mával na nás. Krátce nato znovu zmizel a plaval celou trasu zpátky zase pod vodou.“

„Pod vodou přes celé jezero? Nikdo by nevydržel tak dlouho zadržet dech!“

„Použil stéblo rákosu ze břehu jako šnorchl. Ten trik se naučil od indiánů. Mohu ti říct, že jsem se pořádně lekl.“

Doktor se usmál. „Neměl od té doby zase nějaké setkání s paní Williamsovou?“

„Ach ano, to měl. Byla tu právě předevčírem, aby si na něho stěžovala. Thomas byl za té ošklivé bouře v pátek na cestě s její neteří. Ale malá slečna značně překroutila pravdu. Thomas se ničím neprovinil. To jsem jí jasně vysvětlil.“

Teď se lékař přímo rozesmál. Uměl si představit průběh rozhovoru.

„Tedy, nuda s tím chlapcem není,“ konstatoval.

„Ne, vůbec ne. Dnes odpoledne šel do Calgary. Pan Gibbs ho poslal předat dopis. Vlastně by tu již měl být. Studijní hodina právě začíná.“

V tu chvíli někdo zaklepal. „Pane Kendricku?“ Slečna Grayová, sekretářka, strčila dovnitř hlavu.

„Ano, prosím?“

„Teď telefonoval seržant Blake. Máte hned přijít na policejní stanici. Jedná se o Toma Joea.“

Oba muži zároveň vstali. „Co říkal?“ zeptal se ředitel a sáhl po své bundě. „Stalo se mu něco?“

„Neříkal nic víc, pane, než že máte hned přijít.“

Doktor vzal svou brašnu. „Moje auto stojí na dvoře. Dovezu tě tam.“

Když dojeli k policejní stanici, otvíral pan Kendrick dveře dřív, než auto zastavilo. Myslel na to, co mu psal v dopise seržant Grant: „Ten hoch ani nehne brvou, když v divočině potká smečku vlků, ale když slyší tramvaj, propadá panice.“ V duchu viděl Toma Joea ležet zakrváceného na kolejích. Spěšně běžel k domu a otevřel dveře, aniž by zaklepal.

„Aha, pan ředitel školy,“ pozdravil ho seržant Jones. „Dobrý den, seržante.“ Ředitelovy oči prolétly místnost. V jednom koutě seděl na židli Tom Joe. Pan Kendrick si oddechl. Bohu buď dík, zdá se, že je chlapec zdravý. Šel k němu přes místnost. „Tome, hochu, copak se ti stalo?“

Tom se na něho podíval. V jeho očích, jindy tak jasných, se mísil strach, stud a teď i úleva. Ředitel polkl.

„Neměl jsem v tramvaji jízdenku,“ vyhrkl. „Nevěděl jsem, že musí být.“

Tak to tedy bylo. „Takže tě považovali za černého pasažéra?“

Tom Joe přikývl.

„Pořád nám tvrdí, že ještě nikdy nejel tramvají,“ vmísil se do jejich rozhovoru seržant.

„To má pravdu.“ Ředitel se napřímil a otočil se k policistovi. „Chlapec ještě před nedávnem žil v odlehlé osadě na severu, vzdálené od civilizace. Tramvají opravdu ještě nikdy nejel.“

Tom Joe naslouchal rozhovoru s tlukoucím srdcem. Ředitel se na něho nezlobil, znělo to spíš … ustaraně. A oslovil ho: „Tome, hochu“ …

Seržant Jones šel ke svému psacímu stolu a posadil se. „Pak tedy mluvil pravdu. Chápete, pane Kendricku, že jsem o tom měl pochybnosti, protože tu často máme mladistvé, kteří jedou bez jízdenky. Ve vymýšlení výmluv jsou velmi … kreativní.“ Opřel se a pravým ukazováčkem se pohladil po knírku. „Myslím, že v tomto případě bychom měli vzít na zřetel polehčující okolnosti. „Vysvětlím pánům dopravcům tento případ a tentokrát budu požadovat jen polovinu obvyklé pokuty.

Ředitel školy vyndal z kapsy peněženku.

„Co vám dlužím?“

„Dva dolary padesát.“

Tom Joe se ulekl. Tolik peněz! Teď ho pan Kendrick bude určitě hubovat! Ředitel odpočítal policistovi peníze na psací stůl.

„Mnoho díků.“ Seržant dal peníze do zásuvky a vážně se podíval na Toma.

„Nyní můžeš jít, mladý muži. „Ale pro příště…“

„Já … já už to určitě nikdy neudělám, pane.“

Seržant přikývl a vstal.

„Na shledanou,“ řekl pan Kendrick a schoval peněženku zase do kapsy. „Moc vám děkujeme za pochopení, seržante.“

„Je to v pořádku. Na shledanou, pane Kendricku.“

Tom Joe šel za ředitelem ven se sklopenou hlavou. Když uviděl, že v autě sedí doktor, nejraději by byl utekl. Připadal si tak hloupý. Bylo to mnohem horší než před několika týdny v sirotčinci, kde se mu všichni vysmáli, protože špatně držel hokejku. Co řekne doktor? A co ostatní hoši? Budou si z něho dělat legraci, protože určitě na celém světě nežije jiný třináctiletý hoch, který by toho znal tak málo jako on.

„Je to ten dopis, který jsi měl odevzdat, Thomasi?“

Ředitelův hlas vytrhl Toma z jeho myšlenek. Podíval se na obálku, kterou stále ještě držel v ruce. „Ano, pane. Pan Simpson teď bydlí v Riverdale Avenue, a tak…“

„Proto jsi jel tramvají. Nu, pojď, zeptáme se mého bratra, zda nás doveze k panu Simpsonovi, abys ještě mohl předat ten dopis. Studijní hodina již stejně začala, tak na několika minutách už nesejde.“

O chvíli později zastavili v ulici Riverdale Avenue. Tom Joe vystoupil z auta a běžel k domovním dveřím. Na jednoduchém dřevěném štítku bylo napsané jméno: „J. T. Brown.“ A vedle něho byl přilepený ručně psaný lístek se jménem „B. C. Simpson.“ Tom Joe zaklepal. Chvilku to trvalo a potom nějaký muž otevřel dveře. Byl velký, měl tmavé vlasy a vážné modré oči. „Dobrý den, pane. Mám tady dopis pro pana Simpsona.“ Muž zaváhal, ale pak natáhl ruku pro dopis. „Pan Simpson ještě není doma. Ale dopis mu předám, jakmile se vrátí.“

„Moc vám děkuji, pane. Na shledanou.“

S úlevou, že konečně splnil svůj úkol, utíkal Tom Joe k doktorovu autu a nastoupil do něj.

Když vyjeli, obrátil se k němu ředitel ze sedadla pro spolujezdce a vybídl ho: „Vyprávěj nám po pořádku, co se stalo, Thomasi."

Tom Joe polkl. „Ano, pane." Ve své zprávě začal prázdným domem v Madison Avenue a skončil policejní stanicí a seržantem Jonesem. Přijeli ke škole a doktor zastavil. K celé věci téměř nic neřekl, ale při loučení na Toma povzbudivě mrkl. Pan Kendrick vystoupil, zavřel dveře auta a zvedl ruku, aby zamával, když jeho bratr odjížděl. Pak se otočil k Tomovi a řekl: Thomasi, je mi líto, že došlo k téhle epizodě. Myslím, že i panu Gibbsovi to bude líto. On zřejmě nemyslel na to, že jsi tu ještě nezkušený, a také nevěděl, že se pan Simpson přestěhoval. Přesto se to nemuselo stát. Kdybychom mysleli na to, abychom tě seznámili s životem ve městě, věděl bys, jak postupovat při jízdě tramvají."

Položil Tomovi ruku na rameno a vešel s ním na školní dvůr.

„Napravíme to a seznámíme tě s naším městem," slíbil. „A teď je čas na studijní hodinu."

Tomův zážitek v tramvaji nezůstal utajen. „Ty jsi byl zavřený?" Robert údivem zapomněl zavřít ústa. „Dali ti pouta na ruce a tak?"

„Zavřeli tě na policejní stanici?"

„A co na to řekl náčelník?" Poslední otázku mu položil Henry druhý den, když mu Robert vyprávěl ještě před vyučováním celou tu příhodu.

„Ten byl moc hodný. Říkal, že když ti to nikdo neukáže, tak to ani nemůžeš vědět," vysvětloval Tom Joe.

Byly i jiné komentáře. „Jet v tramvaji bez jízdenky, na to musí být člověk pořádně hloupý," posmíval se Rick Stanley.

„Typický zálesák."

„Příště si s sebou do města vezmi raději svou chůvu."

„Držte pusy!“ vyzval Larry své spolužáky. „Kdybyste se vy ocitli v divočině, koukali byste pěkně přitrouble, jako kdybyste spadli z měsíce. Tom Joe se zkrátka v městě ještě nevyzná.“

Když se večer chystali ke spánku, sundával si Tom Joe svetr a najednou se zastavil v půlce pohybu.

„Copak?“ zeptal se Larry. Seděl na kraji postele a zkoušel si pravou nohou vyzout levou botu.

Tom Joe se zamračil. „Když jsem předával dopis pro pana Simpsona …, tu, tu přišel ke dveřím jiný pán. Pan Simpson ještě nebyl doma.“

„No – a co?“

Na tabulce u dveří byla napsaná dvě jména. Jedno pana Simpsona a druhé jeho spolubydlícího, který mi přišel otevřít.“

„A co je na tom tak zajímavého?“ Larryho bota konečně povolila a přistála s temným bouchnutím na zemi u Robertova umyvadla.

Tom Joe se kousl do spodního rtu. Pak odpověděl: „Zajímavé na tom je …, že se ten pán … jmenuje J. T. Brown.“

12. kapitola

„Člověče," řekl Larry, „To je ovšem zajímavé. Dokonce velice zajímavé, řekl bych."

„Já také." Tom Joe položil svetr vedle sebe a začal si rozepínat košili. „Včera jsem o tom dál nepřemýšlel, ale teď…"

„Včera jsi také byl v šoku," řekl Larry a usmál se. Dveře se rozlétly a dovnitř se vřítil Robert.

„Zítra se zeptám Henryho, jestli o tom panu Brownovi něco ví," řekl Tom Joe rychle. „Ale jinak o tom nebudeme s nikým mluvit."

Larry přikývl. „Zeptej se."

„Každou chvíli může přijít hospodyně. Dnes zastupuje pana Davise." Robert se rychle převlékl a šaty nedbale hodil na jednu židli.

„Hej, ta je moje," bránil se Tom Joe. „Nechci dostat vyhubováno kvůli tvé nepořádnosti." Přendal Robertovu hromádku šatů na jeho židli a začal si čistit zuby. V sirotčinci by si nikdy nedovolil mluvit s velkým Samem tímto tónem, ale mezitím se naučil, že si člověk nemusí nechat všechno líbit. Steven přišel do pokoje krátce po Robertovi. Svoji školní uniformu pořádně složil a šel ke svému umyvadlu.

„Hej, vy vzorňáci, myslím, že byste potřebovali malé osvěžení," zvolal bujně Robert a postříkal nejdřív Toma Joea a potom Stevena vodou.

„Nech toho!" Steven se rozzlobeně otočil.

„To máš od vzorňáků," vrátil mu Tom Joe a vylil Robertovi na hlavu obsah kelímku na čištění zubů.

„Psst! Jde hospodyně!" zasyčel Larry. Spěšně zatáhl závěsy, zatímco ostatní se lezli do svých postelí. Na chodbě bylo slyšet energické kroky. Když se Larry zavrtal do své postele, otevřely se dveře.

„No, tohle ticho je nějaké podezřelé," řekla hospodyně nahlas. „Vy už všichni tvrdě spíte?"

„Jasně, už dávno," zabručel Robert.

„No, tak to vás už nebudu rušit. „Ale ty vaše závěsy, to si je nemůžete zatáhnout pečlivěji?" Šla k oknu. „A jak to vypadá tvoje školní uniforma, Roberte? Ty jsi asi měl moc nasp…" Dál se paní Jonesová nedostala. Její levá bota

sklouzla po něčem mokrém, pravou rukou se snažila chytit čela postele, ale sáhla do prázdna… a s bouchnutím baculatá hospodyně upadla na zem.

První našel řeč Larry: „Paní Jonesová! Neuhodila jste se?“ Vylezl z postele a šel váhavě k ní. Z Robertovy postele vycházel dušený, bublavý zvuk. „Samozřejmě jsem se uhodila!“

Hospodyně chtěla vstát sama, ale potom přece uchopila podávanou Larryho ruku.

„Kdo nastříkal vodu na podlahu?“

V pokoji bylo ticho jako v hrobě.

„Já, madam,“ ozval se váhavě Tom Joe.

„A já.“ Robertova hlava se vysoukala zpod polštáře. Byl celý červený od potlačovaného smíchu.

„Vytřete tu vodu, škodí dřevu,“ řekla paní Jonesová. „O ostatním si pohovoříme zítra!“

„Ouvej, to bude zle!“ Larry se podrbal na hlavě. Tom Joe seděl ve své posteli jako zkamenělý, zatímco Robert se rozesmál na celé kolo. „Bylo to legrační, jak sebou plácla na zem v celé své ctihodnosti.“

„Zítra už se ti to nebude zdát tolik legrační,“ ujal se slova Steven.

„To je možné, šplhoune,“ řekl lhostejně Robert. Vstal z postele, vzal svůj ručník a dosucha vytřel podlahu. „Ale o tom teď raději nebudu přemýšlet. Dobrou noc vespolek!“

Ráno se nejdřív nic nedělo. Hoši vstali jako obvykle a ustrojili se, šli na snídani, ve společenské místnosti měli pobožnost a potom se rozdělili do jednotlivých tříd. „Myslíš, že to řekne náčelníkovi?“ zeptal se tiše Tom Joe, když šel vedle Roberta po chodbě. Nebral tu příhodu na tak lehkou váhu jako jeho spolubydlící a v noci se několikrát vzbudil, protože se mu zdálo o rozzuřené hospodyni a rozzlobeném řediteli.

„To je docela možné, že na nás žalovala,“ myslel Robert.

„Asi… bychom se měli omluvit.“

Robert se zastavil tak náhle, že do něho Larry málem vrazil.

„Dávej pozor,“ zlobil se. Ale Robert si ho vůbec nevšímal.

„Omluvit se?“ Robert se zaraženě podíval na Toma. „Na omluvu to bylo moc vtipné.“

V tu chvíli šel nahoru pan Kendrick a oba chlapci si pospíšili, aby byli ve třídě dřív než on. Robert si ředitele kriticky změřil, všiml si vážného výrazu v jeho obličeji a zašeptal: „Asi to není špatný nápad. O přestávce zajdeme za hospodyní.“

První hodinu měli matematiku a Tom Joe na chvíli zapomněl na hospodyni. Pan Kendrick jim vysvětlil nový početní postup a napsal potom na tabuli tři příklady. Se zčervenalými tvářemi se Tom pustil do práce. Jeden příklad byl opravdu spletitý, ale nakonec se z něho dostal. Ještě jednou ho přepočítal, potom dvakrát podtrhl výsledek a položil pero.

„Hotovo, Thomasi?“

„Ano, pane.“ Vstal, donesl sešit dopředu a sedl si zase na své místo. Ředitel přelétl očima vyřešené příklady, porovnal výsledky se svými vlastními a uznale pokýval hlavou. Tom Joe se usmíval. Ale pak si zase vzpomněl na hospodyni a jeho úsměv zmizel.

O přestávce se s Robertem vydali k bytu hospodyně. „Zaklepej ty,“ řekl Robert. Tom Joe se zhluboka nadechl. Potom zaklepal. „Prosím?“ Dveře se otevřely a před nimi stála hospodyně. Obě ruce si dala v bok.

„Já … my …“ Tom měl najednou sucho v ústech. „Chtěli jsme se omluvit,“ vyhrkl konečně. „Za včerejší večer. My jsme opravdu nechtěli, abyste upadla, paní Jonesová.“

„No, tomu věřím. Uspořádali jste malou vodní bitvu a pak jste museli rychle do postelí. Bylo to tak, ne?“

Oba přisvědčili.

„Mám pro vás návrh: Vaši omluvu přijímám, ovšem musíte mi odpoledne před studijní hodinou pomoci na zahradě, protože se mi teď samozřejmě trochu těžko ohýbá. Buďte tam tedy přesně ve tři hodiny, ano?“

„Ano, madam,“ odpověděli oba hoši naráz.

„A … děkujeme,“ dodal k tomu ještě Tom Joe. Po obličeji paní Jonesové přelétl lehký úsměv. „Tak odpoledne se uvidíme,“ řekla a zavřela dveře.

„Dvě hodiny pomáhat na zahradě,“ bručel Robert, když přišli na školní dvůr. „A to jsme dnes chtěli hrát hokej, když je tak krásně.“

„Můžete být rádi, že to neřekla náčelníkovi," myslel Larry. „Taky se mi zdá," přitakal Tom Joe. „Práce na zahradě přece vůbec není tak špatná."

Odpoledne museli vytrhávat plevel a sbírat spadlé ovoce.

„To je námaha!" stěžoval si Robert, když se hospodyně vzdálila z doslechu. „Proč tady na té zahradě musejí mít tolik stromů?"

„Teď dělej!" pobízel ho Tom Joe. „Jinak to nestihneme a zítra zase budeme muset pomáhat na zahradě."

„Jen to ne!" Robert se shýbl, sebral několik jablek a dal je do košíku. „Zítra chci hrát hokej."

Byli hotovi včas a s úlevou si oddechli, když hospodyně řekla: „Vida, jak teď zahrada hezky vypadá, když je v pořádku. Myslím, že už můžete jít. Hleďte, aby vám v jídelně dali ještě před studijní hodinou chléb se zavařeninou."

Oba uháněli pryč. Měli tolik naspěch, že Tom Joe na školním dvoře málem porazil nějakého muže. Byl velký, měl tmavé vlasy a vážné modré oči. „Promiňte, pane," vyhrkl Tom.

„Nic se nestalo," odpověděl muž, ale neusmíval se přitom. Na Toma Joea se zamyšleně díval a potom se zeptal: „Neviděli jsme se předevčírem? Byl jsi to ty, kdo přinesl dopis pro pana Simpsona?"

„Ano, pane. Byl jsem to já."

Muž přikývl. Pak se rozhlížel po školním dvoře.

„Hledáte někoho, pane?" zeptal se Tom Joe.

„Ano, chtěl bych k panu Jonesovi."

„On je tady ve škole hospodářem," vysvětloval Tom Joe. „Ukážu vám vchod."

Vedl muže podél školní budovy a pak zahnul za roh. „Domovní dveře jsou tamhle."

„Moc ti děkuji," řekl muž. Stále se ještě neusmíval. Tom Joe pomalu odcházel. Rád by se toho dověděl víc o tomto muži. Jmenoval se opravdu J. T. Brown? Byl … byl snad dokonce jeho příbuzný?

„Copak, ty ještě nejíš chléb se zavařeninou?" Hlas hospodyně vytrhl Toma Joea z jeho myšlenek.

„Na školním dvoře jsem potkal jednoho muže a ukázal jsem mu váš byt," vysvětloval.

„Určitě myslíš pana Browna," řekla hospodyně. „Můj manžel ho prosil, aby se přišel podívat na naši pumpu na dvoře, protože stále kape."

„Znáte ho?" zeptal se Tom Joe. „Je stále tak … tak vážný?"

„Ne že bychom ho znali nějak dobře. Lidé vypravují, že prožil těžké věci. Před lety prý ztratil ženu a dítě. Asi proto se dívá tak vážně. Ale teď dělej, aby ses dostal do budovy. Studijní hodina hned začne!"

Tom Joe přikývl. Jako omámený utíkal k budově školy. „Prožil těžké věci. Před lety ztratil ženu a dítě…" Tato slova hospodyně mu uvízla v hlavě. „Třeba to dítě vůbec není mrtvé," zašeptal, když stoupal po schodech ke vstupním dveřím. „Třeba ho jen pohřešují. Třeba jsem … já jeho dítě!"

Na studijní hodinu vklouzl Tom Joe do třídy jako poslední, za což sklidil přísný ředitelův pohled. Nedokázal se soustředit. Znovu a znovu v myšlenkách viděl velkého, tmavovlasého muže, s vážnýma modrýma očima. „Prožil těžké věci. Před lety ztratil ženu a dítě…"

„Thomasi, prosím tě, dej se do úkolů!" Hlas pana Kendricka ho vytrhl z jeho snění. Podíval se na prázdnou stránku ve svém sešitě a s povzdechem začal psát anglicky sloh.

Celý zbytek večera byl jako duchem nepřítomný. Po večeři nešel s ostatními do společenské místnosti, ale zamířil po schodech nahoru do svého pokoje. Když si byl jistý, že po chodbě už nikdo nejde, postavil se před zrcadlo a důkladně si prohlížel svůj obličej. Oči měl modré – jako pan Brown. I barva vlasů souhlasila. Skutečně to mohlo být tak, že … Najednou se otevřely dveře a v nich stál Larry. „Tak tady jsi! Všude jsem tě hledal. Copak tu děláš?"

„Já? … Ani nic."

Tom Joe se rychle odvrátil od zrcadla. Larry tu prostě stál a pozoroval ho. „Teď ale řekni, co se stalo!" vyzval ho. „Už při večeři jsi byl takový divný."

Tom Joe se posadil na svou postel. Pak řekl: „Potkal jsem pana Browna. To je ten pán z Riverdale Avenue, víš?" A pak vyprávěl Larrymu, co mu povídala hospodyně.

„A teď myslíš, že on … je tvůj otec?" zeptal se Larry.

Tom Joe váhavě přikývl. „Mohlo by to tak být, ne?“

„Ano,“ přisvědčil Larry. „Opravdu by to mohlo takhle být. Jenom se toho musíme víc dovědět. Zda to dítě byl chlapec a zda je pouze pohřešované a ne mrtvé.

„Ale jak bychom to mohli vypátrat?“ ptal se Tom Joe.“

„Však ono nás něco napadne. Teď už pojď se mnou k ostatním do společenské místnosti!“

Později, když již jeho spolubydlící spali, ležel Tom Joe ve své posteli, ale nespal. Zkoušel si představit, jaký člověk je pan Brown. Byl vždycky tak vážný? Nebo se také někdy smál, tak docela nahlas a srdečně? Jaké má povolání?

Náčelníkem není, ale já mám rád i lidi, kteří spravují pumpy.

Jaké by to bylo, nebydlet už tady ve škole, ale v ulici Riverdale Avenue? Byl pan Brown vůbec jeho otec? „Prosím, Pane Ježíši,“ zašeptal Tom Joe do tmy, „prosím, učiň, aby to tak bylo!“ Krátce nato usnul. Zdálo se mu o náčelníkovi indiánů, který stál na školním dvoře, nakloněný nad pumpou. Vedle něho se objevil pan Kendrick a díval se na něho vážnýma očima.

13. kapitola

V příštích dnech se Tom Joe ani nedostal k tomu, aby zjistil něco nového o panu Brownovi. Psaly se písemné práce a hoši měli hodně učení. Tomovi hučelo v hlavě z anglické gramatiky a francouzských slovíček, z letopočtů, hlavních měst a těžkých slovních úloh. Ve svém volném čase využili žáci každou minutu, aby se mohli vydovádět venku.

„Půjdeš s námi na hřiště?“ zeptal se Robert, když Tom Joe po obědě přišel do jejich společného pokoje. „Pan Kendrick říkal, že pro všechny, kdo mají zájem, se bude konat štafetový běh.“ „No, samozřejmě,“ řekl Tom Joe a rychle se převlékal. Šli spolu. Najednou se Tom Joe v půlce chodby zastavil. „Poslouchej, tady někdo hraje.“ Robert naslouchal. „Máš pravdu. Někdo tady hraje na klavír. Pojď, koukneme se!“ Chlapci se po špičkách přiblížili k hudební třídě. Robert tiše stiskl kliku a otevřel dveře. Oba hoši nahlédli do místnosti. Zády k nim seděl u klavíru vytáhlý tmavovlasý chlapec. Místnost byla plná hudby a zdálo se, že chlapcovy prsty doslova létají po klávesách. „To je Steven!“ Tomovy rty artikulovaly slova, aniž by přitom vydal hlásku. Robert přikývl. Dveře zavřel tak tiše, jako je otevřel. „Tak se na to podívej, náš vzorňák hraje na klavír,“ řekl, když šli dál.

„Proč mu pořád tak říkáš?“ zeptal se Tom Joe.

„Protože je tak strašně pořádný. Chce dělat pořád všechno správně: nikdy nepřijde pozdě, stále se učí a teď ještě hraje na klavír! To se přece nedá vydržet!“

„Ale to, co hrál, znělo pěkně, nezdá se ti?“

Robert pokrčil rameny. „Možná. Ale teď pojď, jinak začnou bez nás.“

Pan Kendrick už na ně čekal na hřišti. Budeme trénovat štafetový běh 4 x 200 metrů,“ oznamoval. Nejdřív se rozcvičíme a zkusíme předávání štafetového kolíku. Pak si Theodor, Jacob, Nathaniel a Thomas vyberou družstva. Tak se do toho dáme.“

Tom Joe se rozhodl pro Larryho a Roberta, oba byli dobří běžci. Jako čtvrtého člena mužstva zvolil Maca. „Dokáže už vůbec pořádně běhat?“ tázal se Robert. „Měl přece vyvrtnutou nohu.“

„Už to jde," odpověděl Mac, který zaslechl otázku. „Ale úplně rychle to asi ještě nepůjde."

Viděl, jak se Robert mračí a dodal: „Pokud chcete vzít raději někoho jiného než mne, tak…"

Ale Tom Joe zavrtěl hlavou. „Jsme tu tři dobří běžci, vyrovnáme to, když jeden nebude tak rychlý."

„Ale když to sám nabízí," namítl Robert, který chtěl každopádně vyhrát.

Tom Joe zůstal pevný. „Dokážeme to i tak. U karibuů to také funguje. Slabší berou vždycky doprostřed."

„U kari… – co?"

„U karibuů. To jsou podobná zvířata jako jeleni. Na severu jich žijí obrovská stáda. Když je honí vlci, vezmou nejslabší zvířata doprostřed, aby se jim nic nestalo."

„Ale my chceme vyhrát."

„To také můžeme. Jen se musíme trochu víc snažit."

Robert se nechal přemluvit. „No dobrá, vezmeme tedy malého nemocného karibu doprostřed!"

Tom Joe si nevšímal posměchu, ale vtiskl mu do ruky štafetový kolík.

„Ty poběžíš jako první," rozhodl. „Pak budeme mít dobrý náskok. Potom poběží Mac a pak…"

„Jako třetí poběžíš ty," navrhl Larry. „A já nakonec." „V pořádku," souhlasil Tom Joe. „Uděláme to tak."

Pan Kendrick s úsměvem poslouchal jejich rozmluvu. Pozoroval, jak zaujali svá místa na startu. „Připravit – pozor – teď!" vydal povely a čtyři první běžci se vyřítili kupředu se štafetovými kolíky v rukou. Robert byl jednoznačně nejrychlejší, se zřetelným náskokem předal štafetový kolík Macovi. Mac se snažil, co mohl, ale s nohou, která se právě zahojila, byl pomalejší než ostatní, a tak se náskok rychle ztratil. Mac předal kolík později než soupeři. „Dělej, Tome Joe," povzbuzoval Robert kamaráda, „musíš si zase získat náskok!" Tom Joe běžel tak rychle, jako dosud utíkal jen jednou v životě, a to bylo tehdy, když mu byl v patách rozzuřený los. Představil si, že je za ním zase funící obrovské zvíře a běžel ještě rychleji. Dohonil Jacka, potom Teda, nyní byl před ním už jen Jacob. „Utíkej, utíkej!" Zdálo se, že los je čím dál blíž, ale zároveň se zmenšovala vzdálenost mezi ním a Jacobem. Dohonil a předhonil

ho … a předal kolík Larrymu. „Dělej, Larry!“ Robertovo volání se rozléhalo po celém hřišti. Tom Joe stál v předklonu, ruce si opřel o kolena a bez dechu sledoval Larryho běh. Ještě udržoval malý náskok, který vybojoval Tom Joe, ale doháněl ho John a už se k němu nebezpečně přibližoval. Ale Larry běžel a běžel a přes cílovou čáru přeběhl jako první. „Hurá, vyhráli jsme!!“ Hoši utíkali přes hřiště, aby Larrymu poklepali na rameno. „Vyhráli jsme!“ hlasitě křičel Robert.

„Všechna čest,“ uznal John, když se vydýchal. „Byli jste opravdu rychlí.“ Přišel k nim pan ředitel a řekl: „Gratuluji vám, chlapci. Bojovali jste statečně. Co říkáte, kdybychom využili pěkného počasí a dali si ještě zápas v hokeji?“

„Anóóó,“ volali hoši nadšeně, neboť pro hokej byli vždycky.

V příštích dnech neměli téměř čas na sport a hry v přírodě. Ředitel ohlásil písemné práce z matematiky a dějepisu a hoši se museli připravovat. Pro Toma Joea nebyla matematika žádný problém, ale dějepis … Ředitel jim poradil, aby se v příštích dnech zabývali intenzívně hlavně prvními třemi kapitolami z učebnice dějepisu a Tom Joe si je také z povinnosti přečetl. Ale moc z toho neměl. Prostě ho to nebavilo, snažit se v něčem tak nudném, jako byl dějepis.

Když se toho večera hoši sešli ve společenské místnosti, stalo se něco mimořádného. Někdo zaklepal a do místnosti vstoupila paní Kendricková. „Dobrý večer, pánové!“ pozdravila hochy a vesele se zasmála, když se podívala do jejich udivených obličejů. „Ráda bych se s vámi domluvila,“ začala, „mám totiž plán, při kterém potřebuji vaši pomoc.“ Hoši napjatě poslouchali. Někteří znali paní Kendrickovou z víkendových večerů, kdy hráli hry, ale ani ostatním chlapcům nezůstala dlouho cizí. Její veselý, svěží způsob se hochům líbil.

„Plánuji bazar,“ začala. Tom Joe se zamračil. Bazar? Toto slovo ještě nikdy neslyšel. V Beaver Lake nikdy nikdo neplánoval bazar. Ale paní Kendricková už pokračovala: „Bazar zde ve škole, na kterém nabídneme věci, které sami vyrobíme. Mohli byste vyřezávat, vyrábět, kreslit – co vás baví. Bazar bychom mohli uspořádat den před Díkůvzdáním, to sem přijede mnoho vašich rodičů, aby vás odvezli na víkend domů. Mimo to napíšeme pozvánky, které

rozdáme ve městě. Budeme prodávat věci, které jsme sami vyrobili a z výtěžku opatříme brusle, abyste s nimi v zimě mohli mít zábavu na jezeru. Co si o tom myslíte?“

Tom Joe přemýšlel: Zdá se, že bazar je určitý druh trhu. Pan Mc Gregor vzal jednou jeho a babičku do Greystone. Tam prodávali trapeři kožešiny a indiánské ženy své koberce a mokasíny, které vlastnoručně vyrobily.

„Můžeme vyrobit čluny ze dřeva. Můj otec mi ukázal, jak se to dělá.“ Tento návrh vyšel od Maca.

„Mohli bychom vyrobit luk a šíp, to je ještě mnohem lepší!“

„Já mám úplně nový kapesní nůž.“

„A musejí tam být koláče.“

Chlapci měli mnoho nápadů a vyhlídka, že dostanou brusle, propůjčila té věci zvláštní půvab.

„Tak tedy mohu počítat s vaší pomocí?“ zeptala se paní Kendricková, když se utišil první ruch. Hoši horlivě přikyvovali.

„To jsem ráda. Tak vám povím ještě o svém druhém plánu. Neboť když se bazar bude konat odpoledne, mohl by na něj navázat ještě malý koncert, co myslíte?“

Ve společenské místnosti náhle zavládlo ticho.

„Pak … koncert?“ opakoval Larry váhavě. „Máme provozovat hudbu?“

Paní Kendricková přikývla. „Ano. Ve škole je několik hochů, kteří hrají na nějaký nástroj, a já jsem myslela, že by se z nich dal sestavit orchestr. Jsem si jistá, že lidem by se to líbilo. Vybírali bychom nízké vstupné a mohli bychom ho použít na to, abychom udělali radost jiným lidem. Určitě vás napadne nějaký dobrý účel, na který bychom ty peníze mohli vynaložit.“

Chlapci rozpačitě mlčeli. Všichni, kteří nehráli na žádný nástroj, si tajně oddechli.

„Mac by mohl hrát na triangl!“ Robertův návrh prolomil ticho a hoši se uvolněně zasmáli. Paní Kendricková se smála s nimi. „Beru tě za slovo,“ řekla. „Mac dostane triangl. Tom Joe by mohl hrát na housle,“ pokračovala, „a…“

„Tom Joe hraje na … housle?“ Robert údivem vykulil oči. Jeho spolubydlící se zavrtěl. „Neumím to dobře,“ bránil se, „určitě ne tak dobře, abych mohl hrát na koncertě. A kromě toho ani nemám housle.“

„Mohl by sis vypůjčit housle mojí přítelkyně. Jsem si jistá, že by s tím souhlasila, kdyby to věděla.“

„Ale …!“

„Ve třetí třídě hrají na housle Harry a Samuel. Nestál bys tam s houslemi sám,“ povzbuzovala ho. „Když budeš trochu cvičit, určitě se to povede.“ Pak se zase obrátila na všechny hochy: „Je ve vaší třídě někdo, kdo hraje na klavír? Samozřejmě bych se mohla zeptat i těch starších, ale oni mají někdy moc učení, proto by bylo dobré, kdyby to mohl zastat někdo z mladších žáků. Nebudeme hrát nějaké těžké skladby, ale jednoduché písně,“ dodala. „Jak to vypadá? Hraje někdo na klavír?“

Nikdo neodpověděl. Robert a Tom Joe se s očekáváním dívali na Stevena, ale ten sklopil oči a botou obkresloval letokruhy na dřevěné podlaze.

„No tak …,“ začala paní Kendricková, ale Robert ji opět přerušil.

„Steven umí hrát,“ vyhrkl.

Steven zvedl hlavu. „Ale já … já…“

„Je to tak, ty umíš hrát na klavír,“ opakoval Robert. „Tom Joe a já jsme tě před několika dny slyšeli. A viděli.“

Steven zrudl: „Ale já nemohu…“

„To, co jsi hrál, znělo opravdu dobře,“ řekl Tom Joe.

„Pojď sem, neschovávej se dozadu,“ vyzval ho Robert. „Proč se nechceš přidat?“

„Já nemohu hrát, ne před …, ach, nechte mě na pokoji!“ Steven vyskočil a utekl z místnosti. Všichni se dívali ke dveřím, které se za ním hlasitě zavřely.

„Ale – on to opravdu umí!“ ujišťoval Robert.

„To ti věřím. Ale přesto ho nejdřív necháme na pokoji. Však nemusíme mít celý orchestr sestavený hned první večer. Pověsím před jídelnu list papíru, na který se může napsat každý, kdo chce účinkovat na našem koncertě. Souhlasíte?“

Chlapci přikývli. „To je prima!“ Paní Kendricková se zvedla. „Zítra to projednám s panem Gibbsem, on se totiž už nabídl, že dohlédne na práce ze dřeva pro bazar. A teď vám přeji dobrou noc!“

Steven byl poslední, kdo toho večera přišel do pokoje. Oblékl si pyžamo, vyčistil si zuby a lehl si do postele. „Dobrou noc!“ řekl Robert hlasitě, ale Steven nereagoval. *Co mu je?* přemýšlel Tom Joe, když zhasli světlo. Ale nenapadalo ho žádné vysvětlení. Jak to říkala paní Kendricková dnes večer? Napíšeme pozvánky a rozdáme je po městě. *Ano,* myslel Tom Joe, *to udělám. Hodím pozvánku na bazar do schránky panu Brownovi. Pod to se podepíšu a počkám, co se stane …*

Druhý den ráno se bavil o tomto plánu s Larrym. „To je dobrý nápad,“ řekl. „Takhle se dozví tvé jméno. A bude se mu zdát známé – pokud je tvůj otec.“ Šli po schodech dolů k jídelně. Několik metrů za nimi přicházel Steven. Šel sám. Jediné, co od něho dnes slyšeli, bylo, že zabručel: „Dobrýtro.“ Tom Joe a Larry na něho čekali, ale on prošel kolem nich a sedl si na své místo v jídelně. „Rád bych věděl, co se s ním děje,“ řekl tiše Tom Joe.

„Možná má z něčeho strach,“ odpověděl Larry. „Vůbec nevypadá šťastně.“

Bazar a koncert byly toho dne hlavním tématem rozhovorů. V poledne visel u jídelny list papíru, na který se mohli napsat ti, kteří hráli na nějaký hudební nástroj.

„Jestlipak se zaplní?“ ptal se pochybovačně Larry. Byl velmi rád, že pro něho tu není žádné nebezpečí, že by musel hrát. Večer byla na listu napsaná tři jména:

Harry Peters – housle
Samuel Winter – housle
Mac Lawrence – triangl

Ne všichni byli nadšení nápadem paní Kendrickové. Jeden z nich byl Rickův otec. „Chlapci se mají ve škole něco naučit: matematiku, dějepis, jazyky a podobně. Nemají mařit čas vyřezáváním a vyráběním. Dáváte hochům moc

volnosti!“ stěžoval si u pana Kendricka. „A pak ještě ten koncert, ten je úplně zbytečný!“

„Nikdo z chlapců není nucen účastnit se ani bazaru, ani koncertu,“ odpověděl klidně ředitel. „A přípravy se nekonají během vyučování, ale až po něm. Vyrábění hochy baví a těší se na brusle, které dostanou.“

„Když budete chtít, koupím jim brusle já. Na to nemusí být uspořádáno takové … tramtara.“

„Tímto tramtara, jak to nazýváte, se chlapci učí, jak je důležité mít před očima jasný cíl a něco pro to udělat. A koncert je má naučit myslet na jiné, kteří potřebují pomoc.“

„Nu, to je samozřejmě opět podle vašeho vkusu,“ namítl pan Stanley. „Vy byste nejraději použil všechny získané dary na to, abyste umožnil dětem bezplatnou návštěvu školy. A když už jsme u tohoto tématu, pane Kendricku – jak jste daleko s plánováním tenisového hřiště?“

„Zatím nejsem moc daleko, pane Stanleyi. Peníze od vás jsem dal stranou, ale zatím nepřišly žádné další dary pro tento účel.“

„A všechny peníze, které přijdou bez zvláštního označení účelu, na který mají být použity, samozřejmě berete na jiné věci, viďte?“

„Na důležitější, pane Stanley. Použiji je na věci, které jsou důležitější než tenisové hřiště.“

Pan Stanley nebyl zrovna v dobré náladě, když opouštěl kancelář ředitele. Podle jeho názoru ředitel až příliš povoloval otěže. Ty večery, kdy se hrály hry! A co teprve soboty s uvolněným režimem! Rick o tom vyprávěl, ale protože jeho syn trávil večery a víkendy doma, nemohl si na to stěžovat. Ale na tenisovém hřišti bude trvat. Všechny lepší školy na východě ho měly. Bude působit na jiné dárce, aby dávali peníze na tento účel. „Škola přece není nějaký dobročinný ústav,“ bručel si pro sebe, když šel po schodech dolů. „Založím to – … jak se to jmenuje? – … Založím pro školu dohlížecí spolek. Pak si pan Kendrick nebude moci dělat, co chce!“

Přišel víkend a mnoho chlapců jelo domů nebo navštívit příbuzné, kteří bydleli nablízku. Hoši, kteří zůstali na internátě, trávili sobotní dopoledne tím,

že si za dohledu hospodyně uklízeli skříně na šaty a drhli podlahy v ložnicích. „To je nespravedlivé," stěžoval si Jacob, „ostatní by s tím měli také pomoci." – „Nestarej se," uklidňovala ho paní Jonesová, „příští velký úklid se bude konat některé odpoledne v týdnu a vy budete mít volno. A teď se do toho dejte!" Do oběda byli hotovi. Tom Joe se nemohl dočkat, až konečně bude moci jít ven. Slunce svítilo z modré oblohy a čerstvý vítr pročesával větve stromů. Byl to den jako stvořený pro výlet k bobřímu kmeni. Pán a paní Kendrickovi tam o tomto víkendu nebyli, proto měl dozor pan Gibbs. Dal svolení, když ho Tom Joe prosil, zda by mohl jít na delší procházku. „Prosím tě, vrať se ale přesně," řekl. Tom Joe to slíbil a odběhl. Jednu chvíli si vzpomněl na učebnici dějepisu. *Ale co*, pomyslel si, *ty tři kapitoly si mohu znovu přečíst dnes večer.* Opatrně se ohlédl, zda ho někdo nepozoruje a vesele zavolal: „Pojď, Lady Blue, Bratr Sokola a jeho pes jdou ovládnout divočinu!"

Celou cestu podél řeky dělal, jako by Lady Blue běžela vedle něho. Mluvil s ní o babičce Betsy a o vlčici a jejích mladých. Najednou uslyšel, jak někdo nahlas řekl: „Haló, mladý muži, kam tak spěcháš?" Tom Joe zůstal stát, jako by přirostl k zemi. Před ním stál bratr pana Kendricka, doktor Gilbert, jak mu všude říkali. Přes rameno nesl udici.

„Já … já jdu k bobřímu kmeni," koktal.

„Aha. A máš tak zajímavou rozmluvu, že si ani nevšímáš, že ti přišli do cesty jiní lidé? S kým jsi to vlastně mluvil, smím-li se zeptat?" Tom Joe se silně začervenal. Díval se k zemi. „Vlastně s nikým," vyhrkl. „Jenom s Lady Blue."

„A kdo je ta Lady?"

„Můj … můj pes. Já jsem jenom dělal, jako kdyby tady byla. Ve skutečnosti je v Beaver Lake u babičky Betsy."

„A má nejmodřejší oči, jaké je možné si představit."

Tom Joe se na něho překvapeně zadíval. „Ano, pane. Jak to víte?"

„To jsem usoudil ze jména, které jsi jí dal." Doktor se usmál. Potom dodal: „Asi ji moc postrádáš, viď?"

Tom Joe přikývl.

Kdybys jen věděl, jak dobře ti rozumím, hochu. Také si často představuji, že je u mě jedna lady s modrýma očima. Není to ovšem pes, ale nejroztomilejší a nejmilejší žena, jakou znám…

Doktor Gilbert si rukou přejel po obličeji, jako by musel zahnat nějaké myšlenky. Potom se zeptal: „Co říkáš na to, kdybys odložil výlet k bobřímu kmeni a místo toho šel se mnou na ryby? Mohl bys mi vyprávět trochu víc o tvé babičce a přátelích ze severu.“ Mrkl na něho a dodal: „Když tvoje Lady Blue nebude moc nahlas štěkat, může samozřejmě jít s námi. Jenom mně nesmí plašit ryby!“ Tom Joe se rozpačitě usmál.“ „Ano,“ řekl. „Půjdu s vámi.“

Pohodlně se usadili na velkém kameni, který byl ohřátý od sluníčka a zval je k posezení. „Tady je moje oblíbené místečko,“ vysvětloval doktor, „někdy tu mohu pozorovat mývaly.“ Hodil udici. Tom Joe ho pozoroval a na vteřinu se na jeho obličeji objevil náznak úsměvu. „Máme štěstí, že je pořád ještě tak pěkné počasí,“ pokračoval doktor, „ u vás na severu už určitě leží sníh.“ Nebylo to těžké, povídat si s doktorem Gilbertem. Zajímal se o lidi v Beaver Lake a pozorně naslouchal, když mu Tom Joe popisoval život v malé osadě. „Je opravdu zajímavé, co tu vyprávíš,“ myslel. „Člověk hned dostane chuť cestovat na sever. Vědí tvoji spolužáci, jak to chodí v Beaver Lake?“

„Spolužáci z mého pokoje ano,“ odpověděl Tom Joe. „Ale neumějí si to přesně představit a proto…“

„Proto o tom s nimi moc často nemluvíš.“

Tom Joe přikývl. Přímo vedle něho se z větve uvolnil žlutý list a nehlučně plachtil k zemi. Sebral ho. Potom pokračoval: „Kromě toho … kromě toho pan Kendrick nechce, abych moc často myslel na Beaver Lake. Mám se soustředit na školu.“

Doktor se zamračil. „Tohle ti řekl?“

„Ano. Myslí si, že když budu pořád myslet na Beaver Lake, nikdy se pořádně nezabydlím tady v Calgary.“

„Ale přesto musíš často myslet na Beaver Lake.“ Řekl to spíš jako konstatování než jako otázku.

„Ano,“ odvětil Tom Joe. „Dokonce hodně často.“

Doktor Gilbert se zamyšleně díval na řeku. Potom se zeptal: „Zdá se ti to nespravedlivé, že musíš chodit do školy, která je tak daleko od domova? Ostatní chlapci mohou jet domů alespoň o svátcích a o prázdninách. Někteří dokonce každý víkend.“

Tom Joe pohyboval řapíkem listu mezi palcem a ukazováčkem sem tam. Odpověděl: „Někdy bych chtěl za každou cenu zpátky na sever. Ale člověk nemůže mít všechno, jak říká babička. Nemohu bydlet v Beaver Lake a přitom získat dobré školní vzdělání."

„Ale někteří přece mají všechno," namítl doktor. „Například Rick Stanley nebo Henry. Mají rodiče, bydlí doma a navštěvují dobrou školu. Nemusejí se ničeho zříkat."

Hladina řeky se třpytila, jak se v ní odráželo sluníčko. Tom Joe se díval na vodu a mžoural očima. „I já bych byl rád, kdybych měl rodiče," řekl tiše. A po malé odmlce pokračoval: „Ale babička říká, že Bůh něco zamýšlí pro každého člověka. Něco dobrého. Jenže to někdy nejdřív vůbec nevypadá dobře. Ale říká, že nespravedlivý není Bůh nikdy."

„Doopravdy tomu věříš?"

Tom Joe se na něho udiveně podíval. „Je to přece napsané v Bibli," odpověděl. „A s Josefem to bylo také tak: Nejdřív to vypadalo hodně špatně a pak to bylo dobré. Vy … vy přece také věříte v Boha, ne?"

„Samozřejmě věřím v Boha. Možná jenom jiným způsobem než tvoje babička nebo můj bratr."

Teď se zamračil Tom Joe. Nevěděl, že je možné věřit v Boha různými způsoby.

„Například věřím, že Bůh je Stvořitel," vysvětloval doktor Gilbert. „ Ale nevěřím, že všechno, co dělá, je dobré. Něco se mi nelíbí. Opravdu se mi to nelíbí, rozumíš?"

Jak jsem se vlastně dostal k tomu, že mluvím s třináctiletým hochem o takových věcech? Kdyby se o našem rozhovoru dověděl můj bratr, jasně by mi řekl svůj názor.

„Víš, Tome Joe," řekl rychle, „tvoje babička má asi pravdu s tím, co říká o Bohu. Možná tomu ještě tak docela nerozumím. A vůbec, pomalu bude na čase, abychom pomýšleli na návrat domů." Vzal svou udici. „Hleďme," díval se, „ani se nic nechytilo." Tom Joe se velmi usmíval. „Bez návnady se ani nedá nic chytit."

Lékař se užasle díval na prázdný háček. „Máš pravdu!" Hlasitě se rozesmál. „Ty jsi to celou dobu věděl?" Tom Joe pobaveně přikývl. Razili si cestu po břehu řeky, a když došli na dvůr před školou, řekl doktor: „Bylo to hezké, že jsi šel se mnou, hochu. Uvidíme se znovu nejpozději na vašem bazaru."

„Vyprávěla vám o něm paní Kendricková?"

„Ano. I o plánovaném koncertu. Tvé číslo si v žádném případě nenechám ujít.“

„Třeba s nimi ani nebudu hrát,“ bránil se Tom.

„Je to přece k dobrému účelu,“ připomněl mu doktor. „Pro ten se námaha vyplatí, ne? Když můžete peněžně pomoci jiným lidem?“

„Ano, ale…“

„Kromě toho bys mohl ukázat paní Williamsové, že u indiánů se člověk naučí i něco jiného než běhat venku – nebo házet na lidi houby.“ Usmál se. „Vážně, Tome Joe, nevěříš, že údivem zapomene zavřít pusu, když najednou budeš stát na pódiu a hrát na housle? Dosud tě považuje za ‚jednoho z těch divochů‘. Mohl bys jí dokázat opak!“ S těmito slovy doktor odešel.

Když později doma seděl sám u stolu s večeří, ještě jednou vzpomínal na své setkání s Tomem Joem. *Lady Blue. To je opravdu příhodné jméno. Také bych měl rád u sebe jednu roztomilou lady s modrýma očima. Ale nebyl jsem pro ni dost dobrý. Určitě se mezitím provdala za toho mladého faráře, který na ní tehdy mohl nechat oči…* Zlostně vstal, sklidil ze stolu a začal mýt nádobí. Jak to ten hoch říkal? Bůh s každým člověkem něco zamýšlí. Něco dobrého. Jen to nejdřív nevypadá dobře… S Josefem to přece bylo také tak: Nejdřív to vypadalo úplně špatně a pak to bylo dobré…

„Josef,“ přemýšlel doktor Gilbert nahlas. „Kdy jsem vlastně naposledy četl příběh o Josefovi?“ Uklidil nádobí do kredence a vylil vodu z dřezu. Když ho postavil na jeho místo, zůstal chvíli nerozhodně stát v kuchyni. Ale pak šel do obýváku a z police vyndal černou knihu. *Písmo svaté.* Přejel prstem po hladké kožené vazbě. Potom si sedl do svého oblíbeného křesla a začal listovat v černé knize.

14. kapitola

Toho večera začali ve škole vyrábět věci pro bazar. Pan Gibbs donesl dřevo a pilku, hoši našli své kapesní nože a společenská místnost prvního ročníku se zakrátko změnila v dílnu. Tom Joe se pokoušel vyřezat ze dřeva co možná nejvěrnější figurku sáňového psa. Charlie z Edmontonu mu v létě ukázal, jak se to dělá. Mac a Larry řezali pilkou jednotlivé díly rámů na obrazy a dokonce i Steven se dnes účastnil: seděl na konci stolu a kreslil. „To je zábava," řekl Mac a sáhl po hoblíku. „Až později rámy natřeme, budou vypadat ještě lépe."

„Mohli bychom zarámovat některé Stevenovy výkresy. Pak budeme mít opravdové obrazy."

Tommy Joe vyřezával svého sáňového psa a horlivostí mu zčervenaly tváře. Jen nějak zapomněl na svou učebnici dějepisu.

Výsledek toho se dostavil v pondělí, když zíral na otázky napsané na tabuli a zoufale se pokoušel vzpomenout si na první tři kapitoly „Dějin Ameriky pro nižší stupeň". Snažil se, co mohl, ale jeho odpovědi vypadaly dost chudě. Pan Kendrick vrtěl hlavou, když večer opravoval práce. U Toma Joea to vyšlo jen na „dostatečnou".

„Když se nebudeš víc snažit, tvoje známka z dějepisu na vysvědčení bude vypadat špatně," řekl, když šel o dva dny později s hochem po chodbě. „Co myslíš, že tomu řekne babička?"

Tom Joe se kousl do rtu. „Myslím, že se jí to nebude zdát tak hrozné," odpověděl váhavě.

„Jak to, že ne?"

„No, babička nemá nějak zvlášť ráda dějepis. Říká, že lidé dříve vedli války a zabíjeli se a dnes to dělají zrovna tak. My všichni jsme se z dějin zase tolik nepoučili."

Pan Gibbs, který šel kolem, se neubránil úsměvu. „Kdo má pravdu, má pravdu," řekl řediteli, když byl Tom Joe z doslechu. Pan Kendrick si jen povzdychl, zavrtěl hlavou a odcházel do své kanceláře.

V následujících dvou týdnech se ve společenské místnosti dál řezalo, lepilo, vyřezávalo a kreslilo. I orchestr se sešel ke zkoušce. Tim Clarc ze čtvrté se přihlásil jako klavírista. Tom Joe jako třetí houslista. O překvapení se postaral Jake Simmons, když se při první zkoušce objevil s trubkou. „Přivezl jsem si ji o víkendu z domu," řekl. „Ale kdyby se vám zdála moc hlasitá…"

„V žádném případě," přerušila ho paní Kendricková, která se společně s panem Brucem účastnila zkoušky orchestru. „V některé skladbě bys dokonce mohl hrát sólo." Nacvičovali nejdřív několik lidových písní, které Tom Joe částečně znal od pana Mc Gregora. Pak přišla na řadu „Trust and Obey" a ještě dvě duchovní písně. „Příště se sejdeme ve čtvrtek," ohlásil pan Bruce. „Do té doby cvičte, prosím, každý sám svůj part."

Tom Joe, Larry a Jacob následující večer napsali pozvánky na bazar:

Srdečně zveme
na podzimní bazar
Západní střední chlapecké školy v Calgary,
který se koná 28. října.

Začátek: ve 14 hodin.
Káva a koláče zajištěny.
Na bazar navazuje koncert v aule.
Začátek: v 16.30 hodin.
Vstupné: 25 centů

„Na pozvánce vůbec nemusí být podpis," konstatoval Larry.

„Na jedné ano," odvětil Tom Joe. „Na té pro pana Browna!" Napsal, jak nejkrásněji uměl:

Jménem Západní střední chlapecké školy v Calgary: Thomas Joseph Brown.

Ve čtvrtek před studijní hodinou zaběhl do ulice Riverdale Avenue a vhodil pozvánku do schránky pana J. T. Browna. Cítil, jak mu při tom tluče srdce. Najednou se ani nemohl dočkat 28. října.

Den před Díkůvzdáním byl tady. Chlapci neměli vyučování a čas po snídani a pobožnosti využili k tomu, aby rozložili své výrobky na stoly, které postavili někteří větší hoši na chodbách a v předsálí auly. Venku visela velká cedule s nápisem…

SRDEČNĚ VÍTÁME
NA 1. PODZIMNÍM BAZARU
ZÁPADNÍ STŘEDNÍ CHLAPECKÉ ŠKOLY

… a po obědě sem zavítali první rodiče. Hoši je uvítali a nejdřív je zavedli do auly, kde je měl ve 14 hodin přivítat pan Kendrick. Tom Joe se seznámil s Larryho a Robertovými rodiči a stále se díval, zda uvidí pana Browna. Ale nikde ho neviděl. Po oficiálním zahájení zaujali chlapci místa u prodejních stánků a rodiče a jiní zvědaví obyvatelé Calgary se rozptýlili po škole, aby si prohlédli věci, které hoši sami vyrobili. Rámy na obrazy od Roberta a Larryho sklidily velkou pochvalu, také vyřezávaným zvířatům se dostalo obdivu. Ale zlatým hřebem byly Stevenovy výkresy: jeho skici tužkou s náměty z přírody a také do detailů věrné zobrazení školy šly rychle na odbyt. „Je mi líto, ale už nemáme ani jeden výkres," slyšel Tom Joe říkat paní Kendrickovou o půl hodiny později. Steven stál nablízku. Začervenal se radostí, ale nic neříkal.

Ve čtvrt na čtyři byli všichni hosté pozváni na kávu do jídelny. Kuchařka, hospodyně a dvě pomocnice pekly vafle, které líbezně voněly. Také chlapcům chutnalo. Tom Joe si na svém místě málem vykroutil krk, ale pana Browna nemohl nikde najít. Najednou se k němu protlačil Larry. „Myslím, že jsem ho viděl," šeptal vzrušeně.

„Koho? Pana Browna?"

Larry přikývl. „Pojď se mnou!"

Tom Joe nechal ležet svou vafli a šel za svým kamarádem ven z jídelny.

„Byl velký a měl hnědé vlasy," vyprávěl horlivě Larry, když vyšli ven, „ale viděl jsem ho jen z boku. Přišel hlavním vchodem a pak šel po schodech dolů k bytu hospodáře."

„K bytu hospodáře? Co tam chce? Bazar se přece koná tady nahoře," divil se Tom Joe.

„Nevím," odvětil Larry. „Třeba se na tebe chce zeptat hospodáře. Vždyť on neví, že ty jsi Thomas Joseph Brown. Jednoduše půjdeme za ním. Určitě ještě bude dole."

Tomovi prudce bušilo srdce, když šel za svým kamarádem dolů po schodech. Za chvilku potká pana Browna …, uvidí ho …, bude … V dolní chodbě byly slyšet kroky. Proti nim šel muž. Byl velký a měl hnědé vlasy. Do očí mu Tom Joe neviděl.

„Dobrý den," řekl hlasitě Larry. Muž sebou trhl. „Den, hoši," řekl. Víc nic. Šel po schodech nahoru a zmizel za rohem.

„Tak co? Byl to on?" naléhal Larry.

Tom Joe jen přikývl.

„Tak rychle, půjdeme za ním!"

Utíkali po schodech nahoru, ale vstupní hala byla prázdná. „Ty běž po chodbě vlevo, já se poohlédnu tady!" Larry zmizel v chodbě napravo. Ani v jedné chodbě nikoho nebylo vidět.

„Třeba šel ven?"

„Ale proč? Všechno se přece koná uvnitř."

Larry šel k oknu. Venku stálo několik velkých chlapců s rodiči a povídali si. „Tady někdo zahnul za roh," řekl Larry. „Ale nemohl jsem poznat, kdo to byl."

„Nejspíš už dávno sedí v jídelně a pije kávu," poznamenal Tom Joe. Snažil se příliš neukazovat své zklamání. Setkání s panem Brownem si představoval jinak.

V jídelně ho nenašli. Ale už jim nezbývalo mnoho času, protože paní Kendricková již svolávala členy malého orchestru a posílala je do auly. „Ještě jednou si přeladíme nástroje. A pak budeme moci začít!"

Tom Joe opatrně vyndal z pouzdra housle kamarádky paní Kendrickové. *Už aby bylo po koncertě,* myslel si. *Určitě zahraji všechno špatně.* Naštěstí se to nestalo. Když stáli na jevišti, opona se rozhrnula a když uviděli tolik obličejů, plných očekávání, tu Tomovi sice zase prudce tlouklo srdce, ale dokázal se soustředit na pana Bruceho a na své noty. Po několika úvodních slovech ředitele zahráli první píseň. Začátek zněl nejistě, ale potom to bylo lepší. Byla to známá národní píseň a když byla u konce, posluchači tleskali. Tom Joe se odvážil pohledu do obecenstva, když si připravoval noty druhé písně. Vpravo vepředu rozeznal doktora. A vedle něho – paní Williamsovou! Zhluboka se nadechl a díval se na pana Bruceho, který už dával nástup. Bude hrát dobře, tak dobře, aby paní Williamsová zapomněla zavřít ústa!

Paní Williamsová se skutečně divila. Je možné, že ten hoch vepředu byl skutečně Thomas Brown, který jí před několika týdny hodil do obličeje mokrou houbu? Přišel přece ze severu, žil tam mezi „těmi divochy". Jak to, že uměl hrát na housle? Doktor Gilbert nenápadně pozoroval paní Williamsovou. Seděla zpříma a ani nehnula brvou. Ale otazník v jejích očích se nedal přehlédnout.

Orchestr přehrál další tři skladby a posluchači nadšeně tleskali. Vystoupení hochů se totiž dalo dobře poslouchat! Vstupné nezaplatili posluchači zbytečně. Nyní přišly na řadu chorály a jako poslední: „Trust and Obey". K této písni si paní Kendricková vymyslela něco zvláštního: „Protože je tato píseň dobře známá, prosíme, zazpívejte si ji s námi!" A potom naplnila sál jednoduchá melodie, posluchači zpívali také, takže bylo zřetelně slyšet slova: „Trust and obey, for there´s no other way, to be happy in Jesus, but to trust and obey."

Kdyby to mohla poslouchat babička, myslel si Tom Joe. *Kdyby tu jen mohla být… Najednou* musel zamrkat, ale hrál statečně dál. Vpředu vpravo v první řadě zpívala paní Williamsová hlasitě a trochu pronikavě. Ani nebylo nápadné, že doktor vedle ní zpíval jen velmi tiše.

Důvěřuj, přemýšlel, *přesně to je můj problém. Já Ti nedůvěřuji, Bože. Dopustil jsi v mém životě tolik zlých věcí. Nechal jsi mé rodiče brzy zemřít, musel jsem vyrůstat v té hrozné škole – a nedopřál jsi mi ani Evelyn… Jak Ti mám důvěřovat?*

Proč jen mu nešel z hlavy příběh o Josefovi? Josef důvěřoval Bohu, i když se v jeho životě staly mnohem horší věci. *I James důvěřuje,* přemýšlel doktor. *Podle mě by rozhodně měl právo pochybovat o Boží lásce. Místo toho Mu důvěřuje dál. Zrovna jako Tom Joe…*

Bazar i koncert měly opravdu úspěch. Chlapci se pokoušeli odhadnout, kolik peněz vybrali, a počítali, kolik párů bruslí si za to budou moci koupit. Všichni měli dobrou náladu a těšili se domů. Pouze Rick Stanley myslel, že na závěr musí udělat ošklivou poznámku: „Když chcete dát vstupné koncertu na dobrý účel, mohli byste ho věnovat na školné Toma Joea," řekl vyzývavě. „Zatím ho totiž platí lidé jako můj otec." Tom Joe se zamračil. Školné? Co to je? Stojí navštěvování školy mnoho peněz? Babička Betsy v Beaver Lake nebrala od nikoho školné.

„Neposlouchej ho," řekl Henry. „Jen závidí, protože sám neúčinkoval." Henry pozval Toma Joea na svátek a na následující víkend k nim. Také Steven, pro kterého měl přijet strýček až druhý den, mohl přenocovat u rodiny Henryho. Všichni tři chlapci ještě pomohli při uklízení a vydali se na cestu. „Dobře, že jsme skončili tak přesně," slyšel ředitele, jak říká manželce, „u Willerových budeme včas." „Doufám, že se dnes večer nevrátíme příliš pozdě domů," odpověděla paní Kendricková a ještě jednou se rozhlédla po aule. „Bazar, koncert a teď ještě návštěva – tento den je opravdu vyplněný!"

Steven a Tom Joe si přinesli z pokoje batohy a vydali se s Henrym na cestu. Bylo už tma. Po odpoledním shonu zůstala škola tichá a opuštěná. Jen ze stáje byly slyšet nějaké zvuky. „Pan Jones je u koní," řekl Henry, když šli kolem. „Myslím, že hospodář s manželkou na den Díkůvzdání nikdy neodjíždějí. Až dosud tu každý rok byli."

Ještě než došli k domu, kde bydlela rodina Henryho, běžel k nim Benjamin, mladší bratr Henryho. „Henry, máš rychle přijít, babička upadla!"

„Babička? Ale…"

„Rychle pojď. Tatínek není doma a John s maminkou ji sami nezvednou."

Henry a Benjamin odběhli a zmizeli v domě, v němž byly dokořán otevřené dveře. Steven a Tom Joe zůstali stát na ulici.

„Nejlepší bude, když počkáme tady," myslel Tom Joe a Steven souhlasil. Za chvilku se objevil Henry. Vypadal smutně. „Babička si poranila nohu. Maminka nemyslí, že by si něco zlomila, ale babička nemůže došlápnout na tu nohu."

„Bydlí u vás nastálo?" otázal se Tom Joe.

Henry zavrtěl hlavou. „Ne, dnes přišla na návštěvu. Chtěla nás překvapit. A zrovna teď se musela stát takováhle věc." Zaváhal a pokračoval: „Babička tu určitě bude muset několik dní zůstat."

„Steven a já můžeme jít zpátky do školy, hospodář s manželkou tam jsou. Teď by se to určitě nehodilo, abychom u vás bydleli."

„Pokud vám to moc nevadí… Já jsem se tak těšil, že přijdete. Ale myslím, že další návštěva, to by na maminku bylo už moc."

„To je v pořádku, viď, Stevene?"

Ten přisvědčil. „Ano, samozřejmě," řekl.

„Děkuji." Na Henrym bylo vidět, že se mu ulevilo. „Myslím, že teď půjdu raději zase domů." Zamával oběma kamarádům a zmizel v domě.

Steven a Tom Joe se mlčky vydali na zpáteční cestu. Teprve když došli ke škole, řekl Steven: „Nevím, zda budou Jonesovi nadšeni, až nás uvidí."

„My za nic nemůžeme," odpověděl Tom Joe. Ani on nebyl nadšený myšlenkou, že budou trávit víkend s hospodářem a jeho manželkou. Určitě to bude pořádně nudné. Chladný závan větru je donutil, aby schovali ruce hlouběji do kapes svých zimních bund. Před několika dny přišel balík z Beaver Lake. Poslala ho babička Betsy. Byly v něm všechny jeho šaty na zimu a dopis, který si četl už nejméně pětkrát. Byl rád, že se babičce vede dobře.

Zastavili se před dveřmi do bytu hospodáře. Steven zaklepal. Ale nikdo jim neotevřel. Zaklepal ještě jednou. Ale uvnitř se nic ani nepohnulo.

„Asi jsou ještě ve škole," uvažoval Tom Joe. „Hospodyně vždycky najde něco, co by mohla uklidit." Utíkali ke vstupním dveřím a vzali za kliku. Byly zamčené.

„Haló, je tu někdo?"

„Haló," volal Tom Joe. „Je tady někdo?" Silně zabouchal na dveře. Ale nepřišla žádná odpověď.

„Podíváme se do stáje. Předtím přece pan Jones obstarával koně."

Ani dveře stáje nebylo možné otevřít. A když tam nahlédli škvírou, nemohli rozeznat ani žádného z koní.

„Jonesovi odjeli," konstatoval Steven.

„A pan Kendrick s manželkou také," dodal Tom Joe. „Na dnešní večer jsou někam pozváni." Steven pokrčil rameny a zabořil ruce hlouběji do kapes. „Ale co teď budeme dělat?" otázal se.

Chlapcům nezbylo než čekat. „Neznám nikoho, ke komu bychom mohli jít," řekl Tom Joe. „Ty snad ano?"

„Ne," odpověděl Steven. Šli k domu Kendrickových, který tu v té tmě stál tichý a opuštěný. „Naštěstí je úplněk," konstatoval Tom Joe. „Jinak bychom neviděli vůbec nic."

Našli si na terase místo, které bylo chráněné před větrem, a posadili se do dvou houpacích křesel, která tam stála. Stříbrné světlo měsíce polévalo budovu školy i školní dvůr. Zahoukal sýček. Ve větvích stromů zašuměl vítr.

„Teď to je trošku jako v Beaver Lake," hlas Toma Joea zněl v tichu tlumeně.

„Myslíš často na Beaver Lake?" zeptal se Steven.

„Ano. Hodně často. A ty? Myslíš také často na domov?"

„Ne."

Bylo to krátké, jednoznačné ne, které nedovolovalo další otázky. Tom Joe zmlkl a pomalu se houpal ve svém houpacím křesle. Začínalo mu být chladno, ačkoliv na sobě měl kožešinovou bundu, kterou mu minulý rok ušila babička. Právě chtěl vstát a trochu se rozhýbat, když vtom uslyšel nějaké zvuky. Zvedl hlavu a naslouchal. Bylo slyšet kroky, opatrné, pomalé kroky. I Steven zvedl hlavu a naslouchal. Na školní dvůr vkročila temná postava. Byl to nějaký muž, který něco nesl přes rameno. Rozhlédl se a šel plíživě ke kůlně s nářadím, která stála jen několik metrů od hospodářova bytu. Tom Joe se podíval na Stevena. Ten položil ukazováček na ústa a naklonil se dopředu, aby mohl postavu lépe pozorovat. Muž se zastavil před kůlnou. Pátravě se rozhlížel, ale protože terasa Kendrickových ležela ve stínu, hochy nemohl vidět. Pravou rukou sáhl do kapsy, něco vyndal a odemkl dveře kůlny. Vešel dovnitř a dveře za sebou pečlivě zavřel. Krátce nato škvírami ve stěně proniklo světélko.

„Pojď," zašeptal Steven, „podíváme se, co tam dělá. Ale tiše!"

Tom Joe dokázal jenom přikývnout. V ústech měl sucho a cítil, jak mu srdce rychle bije. Takhle rozrušený nebyl ani dnes odpoledne, když hrál na housle. Plížil se za Stevenem dolů po schodech terasy a potom napříč přes školní dvůr ke kůlně s nářadím. Opření o stěnu kůlny naslouchali. Uvnitř něco zachrastilo a bylo slyšet tlumenou nadávku. Potom bylo ticho. Tom Joe se díval dovnitř škvírou. Na nízké skříňce u dveří stála lucerna. Muž ve dřepu seděl zády k nim před jedním regálem. Vzal kladívko a strčil ho do pytle. Pak se postavil a šel k pilkám, které visely na hřebících na stěně. Jednu sundal a palcem zkoušel, jak je ostrá. Potom zmizela i ona v pytli. Tom Joe se neslyšně otočil ke Stevenovi. „Krade nářadí," zašeptal. Steven také nahlédl dovnitř škvírou mezi prkny stěny. Podíval se ke dveřím. Zloděj za sebou zavřel. Ovšem velký klíč, který ve škole jindy visel na háčku na dolní chodbě, byl nyní zasunutý zvenčí v zámku. „Dál ho pozoruj," vydechl Steven. „Zamknu ho." Steven šel po špičkách ke dveřím. Tom Joe se zase díval škvírou. Muž právě prozkoumával nízkou skříňku, na které stála lucerna. Proč musí zrovna teď dřepět tak blízko dveří?

Steven se dostal ke dveřím. Tom Joe pozoroval, jak sahá na klíč. Pak se zase spěšně zadíval škvírou v prkenné stěně. Nesmí přece zloděje pustit z očí! Muž strkal do pytle sáček s hřebíky. Na vteřinu zahlédl Tom Joe jeho obličej. Když ho spatřil, polekaně zalapal po dechu… Muž uslyšel zvuk. Bleskurychle se otočil a zhasil lucernu. „Krrrk," udělalo to, když Steven konečně otočil klíčem a vytáhl ho ze zámku. Zloděj sáhl na kliku, stiskl ji…

„Proč ty dveře nejdou otevřít?" zaslechli jeho rozzlobený šepot. Zalomcoval dveřmi. Potom zaklel a zase lomcoval dveřmi.

„Rychle pryč!" šeptal Steven. „Tak pojď už!"

Tom Joe, ještě celý ztrnulý, následoval svého kamaráda napříč přes školní dvůr na ulici. *„Pan Brown,"* znělo mu v hlavě, *„ten zloděj je pan Brown!"*

„Musíme na policejní stanici," lapal po dechu Steven. Znáš cestu? Už jsi tam jednou byl."

„Už ano, ale část cesty tam jsem jel tramvají a zpátky autem. Nevím, jestli najdu tak rychle cestu."

Steven se zastavil. „Co budeme dělat, když zloděj vyvrátí dveře a uteče? Vždyť má k dispozici všechno nářadí! Víš co? Schovám se na školním dvoře a

budu ho pozorovat. A kdyby utekl, poběžím za ním. A ty mezitím utíkej na policii. Prostě musíš najít cestu!“

Odběhl a nechal užaslého Toma Joea stát na ulici. Byl to vůbec ten tichý, zdrženlivý Steven? Co se s ním stalo? A on, Tom Joe, má teď úplně sám přivést policii? Co když je pan Brown jeho otec? Může … smí udat svého vlastního otce? Ale možná ten muž s vážnýma modrýma očima vůbec není jeho otec. Vlastně věděl bezpečně jen jednu věc: ten muž je zloděj. To viděl vlastníma očima. A krást je zakázané. Krádež se musí ohlásit policii. Tom Joe vyběhl.

Seržant Blake se nemálo podivil, když se asi o dvacet minut později prudce otevřely dveře policejní stanice. Dovnitř se vřítil rozcuchaný, uhřátý chlapec. „Pomalu, mladý muži, kdepak hoří?“ zeptal se a vstal. Potom se zarazil. „Neznáme se? Nejsi ty ten chlapec z tramvaje?“

Tom Joe přikývl a bez dechu vyhrkl: „Musíte … rychle přijít, seržante. Je … tam zloděj. Ve škole, … v kůlně na nářadí. Steven ho … zamkl.“ Vyčerpaně se zastavil a opřel se o zeď. Utíkal celou cestu a prostě mu došel dech. Když se trochu uklidnil, musel ještě jednou podrobněji vyprávět celý příběh. Trvalo to strašně dlouho, ale konečně seděl vzadu v autě za dvěma policisty a jeli směrem ke škole. *Doufejme, že přijedeme včas. Doufejme, že se Stevenovi nic nestalo…*

Dříve než vystoupili z policejního auta, řekl seržant Blake: „Zůstaneš v bezpečné vzdálenosti od nářaďovny, rozumíš? Nechtěl bych, aby se ti něco stalo!“

Tom Joe přikývl. Oba policisté šli tiše přes školní dvůr. Tom Joe v patách za nimi. „Nářaďovna je tamhle,“ pošeptal jim.

„Počkej tady!“ poručil mu seržant. Společně se svým kolegou šel dál, zatímco Tom Joe zůstal vzadu.

„Pusť mne ven! Hned mne pusť ven!“ slyšeli rozzuřený řev z kůlny. Pak zloděj prudce zabušil na dveře. Zloděj je tedy stále ještě v pasti! Před dveřmi do kůlny leželo něco velkého, tmavého. A nyní rozpoznal Tom Joe Stevena, který se zády opíral o dveře nářaďovny. Když k němu oba policisté došli, seržant Blake se naklonil a něco pošeptal Stevenovi do ucha. Ukázal směrem k Tomu

Joeovi a krátce nato stál Steven před svým přítelem. „Máme jít nahoru na terasu!“ zašeptal.

Z bezpečné vzdálenosti pak pozorovali, jak kolega seržanta Blakea odtáhl těžký kámen, který byl přede dveřmi a opatrně otočil klíčem v zámku. O několik vteřin později se rozlétly dveře, z nich se vyřítil muž a přistál rovnou v náručí seržanta Blakea. „Tady zůstanete, můj milý,“ slyšeli policistův hlas. „Na policejní stanici nám můžete vysvětlit, co jste měl co dělat v kůlně s nářadím, které patří škole. A ten pytel, prosím, také dáte sem.“ Muž se bránil, ale proti seržantovi a jeho kolegovi neměl šanci. Až na terase bylo slyšet cvaknutí želízek. Tom Joe se nadechl. *Kdyby to tak mohl vidět Robert!* myslel si. Steven se na něho díval s úlevou. Ale než mohl něco říct, pozornost obou se soustředila na auto, které právě zastavilo na ulici. Bouchly dveře, potom bylo slyšet blížící se kroky.

„Velký náčelník!“ poznamenal Steven. „Co řekne? Myslí, že jsme u Henryho.“

Ředitel školy a jeho manželka nevěřili svým očím, když jim přicházeli vstříc dva policisté s mužem, který měl na rukou pouta.

„Tento pán se vloupal do školní nářaďovny,“ vysvětloval stručně seržant. „Že jsme ho chytili, za to vděčíme oběma odvážným chlapcům, kteří jsou nahoře na vaší terase. Ale zatím jsem se nedověděl, proč ti dva byli ještě venku. Nejlépe, když to vysvětlí vám. Tak promiňte, teď musíme rychle na policejní stanici. Zítra se vám ještě ohlásím. Tak přeji pěkný večer!“

S těmi slovy odvezli zloděje.

15. kapitola

„A potom běžel Tom Joe na policejní stanici a já jsem se vrátil a hlídal jsem kůlnu. Měl jsem totiž strach, že zloděj uteče. Tu mi padl do očí velký balvan, který leží u stáje pro koně. Dotáhl jsem ho před dveře, ale stejně se pořád ještě hýbaly, jak jimi zloděj uvnitř lomcoval. Tak jsem se do nich zvenčí opřel a potom … potom najednou přijelo policejní auto.“

Steven přerušil své vyprávění a ukousl si ze svého krajíce chleba, namazaného máslem. Seděli s Tomem a Kendrickovými kolem jejich jídelního stolu a on jim vyprávěl o dobrodružství, které právě prožili. Paní Kendricková dala chlapcům na stůl chleby a horké kakao a jakmile utišili největší hlad, museli vyprávět.

„Jeden policista odvalil kámen,“ pokračoval Steven, když mohl opět mluvit. „Otočil klíčem v zámku – a když se otevřely dveře kůlny, tu zloděje hned chytili. A pak ho odvezli.“

„Poznali jste, kdo byl ten zloděj?“ zeptal se ředitel, který se opíral o příborník. Měl při tom zkřížené paže.

Tom Joe váhavě přikývl. „Ano, pane. Jednou byl u pana Jonese a prohlížel pumpu na dvoře. A potom byl dnes na bazaru. Larry a já jsme ho viděli. Přicházel chodbou od bytu hospodáře.“

„To tam určitě ukradl klíč od kůlny s nářadím,“ mínil Steven.

„To je možné,“ souhlasil s ním ředitel. „Thomasi, víš, jak se ten člověk jmenuje?“

Hoch polkl. „Ano, pane. Jmenuje se Brown. J. T. Brown. Bydlí v Riverdale Avenue, ve stejném domě jako pan Simpson.“

„Tak proto ho znáš. Vyprávěl jsi to seržantovi?“

„Ano, pane.“

„Prožili jste opravdové dobrodružství, chlapci. Byli jste skutečně odvážní. Bez vás by teď byla nářaďovna prázdná. Jenom by mě zajímalo, proč se zloděj zaměřil zrovna na nářadí.“

„Jsem ráda, že jste to ve zdraví přestáli," vmísila se do rozhovoru paní Kendricková. „Dobře, že jsme přijeli, teprve když bylo po všem. Myslím, že bych byla strachem jako zkamenělá."

Tom Joe dopil poslední doušek kakaa a unaveně mhoural očima.

„Steven dal svůj talíř stranou a řekl: „Bylo to dobré. Děkuji, paní Kendricková."

„Nu, poslyšte, to jste si bohatě zasloužili. Vždyť jste museli tak dlouho čekat potmě. Přece nenecháme hrdiny dne, aby šli spát hladoví." Paní Kendricková složila nádobí na sebe a odnesla je do dřezu.

Její manžel dodal: „Nu, myslím, že hrdinové dne by měli být co nejdřív v postelích. Brzy bude půlnoc. Pojďte, hoši, ukážu vám, kde budete spát!"

„Věříš, že to myslí vážně?" zeptal se Steven, když se pohodlně uvelebil na své matraci v pokoji pro hosty.

„Kdo myslí co vážně?"

„No, seržant a pan Kendrick. Řekli přece, že jsme odvážní."

„Určitě to myslí vážně." Tom Joe zívl a posadil se na pelest postele. „Ale ty jsi byl mnohem odvážnější než já. Já jsem jen přivedl policii. Ale ty – nevím, zda bych se odvážil ještě jednou ke kůlně."

Steven se také posadil.

„Bylo to totiž poprvé, co jsem se něčeho odvážil," řekl tiše. „Jinak… jinak nejsem moc odvážný."

„Myslíš – při hraní na klavír?" optal se Tom Joe opatrně.

Steven přikývl. „Moji rodiče a moje sestra koncertují. Tatínek a Sára hrají na housle a maminka na klavír. Hrají, no zkrátka velice dobře. Ve Spojených státech jsou docela slavní. Maminka chtěla, abych měl svůj první koncert o svých dvanáctých narozeninách. Cvičil jsem na ten koncert celé měsíce. Ale měl jsem strach. Nemám rád, když se na mě dívá sál plný lidí. Ten koncert jsem vůbec nechtěl, ale musel jsem. A pak … jsem měl neúspěch. Nemohl jsem si vzpomenout na nic z toho, co jsem cvičil. Lidé pískali a byli zklamaní – bylo to strašné. Ale maminka to nevzdala. „Musíš se to naučit," řekla. „Musíš cvičit na klavír dál a budeš mít nový koncert. Když to neuděláš teď, nenaučíš se to nikdy." Steven se zarazil. Oběma pažemi si objal kolena a kousl se do rtu. Tom Joe seděl na posteli v tureckém sedu. Najednou už nebyl tolik unavený.

„A co bylo dál?“ zeptal se.

„O tři měsíce později jsem měl mít další koncert, v jiném městě. Ale dřív, než jsem ho měl…, ještě před tím jsem utekl. Trvalo to dva dny, než mě našla policie. Dovezli mě do nemocnice. Byl jsem totiž celou dobu venku a byla hrozná zima. Dostal jsem zápal plic s vysokými horečkami. A musel jsem mluvit věci, o kterých teď už vůbec nevím. Když mi bylo zase lépe, řekl lékař, že mluvil s mými rodiči. A že nemusím pořádat žádný další koncert a když budu chtít, že mohu jít na internát do Kanady, kde nikdo neví, že umím hrát na klavír.“

„Proč jsi šel tak daleko?“ divil se Tom Joe. „Až sem do Calgary?“

„Můj otec je Kanaďan. Jeho sestra bydlí v Lethbridge. Není to odtud ani moc daleko. Tatínek chtěl, aby mi byla nablízku alespoň ona. Moji rodiče totiž jezdí po celém světě a koncertují. Sára a já jsme vždycky měli chůvu a domácího učitele.“

„Proto jsi nechtěl připustit, že bys hrál na klavír,“ zamyslel se Tom Joe. „Jsi proto také takový … takový…“

„Takový vzorňák?“ pomohl mu Steven. V jeho hlase byl slyšet nádech hořkosti. „Ano, myslím, že proto. Chci mamince ukázat, že také něco dokážu, že nejsem žádné… nemehlo. Jenže to nikdo nechápe.“

Tom Joe se kousl do rtu. „To je mně líto,“ řekl tiše. „Zlobí se teď na tebe tvoji rodiče?“

„Tatínek ne. Ale maminka – maminka je docela zklamaná. Má ráda, když se na ni všichni lidé dívají. Nechápe, že někdo z toho může mít strach.“

Steven si zase lehl na polštář. „Paní Kendricková o tom ví,“ řekl. „Ptala se mne, proč jsem utekl, a já jsem jí to vypravoval. Ona myslí, že bych to měl říct chlapcům z našeho pokoje, ale já … jsem měl strach, že se mi Robert zase vysměje.“

„Když budeš chtít, Robertovi to řeknu.“ Tom Joe zalezl pod svoji deku. Oči se mu najednou samy od sebe zavíraly. „Ale před Larrym vůbec nemusíš mít strach. Jemu to můžeš říct sám.“

Steven přikývl. „To udělám,“ zamumlal. Krátce nato oba hoši usnuli.

Druhý den po snídani se ozvalo zaklepání na dveře. Steven a Tom Joe vyskočili zároveň.

„To je určitě seržant!“

Měli pravdu. Pan Kendrick pozval policistu dovnitř a krátce nato seděli všichni v obývacím pokoji.

„Vy, hoši, jste odvedli pořádný kus práce,“ začal seržant Blake, „protože ten zloděj je lupič, kterého už delší dobu hledáme. Včera večer všechno přiznal. Zloděj je mistrem v tom, že mění svůj vzhled, a to ani nemluvím o jeho jménech. Proto až dosud nebyl dopaden.“

„Tak … tak se tedy nejmenuje Brown?“ Tato otázka Tomovi mimovolně uklouzla.

„Ne,“ odpověděl policista. „J. T. Brown není jeho pravé jméno. Ani příběh, který o sobě vypráví, že ztratil manželku a dítě, není pravdivý. Tím chtěl pouze vzbudit soucit lidí. Ve skutečnosti se jmenuje Frank O ´Neil a je to škaredý podvodník.“

Tom Joe polkl. Pan Brown nebyl jeho otec. Přesněji řečeno, neexistoval vůbec žádný pan Brown. Existoval jen škaredý podvodník.

„Proč se vloupal zrovna do školní kůlny s nářadím?“ zeptal se pan Kendrick.

„Chtěl zmizet z Calgary a na dalším místě se vydávat za truhláře. K tomu si musel opatřit nářadí. Zde v Calgary předstíral, že se vyzná v nejrůznějších pracích s kovem. Lidé si ho pozvali na dvůr, on se tam porozhlédl a potom se někdy vrátil a vloupal se do domu.“

„Když tady prohlížel pumpu, určitě šel za hospodářem a zjistil, kde visí klíč ke kůlně na nářadí,“ přemýšlel Steven nahlas. „A při bazaru ho tajně vzal a vrátil se později – večer. Určitě věděl, že Jonesovi nebudou doma.“

„Ovšem dělal účet bez vás.“ doplnil seržant. Usmál se a sáhl do pravé kapsy své bundy. „Vy dva si zasloužíte odměnu. Tady, pěkně prosím.“

Steven a Tom Joe se vykulenýma očima dívali na dvě pětidolarové bankovky, které jim policista podával.

„Pro … pro nás?“ koktal Tom Joe ohromeně.

„Ano, pro vás. Protože bez vás by „pan Brown“ nejspíš ještě nebyl pod zámkem a za závorou.“

Hoši si vzali peníze a seržant vstal. Rozloučil se a ředitel ho doprovodil ke dveřím.

„To tedy bylo dobrodružství!“ Paní Kendricková nevěřícně vrtěla hlavou. „Doufejme, že další část víkendu proběhne klidněji. Vždyť máme Díkůvzdání!“

Krátce poté, co seržant odešel, zastavil na školním dvoře kočár.

„To je můj strýček,“ řekl Steven. „Chce mě vzít k nim. Řekl jsem mu, že v 11 hodin budu na školním dvoře, aby nemusel zajíždět k Henrymu.“

Vyběhl ven. Tom Joe pozoroval oknem, jak z kozlíku seskočil muž, který paží objal Stevena kolem ramen. Tom Joe musel polknout. Přesně takto si to vždycky představoval. Že k němu někdo přijede a řekne: „Já jsem tvůj otec.“ Ten pán venku sice nebyl Stevenův otec, ale byl to alespoň jeho strýček. *Stačil by i strýček. Zvlášť teď, když pan Brown je ve skutečnosti Frank O´Neil a je to podvodník. Má doktor Gilbert pravdu? Copak opravdu není dobré všechno, co Bůh činí?*

Stevenův strýček přišel dovnitř. Pozdravil Kendrickovy a Toma Joea a potom se se svým synovcem vydal na cestu.

„Na shledanou v neděli,“ volal Steven a mával na rozloučenou. Škoda, že Steven odjel, ale Tom Joe neměl čas být smutný. Paní Kendricková dala do trouby pořádného krocana a v kuchyni připravovala všelijaké dobroty. Odpoledne přišla na návštěvu Annabelle a její rodina. „Nazdar, Tome Joe!“ volala holčička na pozdrav. „Podívej, to je moje sestřička. Jmenuje se Sophia a už se umí smát. Zahraješ si se mnou domino?“

Bylo to veselé odpoledne. Tomovi se líbili Annabellini rodiče. Vypadalo to, že se jim zdá naprosto normální, že je při rodinné slavnosti i on. Chyběl jen doktor Gilbert. Potkal Annabelliny rodiče a vzkázal po nich, že ho volají k porodu a proto nemůže přijít. Ale že přijde zítra a dojí zbytky. Paní Kendricková se usmála a odložila pro něho stranou pěknou porci. Brzy zvečera všichni usedli k rodinnému stolu ke slavnostní večeři. Před ní ještě pan Kendrick poděkoval Bohu za dobrou žeň a za chutné jídlo k večeři, které před nimi leželo na stole.

Když později Tom Joe ležel v posteli v pokoji pro hosty, vzpomínal na babičku Betsy. S kýmpak slavila Díkůvzdání? Zdalipak u ní byli na návštěvě pan Kirby

s manželkou? A co dělal jeho kamarád, Šedý sokol? A Lady Blue? Dřív vždycky spala na dece na zemi u jeho postele. V polospánku natáhl ruku, aby ji pohladil. Ale neucítil měkký, teplý psí kožíšek. Jeho ruka padla do prázdna.

Další den byla sobota. Tom Joe šel po snídani ven a potkal tam Henryho. „Ty nejsi u Jonesových?“ divil se, když viděl, jak Tom Joe vychází z domu Kendrickových.

„Vůbec jsem nebyl u Jonesových,“ odpověděl Tom Joe. „Oni totiž výjimečně na Den díkůvzdání přece jen odjeli.“ A potom vyprávěl Henrymu o jejich nočním dobrodružství. Ten údivem zapomněl zavřít ústa, takže vypadal téměř jako paní Williamsová, když zjistila, že Tom Joe umí hrát na housle. Z domu vyšel i pan ředitel. Pozdravil Henryho a zeptal se: „Máš teď něco v plánu?“

„Ne, pane,“ odpověděl Henry.

„Co kdybyste se s Thomasem trochu prošli do města? Provedl bys ho tam, aby se dobře vyznal v Calgary?“

„Ano, pane, to bych mohl. Chce se ti, Tome Joe?“

Vlastně mně chtěl město ukázat pan Kendrick… Ale asi by to vypadalo divně, kdybych chodil po ulicích sám s ředitelem…

Nahlas řekl: „Ano, půjdu s tebou.“ Pan Kendrick sáhl do kapsy své bundy a vyndal pár mincí. Podal je Henrymu se slovy: „To kdybyste se chtěli svézt tramvají.“

Henry se usmál: „Děkujeme, pane.“

Oba hoši se vydali na cestu. Paní Kendricková se za nimi dívala oknem jídelny. Zamračila se. Když její muž přišel domů, řekla: „Jamesi, to nejde. Ten chlapec nemůže takhle chodit po městě!“

Ředitel zvedl obočí. „Jak to, že ne?“

„Nemůže nosit tuto … hroznou kožešinovou bundu. Hodila se k životu na severu, ale tady v Calgary nenosí žádný chlapec nic takového.“

„Mně ta bunda nevadí. A Tomovi se zřejmě také líbí.“

Paní Kendricková vzdychla. „Ale mně vadí," řekla. „Nechci, aby si lidé o Tomovi vyprávěli. Možná bych se měla vypravit na návštěvu za paní Carlsonovou do dobročinného spolku. Mezi darovaným šatstvem se určitě najde něco, co by se hodilo!"

„Když myslíš…" Její muž pokrčil rameny a zmizel ve své pracovně.

Mezitím se Tom Joe s Henrym procházel po Calgary. Všímal si názvů nejdůležitějších ulic a náměstí. Henry koupil dva lístky na tramvaj a jeli na další stanici. „Musíš dávat pozor u dveří. Jinak je to docela jednoduché," vysvětloval. Henry mu také ukázal některé obchody.

„U Millerových mají nejlepší pendrek," řekl. „Máš rád pendrek?"

Tom Joe přikývl.

„Mám ještě deset centů. dala mi je babička. Pojď, nějaký si koupíme."

Tom Joe šel za Henrym do obchodu se smíšeným zbožím. Dnes, v sobotu, tam bylo mnoho lidí a tak měl Tom Joe dost času se porozhlédnout, zatímco Henry čekal na pendrek. V zadní části obchodu bylo klidněji. Tři děvčata stála před stojanem s mašlemi do vlasů. Jedna z nich byla Brenda, Henryho sestřenice. „Nazdar," řekl Tom Joe a zůstal stát. Brenda se rozpačitě dívala stranou. „Nazdar," řekla tiše.

„Copak ty ho znáš?" zeptala se jedna z větších dívek. Obě připadaly Tomovi známé, ale nevěděl, kde je již viděl.

„Je to kamarád Henryho," odpověděla Brenda.

Obě děvčata si měřila Toma od hlavy až k patě. Světlovlasá dívka řekla: „Vůbec jsem nevěděla, že chlapcům se líbí patchwork.[3]"

Její kamarádky se začaly hihňat.

„Proč?" zeptal se Tom Joe zaraženě.

„No, přece tvoje bunda. Skládá se ze samých sešitých kousků kožešin. Koupil jsi ji na indiánském bleším trhu?"

[3] Patchwork – zvláštní textilní technika, při které se k sobě sešívají malé různobarevné kousky látek.

„Třeba v ní dokonce jsou opravdové blechy," řekla její kamarádka a všechny tři vyprskly smíchem.

Tom Joe našel pro děvčata jediné vhodné označení. Použil je Henry na pikniku nedělní školy. „Hloupé husy," řekl a odvrátil se od nich.

„Hlavně si nezapomeň koupit jízdenku, až pojedeš nazpět," volala za ním světlovlasá. „Ta je totiž potřeba, když se jede tramvají!"

Tak proto mu obě děvčata připadala tak známá! Seděla v tramvaji, když ho přistihl průvodčí, jak jede bez jízdenky. Tom Joe cítil, že se začervenal. Nejlepší bude, když teď odejde. Co zmůže jeden chlapec proti třem hihňajícím se děvčatům? Počká na Henryho venku.

„Jak se vlastně daří tvé babičce?" zeptal se Tom Joe, když se vydali na zpáteční cestu. „Jakž takž. Noha ji ještě dost bolí. Maminka jí večer dává nějaké obklady. Říká, že po nich se to zlepší."

Dal Tomovi jeden pendrek a potom si sám vzal druhý. Když došli k domu Kendrickových, řekl: „Dnes odpoledne půjdeme pouštět draka, kterého tatínek udělal Benjaminovi. Strýček John dovolil, že ho můžeme pouštět na jeho poli za školou, kde je teď strniště. Kdyby se ti chtělo, můžeš také přijít." Krátce svému kamarádovi zamával: „Měj se dobře, Tome Joe!" Šel dál a zmizel za rohem.

Paní Kendricková se hned toho rána vydala k paní Carlsonové, předsedkyni dobročinného spolku. Skutečně tam našla přesně to, co hledala: zimní bundu pro Toma Joea. „Ben Davis vyrostl ze své bundy a jeho matka mi ji sem před několika dny přinesla. To by bylo něco pro vás, viďte, paní Kendricková?" Paní Carlsonová spěchala do sousední místnosti, a když se paní Kendricková o čtvrt hodiny později vracela domů, měla nejen bundu, ale i zachovalý kožený kufr, který také dostala. „Chlapec ho bude určitě také potřebovat. Když přišel z divočiny, měl jen batoh. Nechala ho tu paní Bakerová, když tu byla naposledy. Prosím. Můžete si do něho zrovna dát bundu."

„Tome Joe, něco pro tebe mám," oznámila paní Kendricková po obědě. „Podívej se, co mi dnes ráno dala paní Carlsonová!" S těmi slovy ukázala na kožený kufr, který ležel na pohovce v obýváku. Byl z hladké hnědé kůže, která byla trošku opotřebovaná jen na jednom rohu. „Kufr? Pro mě? Děkuji! Já jsem ještě nikdy neměl vlastní kufr."

„Ještě máš něco uvnitř," řekla paní Kendricková.

Tom Joe zvědavě otevřel kufr. Uvnitř ležela prošívaná zimní bunda z hnědé látky. „Bunda? Ale já už přece jednu mám!"

Paní Kendricková k němu přistoupila. „Já vím, že máš zimní bundu, ale ta je … nu, řekněme, hodí se spíš pro život na severu, ale tolik ne pro život ve městě, chápeš? Tady se něco takového moc nenosí."

„Nelíbí se vám? Mně se zdá pěkná. Babička Betsy ji sama ušila."

„Pro Beaver Lake byla úplně správná," opakovala paní Kendricková, „ale tady v Calgary bude lepší, když budeš nosit tuto bundu."

„Ale tuto kožešinovou bundu nemusí nosit nikdo jiný než já," namítl Tom Joe. „Tak stačí, když se líbí mně."

Pan Kendrick stál opřený o veřeje dveří a pozoroval scénu. Usmíval se. Jeho žena řekla: „Tome Joe, nemám nic proti tomu, když ji budeš nosit dál na svých objevných cestách. Nebo na školním dvoře, pokud je pro tebe tak důležitá. Ale když půjdeš do města nebo do kostela, ber si tuto bundu. Slíbíš mně to?"

Tom Joe vzdychl. „Ano, madam," odpověděl.

Co jen mají ženy z Calgary proti jeho kožešinové bundě? Z chlapců ve škole komentoval bundu pouze Mac: „Vypadáš jako traper," řekl. Ale to nebyla žádná urážka, nýbrž poklona. Paní Kendricková zavřela kufr a dala ho stranou.

„Doprovodíš mě na procházce?" zeptal se její muž. „Raději bych si chvilku zdřímla," přiznala. „Poslední dny byly sice pěkné, ale také dost náročné. Možná s tebou půjde Tom Joe?" Oči hocha se rozzářily. „Mohl bych vám ukázat bobří kmen," navrhoval horlivě.

„Ach, víš," namítl ředitel, „myslím, že je to trochu daleko. Musím pak ještě opravovat matematické práce starších žáků. Jdi k bobřímu kmeni raději sám, já si udělám jen malou procházku."

Plamének radosti v chlapcových očích pohasl. „Ano, pane," odpověděl, „to je v pořádku."

Tom Joe se toho odpoledne zase jednou vydal na cestu sám. Vzal si kalhoty ze surové kůže a svou milovanou kožešinovou bundu. Přesto však neměl takovou chuť objevovat jako jindy. Neměl už chuť jít k bobřímu kmeni. Z pole uslyšel hlasy. To byli Henry, Benjamin a jejich otec, kteří pouštěli nového draka. Dnes určitě mnoho rodičů něco podniká společně se svými dětmi. Tom Joe nešel na strniště. Zamířil k řece. *Některé děti mají všechno. Například Henry. Jiné děti mají rodiče, ale nerozumějí si s nimi. Tak jako Steven. A některé nemají vůbec žádné rodiče…*

O dvě hodiny později u Kendrickových někdo zaklepal na dveře. Byl to doktor Gilbert. „Pojď dál, Gilberte," pozdravila ho paní Kendricková. „Byl jsi včera dlouho pryč?"

„Polovina noci uplynula, než jsem se dostal domů," odpověděl jí švagr, „ale zato mají Taylorovi zdravého chlapečka."

Paní Kendricková polkla. „Jak je to pěkné," řekla tiše. Ale potom se usmála. „James je ve své pracovně. Potěší se, až tě uvidí."

Doktor však nenašel svého bratra sedícího za psacím stolem, ale stojícího u okna zády k příchozímu. „Dobrý den, velký bratře. Copak to tam venku pozoruješ zajímavého?"

„Gile! Ředitel školy se k němu obrátil. „To je pěkné, že jsi přišel." Potom se znovu otočil k oknu a otázal se: „Můžeš mi vysvětlit, co tam ten hoch venku dělá? Vypadá to, že si s někým povídá, ale přece tam nikdo není." I doktor Gilbert přistoupil k oknu a uviděl Toma Joea, jak utíká přes školní dvůr.

„Hned se ho zeptám, co si to vymyslel za hru," řekl pan Kendrick a vrtěl přitom hlavou. Doktor Gilbert se kousl do rtu. Příčilo se mu vyzradit Tomovo tajemství, ale kdyby se jeho bratr na to Toma ptal, bylo by to pro chlapce ještě nepříjemnější.

„Nedělej to," poprosil ho tiše.

„Co tím myslíš?"

„Neptej se Toma Joea, co tam dělá. On … si hraje se svým psem."

„Se svým psem?"

„Ano. Musel ho přece nechat v Beaver Lake. Když si myslí, že ho nikdo nepozoruje, dělá, jako by byl pes u něho.“

„Jak ses to dozvěděl?“

„Jednu sobotu jsem ho potkal u řeky. Byl tak zabraný do své hry, že do mě téměř narazil. Myslím, že se snaží vypořádat se svým steskem vlastním způsobem.“

Ředitel se zamračil. „Zatím jsem neměl dojem, že by byl nešťastný.“

„To není. Prostě postrádá své přátele.“

Pan Kendrick se zamyšleně díval z okna. „Možná jsem s ním měl přece jen raději jít k bobřímu kmeni,“ zabručel.

Ale potom dodal: „On se tím probojuje. My jsme konec konců také museli.“ Odvrátil se od okna. „Myslím, že Cathrine už prostřela stůl ke kávě. A pokud se nemýlím, ze včerejška zbyly ještě koláče.“

U stolu s kávou se objevil také Tom Joe. Převlékl se a dokonce si i pečlivě učesal vlasy. „Nu, byl jsi u bobřího kmene?“ zeptal se ho ředitel školy. Tom Joe zavrtěl hlavou. „Ne, pane. Byl jsem jenom u řeky a na školním dvoře.“

„A potom jsi ucítil, že bude káva a koláče,“ řekla s úsměvem paní Kendricková a dala mu na talířek pořádný kousek borůvkového koláče.

„Copak to máš na ruce?“ zeptal se doktor.

Tom Joe se podíval na svou levou ruku, kolem které měl ovázaný kapesník.

„Uklouzl jsem na kamenech u řeky. Ale není to nic hrozného.“

„Ukaž,“ vyzval ho po kávě doktor Gilbert. Sundal kapesník a prohlížel si poraněnou ruku.

„Pěkně sis ji odřel.“

Doktor vytáhl ze své lékařské brašny, kterou měl stále u sebe, baňatou hnědou láhev a vyndal korkovou zátku. Vzal kousek mulu, nalil na něj čirou tekutinu a mokrý mul lehce přitlačil na ránu na Tomově dlani. Chlapcův obličej se zkřivil. „Babička měla také takovou láhev,“ řekl, když odezněla bolest. „Ale v ní byla hnědá tekutina.“

„Jódový roztok,“ řekl doktor. „Toto je zředěný peroxid vodíku. Má tu výhodu, že nebarví.“

Pan Kendrick, který se opíral o skříň a pozoroval je, se najednou zeptal: „Už se ti zahojily všechny modřiny, Thomasi?“

„Ano, pane. Už dávno.“

„Když u mne byla po bouřce paní Williamsová,“ pokračoval ředitel, „ptal jsem se jí, zda její neteř také tak poranily kroupy. Řekla, že ne. Brenda že má jen dvě modřiny na paži, jinak nic. Jak to?“

„To proto, že … že … já…, tedy, ona sice byla tvrdohlavá, ale přitom ještě dost malá. Nechtěl jsem, aby ji potloukly kroupy.“

„Tak jsi ji tedy ochránil. Dělají to karibuové také tak?“ zeptal se ředitel a přitom na něho mrkl.

Tom Joe se rozpačitě usmál. Díval se, jak mu doktor ovazuje ruku. „Náčelník Černý vlk říká, že většina zvířat, která patří do stáda nebo do smečky, si navzájem pomáhá.“

„A musí se to dělat, i když si to ten druhý vůbec nezaslouží?“

„Myslím, … že ano. Nevím, zda by to udělal náčelník. Ale babička Betsy, ta by to udělala určitě.“

„A víš také, proč by to udělala?“

„Ano, pane. Udělala by to proto, že to činil Pán Ježíš. Říkala, že nebe si nikdo nezaslouží a s našimi hříchy se do něho vůbec nehodíme. Ale Pán Ježíš se nechal potrestat místo nás.“

Doktor Gilbert sledoval rozhovor mlčky. Zazátkoval hnědou láhev a zase ji schoval do své černé lékařské brašny. „Josef to udělal podobně,“ řekl. „Jeho bratři si také nezasloužili, aby se o ně staral v době hladu.“ Při těch slovech se na něho jeho bratr překvapeně podíval.

„Nedívej se na mne tak.“ Doktor zaklapl sponu na brašně. „Já jsem si zase jednou četl v Bibli. Víc nic.“

16. kapitola

V neděli dopoledne navštívil Tom Joe společně s Kendrickovými bohoslužby. Byl tam i doktor Gilbert. Když po jejich skončení stáli na dvoře, zeptal se ho jeho starší bratr: „Jak jsi pokročil se studiem Bible?“

„Víš, já jsem si prostě zase jednou přečetl příběh o Josefovi. Potom jsem tu a tam listoval, až jsem se dostal k Žalmům. Ale … já musím jít, Jamesi, Bakerovi mne pozvali na oběd.“

S těmito slovy pokynul bratrovi a odešel ze dvora u kostela. Ředitel se za ním zamyšleně díval.

Později odpoledne přicestovali žáci a také Tom Joe se zase odstěhoval do svého internátního pokoje. Tam potkal Stevena. „Nazdar,“ pozdravil ho. Steven se rozpačitě usmál. „Nazdar,“ opětoval pozdrav.

„Jak ses měl?“ chtěl vědět Tom. „A co říkali tvůj strýček a tetička na příhodu s vloupáním?“

„Tetička Margaret byla šokovaná a strýček Carl by byl nejraději u toho.“

„Co se stalo?“ zeptal se Larry a snažil se nacpat svou cestovní tašku do nejspodnější přihrádky skříně.

„No … Steven a já jsme jen potmě pozorovali jednoho člověka, který se vloupal do kůlny s nářadím,“ vysvětloval Tom Joe.

„Kdo se vloupal do kůlny s nářadím?“ chtěl vědět Robert, který se přihnal do pokoje, bundu hodil na postel a batoh na zem. „Vyprávěj, Tome Joe. Co to bylo za lupiče?“

Steven vzhlédl. „Já už půjdu dolů,“ řekl a spěšně vyšel z pokoje.

„Ale ty jsi u toho přece byl. Proč nevypravuješ ty, co se stalo?“ volal za ním Tom Joe. Steven jen zavrtěl hlavou a šel dál. Tom Joe si sedl na svou postel. „Tedy, to bylo tak,“ začal a Larry a Robert pak naslouchali s otevřenými ústy jeho vyprávění.

„Steven ho zamkl?“ nevěřil Robert svým uším. „A zatarasil dveře? Toho bych se od našeho vzorňáka vůbec nenadál.“

„Už mu takhle nikdy neříkej!“ Tomův hlas zněl nezvykle tvrdě. „Steven je odvážný a statečný. A je to můj kamarád. Nechci, abys ho urážel.“

„Co to s tebou je? Hraješ si na ochránce utlačovaných?“ posmíval se Robert.

„Ne, to nedělám. Ale je to nečestné, když si ze Stevena pořád děláš legraci jen proto, že je jiný než ty. Steven chce dokázat své matce, že není žádné nemehlo. To si ona totiž myslí, protože se mu jednou nepovedl klavírní koncert. Proto se snaží dělat ve škole všechno dobře. On … si nezaslouží, aby ses mu posmíval.“

Druhý den se dokonce objevila jména Stevena a Toma Joea v novinách Calgary Daily Herald, kde byla zpráva o dlouho hledaném Franku O ´Neilovi. „Teď jste opravdu slavní,“ usmíval se Mac. Larry si po obědě důkladně pročetl celý novinový článek. Když později utíkal s Tomem Joem na hřiště, zeptal se: „Bylo to těžké, když jsi zjistil, kdo je pan Brown ve skutečnosti?“

„Ano,“ přiznal Tom Joe. „Já … já jsem si dopodrobna představoval, jaký by s ním byl život jako s otcem. Když jsem ho potom v té kůlně s nářadím poznal, tu … tu jsem nejdřív vůbec nevěděl, co mám dělat. Nechtěl jsem ho prozradit, ale krádež je něco zlého, A potom jsem utíkal pro policii.“

„Našel jsi potmě cestu?“

„Pouliční svítilny svítily. A já jsem se modlil, abych si vzpomněl na cestu. To pomohlo. Když pak druhý den seržant vyprávěl, že pan Brown vůbec neexistuje, tu jsem byl tak nějak rád, protože … jsem nechtěl, aby můj otec byl podvodník.“

Larry mlčel. „Můžeme pokračovat v hledání,“ navrhl. „V Calgary je určitě víc lidí, kteří se jmenují Brownovi.“

„Pospěšte si,“ mával na ně Robert z hřiště. „Hokej právě začíná!“

„Už jdeme!“ volal Tom Joe. Společně s Larrym se rozběhli.

O tři dny později dostal ředitel školy dopis. Na obálce byla adresa odesílatele: Charles A. Clifford

Edmonton

Ředitel si přečetl dopis a zamračil se. Zamyšleně se díval z okna. Konečně složil dopis a zastrčil ho do kapsy své bundy. Když byl večer doma, ukázal ho své ženě.

Velevážený pane Kendricku,

možná si na mě vzpomenete, když Vám napovím, že jste mne v létě navštívil spolu s Tomem Joem a se seržantem Grantem v mém srubu u řeky. Byl jste v Edmontonu, abyste ze sirotčince převzal Toma Joea. Často na hocha vzpomínám a táži se, zda se mu ve Vaší škole dobře daří.

Před několika týdny jsem dostal dopis od svého přítele pana Mc Gregora z Beaver Lake. Chce mě přes Vánoce na nějaký čas navštívit. A tu mě napadlo, že by Tom Joe určitě také rád přijel. Jistě by ho potěšilo, kdyby se opět setkal se starým známým. Pokud s tím tedy budete souhlasit, zvu Toma k sobě na vánoční prázdniny. Přikládám peníze na jízdenku do vlaku. Je to můj vánoční dárek pro Toma Joea. Prosím, dejte mi vědět, kterým vlakem přijede.

S veškerou úctou

Charles A. Clifford.

„Co říkáš na tento nápad?“ zeptal se ředitel, když jeho manželka dočetla. Paní Kendricková se usmála. „Je to moc pěkné. Umíš si představit, jak se bude Tom Joe těšit.“

„Myslíš tedy, že to mám dovolit?“

Jeho žena přikývla. „Ano, Jamesi, to bys měl. Ten Charles Clifford je přece důvěryhodný, ne?“

„Ano, to je. Sice jsem s ním byl jen krátce, ale je to známý seržanta Granta. A ten mi o něm vyprávěl jen dobré věci. Přesto si nejsem jistý, zda to bude pro Thomase to nejlepší. Právě si zvykl na Calgary. V Charlieho chatě v Edmontonu se bude cítit téměř jako v Beaver Lake. Nemyslíš, že po prázdninách pro něho bude těžké vrátit se sem?“

Paní Kendricková zamyšleně hleděla do plamenů v krbu. „Právě proto, že se bude cítit téměř jako v Beaver Lake, bys mu to měl dovolit. Ostatní hoši

přece také pojedou na Vánoce domů. Kdybys to Tomu Joeovi zakázal, nebylo by to spravedlivé, viď? On si zase dobře zvykne na školu, až se vrátí. Tím jsem si jistá."

„Pokud se vrátí," zabručel ředitel, když později ve své pracovně stál u okna a díval se do tmy. Ve škole svítilo světlo jen v pokoji starších chlapců. Co kdyby Thomas prostě s tím – jak že se jmenuje? S panem … Mc Gregorem zase odjel zpátky do Beaver Lake? Ředitel se zamračil. Tato myšlenka se mu pranic nelíbila. Mohl však chlapci přesto zakázat opětné shledání s přáteli? Jeho myšlenky mimovolně zabloudily do doby, kdy sám chodil do školy. Viděl sebe a svého bratra Gilberta ve velkém tmavém domě v Torontu, v té mohutné cihlové stavbě, kde bylo málo světla a ještě méně radosti. Školní řád byl přísný a tresty tvrdé. Před panem Westcottem, ředitelem, se všichni třásli. Protože on a Gilbert již neměli rodiče, často trávili ve škole i prázdniny. Strýček Harry, bratr jejich matky, by je býval pozval k sobě domů, ale jeho manželka Martha to nechtěla dovolit. Strýček Harry dělal vždycky to, co chtěla tetička Martha. Prázdniny ve škole byly šedivé a nudné, jeden den jako druhý.

Oheň v krbu praskal. Jeden uhlík v krbu zazářil a rozhořel se. Pan Kendrick se zhluboka nadechl. *Ne*, pomyslel si. *Ať má Thomas na své prázdniny lepší vzpomínky než já. Sice by to pro něho nebylo tak hrozné, kdyby musel zůstat zde, ale nebylo by spravedlivé zakázat mu setkání s jeho přáteli. Pokud mu ovšem ten pan Mc Gregor nenasadí nějakého brouka do hlavy.*

„Mohu jet do Edmontonu? K Charliemu? A přijede tam pan Mc Gregor?" Tom Joe se druhého dne nevěřícně díval na ředitele. „A vy mi to určitě dovolíte?" Ředitel přikývl. Jeho manželka měla pravdu. Chlapec celý zářil radostí. Ale potom mu přece jen přeletěl přes obličej stín. „Není to moc drahé?" zeptal se. „Já mám jen pět dolarů od seržanta Blakea."

„Jízdenka je pro tebe vánoční dárek od Charlieho," vysvětloval pan Kendrick. „Poslal na ni peníze."

Tom Joe se usmál. „Charlie je moc hodný, viďte?"

Ředitel sáhl po jednom ze sešitů žáků, které před ním ležely na stole ve stohu. „Ano, je," odpověděl krátce. „A nyní je na čase, aby ses ukázal na studijní hodině."

„Ano, pane." Tom Joe šel ke dveřím a ještě jednou se otočil. „Pan Mc Gregor je také hodný. Někdy je trošku bručoun, ale přesto ho mám rád." Ředitel nic nenamítal. Tom Joe vyklouzl ze dveří a tiše je za sebou zavřel.

„Něco není v pořádku," přemýšlel nahlas po cestě do třídy. „Něco nehraje. Jen nevím, co." Přemýšlel o tom ještě večer, když ležel v posteli. Ale na nic nepřišel. Usnul a zdálo se mu o panu Kendrickovi, který stál u řeky v Edmontonu a zamračeně se díval na Charlieho srub.

V následujících týdnech se v západní střední chlapecké škole horlivě učili. Pan Davis přinesl do hodiny fyziky dalekohled a vysvětlil hochům, jak to je s čočkami v něm. Všichni se do něho mohli podívat a Tom Joe si představoval, jak leží v úkrytu se Šedým sokolem a pozorují vlčici s jejími vlčaty. Ne všechny hodiny byly tak zajímavé jako fyzika. Přesto se Tom Joe snažil i v těch ostatních. Pan Mc Gregor se určitě bude ptát na jeho prospěch ve škole a proto si dával pořádně záležet. Učit se, to je zábava, když máš před sebou tak pěkný cíl, jako je Charlieho chata v Edmontonu. Charlie ho určitě ještě naučí lépe vyřezávat. Společně podniknou túru sněhem na sněžnicích, a možná navštíví Mary Lou v sirotčinci. Tom Joe si maloval vánoční prázdniny v nejkrásnějších barvách. *Škoda, že nemůže přijet také babička,* myslel si. *To by bylo perfektní.* Stále ještě nepřišel na to, co nebylo v pořádku při rozhovoru s panem Kendrickem. Ředitel se k němu choval jako jindy, chválil ho nebo napomínal, jak to bylo zrovna potřeba. Jednou odsoudil Toma Joea a Larryho ke dvěma týdnům služby v kuchyni. To se stalo, když se dověděl o polštářové bitvě, při které praskla péra v Tomově posteli a roztrhl se Larryho polštář. „Kdyby to alespoň byla služba ve stáji," naříkal Larry. „Z toho loupání brambor se člověk může stát úplně trudnomyslný." Ale kuchařka s nimi neměla žádné slitování. „Nikdo vás nenutil, abyste v pokoji tak řádili. Tady se nefňuká, ale pracuje. Hleďte, abyste s tím byli hotoví."

Večery, kdy hráli hry, byly nyní na podzim a v předvánoční době zvlášť pěkné. Ve velkém krbu školní společenské místnosti plápolal oheň. Paní Kendricková přinesla velkou misku cukroví, které sama upekla, a na stoly dala svíčky. Když byly hry uklizeny, velcí chlapci ještě zůstali ve své společenské místnosti. Nejstarší hoši se ukázali jen zřídkakdy při hraní her. Žáci prvního a druhého ročníku vlastně měli po společných hrách odejít do svých pokojů, ale tohoto sobotního večera ředitel přivřel očko. Venku zuřila prudká bouře, pršelo a někde rachotila uvolněná střešní taška. Mac ležel před krbem na břiše a rukama si podpíral hlavu. Studoval „Zvířecí svět Afriky". Steven a Jacob seděli ještě pořád u stolu a mezi sebou měli rozloženou šachovnici. Larry se uvelebil v obrovském křesle. Na pohovce si užívali nezvyklý klid ředitel a jeho manželka. Tom Joe seděl na zemi v tureckém sedu a zamyšleně se díval do plápolajících plamenů. Pojednou se podíval na pana ředitele. „Budete nám ještě vyprávět nějaký příběh?" zeptal se. Sotva to řekl, již své otázky litoval. Rozpačitě se rozhlížel po spolužácích. Nebude se jim to zdát hloupé? Nevysmějí se mu?

Larry se nesmál. „Ano," řekl, sedl si napříč přes křeslo a nohy si opřel o opěrku paží. Mac zavřel knihu a díval se zrovna tak plný očekávání na pana Kendricka.

„Příběh? A jaký byste chtěli slyšet?"

„Nějaký. Nebo…" Tom Joe chvilku zaváhal. V minulých týdnech si všiml, že Steven, Jacob a Mac neznali mnoho příběhů z Bible. „Nebo o Josefovi," řekl.

Paní Kendricková se usmála. „Příběh o Josefovi bych si také ráda poslechla."

Její manžel opatrně sundal paži z jejích ramen a lehce se předklonil. „Tak dobře," řekl. „Příběh o Josefovi."

Steven a Jacob se na ně dívali od šachovnice. Nevšimli si Tomovy otázky a nyní se divili. Jacob si myslel, že vyprávění příběhů je něco pro malé děti, a jim bylo přece už dvanáct let. Ti dva si pospíšili, aby dohráli hru. Jacob pospíchal z místnosti, ale Steven zůstal sedět. Nikdy neměl rád bouřky a poslouchat příběh bylo pořád lepší než už jít spát.

Pan ředitel ve vyprávění přenesl hochy do Izraele, kde Josef a jeho bratři pásli obrovská stáda ovcí a koz. Hoši cítili žhoucí vedro na polích, viděli v duchu sedmnáctiletého Josefa v jeho krásných šatech proměnných barev a slyšeli hrubý výsměch jeho bratří. Steven zapomněl na bouři a napjatě poslouchal. Josefovi bratři zašli až tak daleko, že prodali vlastního bratra za otroka! A ještě k tomu obelhali svého otce. Naštěstí se Josefovi v Egyptě dařilo

dobře. Než byl nespravedlivě obviněn ženou svého pána a uvržen do žaláře. Ředitel se dostal ve vyprávění právě k tomu, jak byl Josef povolán z vězení na královský dvůr, když se náhle prudce otevřely dveře a dovnitř vběhl Willie. Vyhrkl: „Máte rychle přijít, pane Kendricku. Pan Jones vzkazuje, že vítr udělal díru do střechy a teď dovnitř prší!“

Mac se napřímil. „Můžeme jít s vámi?“

„Ale zrovna je to tak napínavé,“ zlobil se Larry. Pan Kendrick vstal. „Je mi líto, hoši. Příběh vám dopovím do konce jindy. Ne, Macu, nemůžete jít se mnou, stejně je už později než jindy. Teď běžte do postelí. Dobrou noc.“

U dveří se ještě jednou otočil. „Chceš tu počkat, Cathrine, nebo tě mám nejdřív dovést domů?“

„Myslím, že zůstanu tady. Oheň také ještě nevyhasl.“ Její muž přikývl a opustil společenskou místnost. „Vždycky, když se děje něco zajímavého, musí se jít spát,“ stěžoval si Mac. „Přitom by pan Jones určitě mohl potřebovat naši pomoc.“ Hoši řekli: „Dobrou noc,“ a odcházeli do svých pokojů. Steven přemýšlel o Josefově příběhu. „Stalo se to skutečně?“ zeptal se.

Larry přikývl. Nemohl mluvit, protože si zrovna čistil zuby.

Steven se díval na Bibli, která ležela na Larryho nočním stolku. „Je pravdivé všechno, co je v ní napsáno?“

Larry vyplivl vodu z čištění zubů. „Ano,“ odpověděl. „Všechno, co je napsané v Bibli, je pravdivé. Bůh vždycky mluví pravdu.“ Osušil si obličej a utřel si ho do ručníku. „Jestli chceš, ukážu ti, kde je napsaný příběh o Josefovi,“ nabídl mu. Steven přikývl. „Rád bych věděl, jak to bylo dál.“

Také Tom Joe ještě myslel na Josefův příběh. On věděl, jak to bylo dál. Představoval si Josefa, jak to netrpělivostí již nevydržel a jel naproti svému starému otci. Jakou radost museli oba mít! A myslel na konec příběhu, kde Josef řekl svým bratrům: „Vy jste sice proti mně zamýšleli zlo, Bůh to však zamýšlel k dobru….“

Vzpomněl si na rozmluvu s doktorem Gilbertem. Lékař řekl, že se mu zdaleka nelíbí všechno, co Bůh činí. *Mně se také nelíbí, že nemám rodiče,* přemýšlel Tom Joe. *A že je babička nemocná, to se mi také nezdá dobré. Proč to všechno vůbec musí být? Smrt, nemoc a válka a takové věci?* Ve tmě se zamračil. Byl však příliš unavený, než aby o tom dál přemýšlel. Poslouchal bouři, která skučela kolem domu. Krátce nato usnul.

Přišel prosinec a přinesl s sebou mnoho sněhu. Hoši si užívali každou volnou minutu při hře venku. Jezero zamrzlo, ale led ještě nebyl natolik silný, aby mohli vyzkoušet nové brusle. Všichni toužebně čekali na pořádný mráz. Za peníze, které vybrali na koncertě, byly koupeny malé vánoční dárky pro děti ze sirotčince. Tom Joe zjistil, že v Calgary je také sirotčinec a podal návrh: „Mnoho dětí tam nikdy nedostane žádný dárek," vysvětloval. „To mi vyprávěla Mary Lou. Ona žije v sirotčinci v Edmontonu."

„Ty vlastně patříš také do sirotčince," konstatoval povýšeně Rick Stanley. „Víš, co jsi? Parazit! Ano, PARAZIT!" To slovo zřetelně vykřikl, Tomovi přímo do obličeje, takže Tom Joe mimovolně o krok ustoupil. Ustrašeně se díval za Rickem. Parazit – to slovo ještě nikdy neslyšel. Muselo to být něco ošklivého, to bylo jasné. Proto se na to nikoho nezeptal. Ale mohl by se podívat do slovníku. Tak se rozhodl a vydal se do knihovny.

Knihovna byla normální místnost s několika policemi, plnými knih. U okna stály dvě židle. Tom Joe vyndal lexikon a listoval v něm. Pára, parabola, … parní stroj…, tady, tady to je: parazit je organismus živočišného nebo rostlinného původu, který žije na nebo v jiných živých organismech a živí se na jejich úkor… např. veš, … komár. Tom Joe se zadíval z okna, ale vlastně nic neviděl, prostě jen hleděl před sebe. Byl opravdu někým takovým? Byl jako veš, která sice lidem nevysávala krev, ale zato peníze z jejich kapes?

„Že se to ti hoši nikdy nenaučí, zavírat za sebou dveře," slyšel najednou hlas ředitele na chodbě. Pan Kendrick nahlédl do knihovny, chtěl zavřít dveře, ale uviděl Toma Joea. Vešel dovnitř. „Thomasi, co sis to vyndal za tlustou knihu?"

„Jenom lexikon, pane." Tom Joe zaklapl knihu a vrátil ji na prázdné místo do regálu.

„Mohu se zeptat, co jsi hledal?"

Tom Joe se kousl do rtu. Neodpověděl ředitelovi, místo toho vyhrkl: „Je to vůbec pravda, že pan Stanley za mne platí moje školné?"

„Pan Stanley? To ti říkal Rick?"

Tom Joe přikývl. Pan ředitel šel k oknu a díval se ven. Ale ani on tam zřejmě neviděl nic zajímavého, protože se otočil od okna, opřel se o okenní parapet a řekl: „Ne, není to tak. Pan Stanley sice poskytuje škole peníze, ale z nich nebylo použito vůbec nic na výdaje za tvoje školné."

„Já jsem vůbec nevěděl, že za školu se platí. Kdo … to platí za mne?"

„Když jsem pro tebe byl v Edmontonu, předal mi seržant Grant dopis od tvé babičky. Přiložila k němu také nějaké peníze. Stačily na zaplacení tvého školného na tři měsíce.

Tom rychle počítal.

„Ale teď jsem tady přece už téměř čtyři měsíce," namítl.

„Ano. A proto jsem se poptával, protože vždycky jsou lidé, kteří mají velmi mnoho peněz a kteří je chtějí darovat na dobrý účel. Napsal jsem dopis jednomu starému známému. Je to farář a nyní bydlí v Montrealu. Vyprávěl jsem mu, že nemáš rodiče, kteří by mohli zaplatit tvé školné. Před třemi týdny jsem dostal odpověď. V tom městě bydlí pán, který by svými penězi chtěl přispět na něco dobrého. Nejraději by je vynaložil ve prospěch dětí, které potřebují pomoc. Můj přítel mu ukázal můj dopis. A tu se tento pán rozhodl, že za tebe bude každý měsíc platit tvoje školné."

„Každý měsíc? Celou dobu?"

„Jak jsem se dozvěděl, tak ano. Již poslal peníze na prosinec."

Tom Joe se díval na podlahu. Tak je to tedy pravda: žil na náklady někoho jiného. Byl … parazit!

„Já to ale nechci!" Ředitel se zamračil.

„Co nechceš?"

„Nechci, aby za mě druzí lidé platili. To raději nebudu chodit do žádné školy. Ale nechci být žádný … žádný parazit!"

Pan ředitel se na něho zkoumavě díval. „Bylo to to, co jsi právě hledal v lexikonu?" zeptal se.

Tom Joe vzdorovitě přikývl. V místnosti zavládlo mlčení. Nakonec se otázal ředitel: „Co myslíš, Thomasi, proč asi nemáš rodiče?"

Hoch se na něho díval překvapeně. „Já to nevím, pane."

„Ani já to nevím," přiznal ředitel. „Ale něco bezpečně vím: Bůh tě nepokládá za parazita. On dopustil, že vyrůstáš bez rodičů. A proto se stará také o to, abys dostal všechno, co opravdu potřebuješ. Jsem přesvědčený, že Bůh tě chce mít zde na střední chlapecké škole, a proto se stará i o tvé školné. Nenechává pršet peníze z nebe, abys je mohl posbírat. Používá k tomu jiného člověka."

Pan ředitel šel od okenního parapetu k Tomovi. Položil mu obě ruce na ramena a pokračoval: „Když ti někdo chce dát dárek, máš dvě možnosti: Buď

ho přijmeš, nebo se otočíš a řekneš: Ne, děkuji. Volba je na tobě.“ Ředitel ho nechal stát a odešel z knihovny.

Večer, když Tom Joe ležel v posteli, měl zase o čem přemýšlet. „Ukaž jim,“ našeptávala mu jeho pýcha, „ukaž jim, že něco dokážeš i bez toho, že bys dokončil střední školu. Ukaž jim, že nepotřebuješ peníze cizích lidí.“ Ale hluboko v srdci věděl, že to nebyla odpověď, jakou by dala babička Betsy. „Bůh to myslí neskutečně dobře, Tome Joe,“ řekla jednou při jiné příležitosti. „Ale může se stát, že Jeho dary jsou pro nás zabalené tak, že bychom je nejdřív nejraději pyšně a nevděčně odmítli. Ale později si všimneme, co na nich je dobrého a potom jsme šťastní! Dokázal si představit, jak vděčně by se babička usmála, kdyby jí napsal, že už si nemusí dělat žádné starosti o jeho školné. Tom Joe poslouchal, jak ostatní v sousedních postelích stejnoměrně oddechují. „Pane Ježíši,“ šeptal do tmy, „já bych přece jen rád zůstal tady v té škole. Chci přijmout Tvůj dar. Děkuji, že za mne chce platit moje školné ten pán. A děkuji, že … to není pan Stanley.“

„Mohu napsat tomu pánovi dopis? Mohu mu poděkovat?“ ptal se Tom Joe druhý den pana ředitele po hodině dějepisu.

„Tak tedy chceš ten dárek přijmout?“

„Ano, pane. Babička také vždycky říkala, že nesmíme být nevděční.“

„V tom má tvoje babička zase pravdu. Ale víš, Thomasi, s poděkováním to nebude v tomto případě tak docela jednoduché. Můj přítel napsal, že ten pán chce každopádně zůstat anonymní. To znamená, že nechce udat své jméno. Nemám jeho adresu.“

„Ale já bych přece mohl odeslat dopis vašemu příteli, farářovi. A on by ho pak mohl dát tomu pánovi.“

„Můžeš to zkusit. Sice nevím, zda dostaneš odpověď, ale za pokus to stojí.“

Tak se stalo, že Tom Joe psal příští neděli dopis pánovi, kterého vůbec neznal. „Pročpak asi nechce říci své jméno“ přemýšlel nahlas, když zalepoval obálku.

„Já v Montrealu stejně nikoho neznám.“ Někdy mají dospělí dost podivné nápady.

Tuto zimu Tom Joe poprvé zažil, jak se celé město připravovalo na vánoční svátky. Obchody ve Windsor Avenue byly ozdobené jedlovými větvemi a barevnými koulemi. Když se setmělo, rozzářilo se mnoho světel. Tom Joe se divil. Indiáni v Beaver Lake nikdy neslavili Vánoce a babička Betsy je držela také velmi jednoduše. Pro Toma Joea visela na krbu naplněná vánoční punčocha, k jídlu měli něco dobrého a společně si přečetli vánoční příběh. „Nezáleží na tom, zda je mnoho shonu,“ řekla babička. „Stejně nikdo přesně nedokáže říci, který den se Pán Ježíš narodil. Důležité je, že my nejen víme, jak přišel na svět, ale také, proč přišel. Musíme věřit, že Pán Ježíš je Spasitel. Musíme Mu vyznat naše hříchy a nechat Ho vstoupit do našeho života. Jinak nám Vánoce vůbec nic nepřinesou.“

Jednoho pátečního odpoledne se dočkali. Přijeli někteří rodiče, aby odvezli své syny na vánoční prázdniny. Druzí chlapci naložili své kufry na povoz pana Jonese a hlučně se vydali na cestu k nádraží. Pan ředitel stál společně s Williem a jeho rodiči na školním dvoře. Hospodářovi koně právě vyjeli s posledním nákladem kufrů. „Na shledanou,“ loučil se pan Kendrick, „pěkné prázdniny, Willie.“ Když šel kolem Toma Joea, řekl: „Mnoho zábavy v Edmontonu.“ Ale znělo to střízlivě a suše, nemělo to onen svěží podtón, jaký mělo mít „Mnoho zábavy v Edmontonu.“

Tom Joe se ohlédl za ředitelem. Najednou věděl, co tehdy nebylo v pořádku, když mu pan Kendrick sděloval, že může jet k Charliemu. Pan Kendrick mu sice dovolil jet do Edmontonu, ale neradoval se s ním z toho. Při tom rozhovoru se ani jednou neusmál. *Snad si myslí, že se vrátím na sever, když potkám pana Mc Gregora?* Tato myšlenka zasáhla Toma jako blesk. Chvíli byla lákavá, ale potom energicky zavrtěl hlavou. Pro babičku bylo důležité, aby získal dobré školní vzdělání. Ne, on to prostě neudělá a neodejde odtud. „Vrátím se,“ zašeptal do chladného zimního vzduchu. „Čestné slovo.“ Potom se otočil a utíkal za ostatními chlapci.

17. kapitola

V malé osadě Beaver Lake se vypravoval pan Ian Mc Gregor na jízdu do Edmontonu. „Jak se zdá, počasí ti přeje," mínil pan Kirby, traper. Sklepal si sníh z vysokých bot a vstoupil do obchodního skladu. Pan Mc Gregor přikývl. „Se sáňovými psy bych měl tu cestu zvládnout za tři čtyři dny. Co to bude, Jonathane?"

„Potřebuji hřebíky. A nový voskovaný papír. Jakpak dlouho budeš pryč?"

„Dva až tři týdny, myslím. Záleží na počasí. Řekl jsem Charliemu, že přijedu několik dní před Vánocemi a v každém případě tam zůstanu přes Nový rok. Možná i trochu déle." Oba muži ještě chvíli rozmlouvali o cestě, kterou chtěl pan Mc Gregor podniknout, a žádný z obou si nevšiml indiánského hocha, který seděl u okna na sudu se sušenými rybami. U jeho nohou ležel a podřimoval sáňový pes. Chlapcovy vlasy, černé jako smůla, mu padaly téměř až na ramena. Na sobě měl kožené kalhoty, parku a kozačky, vyložené kožešinou. Zdálo se, že jeho tmavé oči se netečně dívají do prázdna. Ale zdání klamalo. Chlapec pozorně sledoval rozhovor obou mužů a téměř přitom ani nedýchal. Všímal si každé sebemenší zmínky o cestě pana Mc Gregora. Když traper se svým nákupem odcházel, opustil obchod i on. „Pojď, Lady Blue," řekl. Pes krátce vyštěkl a následoval ho.

Druhý den ráno naložil pan Mc Gregor na sáně kožešiny a jídlo, zapřáhl psy a vydal se na cestu. Večer před odjezdem se ještě stavil u babičky Betsy, schoval k sobě dopis pro Toma Joea a rozloučil se s ní. Během jeho nepřítomnosti se o obchod měla starat žena pana Kirbyho. Indiánský chlapec se díval za sáněmi. Oči mu přitom odhodlaně zasvítily.

„Potřebuji proviant," řekl, když vstoupil do dřevěné chýše svých rodičů. „Budu dost dlouho na cestách. Lady Blue vezmu s sebou." Jeho matka beze slova přikývla. Od té doby, co bylo Šedému sokolovi třináct let, byl v indiánském kmeni považován za dospělého. Také její muž, náčelník Černý vlk, s chlapcem tak jednal. Zabalila fazole, slaninu, kukuřičné placky a také pemikan, směs sušeného masa a lesních plodů. Pozorovala, jak si Šedý sokol dává na své lehké sáně kožešinu, nádobí na vaření a nádobku se sušenými rybami. Druhého rána, sotva se rozednilo, naložil uzlík s proviantem, zapřáhl do saní Lady Blue a odjel. Nikdo nevěděl, kam. Bílé pero potlačila povzdech. Její muž byl také na cestách někde v divočině. Doufejme, že se oba zase šťastně vrátí.

Šedý sokol si stáhl hluboko do obličeje kožešinovou kapuci. Byl velmi chladný zimní den a vítr byl tak studený, že jeho tváře ztrácely cit. „Utíkej, Lady Blue," zavelel krátce před tím, než vjeli se sáněmi do lesa. „Bude tam Tom Joe!" „Tom Joe …Joe… Joe!" zněla ozvěna z Vlčí rokle. Šedý sokol se pobaveně zasmál. Kamarádovo jméno již dlouho nevyslovil. Pokaždé, když ho Lady Blue uslyšela, zavrtěla radostně ocasem a dívala se směrem, kterým před několika měsíci odešel její pán. Pokaždé čekala, že se Tom Joe konečně ukáže – a pokaždé byla zklamaná. Šedý sokol se na to už nemohl dívat, a proto už o svém kamarádovi nemluvil. Alespoň ne tehdy, když u toho byla Lady Blue. A ta u něho byla v posledních měsících téměř stále. Babička Betsy byla příliš slabá, než aby se mohla o psa dostatečně starat, a byla ráda, že to za ni převzal Šedý sokol.

Jako šíp svištěli pes a chlapec se sáněmi po jiskřivém sněhobílém světě. Tady se Šedý sokol ještě vyznal. Ale ani dál by to nemělo být moc těžké. Musí prostě jet pořád směrem na jih. A až se dostane k řece, musí jet podél ní směrem k východu. Tak dlouho, až uvidí na břehu dřevěný můstek. Nedaleko odtud je chata muže, kterého pan Mc Gregor jmenoval Charlie. Šedý sokol měl dobrý důvod pro to, že nejel do Edmontonu společně s panem Mc Gregorem. Majitel skladu mu jasně vysvětlil, že to vůbec nepřipadá v úvahu, brát s sebou k Charliemu Lady Blue. „Kdyby se na konci prázdnin museli Tom Joe a Lady Blue zase rozloučit, všechno by bylo ještě horší. Již teď se ptám, jak to bude v létě, až hoch přijede do Beaver Lake. Raději to necháme tak, jak to je." Babička Betsy byla stejného názoru. Ale Šedý sokol to viděl jinak. Kdyby ti dva byli od sebe ještě déle odloučeni, Lady Blue by samým smutkem onemocněla nebo dokonce zemřela. A jak znal svého kamaráda Toma Joea, ten také nebyl šťastný bez svého psa. Pan Mc Gregor ještě mluvil o školním řádu a o pravidlech, která se musejí dodržovat. Ale s tím si mladý indiánský chlapec moc nevěděl rady. Šedý sokol jen viděl, že Lady Blue stále méně jí a že je čím dál smutnější. A vůbec ta pravidla! Běloši měli mnoho předpisů, podle kterých se řídili. Mnohé z nich byly napsané v černé knize, Bibli. „Nepokradeš," byl jeden z nich. Také se nemělo závidět a potom, Šedý sokol pohrdlivě zafuněl, v té knize bylo doopravdy napsané, že muži nemají nosit dlouhé vlasy. To bylo pravidlo, které nedokázal dodržovat. Pan Mc Gregor

sice tvrdil, že Boží přikázání platí pro všechny lidi, ale to s vlasy zacházelo příliš daleko, jak se Šedému sokolovi zdálo. Žádný indián, který na sebe dbal, by si na toto téma nedal nic předepisovat.

Šedý sokol dal feně povel a šikovně řídil sáně kolem pařezu, který stál v cestě. Byl velmi zvědavý na reakci Toma Joea, až uvidí Lady Blue. Na reakci pana Mc Gregora už méně. Pan Mc Gregor měl jasné představy o disciplíně a poslušnosti, o právu a bezpráví. Přitom se odvolával na černou knihu, ze které jim babička Betsy dříve vypravovala příběhy. Pan Mc Gregor také jasně rozlišoval odvahu od bujnosti nebo lehkomyslnosti, jak říkal. To pocítili on a Tom Joe, když před několika lety dělali zkoušky odvahy, které si sami vymysleli. Při jedné z těchto zkoušek odvahy se muselo skočit ze střechy obchodního skladu do hromady sněhu, navršené pod ní. Že je střecha velmi vysoká a sníh na hromadě už není nový a měkký, nýbrž zmrzlý na kost, na to oba nepomysleli. Pan Mc Gregor na ně zezdola v poslední vteřině zahvízdal. Poručil jim, aby šli do skladu a tam jim dal kázání, které Šedý sokol dodnes nezapomněl. „Mohli jste být po smrti, kdybyste bývali skočili dolů!“ láteřil. „Něco takového není odvaha, ale lehkomyslnost. A lehkomyslnost se trestá!“ Šedý sokol pokřivil obličej, když si na to vzpomněl. Pan Gregor jim dal výprask a poslal je domů. Tom Joe a on potom své zkoušky odvahy změnili. Indiánský hoch přimhouřil oči, jak sluníčko svítilo na sníh a ten se začal třpytit. Bylo to odvážné nebo lehkomyslné, že se vydal sám s Lady Blue na cestu? V divočině se vyznal. Strach neměl. Ale nebyl si jistý, jak se na to bude dívat pan Mc Gregor…

Čtvrtý den ráno Šedý sokol poprvé uslyšel chraplavé štěkání vlků. Až dosud dobře postupoval kupředu. Večer zapálil oheň, rozdělil se o proviant s Lady Blue, vyhrabal si sněhovou jeskyni a tam usnul, zabalený do medvědí kožešiny, kterou vzal s sebou, a psa měl těsně vedle sebe. Ráno si dali jen krátké občerstvení, a vydali se dál na cestu směrem na jih. V poledne něco málo snědl, dopřál Lady Blue dostatečnou přestávku a pak utíkal vedle saní, aby jí ulehčil. Počasí se drželo, jak to předpovídal pan Kirby. Také vlci je nechali na pokoji – až do této chvíle. „Hua he!“ povzbuzoval Lady Blue. Neuškodí, když trochu přidají na tempu.

Byli to dva vlci, kteří je sledovali. Jeden střapatý, černý a druhý hubený, šedivý. Šedý sokol je zpozoroval, když po polední přestávce znovu zapřahoval Lady Blue do saní. „Jděte pryč!“ zakřičel na vlky, když se objevili na mírně vyvýšeném pahorku. „Slyšeli jste? Jděte pryč! Hua he, Lady Blue!“ Žel, oba

vlci ho neposlechli. Sice sledovali sáně v patřičném odstupu, ale nenechali se zahnat. Šedý sokol se znovu a znovu ohlížel. Věděl, že vlci mají zájem o jeho proviant. A o Lady Blue. Psi a vlci se spolu nesnášejí. Poprvé vyvstaly v Šedém sokolovi pochybnosti, zda to bylo správné, že se vydal úplně sám na tu dlouhou cestu do Edmontonu.

Setmělo se. Vlci zůstali vzadu a Šedý sokol se konečně odvážil zastavit. „Hodná Lady Blue," šeptal jí a hladil ji po huňatém kožichu. Opravdu ses snažila. Myslím, že jsme se jich zbavili. Normálně se indiáni nechovají ke svým psům takhle láskyplně. Ale Lady Blue byla zvyklá na takové jednání od Toma Joea a Šedý sokol v tom za ním nechtěl zaostat. Kromě toho bylo docela milé, že si mohl povídat se psem, když tu kromě něho nikdo nebyl. Nad lesem se pnula široká, tmavá obloha. Borovice vypadaly v bledém světle hvězd jako nějací němí, tmaví obři. Zavanul svěží vítr a hnal před sebou cáry mraků. Někde zahoukala sova. Šedý sokol vzal trochu dřeva na topení ze zásoby, kterou měl na saních a zapálil malý oheň. Teplo a světlo trochu zahnalo samotu. Nakrmil Lady Blue a také sám něco snědl. Znovu a znovu se ohlížel kolem sebe. Vtom to uslyšel: chraplavý štěkot a vleklé vytí – vlci se vrátili. Lady Blue zavrčela. Srst se jí naježila. „Jen klid, Lady Blue. Možná jsou jen zvědaví a zase zmizí." Ale hluboko v nitru věděl, že to tak není. Hladoví vlci jen tak nezmizí. Zůstanou v patách své kořisti, dokud nedostanou, co chtěli. Chlapec horečně přemýšlel. Co teď? Oheň by vlky udržel v odstupu, ale neměl dost dřeva, aby ho nechal hořet celou noc. Kdyby tak věděl o nějakém úkrytu, o nějakém útočišti, kam by se k nim vlci nedostali… *Wilsonův srub!* Ta myšlenka mu náhle prolétla hlavou jako blesk. Pan Mc Gregor vypravoval o tomto muži, který bydlel v chatě u řeky a v létě půjčoval cestujícím svoji kánoi. K řece to již nemůže být daleko. Lady Blue se najednou hlasitě a zuřivě rozštěkala. Indiánský hoch vyskočil. Ohlédl se a ulekl se. Dva páry planoucích očí se pohybovaly tmou směrem k nim. Vlci obíhali kruhem jejich tábořiště. Zatím neútočili, ale odvážili se už blízko.

Mnoho mil odtud, v městě Montrealu, seděl v tu chvíli ve velkém domě v křesle u krbu starý šedovlasý muž. Byl to pěkný, prostorný pokoj, ve kterém

seděl, s nábytkem z tmavého dřeva a s vysokými měkkými koberci, které tlumily každý zvuk. Na stěnách visely malby ve zlatě se třpytících rámech. Ale muž si toho všeho nevšímal. Díval se do praskajícího ohně a jeho obličej nesl zamyšlený, téměř temný výraz. Nyní někdo zaklepal na dveře a na nabručené: „Vstupte," starého pána se objevil komorník. „Farář Smith, pane," ohlásil hosta a nechal ho vstoupit. Starý pán se na něho podíval. „Dobrý večer, pane faráři," řekl, „co vás ke mně přivádí ještě v tuto dobu?"

„Dobrý večer, pane Johnsone." Příchozí podal pánovi v křesle ruku. „Přivádí mne sem dopis. Byl poslaný mně, ale je určený vám."

Faráři mohlo být kolem šedesáti let, měl prořídlé šedivé vlasy a úzký obličej. V očích byla vidět teplá záře, která svědčila o dobrotivosti a moudrosti.

„Posaďte se." Pan Johnson ukázal na pohodlné křeslo.

„Jaký je to dopis, který vás, jak říkáte, přivádí ke mně?" Farář vytáhl z kapsy bílou obálku a usedl. „Dopis, který byl adresovaný mně, ale je určený pro vás. Přišel od chlapce, za kterého platíte školné."

Starý pán se zamračil. „Co o mně ví to dítě? Výslovně jsem žádal anonymitu, pane faráři!" Jeho hlas zněl podrážděně.

„Na to jsme také naprosto dbali, pane Johnsone," uklidňoval ho druhý. „Jak jsem již řekl, dopis mně byl poslán s prosbou, abych vám ho předal. Ani ředitel školy ani chlapec neznají vaše jméno ani vaši přesnou adresu." S těmito slovy předal pánovi, se kterým hovořil, bílou obálku. Ten ji vzal a nedbale ji odložil na malý stolek. „Co důležitého by tam mohlo být? Přečtu si to později."

Zdálo se, že drsný způsob pána farářovi moc nevadí. „Jak se máte, pane Johnsone?" Jeho otázka zněla upřímně.

Tázaný to asi vycítil, protože neodpověděl obvyklým: „Dobře." Mlčel. Potom řekl: „Dnes večer nemám náladu se o tom s vámi bavit. Nemějte mi za zlé, pane faráři, ale jsou dny, kdy jsem raději sám se svými myšlenkami."

Farář přikývl. „Úplně to respektuji, pane Johnsone." Vstal. „Promiňte, že jsem vás vyrušil. Přeji vám dobrou noc."

Pan Johnson pokynul svému hostovi, sáhl po zvonku a zazvonil. Objevil se komorník. „Brooke, vyprovoďte faráře ke dveřím."

„Ano, pane."

Oba muži opustili místnost. Pan Johnson tam seděl a jen se díval do mihotavých plamenů. Ale pak si pojednou sedl zpříma a sáhl po obálce. Otevřel ji. Uvnitř byl dopisní papír, popsaný chlapeckým rukopisem. Četl:

Vážený pane,

mnohokrát Vám děkuji, že za mne platíte moje školné. Nejdřív jsem to nechtěl, protože nechci být parazit, ale pan Kendrick říká, že Bůh to vidí jinak. A babička také vždycky říká, že člověk nemá být pyšný a nevděčný. Moje babička vůbec není moje skutečná babička, ale já ji tak oslovuji. Bydlí v Beaver Lake, to je daleko na severu. Není tam žádná škola, do které bych mohl chodit. Proto jsem zde v Calgary v Západní střední chlapecké škole. Líbí se mi tu.

Pan Kendrick je ředitelem školy. Vyučuje matematiku, dějepis a tělocvik. Pan Kendrick je zároveň přísný i hodný. Černý vlk říká, že tím se vyznačuje dobrý náčelník. Moje oblíbené předměty jsou: tělocvik, fyzika a matematika. Dějepis je dost nudný, ale pan Kendrick říká, že je přesto důležitý.

Mnoho pozdravů Vám posílá

Váš

Thomas J. Brown.

Starý pán v křesle se usmíval. Najednou vypadal mnohem mladší. „Zdá se, že ten Černý vlk je pokrokově smýšlející indián," zamumlal tiše. Potom si přečetl dopis podruhé. Úsměv na jeho tváři zmizel.

„Ten hoch je po matce," zašeptal a složil dopis. Ale neodložil ho. Zamyšleně ho držel v ruce a upřeně se díval do plápolajících plamenů.

Šedý sokol vytáhl z téměř dohasínajícího ohně žhavý kus dřeva a mrštil ho po vlcích. „Běžte pryč!" vykřikl zoufale. Když vlci couvli, znovu připjal Lady Blue postroje a skočil na sáně. „Hua he, Lady Blue! Hua he!" Sáně svištěly pryč odtud, těsně následované vlky, kteří se nechtěli vzdát kořisti. Šedý sokol

stál na saních. Jeho oči probodávaly tmu. Brzy se musejí dostat k řece! Natáhl jednu ruku k nádobě se sušenými rybami. „Otevřel ji, sáhl dovnitř a hodil za sebe několik ryb. Vlci se na ně žádostivě vrhli. Tamhle, tamhle vepředu musí být řeka! Samozřejmě byla zamrzlá a pokrytá sněhem jako okolní krajina, ale v měsíčním světle trochu rozeznával břeh. „Hua hó!“ zavolal na Lady Blue. Zpomalila. Na jeho volání zahnula doleva. Šedý sokol hodil do sněhu další hrst ryb. Přesně věděl, že jeho přítel Tom Joe by se teď modlil, kdyby tu byl. Tom Joe pevně věřil, že Bůh v nebi ho slyší a že na něho dává pozor. Šedý sokol tomu nevěřil. Byl se svým strachem sám.

„Musím najít tu chatu, prostě musím! Utíkej, Lady Blue!“ Šedý sokol se najednou blížil k něčemu velkému, tmavému. Obrysy toho se tyčily proti obloze. Byla to jen skála nebo to byla…? Byla to Wilsonova chata, kterou Šedý sokol viděl před sebou. Těsně za sebou slyšel rychlý dech obou vlků. Lady Blue nasadila šílené tempo, ale najednou přišel náraz. Saně do něčeho vrazily a převrátily se. Náraz Šedého sokola vymrštil ze saní, takže padal a přistál ve sněhu. Namáhavě vstal. Jeho proviant ležel rozházený na sněhu. Vlci se na potravu hladově vrhli. Probojoval se sněhem k Lady Blue. Stála tam vrčíc, s naježenou srstí. Prsty ztuhlými chladem ji osvobodil z postrojů. „Nech je být, Lady Blue,“ zašeptal. „Nech vlky. Jdeme do chaty. Tam nám nemohou nic udělat.“ Držel Lady Blue pevně za obojek a namáhavě šel k chatě. Znovu a znovu se ohlížel na vlky, kteří na sněhu hledali další proviant. „Haló,“ zavolal přede dveřmi do chaty. „Haló, je tam někdo?“ Nikdo neodpověděl. Zoufale zalomcoval dveřmi. Povolily a otevřely se. Šedý sokol vklopýtal do tmavého srubu, za sebou táhl psa. Zavřel dveře, zajistil je západkou a zády se o ně vyčerpaně opřel.

Když druhého dne ráno indiánský hoch opatrně otevřel dveře Wilsonova srubu, byli oba vlci dávno pryč. Zjistili, že už tu není nic k snědku a pádili zpátky k severu, vstříc mrazivé zimě.

„Pojď, Lady Blue, vzduch je čistý!“ Opustili srub. Šedý sokol zkoumavě pohlédl na oblohu, která se rozprostírala nízko nad krajinou. Byla šedá a těžká a plná sněhu. Zastavili se u převrácených saní. Chlapec se marně namáhal vyprostit je ze sněhem pokrytého keře. Provaz se do něho zamotal a nebylo

možné ho vyprostit. Nechali tam tedy sáně a šli dál pěšky. Bylo to však namáhavé, jít podél břehu a tak pokračovali v cestě po zamrzlé řece. Hoch držel psa pevně za obojek. Šli po ledu těsně při pravém břehu řeky, neboť tam někde musejí přijít k dřevěnému můstku, který leží nedaleko Charlieho chaty. K polednímu si dopřáli přestávku. Šedý sokol usedl na vyvrácený kmen stromu na břehu, z kapsy bundy vyndal kousek pemikanu a rozdělil si ho s Lady Blue. Víc proviantu neměli. Vál čerstvý vítr. Vzduchem tančily první sněhové vločky. Ukončili přestávku a šli dál. Vítr se proměnil v bouři. Šedý sokol svíral rukou obojek Lady Blue. Sotva dokázal mít otevřené oči, tak hustě proti němu sněžilo. Najednou narazil pravým kotníkem do něčeho tvrdého. „Stůj, Lady Blue. Myslím, že tady je můstek!“ Namáhavě se vyšplhal nahoru. Ruce i nohy měl ztuhlé zimou. Na břehu zůstal stát, chráněn stromy a zamrkal. Rozhlížel se. Slabé světlo, v chumelenici sotva rozeznatelné, mu zazářilo vstříc.

Byli to napůl zmrzlý indiánský hoch a velmi unavený pes, kteří krátce nato stáli před Charlieho chatou. Hoch zaklepal. Uvnitř seděli u stolu muž a chlapec a hráli mlýn. Byli to Charlie a Tom Joe. Další muž seděl v křesle s novinami. Ten muž byl pan Mc Gregor. Když se ozvalo zaklepání, všichni tři vzhlédli.

„Otevřu.“

Tom Joe šel ke dveřím. Otevřel je nejdřív jen na štěrbinu…, najednou se otevřely doširoka, jak se do nich tlačil pes a s hlasitým štěkáním na něho skočil. „Lady Blue!“ Výkřik Toma Joea se mísil s radostným vytím psa. Při tom bouřlivém přivítání ztratil Tom Joe rovnováhu. Jak padal, zavadil o stůl a ten se povážlivě nahnul. Charlie vyskočil, duchapřítomně zachytil lampu a zachránil tak srub před jistým požárem. Beze slov se díval na chumel u svých nohou. Také pan Gregor vyskočil. Prorazil si cestu ke dveřím a přišel ještě včas, aby zachytil Šedého sokola, který, úplně vyčerpaný, klopýtal do místnosti. Pevně ho držel jednou paží, zatímco druhou rukou zavíral domovní dveře, jimiž pronikly do srubu chlad a sníh.

Šedý sokol měl v plánu i přes své vyčerpání vstoupit do srubu důstojně, aby pan Mc Gregor konečně pochopil, že se ve svých třinácti letech již počítal mezi dospělé. Žel, nic z toho nebylo. Pan Mc Gregor ho dovedl ke křeslu, ve kterém předtím sám seděl, opatrně mu sundal z hlavy kožešinovou kapuci a nedal na sobě znát překvapení, když poznal, kdo je ten mladý indián. Tím víc

žasl Tom Joe. Klečel na zemi, paží objímal Lady Blue a vykulenýma očima se upřeně díval na svého kamaráda. „Šedý sokole! Jak … jak jen ses sem dostal?“

18. kapitola

O půl hodiny později seděl Šedý sokol, zabalený v dekách, v tureckém sedu na medvědí kožešině před krbem. V rukou držel číši horkého sladkého čaje. Charlie stál u sporáku a tvořil večeři, jak sám říkal. Tom Joe a Lady Blue seděli také na zemi a pan Mc Gregor zase usedl do svého křesla. Venku skučela sněhová bouře. Šedý sokol vyprávěl o své cestě na saních. Popisoval ji tak povrchně, jak jen bylo možné, například o vlcích se nejdřív ani nezmínil. Byl totiž přesvědčen, že pan Mc Gregor by jeho dobrodružství nazval nejpozději v tomto bodě lehkomyslností. Až do této chvíle majitel skladu sotva něco řekl. Zprávě Šedého sokola naslouchal se staženým obočím, ale nepřerušoval ho.

„Jídlo je hotové!“ oznamoval Charlie. Indiánský hoch si tajně oddechl. Toto přerušení mu přišlo právě vhod.

Když se Charlie před jídlem modlil, děkoval Bohu také za to, že sem Šedého sokola bezpečně dovedl. Mladý indián se zamračil. Bůh? Chránil ho, i když s Ním nechtěl nic mít? Charlie rozdělil na talíře pečenou rybu a fazole. Šedý sokol hltavě jedl. Dnes ráno snědl jen kousek suchého chleba a nějaké suchary ze zásob, které byly ve Wilsonově srubu. A v poledne zbytek pemikanu, který ještě měl v kapse bundy. Když utišil největší hlad, řekl Tom Joe: „Až přestane sněhová bouře, mohli bychom se zítra trochu projet na saních s Lady Blue.“

Šedý sokol se rozpačitě díval na svůj talíř. „To … to nejde. Sáně jsem … nechal u Wilsonova srubu.“

„Šel jsi odtamtud dál pěšky? Pročpak?“

„Já … no… sáně uvízly v jednom keři. Narazil jsem do nějakého kamene a sáně se převrhly a já … já jsem je nedokázal vyprostit.“

„Aha. No, to nevadí. Možná bychom tam mohli zajet se sáňovým spřežením pana Gregora a přivézt je.“

Starší muž jen něco zabručel. Teprve když měl prázdný talíř, zeptal se mimochodem Šedého sokola: „A cestou jsi neviděl žádné vlky?“

Chlapec polkl. Jeho odpověď zněla váhavě: „Ale ano, pane. Včera ano.“

Pan Mc Gregor přikývl. „Ke mě byli také pořádně dotěrní. Nakonec jsem na ně musel několikrát vystřelit z brokovnice. Jak ses jich zbavil ty?“

„Já a Lady Blue, tedy my … my jsme byli ve Wilsonově chatě. Tam nám nemohli nic udělat.“

„A předtím tě nepotkali?“

Šedému sokolovi se zdálo, že je v Charlieho chatě najednou příliš horko. „Ano, pane. Slyšel jsem je už ráno. A v poledne jsem je poprvé uviděl.“

„Pak tedy šli za vámi?“

„Ano, pane.“ Šedý sokol se kousl do rtu. Teď už mohl vyprávět zrovna celou pravdu. Pan Mc Gregor by ho beztak nenechal na pokoji. „Vlci, byli dva, šli nejdřív za námi s odstupem, ale potom, večer, přišli úplně blízko. Já … já jsem po nich hodil kus ohořelého dřeva a pak jsem zase zapřáhl Lady Blue a jeli jsme dál.

„Potmě?“

„Ano. Chtěl jsem se dostat do Wilsonovy chaty. Nevěděl jsem, … co jiného bych měl udělat. Hodil jsem jim trochu krmení pro Lady Blue a tím jsem získal malý náskok. Ale krátce před chatou nás zase doháněli a potom…“

„Potom jsi narazil do kamene a sáně se převrátily.“

Šedý sokol přikývl. „Ano, pane. Vlci se vrhli na proviant a já a Lady Blue jsme přenocovali ve Wilsonově srubu. A ráno byli potom vlci pryč.“

„Hochu, hochu,“ bručel Charlie. „To bych nechtěl zažít. Jeden sáňový pes, dva hladoví vlci a žádná zbraň. Mezi zvířaty mohlo dojít k pořádnému boji.“

Tom Joe napjatě naslouchal vyprávění svého kamaráda. „Ty jsi opravdu odvážný, Šedý sokole,“ řekl uznale.

Tento názor s ním pan Mc Gregor zřejmě nesdílel. Obočí se mu povážlivě stahovalo, ale právě v tu chvíli řekl Charlie: „Hlavně, že jsi sem ve zdraví dojel, chlapče. A teď bude ještě zákusek!“

Když se druhý den ráno Šedý sokol vzbudil, ležel na odřené pohovce v Charlieho obývacím pokoji. Byl přikrytý několika dekami, takže mu dalo práci vyprostit se z nich.

„Dobré ráno, hochu!“ pozdravil ho Charlie. Stál u sporáku a zdálo se, že na něm ohřívá ve velkém hrnci mnoho vody, neboť z něho hojně vystupovala pára. „No, tak ses vyspal?“

Chlapec přikývl: „Ano, pane. Ale jak … jak…“

„Chtěl bys vědět, jak ses dostal do postele? Usnul jsi nám prostě u stolu. Ani jsi nedojedl kompot. Pan Mc Gregor tě položil tady na svoji postel. Tvrdil, že může zrovna tak dobře spát na medvědí kožešině u krbu. On a Tom Joe jsou již na cestě se sáňovým psím spřežením.“

Šedý sokol se kousl do spodního rtu. To se tedy před panem Mc Gregorem už úplně ztrapnil. Nejdřív doklopýtal do jeho náruče a potom ho pan Mc Gregor musel jako nějaké nemluvně donést do postele. Charlie přerušil jeho smutné myšlenky. „Dříve než budeš snídat, by ses mohl vykoupat. Už jsem do místnosti přinesl vanu. A voda je teď také horká.

„Kou … koupat?“ koktal Šedý sokol.

„Ano, koupat. Dnes odpoledne jsme pozváni k paní Spencerové do města. A zítra jsou přece Vánoce, pokud jsi to nezapomněl.“

„Ale já…“

„Žádné ‚ale‘. O Vánocích se koupeme. To je pravidlo v tomto domě a musíš se podle něho řídit.“

„Je to napsáno v černé knize?“ zeptal se zasmušile Šedý sokol a vyhrabával se zpod hromady dek.

Charlie se usmál. „Myslel jsi Bibli? Ne, tam to není napsáno. To je moje vlastní pravidlo.“ Nalil do pozinkované vany horkou a studenou vodu. Na židli leželo mýdlo a ručník.

„No, tak bys mohl jít. Zatáhnu tady závěs, aby tě nic nerušilo.“

Šedý sokol věděl, co je koupání. V létě se koupal v Bobřím jezeře nebo v potoce. Ale nekoupal se v zimě a už vůbec ne v takové legrační vaně. Jenže Charlie, jak se zdálo, se ani trochu nezajímal o jeho názory.

„Svlékni se a vlez do vany!“ zazněl Charlieho rozkaz z druhé strany za závěsem. Šedý sokol poslechl. Se ztuhlýma nohama lezl do pozinkované vany. Voda mu sahala právě pod kolena. Jak se měl koupat?

„Posaď se!“

Se smrtelným opovržením uposlechl Šedý sokol Charlieho pokynu. Ale vůbec to nebylo tak špatné, jak si myslel. Voda byla příjemně teplá.

„Ponoř se!“ přišel další povel. „Musíš si namočit i vlasy.“

Šedý sokol zadržel dech a ponořil hlavu pod vodu. S prskáním ji zase vynořil.

„Teď se namydli. Od hlavy až k patě!“

S očima plnýma vody hmatal Šedý sokol po mýdle. Nahmatal ho a nasměroval do vany. Téměř by mu vyklouzlo z ruky. Poslušně se namydlil. Mýdlo pálilo v očích.

„Hotovo?“

„Nno,“ procedil skrz zuby. Teď měl mýdlovou pěnu i v ústech. Měla divně mazlavou chuť.

„Teď ti naliji na hlavu vodu, aby se spláchla pěna.“

Charlie přistoupil k vaně s kbelíkem a vylil na Šedého sokola proud vody. Hoch kašlal a plival, až přišla další sprcha. Když zase mohl dýchat, Charlie už zmizel za závěsem a udílel další rozkaz: „Vylez z vody a osuš se do ručníku. Pak se oblékni. Čisté oblečení jsem ti pověsil přes opěradlo židle.“

Sotva vylezl z vany, roztřásl se zimou. Rychle se zabalil do ručníku. „Ale… to vůbec není moje oblečení,“ odvážil se protestovat, když uviděl šatstvo na židli.

„Já vím. Našel jsem ti něco z Tomových věcí. O Vánocích člověk nemůže chodit jako lesní muž. A dnes odpoledne jsme pozvaní k paní Spencerové. Ona je docela ťuťuňuňu.“

Šedý sokol si připadal jako jiný člověk, když vklouzl do kalhot z látky a měkké flanelové košile.

„No vida, jako z cukru,“ konstatoval spokojeně Charlie, když hoch vyšel zpoza závěsu. „Teď už ti chybí jenom pěkně ostříhané vlasy. Co bys tomu řekl?“

„Ne!“ V tmavých očích Šedého sokola se zablesklo rozhodností. „Nenechám si stříhat své vlasy!“

Charlie omluvně zvedl obě ruce. „Dobrá, hochu. To byl jen návrh. A teď je čas, aby ses nasnídal.“

Brzy po obědě vyklouzly z Charlieho chaty čtyři nabalené postavy a pěšky se vydaly na cestu k Edmontonu. Vpředu šli Charlie a pan Mc Gregor, Tom Joe

a Šedý sokol je následovali. Lady Blue za nimi vyla z chaty. „Mohli bychom jít já a Šedý sokol na návštěvu do sirotčince, zatímco vy půjdete k paní Spencerové?“ žadonil Tom Joe. Charlie se zastavil a otočil se k němu. „To nepřipadá v úvahu. Výslovně pozvala i mé hosty. Bylo by nezdvořilé, kdybyste nepřišli.“

„Ale my ji přece vůbec neznáme. Určitě to bude smrtelně nudné,“ zkusil to Tom Joe ještě jednou. „Kdyby s námi mohla alespoň Lady Blue!“ Charlie se nedal uprosit. „Zůstane tady. Pes nepatří do salonu. Vy dva půjdete s námi. A basta!“

Mlčky pokračovali v cestě. Tom Joe měl podezření, že ani pan Mc Gregor neměl zvláštní chuť k této návštěvě. Paní Spencerová byla vdova a kromě toho předsedkyně dobročinného spolku v Edmontonu. Bydlela na kraji města. Když došli k jejímu domu, vyzval je Charlie: „Chovejte se vybraně, jak nejlépe umíte.“ Potom zaklepal.

Paní Spencerová Tomovi připomínala paní Williamsovou. Neměla sice na hlavě klobouk s pohupujícím se pérem, ale byla právě tak hovorná a mluvila zrovna tak rychle. „Pane Clifforde, jaká čest, že vás smím přivítat ve svém domě. Prosím, odložte si.“ Všichni si svlékli kožešinové bundy, kapuce, rukavice a šály. Z kozaček jim roztával sníh. „Lépe, když se zujeme,“ pošeptal jim Charlie. Pan Mc Gregor, Šedý sokol a Tom Joe poslechli. V punčochách šli za paní Spencerovou do salonu. V krbu hořel oheň. Uprostřed salonu stál stůl s židlemi. Na něm byly prostřeny dezertní talířky a čajové podšálky a šálky z porcelánu tenkého jako papír. „Jak je to krásné, že vás smím přivítat, pane Clifforde,“ opakovala paní Spencerová. „Prosím, představte mi vaše přátele.“

„Ano, madam. Samozřejmě.“ Charlie si rukou nervózně pročísl vlasy. „Tohle je pan Mc Gregor z Beaver Lake, ti dva chlapci jsou Tom Joe a Šedý sokol.“

„To je příjemné, velmi mne těší!“ Paní Spencerová všem potřásala rukou. Kritickým pohledem si změřila indiánského chlapce a řekla: „Sice jsem počítala jen se třemi lidmi, ale to hned…“ Sáhla po zvonku a zazvonila. Po chviličce se objevila služka v bílé zástěrce, kterou měla oblečenou přes světle šedé šaty. „Stacy, prosím vás, prostřete ještě pro jednoho hosta. Pak můžete nalévat čaj.“

„Ano, madam.“ Stacy vyndala z příborníku další dezertní talířek a jeden z šálků z porcelánu tenkého jako papír. Tom Joe se začal potit, když si představil, že z něho bude muset pít čaj. A vůbec – čaj! Kakao by mu bylo mnohem milejší!

„No, víte, paní Spencerová, čtvrtý host se nám včera večer doslova přichumelil do domu,“ vysvětloval Charlie. „Šedý sokol je kamarád Toma Joea. Pochází také z Beaver Lake a vydal se na cestu do Edmontonu úplně sám – jen se sáňovým psem Toma Joea.“ Všichni se posadili ke stolu. Pan Mc Gregor, Šedý sokol a Tom Joe kromě pozdravu dosud nepromluvili ani slovo. Šedý sokol se divil, jeho kamarád si přál být zpátky v Charlieho chatě a obočí pana Mc Gregora se při záplavě slov paní Spencerové povážlivě stahovalo. Stacy nalila čaj, rozdala na talířky kousky koláče, uklonila se a opustila salon. Tom Joe se hned po modlitbě pustil do svého koláče, za což si vysloužil nelibý pohled Charlieho. Šedý sokol ho dobře pozoroval. Vzal vidličku, ukrojil si stejným způsobem velký kus koláče a dal si ho do úst. Charlie obrátil oči v sloup. Paní Spencerová mluvila téměř bez přestání. Nyní se obrátila na pana Mc Gregora: „A co vy, pane Gregore, co vás vedlo k tomu, abyste strávil život na dalekém severu?“

Majitel obchodního skladu polkl, otřel si ústa ubrouskem a odpověděl: „Myslím, madam, že to byl hlavně klid, který mě lákal. Nemám rád ruch a shon. Tam nahoře je úžasně ticho.“ Po této poznámce paní Spencerová oněměla zhruba na dvě a půl vteřiny. „Každému nesedí život ve městě,“ pokračovala potom, „jsou…“ Cink! Vysvětlení paní Spencerové bylo přerušeno cinknutím. Šedý sokol při dalším prudkém útoku na koláč zavadil vidličkou o svůj šálek s čajem, ten se převrhl a obsah šálku se vylil na ubrus. Zděšeně zíral na tu pohromu. „Ó, to vůbec nevadí.“ Paní Spencerová zůstala milou hostitelkou. „Stacy to uklidí.“ Zazvonila. Charlie se rozpačitě podrbal po hlavě. „To mě opravdu mrzí, madam, že vám takhle přiděláváme práci.“ „Ach, co, to se přece může stát. Stacy, prosím, utřete to tady a přineste mladému muži nový šálek.“ Pan Mc Gregor zpozoroval zoufalý pohled Šedého sokola. „Myslím, že ani nemusíte nosit nový šálek, slečno. Oba hoši mluvili o tom, že ještě chtějí navštívit děti v sirotčinci. Co kdybyste tam šli teď? Charlie a já se tam potom pro vás stavíme.“

„Ano, pane!“ Tom Joe vyskočil ze své židle s takovou úlevou, že porcelán na stole zazvonil ještě jednou, což bylo na pováženou. „Ach, promiňte, paní Spencerová,“ zamumlal rozpačitě. „Moc děkujeme za koláč.“ Šedý sokol ze sebe nevydal ani hlásku. Spěšně šel za svým přítelem ke dveřím.

„Musí se ve městě pořád dělat takové věci?“ vyhrkl, když kráčel vedle Toma Joea po ulici. „Musíš se v Calgary také pořád koupat a chodit na návštěvy a … a pít čaj?“ Tom Joe se usmál. „Ne, nemusím. Ve škole, tam je to úplně jiné. Tam jsou jen chlapci, víš. Sportujeme a mohu chodit k řece. jinak bych to také nevydržel. A v sirotčinci to také není tak nóbl.“ Šedý sokol upadl v temné mlčení. Svůj pobyt u Charlieho si představoval jinak. Došli do Jasper Avenue, hlavní ulice Edmontonu. Šedý sokol se držel těsně vedle svého přítele. Ačkoliv tohoto odpoledne před Vánocemi byly obchody většinou již zavřené, stále ještě panoval rušný provoz. „Musíš si dávat pozor na tramvaj,“ varoval ho Tom Joe. „Ale když zůstaneme na chodníku, nic se nestane. A sirotčinec také není u hlavní silnice.“

Velký šedivý dům, před kterým se Tom Joe zastavil, vzbuzoval v jeho indiánském kamarádovi velký respekt. Taková vysoká zeď! A tolik oken v řadách nad sebou! A na dvoře jenom jeden jediný strom! Jak jen to tady mohou vydržet? Nějaké děvče jim otevřelo dveře. Mělo světlé vlasy trošku tmavšího odstínu, pár živých šedozelených očí a poněkud široká ústa. „Tome Joe!“ zvolalo překvapeně. „Odkud sem přicházíš?“

„No, odkud asi? Z Calgary. Nazdar, Mary Lou. Přes Vánoce jsem na návštěvě u Charlieho. A Šedý sokol také.“

„Na … nazdar!“ Dívka vykulenýma očima dlouho hleděla na Šedého sokola. Potom se usmála.

„Pojďte dovnitř. Slečna Andersonová vás určitě bude chtít vidět. A také ostatní děti My totiž nemáme často návštěvy.“ Chtěla jít před nimi, ale Tom Joe ji zadržel. „Je tady … velký Sam?“ zeptal se. Mary Lou zavrtěla hlavou. „Ne, ten už tady není. Na podzim mu bylo čtrnáct let a šel do učení k panu Clayovi, kováři. U něho teď také bydlí.“

Tom Joeovi se ulevilo.

„Mary Lou, kde jsi tak dlouho?“ Na chodbě se objevila starší dáma v tmavě modrých šatech. Šedý sokol si vzpomněl: Tady v sirotčinci byla náčelnicí žena.

„Já … é, máme návštěvu, slečno Andersonová,“ koktala Mary Lou. „Je tady Tom Joe. A jeho přítel Šedý sokol.“

„Thomasi!“ Po tváři slečny Andersonové přelétl úsměv. „Jak je pěkné, že tě vidíme. Máš se v Calgary dobře?“

„Ano, madam. Ve škole se mi líbí.“

„Tak pojďte dál. Jsme právě ve společenské místnosti a hrajeme ‚Cestu do Jeruzaléma'."

Mary Lou při té poznámce obrátila oči v sloup. „Hrajeme ji už celé odpoledne," pošeptala jim.

„Děti, máme návštěvu," oznamovala slečna Andersonová, když vstoupili do společenské místnosti. „Thomase ještě znáte, byl tady přes léto. Přivedl s sebou také jednoho kamaráda."

25 párů očí upřeně hledělo na Šedého sokola. V místnosti bylo ticho.

„Opravdovský indián?" vyhrkl Willy.

Tom Joe postoupil o krok dopředu a řekl: „Ano, Šedý sokol je opravdovský indián. Je to můj kamarád a normálně bydlí v Beaver Lake. Přijel úplně sám do Edmontonu, protože … protože mi chtěl přivést mého psa. Ale můžete se s ním bavit úplně normálně, umí totiž anglicky."

„Člověče!" divil se Willy a pak se rozhovořily i ostatní děti. Sice tu a tam vrhly kradmý pohled na Šedého sokola, ale přestaly na něho upřeně zírat. Šedý sokol byl z Tomovy řeči zaražený. Copak to všechno vyprávěl? Cizím dětem po tom přece nic není. A už vůbec ne těmhle děvčatům, která se na něho s chichotáním dívají. Jedna z nich, malá blondýnka ve žlutých šatičkách, se k němu najednou rozběhla. Totiž, neběžela, spíš tančila jako nějaký motýlek směrem k němu. Zatahala ho za rukáv. „Budeš s námi hrát ‚Cestu do Jeruzaléma'?" zeptala se. Prudce se odvrátil. Hrát si s děvčaty! To by mu tak ještě scházelo! U indiánů se děvčatům slušelo ostýchavě hledět k zemi, pomáhat svým matkám v domácnosti nebo si hrát se svou přítelkyní. Ale žádná šestiletá indiánka by se neodvážila vyzvat ho, aby si s ní hrál!

Tom Joe pozoroval průběh události. Maličká v žlutých šatech musela být v sirotčinci nová. Připomínala mu Anabelle. „Šedý sokol se bude raději dívat. V Beaver Lake tuhle hru neznají."

„Aha." Důkladně si prohlížela indiánského chlapce. „Já jsem se ze začátku také neodvažovala hrát si s ostatními. A také jsem se vždycky tvářila naštvaně, jako teď ty." Najednou se usmála. „Ale já stejně vím, že jsi hodný!" Otočila se a hopsala zpátky ke svým kamarádkám.

Někteří hoši se nyní odvážili víc se přiblížit k Šedému sokolovi. Willy se zeptal: „Jak dlouho jsi byl na cestě? Myslím, než ses dostal z Beaver Lake sem. Bylo to nebezpečné? Nejsou tam medvědi?"

„Pět dní," odpověděl stručně Šedý sokol. „A medvědi mají zimní spánek." Tyto bílé děti nemají, jak se zdá, ani potuchy o životě v divočině. Kromě toho se s nimi vůbec nechtěl bavit. Šel k oknu a díval se ven do tmy. Tom Joe se bavil s Willym a s ostatními. Najednou se vedle něho postavila Mary Lou. Také se dívala z okna, ale nevydržela dlouho mlčet. „Že jsi sem přivedl Tomova psa, tedy to … to bylo nejlepší, co jsi mohl udělat. On ho totiž strašně postrádal, když byl tady v sirotčinci." Šedý sokol nereagoval.

„Možná se mnou nemluvíš, protože jsem děvče, ale chtěla jsem ti to prostě říct. Zdá se mně to velmi odvážné, že ses vydal na cestu úplně samotný."

Obrátila se k Tomu Joeovi. „Víš vůbec, že sem zítra přijdete k vánočnímu stolu? Slečna Andersonová mi to prozradila. Charlie se totiž postaral o to, abychom v sirotčinci dostali obrovskou fůru dřeva na topení. Abychom se také jednou pořádně ohřáli, jak řekl. A proto ho slečna Andersonová pozvala k vánočnímu jídlu. A jeho hosty samozřejmě také."

Šedý sokol se kousl do spodního rtu. Už zase měl sedět a jíst s cizími lidmi u jednoho stolu? I když to většinou byly děti a neprobíhalo to „nóbl", jak to vyjádřil Tom Joe, přesto si byl vědom, že se všichni umějí chovat u stolu lépe než on. Kdyby zase musel pít z takového porcelánového šálku…, nebo kdyby musel jíst vidličkou a nožem… Nevšiml si, že Mary Lou vzala Toma Joea stranou a tiše s ním mluvila.

„Nevypadá, že se na to těší," pošeptala mu.

„No jo, on … pro něho je to všechno nové," pokusil se vysvětlit Tom Joe. „Právě jsme byli na čaji u paní Spencerové a tam…"

„Vy jste byli na čaji u paní Spencerové? Pročpak?"

„Protože Charlie … tedy nedávno jí poskytl pomoc. Donesl jí domů tašku s nákupem. A jako poděkování ho pozvala na čaj."

Mary Lou chvilku mlčela. Tom Joe nemohl rozluštit výraz v jejích očích. Ale potom se na něho podívala a zeptala se tiše: „Myslíš tedy, že má Šedý sokol strach ze zítřejší večeře?"

Tom Joe přikývl. Mary Lou zase mlčela. Ale tentokrát usilovně přemýšlela, to bylo vidět. Tom Joe šel k Šedému sokolovi, který se opíral se zkříženými pažemi o okenní parapet. Tvářil se zachmuřeně. Venku se setmělo. Velký lustr nad stolem a oheň v krbu osvětlovaly společenskou místnost. Židle byly po ‚Cestě do Jeruzaléma' vráceny na svá původní místa. Některé děti si na ně

sedly a hrály u stolu pexeso. Velcí hoši házeli papírové kuličky směrem k děvčatům, která nyní seděla na pohovce a pod dohledem slečny Andersonové něco vyšívala křížkovým stehem na kapesníky. Mary Lou se opět objevila vedle nich. „Už jsi někdy slavil Vánoce?“ zeptala se Šedého sokola.

Hoch zavrtěl hlavou.

„Nedostal jsi ještě nikdy žádný vánoční dárek?“

„Ne,“ zabručel Šedý sokol.

„Já už ano. Jednou jsem dostala starou panenku z krabice s dárky a jindy míč. Ale tentokrát žádný nedostanu. Není dost peněz na to, aby každé dítě dostalo dárek, jak řekla slečna Andersonová. Proto se jich musejí větší děti vzdát. Já si mohu pouze přát něco, co nic nestojí. Možná mi dovolí, abych s ní na jaře navštívila její přítelkyni. Ta má kolo a třeba mě nechá se na něm projet. Vždycky jsem si přála, abych si to mohla vyzkoušet.“ Chvilku mlčela. Potom pokračovala: „Ale na dárcích nesejde. Většina lidí má o Vánocích dobrou náladu a to se mně líbí. A také mám ráda vánoční příběh. Dítě Ježíš také hned nedostalo dárky. Farář říkal, že mudrci z východní země tam určitě nepřijeli tak rychle.“

Šedý sokol mlčky poslouchal její povídání. Její hlas zněl … jako bublající potůček. Bylo nepochopitelné, jak mnoho a jak rychle dokázaly bílé ženy hovořit. Prve paní Spencerová a teď ještě Mary Lou. „Klidně by ses mohl tvářit trochu přátelštěji,“ vyhrkla bezděky. „My běloši nejsme vůbec tak zlí.“ Šedý sokol ani nehnul brvou.

„A kromě toho by sis měl nechat ostříhat vlasy. Vypadáš jako děvče. - Půjdeš se mnou k Willymu a ostatním, Tome Joe? Myslím, že si chtějí zahrát Černého Petra!“ A táhla s sebou pryč jeho kamaráda. Šedý sokol zalapal po dechu. Byl pět dní na cestě divočinou, vzdoroval hladovým vlkům a sněhové bouři a tato Mary Lou ho srovnává s – děvčetem! Bylo prostě neuvěřitelné, co si vůči němu dovolila. Pozoroval ji, jak hrála s chlapci Černého Petra a přitom se smála. Jednou se také podívala směrem k němu. Pak najednou zmizela z místnosti a vrátila se až za několik minut. Kolem rtů jí pohrával spokojený úsměv. Šedý sokol raději ani nechtěl vědět, co si zase vymyslela.

Krátce nato někdo zaklepal na domovní dveře. Byli to Charlie a pan Gregor, kteří přišli pro oba hochy. Rozloučili se a na chodbě vklouzli do svých kozaček a kožešinových bund. Malý žluťásek ještě jednou protančil kolem nich. „Tak zítra, Šedý sokole,“ volala holčička a mávala mu. Indiánský chlapec utíkal ven.

„Běžte zpátky do společenské místnosti, děti, pustíte sem zimu," napomínala je slečna Andersonová. Mary Lou jí unikla a zatahala Toma Joea za rukáv. „Můžeš říct Šedému sokolovi, že se vůbec nemusí bát zítřejší večeře," pošeptala mu. „Všechno jsem zařídila."

„To … mu nemohu takhle jednoduše říct, protože…"

Mary Lou povzdechla. „Chápu. Když mu to takhle řekneš, bude vědět, že vím, že se něčeho bojí. A to samozřejmě nejde, protože jsem děvče a indiáni se stejně ničeho nebojí. Pověz, jsou všichni tak komplikovaní?"

Tom Joe se usmál. „Jen ve městě jsou trochu komplikovaní. Jinak jsou prima. Tak zítra, Mary Lou!"

Byli pořádně promrzlí, když došli k Charlieho chatě. Lady Blue je bouřlivě přivítala. Tom Joe ji láskyplně hladil. „Určitě ještě chceš jít ven, viď? Vždyť jsi na nás musela čekat celé odpoledne." Charlie chvilku přemýšlel. „V pořádku," řekl. „Lady Blue může ještě jít na krátkou procházku. Běž s ní k řece a zpátky. Ale dej pozor na …, víš co, půjdu s vámi. To bude potmě bezpečnější. Šedý sokole, ty přines z kůlny dříví a, Gregu, ty bys mohl ohřát zbytky od dnešního oběda."

Šedý sokol nanosil do chaty tolik dřeva, že pan Gregor nakonec poručil, aby už přestal nosit. „To stačí, hochu. Kromě toho tu vůbec nebude teplo, když pořád otvíráš dveře." Šedý sokol vyložil poslední náklad dřeva na podlahu a zavřel dveře domu. Sundal si rukavice, kozačky a bundu a začal polínka pěkně rovnat u stěny. Že jsou nyní sami s panem Mc Gregorem, toho by se docela rád zřekl. Určitě teď přijde řeč na jeho jízdu divočinou. Měl pravdu. Když už stál hrnec na plotně a talíře byly na stole, opřel se starší muž o kredenc a zkřížil obě paže na prsou.

„Pověz mi, Šedý sokole," začal, „co sis vlastně přitom myslel, když ses vydal úplně sám na cestu s Lady Blue? Bylo to jednoznačně proti představám jak babičky Betsy, tak i mým."

Šedý sokol pečlivě položil poslední polínko na místo. S váháním se napřímil a otočil se k panu Mc Gregorovi.

„Já… vím, pane. Ale Lady Blue … viděl jsem, že se jí nedaří dobře. Jedla čím dál méně. Měl jsem strach, že … že onemocní nebo zemře. A Tom Joe … pro něho to muselo být podobné. Vím, že vy … že vy to považujete za lehkomyslnost, ale … já jsem to prostě musel udělat.“

Byla to nejdelší řeč, jakou kdy Šedý sokol pronesl. Pan Mc Gregor se přestal opírat o kredenc a pomalu k němu šel. Když se zastavil, dal si obě ruce v bok. „Víš, co si myslím o lehkomyslných podnicích?“

„Ano, pane.“ Jeho hlas zněl odvážněji, než jak se cítil. Majitel obchodního skladu před ním stál ve své síle a se širokými rameny. Ale přesto, když promluvil, jeho hlas nezněl rozzlobeně, ale klidně, téměř zamyšleně. „Myslím, že v tomto případě máš pravdu. Tak veselá jako zde u svého pána Lady Blue už dlouho nebyla. Asi by opravdu onemocněla. Babička Betsy a já jsme to v Beaver Lake tak dobře nepozorovali. Přesto byla tvoje cesta nebezpečná. Ale – udělal jsi to, abys pomohl Tomovi a Lady Blue. To ti přičítám k dobru. Mohu ti říci: jsem velmi rád, že se ti nestalo nic horšího. Bůh tě chránil zvláštním způsobem. Měl bys Mu poděkovat, chlapče.“

„Ano, pane.“ Šedému sokolovi se tak ulevilo, že byl dokonce ochoten k rozhovoru s Bohem pana Mc Gregora. Vždyť to nemusel být dlouhý rozhovor. A teď ho ten starší pán pohladil po hustých vlasech. „Ale zpátky pojedeme spolu, rozumíš?“

„Ano, pane. Rozumím.“ Pan Mc Gregor se otočil ke sporáku. Z husté polévky začala vystupovat pára. Venku bylo slyšet hlasy a štěkání psa. Šedý sokol stál chvilku úplně tiše. Rukou se dotkl místa na hlavě, na kterém ho pan Mc Gregor pohladil po vlasech. Nevěřícně zavrtěl hlavou. *Běloši někdy dělají podivné věci. Přesněji řečeno, velice podivné.*

Později večer, když bylo načase jít spát, vyšel Charlie ještě jednou ven do tmy. Když se vrátil, nesl něco velkého. „Otevřete dveře,“ hekal, „ta věc je těžší, než jsem myslel.“ Ta věc bylo lehátko, které bylo obvykle uskladněné v kůlně. „Tome Joe a Šedý sokole, vy se nastěhujete do ložnice. Postel je dost velká pro vás oba. Gregu, ty si zase usteleš na pohovce a já budu spát na téhle věci. Už jsem tak spal i dřív. Když si tam dám pytel sena místo matrace, bude to opravdu pohodlné.“ Z obytné místnosti vedly dveře do Charlieho ložnice. Uvnitř bylo hrozně chladno. Proto se Tom Joe dnes večer modlil jen krátce. Šedý sokol ho pozoroval. Najednou si vzpomněl, co slíbil panu Mc Gregorovi. Rychle poklekl zrovna tak jako Tom Joe před postelí, sepjal ruce a zavřel oči. Jak to má říci? Vždyť se ještě nikdy nemodlil. A vůbec neslyšel, že by Tom Joe

něco říkal. Umí Bůh číst myšlenky? Šedý sokol zabořil obličej hluboko do tlusté peřiny. „Bože," šeptal, „já jsem Šedý sokol. Pan Mc Gregor říkal, že jsi mne chránil, když za námi běželi vlci. To bylo dobře. Děkuji."

Celý se třásl zimou a tak zalezl pod peřinu. Tom Joe ho krátce nato následoval. Lady Blue se uvelebila na předložce u postele. „Vyprávěj mi o babičce a o Beaver Lake," začal Tom Joe, když se pomalu zahřál.

„Nevyprávěl ti už pan Mc Gregor?"

„Ano. Dokonce mi dal dopis od babičky. Ale chtěl bych vědět všechno."

„No dobrá." Šedý sokol vyprávěl o životě v malé odlehlé osadě a Tom Joe se díval do tmy a dokázal si představit sruby a jejich obyvatele. Jeho kamarád při vyprávění použil svou mateřštinu, ale právě to se Tomovi líbilo, protože už tak dávno neslyšel nářečí kríjských indiánů. „Lady Blue byla poslední dobou pořád u tebe, ne?" zeptal se právě tak řečí indiánů.

„Ano."

„Takže … takže se tedy babičce nedaří moc dobře. Je … velmi nemocná?"

„Paní Kirbyová říká, že má slabé srdce. Proto nemůže moc chodit. Ale ještě si čte v černé knize."

„To je dobře." Tom Joe zamrkal, aby zmizely slzy, které se mu draly do očí. „Prosím, Pane Ježíši," modlil se tiše, „prosím, ochraňuj babičku. Dej, aby se přece ještě uzdravila!"

Ani Šedý sokol ještě nespal. Dnes zažil příliš mnoho nového, než aby mohl jednoduše usnout. Byl poprvé v opravdovém městě, ve kterém zářilo mnoho světel, kde byly dřevěné chodníky a tramvaj. U paní Spencerové pil čaj, nebo lépe řečeno rozlil ho, seznámil se s dětmi v sirotčinci … Při té vzpomínce ještě jednou zavrtěl hlavou *Ta nemožná Mary Lou! Ty vlasy by sis měl nechat ostříhat. Vypadáš jako děvče.* V Beaver Lake ho lidé z jeho kmene považovali za dospělého a tady … tady ho srovnávali s děvčetem! Ačkoliv musel uznat, že to řekla jen kvůli jeho vlasům. *Zdá se mně to velmi odvážné, že ses vydal na cestu úplně sám.* To se mu líbilo. Ale to: *Vypadáš jako děvče…* Tahle pohana ho píchala a pálila. To jí hned tak neodpustí. Ani ten malý tančící motýlek ve

žlutých šatech se ho nebál. Nic nepomohly ani jeho přísné a zamračené pohledy. *Stejně vím, že jsi hodný*, to byla jediná reakce té malé holčičky. A pan Mc Gregor ho nepotrestal, ale pohladil ho po vlasech. Běloši dokážou být někdy zvláštní, ale nějak … se cítil dobře. Šedý sokol se obrátil na bok a zavřel oči. Když usnul, zdálo se mu o panu Mc Gregorovi, který jednou rukou míchal v hrnci a druhou držel polínko. Kolem něho poletoval malý žlutý motýlek.

19. kapitola

„Veselé Vánoce!“ Tom Joe přišel příštího rána v dobré náladě do obytné místnosti. Šedý sokol šel za ním a divil se, když uviděl Charlieho a pana Mc Gregora v jejich nejlepších oblecích na neděli sedět u stolu, prostřeného k snídani. „Veselé Vánoce!“ opětovali oba jako jedněmi ústy. Sice se zdálo, že se pan Mc Gregor necítí moc dobře v nedělním obleku, ale přesto ho na sobě měl. „Nakonec jsou svátky,“ řekl s povzdechem.

„A mimo to,“ doplnil k tomu jeho přítel, „mimo to je to vždycky zábavné, překvapit lidi.“

„Jak to myslíš?“

„No, když přijdeš z divočiny, pak lidé čekají, že se budeš chovat jako nějaký lesní muž a že také tak budeš vypadat. A když si pak najednou všimnou, že to umíš i jinak, jsou překvapeni.“

„To doktor Gilbert také říká,“ poznamenal Tom Joe a sedl si na své místo. „Paní Williamsová, o které jsem vyprávěl, vypadala jako živý otazník, když mě uviděla v orchestru s houslemi.“

Šedý sokol netušil, co je to „živý otazník“ nebo „orchestr“. Od té doby, co jeho kamarád žil ve městě, používal někdy výrazy, kterým Šedý sokol nerozuměl. Ale znělo to tak, jako by se ta paní Williamsová velice divila. Indiánský hoch jedl mlčky míchaná vajíčka. Přemýšlel. Když se ho po snídani Tom Joe zeptal: „Půjdeš s Lady Blue a se mnou ven?“, zavrtěl hlavou. „Půjdu ven až později,“ řekl.

„Já s tebou ale půjdu,“ oznamoval Charlie. „Potřebuji trochu pohybu a kromě toho budu lépe vědět, jak ve sněhu zacházíš se svými nedělními šaty.“ A tak ti dva zmizeli s Lady Blue venku. Šedý sokol vzal bez říkání utěrku a utíral nádobí. Stále ještě přemýšlel. Nakonec se pan Mc Gregor zeptal: „Pročpak jsi nechtěl jít ven?“

„Protože … protože …, máte nůžky, pane?“

„Načpak je potřebuješ?“

„Můžete mi … ostříhat vlasy?“ Teď to bylo venku. Tváře mu planuly a díval se na zem.

„To víš, že mám nůžky. Když chceš, udělám to hned.“ Pan Mc Gregor dělal, jako by to byla ta nejnormálnější věc na světě. Šedému sokolovi se ulevilo. Musel si vzpřímeně sednout na židli. Přes ramena dostal ručník a pak už to šlo ráz na ráz. Podlaha kolem něho byla brzy pokrytá vlasy černými jako smůla. Šedý sokol seděl zpříma na židli. Hloubal nad tím, zda by ho teď jeho otec považoval za zrádce. Ale Šedý sokol chtěl překvapit ostatní. Například paní Spencerovou. A především Mary Lou. Ať ví, že to umí i jinak. Ať vypadá jako „živý otazník“.

Odpoledne se vypravovali v Charlieho srubu, ale také v sirotčinci na cestu do kostela. Tentokrát s nimi mohla jít i Lady Blue. Do kostela ovšem nesměla. Tom Joe její vodítko pevně přivázal k dřevěnému sloupu. „Čekej tady, Lady Blue. My zase přijdeme. Slyšela jsi? My zase přijdeme.“

V předsíni kostela se tlačily děti ze sirotčince. Oklepávaly si sníh z kozaček a sundávaly si teplé bundy. „Zase tady je ten namyšlený indián.“ Willy si pohrdavě měřil Šedého sokola. „Tedy mně se zdá hloupý. Měli bychom si ho pořádně podat.“

„Běda ti!“ zasyčela vedle něho Mary Lou. „Běda ti, jestli uděláš něco, čím ho rozzlobíš, tak potom…“

„Co potom? To už nevíš, co?“ posmíval se jí hoch.

„Potom … řeknu slečně Andersonové, že jsi tajně kouřil ve stodole!“

Willy polkl a už nic neříkal.

„Tiše, děti! Pověste si kabáty a pojďte.“ Slečna Andersonová před sebou popohánìla děti jako nějaké hejno hus.

Šedý sokol byl rád, že našli místo v poslední lavici. Mohl tak vše v klidu pozorovat, aniž by sám byl okukován. A bylo tam toho mnoho k pozorování: dřevěné lavice, plné lidí, vysoký strop v kostele, pestrá okna, svíčky … Něco takového v malé kapli v Beaver Lake neměli. Teď zazněla hudba, lidé sáhli po knížkách, které před nimi ležely na lavicích, a zpívali. Potom pojednou stál vpředu nějaký pán. Držel v ruce černou knihu a předčítal z ní. Šedý sokol tu

knihu znal. Byla to Bible. A příběh, který nyní slyšel – indiánský hoch si vzpomněl, že ho babička Betsy také jednou vyprávěla. O andělovi, který přišel k Marii, o dítěti, které se narodilo a bylo položeno do jeslí. O pastýřích na poli, o jasném světle ve tmě… Šedý sokol pozorně poslouchal. Věděl dokonce jméno dítěte dřív, než ho ten pán vyslovil: Ježíš. Babička Betsy o Něm hodně vyprávěla. Nazývala Ho Pánem Ježíšem. Šedý sokol věděl, že pro ni mnoho znamenal. Tom Joe v Něho také věřil. Po kázání zazpíval sbor, potom všichni vstali k modlitbě. Když si zase sedli, ozvalo se v lavicích tiché šeptání a krátce nato šli všichni ven. Čekalo je chladné jasné zimní ovzduší. V soumraku vysvitly na nebi první hvězdy. Tom Joe odvázal vodítko Lady Blue od dřevěného sloupu. „Hodná holka. Pojď, půjdeme."

Šedý sokol šel mlčky vedle svého kamaráda. Tom Joe si povídal s Mary Lou a s nějakým hochem. Indiánský chlapec si přál, aby se prostě mohl vrátit do Charlieho srubu. Tam by nemusel sedět u jednoho stolu s cizími lidmi a jíst z porcelánových talířů…

Když už byl v dohledu sirotčinec, uslyšel za sebou známý hlas: „To je pěkné, pane Clifforde, že také vy strávíte večer s dětmi. Pro mě, která jsem ztratila manžela a která jsem předsedkyní dobročinného spolku, se stalo samozřejmostí, že slavím Vánoce v sirotčinci."

Ještě tohle! Teď bude muset jíst večeři s paní Spencerovou. Šedý sokol se začervenal, když si vzpomněl na včerejší návštěvu. Určitě se mu zase přihodí něco hloupého. Mary Lou se na něho tu a tam podívala. Jeho nově ostříhaných vlasů si ještě nevšimla. V předsíni kostela měl na nich kapuci a potom seděl za ní. Většina dětí běžela vpředu, aby si před večeří ještě mohla pohrát se svými dárky k Vánocům.

Když vešli do chodby, svlékli si bundy a zuli si kozačky, zeptal se Tom Joe: „Řekni mi, Mary Lou, kde je vlastně Jane? Přece to byla tvoje kamarádka."

Dívka si sundala rukavice a narovnala se. „Ona… ona našla rodinu, u které může bydlet. Jsou to opravdu milí lidé. Bydlí teď na druhém konci města. Ona…" Najednou vykulila oči. „Šedý sokole! Ty … ty sis *ostříhal vlasy*? Tom Joe se usmál. Dokonce i Šedý sokol maličko zdvihl koutek úst. Teď věděl, jak vypadá živý otazník.

„Ano," odpověděl krátce.

„Tedy to … to bych nečekala. Ale líbí se mi to. Teď máš rozumně ostříhané vlasy. Jak se patří na muže." Usmála se. „Pojďte dál. Za chvilku budeme jíst. Budou pečená kuřata s bramborovou kaší."

Krátce poté vešel Šedý sokol váhavě do jídelny. Stoly byly ozdobeny červenými svíčkami, jedlovými větvičkami a šiškami. Vypadalo to pěkně. „Co?" divil se Willy, který vtrhl do jídelny jako první. „Co se to děje? Copak vůbec nemáme Vánoce?"

„Jak to?"

„No tak se podívej. Ani bílý ubrus, ani sváteční nádobí."

„Máš pravdu. Ale mně to nevadí. Plechové talíře jsou mně milejší. Aspoň se nemůže nic rozbít. Když se něco stane se svátečním nádobím, kuchařku to vždycky hrozně rozčilí."

Všichni se udiveně posadili na svá místa. „Jsou prostřené jenom vidličky a lžíce. Žádné nože. To je legrační."

Mary Lou se šelmovsky usmívala, neříkala však nic. Teprve po modlitbě oznámila slečna Andersonová: „Za náš trochu jinak prostřený vánoční stůl patří dík Mary Lou. Mohla si přát něco, co nic nestojí, a prosila, aby dnes mohla úplně sama prostřít a vyzdobit stůl. Vypadá to sice trochu nezvykle, ale musím říci – přesto se mi to líbí!" Děti tleskaly. „To byl dobrý nápad, Mary Lou!" zvolal někdo. Kuchařka přinesla dýňovou polévku a děti se do ní hladově pustily. Šedý sokol si oddechl. Jíst polévku lžící nebylo těžké. I s vidličkou uměl zacházet. Možná to ani nebude tak hrozné, jak si myslel. Po polévce přinesly dvě děti mísy s bramborovou kaší a potom talíře s kuřecím masem. Kuchařka udělala šikovné porce, které se daly dobře jíst jen vidličkou. Šedému sokolovi se nejen ulevilo, ale dokonce si večeři úplně užíval.

„Mary Lou," zavolala na ni jedno děvče, které sedělo šikmo na protější straně stolu. „Ty sis přece přála něco úplně jiného. Chtěla jsi jezdit na kole u přítelkyně paní Andersonové, ne?"

„Ano. Ale toto … toto se mi také líbí."

„Ale ty ses přece vždycky chtěla svézt na kole!"

„Já… jsem si to rozmyslela jinak," odpověděla Mary Lou a sklonila se hlouběji nad svůj talíř.

Šedý sokol se na ni podíval. Vzpomněl si, že ještě včera odpoledne mluvila o ježdění na kole. Musela své přání změnit dost narychlo. Uprostřed kousání

se zarazil. Něco ho napadlo. Vymyslela to Mary Lou kvůli němu? Uprostřed hraní karet vyběhla z místnosti. Musela si všimnout, že se necítil dobře. Změnila své přání kvůli němu? Díval se na ni. Mary Lou si toho všimla. Usmála se. „Pečené kuřátko je moje oblíbené jídlo. Nejraději ho držím při jídle jen rukou. Ale to slečna Andersonová o Vánocích přece jen nechtěla dovolit. Šedý sokol spolkl sousto. A najednou se přistihl, že se také usmívá. „S vidličkou to také dobře chutná," řekl. „Dokonce velmi dobře."

Po večeři šli všichni do společenské místnosti. V krbu plápolal oheň. Na velkém stole uprostřed místnosti ležely pastelky, panenky, knížky a stolní hry – jedno přes druhé. Na podlaze si hrál malý hoch s železniční dráhou ze dřeva. Že byla opotřebovaná a že se skládala jen z jedné lokomotivy a jednoho vagónku, to mu nevadilo. Slečna Andersonová, pan Mc Gregor, Charlie a paní Spencerová se posadili do ošoupaných křesel, rozestavěných před krbem.

„Koukej, sedí si vedle něho," šeptala Mary Lou Tomovi do ucha.

„Co?"

„To je jedno. Vysvětlím ti to později." Mary Lou se otočila k malému chlapci, který jí ukazoval svou hračku. Fanny, malý žluťásek, hopsala přímo k Šedému sokolovi. Svůj vánoční dárek, domino, držela pevně pod paží. „Dnes se už nedíváš tak zamračeně jako včera. Zahraješ si teď se mnou?"

Tom Joe zase musel myslet na Annabelle, jak trávila Vánoce ona? Kdo asi s ní hrál domino? Zdalipak se k tomu nechal přemluvit její strýček? Pojednou zatoužil, aby tu byli pan ředitel, jeho manželka, doktor Gilbert a Annabelle.

„Tak řekni, budeš se mnou hrát domino?" Fanny zatahala indiánského hocha za rukáv.

Šedý sokol vrhl na Toma Joea bezmocný pohled.

„Ukážeme mu, jak se to hraje," navrhl Tom Joe. Fanny spokojeně přikývla. Tak se stalo, že krátce nato Šedý sokol, náčelníkův syn z Beaver Lake ležel na břiše na koberci a hrál domino s blonďatou holčičkou. Jen doufal, že se to jeho otec nikdy nedozví.

Oba byli tak zabraní do hry, že si vůbec nevšimli, jak se k nim přidružila Mary Lou. „Povídají si dost dlouho, nezdá se ti?" šuškala Tomovi.

„Kdo?"

„No, paní Spencerová a Charlie. Dnes v kostele jsem potkala Stacy. Víš, to je služka paní Spencerové. Říkala, že to je pravda, že jí Charlie donesl domů tašku s nákupem. Sama to viděla. Jako poděkování mu za to paní Spencerová dala sklenici švestkového kompotu a pozvala ho na čaj. To je pěkně podezřelé, nemyslíš?“

„Jak to, podezřelé? Bylo to přece milé.“

„Tedy, mně se zdá, že to bylo víc než milé. Určitě má nějaké úmysly.“

„Úmysly?“

„No, určitě si ho chce vzít!“

„Vzít?“ Tom Joe se díval na Mary Lou ohromeně.

„Paní Spencerová si chce vzít Charlieho?“

„Pst! Ne tak nahlas. Nemusí to hned každý slyšet,“ krotila ho Mary Lou.

„Ale… neprobíhá to při sňatku normálně jinak?“

„Jasně, normálně se dvoří on jí. Tak se tomu myslím říká. Ale mnoho mužů je prostě ostýchavých. Možná mu chce trochu pomoci, aby se rozhoupal.“

Tom Joe vrhl pohled na skupinku u krbu. „No, nevím,“ řekl pochybovačně.

„Tedy, mně by se to zdálo strašně romantické, kdyby k tomu došlo. Tobě ne?“

„Ne. Mně by se to zdálo spíš hloupé. V Charlieho chatě by to potom určitě už nebylo tak útulné. Stejně nevěřím tomu, že k tomu dojde.“

Na obličeji Mary Lou se rozhostil vědoucí úsměv. „Počkáme,“ řekla.

Bylo už pozdě, když se Charlie, pan Mc Gregor, oba chlapci a Lady Blue vydali na cestu domů. Venku bylo ticho a mrazivo. Matně žlutý půlměsíc na obloze jim trochu svítil na cestu. Mlčky a s námahou kráčeli sněhem. Tom Joe myslel na babičku Betsy. Jí by se líbil čilý ruch v sirotčinci. Zdalipak ji chodí navštěvovat Kirbyovi? „Je dobře, že s ní vždycky jsi, Pane Ježíši,“ modlil se tiše. „Děkuji, že ji nikdy nenecháš samotnou.“

Ve srubu byla velká zima. Charlie hned roznítil oheň a doširoka otevřel dveře do ložnice. „Abyste tam také měli trochu teplo,“ řekl. „A teď se půjde spát.“

Šedý sokol si sundal kožešinovou bundu a kozačky a zamířil do ložnice. Tom Joe šel za ním, ale ve dveřích se ještě jednou otočil.

„Ty, Charlie, chce si tě paní Spencerová opravdu vzít?“

„Co … cože?“ Charlie, který seděl na bobku před krbem, upustil leknutím pohrabáč. „Jak jsi na to přišel, chlapče?“

„Říkala to Mary Lou. Myslí si, že paní Spencerová má určitě nějaké úmysly.“

Pan Mc Gregor se usmíval na celé kolo. Charlie sáhl po pohrabáči a pověsil ho na věšáček u krbu. Narovnal se a dal si obě ruce v bok.

„Můžeš vyřídit té mladé dámě, že já v žádném případě nemám *žádné* úmysly. Nevezmu si ani paní Spencerovou ani nikoho jiného. To by mi tak ještě chybělo, aby tady po srubu ustavičně pobíhala nějaká žena s koštětem.“ Zavrtěl hlavou. „Ne, hochu, z toho nic nebude.“

Tom Joe se s úlevou usmál. „To je dobře,“ řekl a zmizel v ložnici. Charlie tam ještě chvíli tak stál. Nakonec se podrbal na hlavě a těžce dosedl na židli. „Myslíš, … že ta Spencerová má opravdu nějaké úmysly?“ zeptal se svého přítele.

„Při její odvaze by se to dalo čekat.“

„Já bych její pozvání přece vůbec nepřijal, kdybych věděl, že…“

Charlie přerušil větu a zavrtěl nevěřícně hlavou. „Možná bude dobře, když se jí pro nejbližší dobu vyhnu. Jinak mi ještě nakonec dá nabídku k sňatku.“

Vedle v ložnici mezitím ležel Šedý sokol v posteli a nespal. Zase tu bylo něco, o čem musel přemýšlet. Byla to večeře v sirotčinci bez svátečního nádobí, ačkoli ho jinak o Vánocích používali. Dobré jídlo mu chutnalo a mohl za to být vděčný Mary Lou. Za to by jí prominul i to, že řekla: „Vypadáš jako děvče.“ Kromě toho teď už v jejích očích vůbec tak nevypadal. *Teď máš rozumně ostříhané vlasy, jak se patří na muže.* To už znělo lépe. A potom byl v kostele. V kostele mnohem větším než kaple v Beaver Lake. V té byl také teprve jednou, a to tehdy, když se tam před mnoha lety loučili s rodinou Sullivanovou. Sullivanovi – copak asi dělají? Šedý sokol si ještě dobře vzpomínal na vousatého trappera, jeho přátelskou manželku, na obě děvčata a malého Johna. Zdalipak si tu a tam ještě vzpomněli na Beaver Lake? Při loučení se Sullivanovými se ovšem nesešlo tolik lidí jako dnes v kostele v Edmontonu. Šedý sokol znovu přemýšlel o příběhu, který pan farář přečetl. Věděl ještě od babičky Betsy, jak to bylo dál s Ježíšem: Jako dospělý uzdravil

mnoho lidí a vyprávěl jim o Bohu. To se však většině lidí nelíbilo. Tolik Ho nenáviděli, že Ho nakonec dokonce zabili. Šedý sokol se ve tmě zamračil. Babička Betsy říkala, že Ježíš je Boží Syn. Jinými slovy: Syn nejvyššího náčelníka, jaký vůbec existuje. Proč jen se sebou nechal nakládat tak znevažujícím způsobem? Proč se nebránil, když Ho přišli zajmout? Babička mluvila o lásce, ale s tím Šedý sokol nebyl srozuměn. Náčelník byl náčelník, Jemu a Jeho Synu náležel respekt. Kdo se tak nechoval, měl nést následky. Ne, Šedý sokol tohoto Ježíše nechápal. Podle jeho názoru se měl syn náčelníka chovat jinak. *Já bych se nenechal takhle jednoduše zajmout. Určitě bych bojoval.* S touto myšlenkou usnul.

Zbytek svátků proběhl přesně tak, jak si to Tom Joe představoval. Podnikli výlety se sáňovým spřežením pana Mc Gregora, chodili krajinou na sněžnicích a dováděli s Lady Blue venku. Charlie je učil vyřezávat, poslední den v roce pekli nad ohněm popcorn a pan Mc Gregor vyprávěl, jak před mnoha lety plul na lodi ze Skotska do Ameriky. Když oba chlapci o dva dny později ještě jednou navštívili sirotčinec, byl to Tom Joe, který vzal Mary Lou stranou. Sedl si na schodišti na nejvyšší schod a zády se opřel o zeď. „Nic z toho nebude," řekl.

„Z čeho nic nebude?" Mary Lou se na něho pátravě podívala a sedla si na vyřezávanou truhlu, která stála v chodbě nahoře nad schody.

„Z toho s paní Spencerovou a Charliem. On si ji nechce vzít. Ptal jsem se ho."

„Co? Ty ses ho ptal?"

„Ptal jsem se Charlieho. Říkal, že on v žádném případě nemá žádné úmysly."

„Ale … přece s ním o tom nemůžeš takhle jednoduše mluvit. To se přece nedělá!"

„Jak to? My o tom přece také mluvíme."

„To je ale něco jiného. S dotyčnými se o tom nemluví. Už ti nikdy nebudu nic říkat, Tome Joe."

Hoch se na ni díval nechápavě. „Ale teď přesně víme, na čem jsme. Není to dobře?"

Dívka zavrtěla hlavou. „Ne, není. Mnoho věcí je napínavějších, když se přesně nevědí. Ale – copak říkal Charlie?“

„No, že on si ji nevezme. Že tam nechce nikoho, kdo by stále pobíhal po srubu s koštětem.“

Mary Lou vzdychla. „Teď už to opravdu není romantické. Přesněji řečeno je to vrchol neromantiky.“

„Možná … bys neměla myslet na takové věci,“ navrhl Tom Joe. „Farář a slečna Andersonová se přece také ještě nevzali.“

„Ani se nikdy nevezmou,“ odpověděla zamračeně Mary Lou. „Farář se totiž před dvěma týdny zasnoubil se Stacinou sestřenicí. Asi bych opravdu měla přemýšlet o jiných věcech.“

Toho večera se Tom Joe uvelebil s Lady Blue před krbem. Zahloubaný do knihy, ležel na břiše na zemi, o levou ruku si opíral bradu a pravou rukou hladil fenu po husté srsti. Hlazení přerušil jen tehdy, když musel obrátit stránku. Charlie a Šedý sokol se usadili u stolu a tužkou kreslili návrh pro další vyřezávání. Pan Mc Gregor seděl s novinami v křesle. Najednou se podíval přes okraj novin a řekl: „Dnes jsem ti obstaral jízdenku, Tome Joe. Pojedeš ve čtvrtek poledním vlakem zpátky do Calgary.“

Chlapec se na něho podíval. Polkl. „Už ve čtvrtek? Ale škola přece začíná až v pondělí!“

„Ano, já vím. Ale myslím, že to v tomto případě bude takhle lepší.“

„Většina hochů přijede určitě teprve v neděli večer.“

„To je možné. Ale ty pojedeš už ve čtvrtek.“ Znělo to jako definitivní a ujednané. Tom Joe zase polkl.

„Ano, pane,“ řekl a přitiskl obličej do kožichu Lady Blue. Čtvrtek bude už pozítří…

Také Charlie byl překvapený z rozhodnutí pana Mc Gregora. Ale protože se jeho přítel podílel na placení výdajů za jízdenku Toma Joea a zaplatil ji, neříkal nic. Kromě toho znal Greg hocha déle. Asi pro to má své důvody.

O dva dny později dva muži, dva chlapci a pes zase s námahou kráčeli sněhem směrem k Edmontonu. Tom Joe zůstal trochu pozadu.

„Šedý sokole?“

„Copak?“

„Děkuji, že jsi přišel s Lady Blue. Jsi … jsi opravdu dobrý kamarád. Nejodvážnější, jakého znám.“

Indiánský hoch se díval na zem a špičkou kozačky kreslil do sněhu jakýsi vzor. Neříkal nic.

„Dávej dobrý pozor na Lady Blue, až se budete vracet zpátky. Určitě bude hrozně smutná. A dej babičce ode mě tenhle dopis.“ Tom Joe vytáhl z kapsy u bundy složený list papíru a podal ho kamarádovi. Ten ho vzal a zastrčil ho do své kapsy. Pomalu šli dál.

„Chtěl jsi v Calgary hledat svého otce,“ řekl. „Nebo nějakého jiného příbuzného. Našel jsi někoho?“

„Ne. Jednou jsem se seznámil s panem Brownem, ale potom se ukázalo, že se mnou není příbuzný.“

„Proč … se s námi nevrátíš do Beaver Lake?“ vyhrkl indiánský hoch. „Chci, aby ses vrátil. Mohli bychom na jaře pozorovat vlčici a byl bys u babičky Betsy a Lady Blue.

Tom Joe se kousl do spodního rtu. To, co řekl Šedý sokol, znělo tak lákavě. A bylo by to tak jednoduché. Ale nebylo to to, co si pro něho přála babička. Ta chtěla, aby se něco naučil a aby se vyznal ve světě bílých. A potom tam byli také jeho noví přátelé: Larry, Steven, Robert, Mac a Henry. Byli tam doktor Gilbert, Annabelle, ředitel školy a jeho manželka. Ty všechny Tom Joe už nechtěl postrádat. Proč jenom musejí být loučení tak těžká?

„Musím zpátky,“ řekl tiše. „Sám sobě jsem slíbil, že se tam vrátím. Babička by to chtěla také. Škoda, že se mnou nepojedeš do Calgary. Mohl by ses seznámit s ostatními chlapci a s panem Kendrickem. Myslím, že bys ho měl rád.“
Šedý sokol energicky zavrtěl hlavou. „Nikdy bych nešel do takové školy. Nemám rád města. Půjdu zpátky do Beaver Lake.“

Tom Joe přikývl. Svého kamaráda dobře chápal. Sundal si rukavici a sáhl do pravé kapsy u kalhot. „Podívej,“ řekl a vyndal malou, ze dřeva vyřezávanou kánoi. „Tu jsem vyhrál při soutěži v plavbě kánoí na pikniku nedělní školy.“ Šedý sokol se na něj nechápavě díval. Co byl piknik nedělní školy? A odkdy se mohlo něco vyhrát při plavbě v kánoi? Tom Joe mu krátce vyprávěl celou příhodu. „Pan Kendrick a já jsme prostě dělali, jako bychom byli otec a syn. A potom jsme vyhráli,“ řekl nakonec. Šedý sokol se kratičce usmál. „To

bylo dobře," odpověděl. Tom Joe pečlivě schoval malou kánoi zase do kapsy kalhot. „Ano," řekl, „to bylo opravdu dobře."

Svižně kráčeli dál, až zase dohonili oba muže. Když došli k sirotčinci, zeptal se: „Mohu jim ještě jednou krátce říci na shledanou, pane Mc Gregore?"

Starší pán obřadně vyndal kapesní hodinky a pak přikývl. „Máme ještě dost času. Možná bychom se všichni měli krátce ohřát. Je pořádná zima a na nádraží bude průvan." Děti v sirotčinci měly z návštěvy radost. Slečna Andersonová je pozvala do společenské místnosti, kde oheň v krbu vydával příjemné teplo. Mary Lou dala Tomovi znamení a vytratila se z místnosti. Hoch šel o minutu později za ní. „Copak je?" zeptal se.

Mary Lou ho vedla po schodech nahoru. Chtěl jsi mi přece něco ukázat. Chtěl jsi už v létě, ale potom jsi na to zapomněl. Máš to u sebe?"

„Copak?"

„No, ten kabátek pro miminko, na kterém je vyšité tvé jméno. Já bych ho strašně ráda viděla."

„Ano, ten mám v batohu. Ale musíme si pospíšit."

Tom Joe seběhl po schodech dolů. Jeho batoh stál na chodbě. Musel vyndat proviant, aby se dostal k malému červenému kabátku, který byl úplně dole.

„Tady je." Nacpal zase raneček s jídlem do batohu. Potom běžel nahoru. Mary Lou seděla plná očekávání na vyřezávané truhle. Opatrně vzala do ruky ten maličký kousek oblečení. Na límečku bylo ozdobnými písmeny vyšité jméno: Thomas Joseph Brown. „Je to tak maličké a roztomilé. Určitě to vyšívala sama tvoje maminka." Kousla se do rtu. „Přála bych si mít také takovou vzpomínku. Ale moje…" Dál se nedostala.

„Mary Lou! Mary Lou, rychle sem pojď!" Dupot kroků stoupajících po schodišti se nesl až k nim.

„To je Willy," šeptla Mary Lou a rychle zastrčila kabátek pod truhlu.

„Slečna Andersonová v kuchyni upadla," vyhrkl Willy bez dechu. „Kuchařka tě volá, že máš rychle přijít!" A chlapec už zase utíkal dolů, v patách za ním běželi Mary Lou a Tom Joe.

Slečna Andersonová chtěla svým hostům nabídnout něco k pití a proto šla do kuchyně. Přitom ale uklouzla po vlhkém místě na podlaze a upadla. Její levé koleno bylo nějak podivně vytočené. Když přišla Mary Lou a Tom Joe dolů, pan Mc Gregor a Charlie jí právě pomáhali vstát a posadili ji opatrně

na židli. Na chodbě vyděšeně stály děti a chtěly aspoň zahlédnout slečnu Andersonovou. Kuchařka si proklestila cestu houfem dětí, zatleskala a řekla: „Děti, všechny vás prosím, teď mne dobře poslouchejte. Slečna Andersonová uklouzla a poranila se. Prosím vás, jděte do společenské místnosti a hrejte si tam, dokud nebudeme přesně vědět, na čem jsme. Mary Lou se o vás zatím postará, viď, Mary Lou?“ Dívka přikývla. „To je moc dobře. Tak teď, prosím, udělejte místo a běžte nahoru do společenské místnosti.“ Počkala, až děti odešly a potom udílela další rozkazy. „Willy, ty doběhni k paní Spencerové a popros ji, aby sem přišla. Pane Clifforde, byl byste tak hodný a přivedl lékaře? Vy, pane Mc Gregore, prosím, přineste ze společenské místnosti jedno křeslo, aby to měla slečna Andersonová trochu pohodlnější.“ S těmito slovy se otočila a odešla do kuchyně k ubohé slečně Andersonové. Charlie si navlékl bundu a pokynul Tomovi, aby k němu šel. „Musím jít pro doktora, hochu. Pan Mc Gregor a Šedý sokol tě doprovodí k vlaku. Bylo to pěkné, že jsi u mne byl.“ Tom Joe polkl. „Děkuji, že jsem mohl přijet, Charlie. Děkuji, že jsi mi zaplatil jízdenku. A že jsi se mnou vyřezával. Tak pěkné vánoční prázdniny jako já určitě nikdo neměl.“

„To jsi ale nenáročný, chlapče. Moc jsem ti toho nemohl nabídnout. Napiš mi z Calgary, ano?“ Tom Joe přikývl. Díval se za Charliem, který rychle odcházel pro lékaře.

Pan Mc Gregor s pomocí Šedého sokola přinesl do kuchyně křeslo. Společně s kuchařkou pomohl slečně Andersonové sednout si do něho. Pan Mc Gregor se na ni podíval a řekl: Je mi ze srdce líto, že se to stalo, madam. Rád bych tu ještě zůstal, ale hoch musí na nádraží, víte? Vlak odjíždí za deset minut.“ Vedoucí sirotčince mdle přikývla. Kuchařka řekla: „Samozřejmě, musíte doprovodit chlapce k vlaku. Stejně teď nemůžeme nic víc dělat. Teprve až přijde lékař, dozvíme se víc. Klidně běžte.“

Tom Joe s Lady Blue po boku, Šedý sokol a pan Mc Gregor dorazili na nádraží na poslední minutu. „Tady, hochu, jsou tvoje jízdenky.“ Majitel obchodního skladu podával Tomovi dva podlouhlé lístky.

„Dva?“ divil se chlapec. „Já přece potřebuji jen jeden lístek.“

„Jeden pro tebe a jeden pro Lady Blue. Informoval jsem se. Psi mohou také cestovat dráhou. Jenom musejí do jiného vagónu. Nejlépe, když se zrovna zeptáme průvodčího.“

„Ano, ale …," začal Tom Joe. Šedý sokol, který byl do plánu zasvěcen, se usmíval. Výraz obličeje jeho kamaráda silně připomínal „živý otazník".

„Ale psi jsou přece ve škole zakázaní," pokračoval Tom Joe zmateně. „Lady Blue se mnou přece vůbec nemůže."

Pan Mc Gregor nedbal na jeho námitku. „Pojď, hochu, pospěš si." Zamířil k muži v modré uniformě. „Pane průvodčí, ten hoch a pes pojedou do Calgary. Tady jsou jízdenky. Kam dáme psa?"

Průvodčí se podíval na jízdenky. „Tamhle do posledního vagónu," řekl. „Pojďte se mnou." Vedl je až na konec vlaku. „Tady pes zůstane během jízdy. Nejlepší bude, když ho přivážeš. V Calgary si ho tady můžeš vyzvednout. Ale pospěš si, za chvilku vyjíždíme." Stále ještě pořádně překvapený Tom Joe poslechl. „Zůstaň pěkně tady, Lady Blue. Já také pojedu, ale v jiném vagóně. Zůstaň tady, slyšíš?"

„Dělej, dělej, hochu, ať se dostaneš na své místo," pobízel ho průvodčí. Tom Joe seskočil na nástupiště. Pan Mc Gregor mu podal zavazadlo a bílou obálku. „Tady, chlapče, jsem napsal dopis tvému řediteli školy a vysvětlil jsem mu celou věc s Lady Blue. Po tom, co jsi nám o něm vyprávěl, se zdá, že je celkem rozumný. Ukaž mu dopis hned, jak přijedeš. Však on to dovolí, aby pes zůstal v tvé blízkosti."

Tom Joe mohl jen přikývnout. „Děkuji," řekl jen. „Na shledanou, pane Mc Gregore, měj se dobře, Šedý sokole."

„Pospíchej, mladý muži!" volal na něho průvodčí.

„Už jdu!" Tom Joe vzal hnědý kožený kufr a svůj batoh a spěšně vyšplhal po schůdcích do vlaku. Průvodčí za ním zavřel dveře. Tom Joe odložil zavazadla, klekl si na jedno sedadlo a stáhl dolů okénko. Z lokomotivy vystupovala pára a syčela, vlak se rachotivě dal do pohybu. Tom se vyklonil z okna. „Pane Mc Gregore, snažil se voláním přehlušit hluk, „a co mám dělat, když řekne ‚ne'?"

V pěkném velkém domě v Montrealu seděl pan Johnson v obývacím pokoji u svého psacího stolu. Byl jasný zimní den a slunce poslalo do pokoje několik nesmělých paprsků. Rámy obrazů zářily, jako by byly ze zlata. Ozvalo se zaklepání na dveře a vešel komorník.

„Volal jste, pane?“

„Ano, Brooke. Hledám dopisní papír.“

„Leží v horní zásuvce, jako vždy, pane.“

Starý pán se zamračil. „To vím také, Brooke. Já ale nehledám svůj dopisní papír, nýbrž mé zemřelé manželky.“

„Je uložen s jejími ostatními věcmi v jedné truhle v modrém salonu, pane.“

„Tak ho, prosím, přineste. Počkám.“

Komorník se krátce uklonil a opustil pokoj. Pan Johnson vstal a procházel se po pokoji sem tam. Tu a tam pohlédl na některé obrazy na stěně, až se nakonec zastavil před fotografií, která visela na zdi nad komodou malá a nenápadná, v prostém dřevěném rámečku. Byl to portrét hezké mladé ženy. Když se ozvalo zaklepání na dveře, trhl sebou. Bylo to, jako by byl nachytán při něčem nedovoleném. Rychle se otočil.

„Našel jste to, Brooke?“

„Ano, pane. Tady to je.“ Komorník položil na psací stůl nízkou krabici.

„Moc vám děkuji.“

Když komorník odešel, přistoupil pan Johnson k psacímu stolu. Posadil se a opatrně otevřel tmavě zelenou krabici z pevného kartonu. Obsahovala štos dopisních papírů krémově bílé barvy. Slabě voněly po konvalinkách. Vyndal jeden dopisní papír, krabici odsunul stranou a sáhl po násadce na pero. Zaváhal. Ale pak zašeptal sám pro sebe: „Odpovím mu. Alespoň tentokrát.“ Rozhodnut namočil pero do kalamáře a psal. Když skončil, adresoval dopis na Thomase Josepha Browna, žáka Západní střední chlapecké školy v Calgary.

20. kapitola

Vlak při zastavení pískal a upouštěl páru. Tom Joe si dal batoh na záda, vzal kufr a zařadil se do fronty lidí, kteří chtěli vystupovat. Na schodech k nástupišti zůstal stát a rozhlížel se. Přišel mu pan ředitel naproti, aby ho odvezl?

„Hej, mladý muži, chceš tu zapustit kořeny?“ Drsný šťouchanec do zad ho přiměl seskočit rychle z posledního schodu dolů. Co ale řekne pan Kendrick, až objeví Lady Blue? Proč jenom svědomitý pan Mc Gregor vůbec dovolil, že s ním jela do Calgary? Proklestil si cestu mezi ostatními cestujícími a najednou uviděl ředitele školy, který šel přímo k němu. Srdce se mu prudce rozbušilo.

„Thomasi! Tak jsi zase tady!“ Pan ředitel se usmíval a natahoval ruku po jeho kufru.

„Měl jsi dobrou cestu?“

„Ano, pane.“

„Tak půjdeme. Tady je dnes opravdu velký provoz!“ Pan Kendrick vzal jeho kufr a obrátil se k východu.

„Já … musím ještě přivést Lady Blue, pane!“ vyhrkl Tom Joe nervózně. „Hned tu budu zase zpátky.“

„Lady Blue? Kdopak to je?“

Tom Joe tuto otázku již neslyšel. Pospíchal ke konci vlaku. Ředitel se za ním díval překvapeně a možná i trochu rozzlobeně. Co to bylo za chování, jednoduše takhle zmizet? Toma Joea ztratil z očí, když kolem něho procházel velký silný muž, který mu zakryl výhled. Najednou sebou trhl. Po nástupišti se rozléhalo hlasité štěkání, zpozoroval sáňového psa, který se vytrhl průvodčímu, seskočil dolů přes dva schůdky a se zavytím se vrhl na jednoho cestujícího. Bylo to neslýchané, jak se to zvíře chovalo. Hluk pomalu slábl. Kde jen zůstal Thomas? A o jaké Lady to mluvil? Náhle si pan Kendrick všiml kožešinové bundy, sešité ze čtverců, kterou nosil Tom Joe. *Snad si Cathrine nevšimne, že cestoval v této bundě,* pomyslel si ještě, potom vykulil oči. Chlapec nebyl sám, držel za obojek velkého sáňového psa se zářivě modrýma očima. Váhavě přicházel blíž k němu. Ředitel školy na něho zíral beze slov.

„Co … je to za psa?“ vypravil ze sebe konečně s námahou.

„To je můj, pane. To je Lady Blue!“

„ … a pan Mc Gregor o tom vůbec nic nevěděl. Byl překvapen zrovna tak jako Charlie a já, když najednou stál před srubem Šedý sokol s Lady Blue.“ Tom Joe se zhluboka napil mléka ze své sklenice. Seděl s Kendrickovými u večeře a vyprávěl o svých zážitcích z vánočních prázdnin. Lady Blue ležela sytá a spokojená vedle jeho židle na zemi a podřimovala. Lidé, u kterých byl její páníček, se zdáli být hodní. Pán si od ní sice trochu udržoval odstup, ale paní ji hladila a dobře ji nakrmila.

„Šedý sokol měl strach, že se pan Mc Gregor bude zlobit, protože ten s sebou Lady Blue vůbec nechtěl vzít. Ani babička to nechtěla. Myslela, že by to bylo potom ještě těžší, kdyby se Lady Blue musela vrátit do Beaver Lake.“

„A jak to dopadlo? Zlobil se pan Mc Gregor?“ Pan Kendrick odložil příbor a opřel se o opěradlo své židle.

„Nejdřív myslím ano. Když slyšel o vlcích. Ale nehuboval. A druhý den říkal Šedý sokol, že s ním o tom sice mluvil, ale nepotrestal ho.“

Pan Kendrick si bručel něco o „přílišné ústupnosti“ a „nedostatečné důslednosti“. Tom Joe poslední slovo sice neznal, ale z opatrnosti se raději nezeptal na jeho význam. Zdálo se, že panu řediteli nedělá moc dobře mluvit o panu Mc Gregorovi. Byl rád, když skončila večeře a on mohl jít s Lady Blue ještě krátce ven. „Dej pozor, aby se ti nezaběhla,“ napomínal ho pan Kendrick. „Ještě se tu nevyzná a jsi za ni zodpovědný.“

„Ano, pane,“ slíbil Tom Joe. Držel Lady Blue pevně za obojek a venku zůstal jen krátce. Když se zase vrátili domů, zamířila Lady Blue ke krbu v obývacím pokoji a uvelebila se na podlaze. Pan ředitel tam nebyl. Uchýlil se do své pracovny, aby si přečetl dopis od pana Mc Gregora. Tom Joe by moc rád věděl, co v tom dopise bylo napsáno. Šel do kuchyně, kde paní Kendricková ještě myla nádobí. „Jak jste slavili Vánoce?“ zeptala se, když Tom Joe sáhl po utěrce, aby utíral nádobí. „O tom jsi ještě vůbec nevyprávěl.“ Chlapec popsal velký kostel v Edmontonu a večeři v sirotčinci. „Jedna holčička je tam nová,“ řekl na závěr. „Jmenuje se Fanny a vypadá trochu jako Annabelle. Také vždycky chtěla hrát domino.“

Paní Kendricková se usmála. „Annabelle se po tobě ptala. Postrádala svého kamaráda. A nám jsi také chyběl.“ Utřela si ruce a začala uklízet nádobí do kredence.

„Já … já jsem vás všechny také trochu postrádal,“ přiznal Tom Joe. „Když jsme po večeři v sirotčinci byli ve společenské místnosti, hrál si každý sám a dospělí se spolu bavili. Nebyl tam nikdo, kdo … by vyprávěl nějaký příběh.“ Rozpačitě se obrátil a pověsil utěrku na věšáček na zeď. „Ale na Silvestra,“ pokračoval rychle, „to pan Mc Gregor vyprávěl, jak kdysi cestoval na lodi ze Skotska do Kanady. To bylo napínavé.“

„To si umím představit,“ řekla paní Kendricková. „Moc ti děkuji za pomoc, Tome Joe. Co kdybychom si zahráli mlýn? My dva jsme ho spolu ještě nehráli. A to ti povídám, jsem soupeřka, kterou bys neměl podceňovat!“

Tom Joe se usmál a přinesl ze skříně hru.

V tu dobu seděl pan Kendrick ve své pracovně a četl dopis pana Mc Gregora. Již po prvních větách se zamračil. Dočetl dopis do konce a zavrtěl hlavou. „Tenhle pan Mc Gregor je opravdu…“ Dál se nedostal, neboť najednou někdo zazvonil u domovních dveří. Položil dopis na psací stůl a vstal, aby šel otevřít. Lady Blue štěkala. Přes zavřené dveře do obýváku zaslechl, jak ji Tom Joe uklidňuje.

„Gile! Pojď dál!“ pozdravil svého bratra, který stál přede dveřmi, celý zkřehlý zimou.

„Moc děkuji. Jdu pěšky, protože v tomto sněhu bych se autem daleko nedostal. Chtěl jsem se jen trochu ohřát, než se vydám na zpáteční cestu. Vítr je opravdu ledový.“ Sundal si kozačky a kabát a šel za svým bratrem do jeho pracovny.

„Thomas se už vrátil z Edmontonu,“ vyprávěl mu ředitel školy, když se posadili. „Cathrine a on jsou v obýváku. A neuvěřil bys, koho s sebou ještě přivezl.“

„Přivezl? Koho mohl přivézt z Edmontonu?“

„Svého psa.“

„Cože??“

„Ano, svého psa.“ Vylíčil bratrovi krátce svévolné rozhodnutí Šedého sokola vydat se s Lady Blue na cestu do Charlieho srubu. „A místo aby psa s sebou vzal zpátky do Beaver Lake, pošle ho ten pan Mc Gregor sem,“ uzavřel rozzlobeně své líčení. „A já se teď mohu starat o to, kde to zvíře bude bydlet.“

„To si přeje ten pan Mc Gregor?“

„Ano. Napsal mně dopis. Mám zkusit nalézt někoho, kdo se ujme Lady Blue, aby ji Tom Joe mohl pravidelně vídat. Myslí si, že by pes při dalším dlouhém rozloučení asi pošel. Jinými slovy, když nenajdu nikoho, kdo by si vzal psa k sobě, a pokud se ti dva zase budou muset rozloučit, budu vinen jeho smrtí.“ Zavrtěl hlavou. „Ten člověk je otravný.“

Doktor Gilbert sáhl po dopisu. „Mohu?“

Jeho bratr přikývl. Doktor vzal dopis a četl:

Velectěný pane Kendricku,

asi nejste moc nadšený z toho psa, ale zdá se mi, že bude nejlepší, když v budoucí době zůstane co možná blízko Toma Joea. Vůbec jsem nechtěl, aby se pes ocitl tady v Edmontonu, ale Šedý sokol se tu s ním najednou objevil a kdybyste viděl radost ze shledání chlapce a Lady Blue, pochopil byste, proč nemohu přenést přes srdce ty dva zase rozloučit. Pes by to už asi nepřežil.

Je mi jasné, že Lady Blue nemůže bydlet ve škole, ale snad najdete někoho, kdo by ji k sobě vzal, aby ji Tom Joe mohl pravidelně navštěvovat. Proto jsem poslal Toma Joea o několik dní dřív, abyste měl čas se o to postarat. Jsem si jistý, že v Calgary jsou lidé, kteří mají rádi zvířata a děti.

S veškerou úctou

Ian Mc Gregor.

Doktor zamyšleně složil dopis. „Kdyby ses mě zeptal na můj názor, Jamesi, ten člověk má pravdu. Sice se nějak zvlášť nevyznám v psí psychologii, ale pro Toma Joea bude každopádně dobré mít psa tady. Moc ho postrádal!“

„Doufejme, že se také ještě soustředí i na školu. Ale nejdřív musíme psa někde ubytovat. Vstal. „Chceš pozdravit také Cathrine a hocha?“

„Ano, určitě. A také lady s modrýma očima!“ Vstal a usmál se. „Zítra bych byl rád přitom, až půjdeš od domu k domu a budeš prosit o azyl pro psa.“ Obratně se uhnul bratrově ruce a dodal: „Možná by ses měl nejdřív obrátit na paní Williamsovou. U ní máš určitě velkou šanci.“

Druhý den ráno se Lady Blue vzbudila brzy. Ležela na dece u postele Toma Joea v pokoji pro hosty a pocítila naléhavou potřebu jít ven. Tiše zakňučela, ale Tom Joe tvrdě spal. Lady Blue vstala a ještě jednou zakňučela. Nic se nedělo. Mezerou vedle dveří, které byly jen přivřené, pronikalo slabé světlo. Lady Blue čenichem víc pootevřela dveře a tiše šla na chodbu. Zavětřila. Krátce nato stála před pracovnou pana ředitele. Také tyto dveře byly jen přivřené. V krbu hořel oheň a muž, kterému Tom Joe říkal pan Kendrick, seděl u psacího stolu před svou otevřenou Biblí. Lady Blue se opatrně sunula do místnosti. Nebyla si jistá, zda ji ten muž má rád. Nyní zvedl hlavu a všiml si jí. „Tak co, pse? Co tady děláš? Utekla jsi svému páníčkovi?“ Povzbuzena tónem hlasu se Lady Blue odvážila přijít blíž. Muže krátce očichala, potom si sedla vedle něho a dívala se na něho s očekáváním. On si jí však dál nevšímal a zase se díval do knihy, položené na psacím stole. Potřeba Lady Blue byla naléhavější. Zakňučela. Když se muž nehýbal, zakňučela hlasitěji.

„Můžeš tady se mnou sedět,“ řekl muž, aniž by se na ni podíval, „ale musíš být zticha.“ právě to však Lady Blue nemohla. Šťouchla do něho čenichem. Muž se na ni podíval a zamračil se.

„Aha. Už to chápu. Ty asi musíš ven.“ Podrbal se na hlavě. „Za to je vlastně odpovědný tvůj páníček. Měl bych ho vzbudit, aby s tebou šel.“ Ale myšlenka na to, že by měl hocha vytáhnout z teplé postele a hned ho poslat ven do té zimy, se mu zdála přece jen nemilosrdná. Vzdychl. „Tak dobře. Tentokrát ho zastoupím. Myslím, že my dva to také zvládneme.“ Vstal a Lady Blue šla za ním k domovním dveřím. Nazul si kozačky, oblékl plášť a otevřel dveře. Lady Blue vyběhla ven a zamířila k vysokému stromu. Pan Kendrick si zvedl límec a obě ruce zastrčil hluboko do kapes. „I důslednost má své hranice,“ zabručel a vyšel do mrazivého zimního rána.

Tom Joe se vzbudil asi o čtvrthodinu později. Obrátil se v posteli na druhý bok a rukou hmatal po huňatém kožichu Lady Blue. Když jeho ruka sáhla do

prázdna, byl rázem vzhůru a posadil se. „Lady Blue? Hej, Lady Blue, kde jsi?“ Vylezl z postele a rukama hmatal, kde má oblečení. Rychle se oblékl. V punčochách prošel pootevřenými dveřmi na chodbu. Po Lady Blue nebylo ani stopy. Ještě byla tma, jen v pracovně pana ředitele se svítilo. Tom Joe opatrně nahlédl dovnitř škvírou mezi pootevřenými dveřmi a zdí. Lady Blue tam ležela na svém oblíbeném místě u krbu a pozorně sledovala pana Kendricka, jenž zase seděl nad Biblí, kterou měl otevřenou na psacím stole. Teď si ho všimla, krátce vyštěkla a rychle se postavila. Vrtěla ocasem a šla ke dveřím. Tom Joe váhavě vstoupil do místnosti.

„Dobré ráno. Nu, jak ses vyspal?“ pozdravil ho s úsměvem ředitel školy.

„Dobré ráno.“ Tom Joe mžoural a rukou si rozpačitě pročesával rozcuchané vlasy. „Vůbec jsem si nevšiml, že Lady Blue vstala. Určitě se musí vyvenčit.“

„Už se stalo, mladý muži.“

„Vy … jste s ní …?“

Pan Kendrick přikývl.

„Děkuji. Zítra se určitě vzbudím přesně,“ ujišťoval Tom Joe a sklonil se k Lady Blue, aby ji pohladil. „Měla jsi mě vzbudit,“ řekl vyčítavě. Lady Blue mu olízla ruku a zůstala těsně vedle něho. Tom Joe tam chvilku zůstal nerozhodně stát. Tak rád by věděl, co píše pan Mc Gregor ve svém dopise, ale neodvážil se na to zeptat. Zdálo se, že pan ředitel umí číst jeho myšlenky.

„Sedni si,“ vybídl ho. „Bude to ještě chvíli trvat, než půjdeme snídat. A určitě bys chtěl vědět, co píše v dopise pan Mc Gregor. Mám pravdu?“

Tom Joe přikývl. Přitáhl si židli, otočil ji a posadil se na ni obkročmo. To okoukal od Charlieho. Lady Blue si sedla na podlahu vedle něho. Pan ředitel řekl: „Pan Mc Gregor se bojí, že pes by nezvládl druhé dlouhé rozloučení s tebou. Navrhuje, abychom ji ubytovali tady někde nablízku, abys ji mohl pravidelně navštěvovat.“

„Proto jsem musel odejet už tak brzy. Abychom našli někoho, u koho by mohla Lady Blue bydlet. Dovolíte, aby tady zůstala?“

Ředitel školy se opřel o opěradlo židle. „Kdybychom našli někoho, kdo by ji k sobě vzal, dovolil bych to. Ale momentálně nevím o nikom, kdo by se chtěl ujmout sáňového psa a vzít ho k sobě domů.“

Tom Joe přemýšlel. Levou rukou drbal Lady Blue za ušima. „Možná u Henryho strýčka na farmě … Sice už mají jednoho psa, ale třeba by vzali ještě druhého,“ navrhl.

„Byla by to jedna možnost. Na farmě by měl i dostatečný výběh," přisvědčil pan Kendrick. „Henryho strýčka bychom se měli určitě zeptat." Pozoroval psa, který se opravdu vyžíval v hlazení svého páníčka. „Určitě jsi vděčný Šedému sokolovi, že ji přivedl, viď?"

„Ano, pane. Já jsem ji totiž neuvěřitelně postrádal. Zaváhal a potom pokračoval: „Šedého sokola postrádám také. Ale on nemá rád města. Nikdy by nešel na tuto školu."

„Moje žena mně vyprávěla, že indiáni ti říkají ‚Bratr Sokola'. Vy dva si asi velice dobře rozumíte, že?"

„Ano, pane, rozumíme. Jenže … Šedý sokol … není křesťan. Nevěří v Boha a v Pána Ježíše."

„To je pro něho určitě těžké. Neboť jeho rodiče mu asi nevyprávějí nic z Bible."

„Náčelník Černý vlk myslí, že Bible je kniha pro bělochy. Říká, že pro indiány není. Ale Šedý sokol zná docela hodně příběhů z Bible od babičky Betsy. Ale myslí si, že žádný syn náčelníka by se nechoval tak jako Pán Ježíš."

„To Ho moc dobře nezná. Určitě ještě nepochopil, jak velice ho Pán Ježíš miluje."

Tom Joe se kousl do rtu. „Chtěl jsem … chtěl jsem s ním o tom ještě jednou mluvit, ale nevěděl jsem, jak. A tak jsem nic neřekl." Ředitel přikývl. „Žel, to se nám stává často, Thomasi. Když se jedná o Pána Ježíše, jsme často zbabělí. Ale můžeš se za něho modlit. A prosit Pána Ježíše, aby ti dal ještě jednou příležitost mluvit se svým kamarádem. Ale pak bys na to měl být připravený."

„Ano, pane. To chci."

Zaváhal a potom vyhrkl: „Mohu se vás ještě na něco zeptat, pane?"

„Samozřejmě. Copak bys rád věděl?"

„Babička říká, že všechno, co činí Bůh, je dobré. Já jsem tomu také vždycky věřil. Ale teď vidím, že se na světě děje dost zlých věcí. Když například vezmeme Mary Lou. Bydlí v Edmontonu v sirotčinci. Její rodiče zemřeli na nějakou nemoc, když byla ještě úplně malá. Její nejlepší kamarádka nyní našla rodinu, u které může bydlet, ale Mary Lou ne. Je stále v sirotčinci a … a ona ještě nedostala žádný dárek k Vánocům. To všechno přece vůbec není dobré."

Pan ředitel klidně naslouchal. Neodpověděl hned, ale listoval ve své Bibli. Když našel místo, které hledal, podal Bibli Tomovi. „Přečti si tento verš," vyzval ho.

„Jsi dobrý a prokazuješ dobro," četl Tom Joe. „Žalm 119, verš 68."

„Zde je důkaz, že má tvoje babička pravdu. Tím ‚Jsi dobrý' je míněn Bůh, neboť v Žalmu 119 se jedná o Něho a Jeho Slovo."

„A odkud přichází všechno smutné a špatné?"

„Na začátku, Thomasi, když Bůh stvořil svět, víš, jaké všechno bylo?"

„Ano, pane. Všechno bylo *velmi dobré*."

„Úplně správně. Ale potom se stalo něco, čím se všechno změnilo. Adam a Eva zhřešili. Neposlechli Boha a jedli ze zakázaného ovoce. A od té doby jsou na světě smutné a zlé věci, od té doby je smrt a nemoc a žal. To všechno Bůh takhle neměl v plánu."

„Ale Mary Lou přece vůbec nemůže za to, že Adam a Eva zhřešili."

„Máš pravdu. Ale hroznou vlastností hříchu je, že se dědí dál. V každém člověku bydlí hřích, od narození. Nikdo proti tomu nic nezmůže. Každý člověk musí žít s následky hříchu, také Mary Lou. Je mi velmi líto to, co jsi mi o ní vyprávěl. Často nerozumíme tomu, proč toho někteří lidé musejí vydržet víc než jiní."

„Někteří si myslí, že je Bůh nespravedlivý," řekl Tom Joe a myslel na doktora Gilberta. „Takových je, žel, hodně," souhlasil s ním ředitel. „Říkají: Bůh nemůže milovat lidi, když dopouští něco tak zlého. Ale tak to není. Protože Bůh vidí všechno, jak se říká, ‚shůry', má plán pro každého člověka a tento plán většinou zahrnuje radostné i smutné věci." Ředitel školy znovu vzal svou Bibli a listoval v ní. „Tady," řekl, „přečti si, co je napsáno v Listu Římanům."

„Víme, že těm, kteří milují Boha, všechny věci spolu působí k dobrému. … Římanům 8,28."

Tom Joe vzhlédl. „To je pravda," řekl. „Je tam napsáno: *všechny věci*." „Právě. A potom je tam napsáno: *těm, kteří milují Boha.* To je velmi důležité, Thomasi. Lidé, kteří se odvracejí od Boha a nechtějí s Ním nic mít, se často stanou zahořklými a zatvrzelými, když se jim vede špatně, nebo je to zlomí uvnitř. Ale u těch, kteří věří v Pána Ježíše, kteří Mu přinesou své hříchy a svůj žal, u těch může Bůh dokonce ze smutných věcí utvořit něco dobrého."

Tom Joe přemýšlel. „Pak … je tedy nejdůležitější, … aby Mary Lou poznala Pána Ježíše."

„Ano, Thomasi, to je to. Neboť potom bude jednou v nebi a nejpozději tehdy se promění všechno smutné v radost.“ Pan ředitel zavřel Bibli. „A teď by ses měl umýt a učesat, mladý muži. V kuchyni slyším manželku. Určitě bude hned snídaně.“

Tom Joe vstal. Šel ke dveřím, tam se ale ještě jednou otočil. „Vstáváte vždycky tak brzy a čtete si Bibli?“ zeptal se.

„Většinou ano.“

„Babička to také tak dělá.“ Tom Joe vzal Lady Blue za obojek a odešel z pracovny.

O několik hodin později se vydali pan Kendrick, Tom Joe a Lady Blue k Henryho strýčkovi. Pan ředitel přednesl svou prosbu a Henryho strýček se naklonil k psovi a hladil ho svou mozolnatou rukou po kožichu. „Je to krásný pes,“ řekl. A já bych si ho rád vzal, ale naše fena na statku, Lady, čeká na jaře mladé. A já jsem slíbil své dceři, že si určitě bude moci jedno štěně nechat. Budeme mít tedy na farmě brzy dva psy, rozumíte?“

Ano, samozřejmě. Pan Kendrick rozuměl. Omluvil se za vyrušení a všichni tři se vydali na zpáteční cestu. „Víte, koho byste se ještě mohli zeptat?“ volal za nimi farmář. „Bob Stevens shání psa. Nedávno o tom mluvil v Billově obchodě. Zeptejte se ho na to.“

Bob Stevens byl velký, silný muž a bydlel na konci Riverdale Avenue. Tom Joe vrhl kradmý pohled na dům, ve kterém bydlel „pan Brown“, Teď už tam bydlel jenom pan Simpson. „Je mi líto, ale před dvěma dny jsem si koupil psa od Taylorových,“ řekl pan Stevens a pokoušel se uklidnit štěkající kuličku ve svém náručí. „Je sice ještě malý, ale vypadá slibně. Chci ho mít jako pasteveckého psa, protože mám v plánu opatřit si několik ovcí. Ale mohli byste se zeptat Neda Kerryho, Bydlí jen o několik domů dál.“

Ned Kerry byl drobný, jemný mužík s tenkým nosem. Když spatřil Lady Blue, málem mu vypadly oči z důlků. „Takový velký pes se vůbec nehodí do našeho bytu. Moje manželka by chtěla malého psíčka na klín, váš je velký téměř jako tele.“

Tom Joe se rozhořčeně odvrátil. „Neposlouchej ho,“ šeptal Lady Blue. „Pan Kerry nemá ani potuchy o sáňových psech.“

Šel za ředitelem školy po ulici dolů. „Kam půjdeme teď?“ zeptal se.

„Domů,“ odpověděl pan Kendrick zarputile. „Dnes se už nebudeme nikoho ptát.“

Po obědě se ředitel školy uchýlil do své pracovny. *Tomu panu Mc Gregorovi bych rád jasně řekl, co si o tom myslím,* bouřilo to v jeho nitru. *Měl přijet sám a hledat bydlení pro psa.* Tom Joe a Lady Blue mu z opatrnosti raději šli z cesty. Dováděli venku ve sněhu a chlapci se ulevilo, když viděl přicházet k domu doktora s jeho černou lékařskou brašnou. „Haló, doktore Gilberte," volal.

„Haló, mladý příteli. Nu, jak to vypadá? Našli jste už přístřeší pro tuto půvabnou Lady?" Sklonil se a hladil Lady Blue po krku.

Obličej Toma Joea se zakabonil. „Byli jsme u tří různých lidí. Ale nikdo ji nechtěl."

„No, tak přijdu já se svým návrhem možná docela vhod," domníval se dobře naladěný doktor.

„Víte o někom, kdo by si ji vzal?" horlivě se tázal Tom Joe. Ale potom vyhasly plamínky v jeho očích. „Pan Kendrick řekl, že dnes se už nikam nepůjde ptát." Doktor Gilbert se usmíval. „To si umím představit. Ale přesto mu budu vyprávět o své myšlence." Šel k domovním dveřím a Tom Joe za ním.

„On o tom už ale vůbec nechtěl slyšet," namítl opatrně. „Myslím, že se zlobí na pana Mc Gregora."

„Určitě se to zlepší, až uslyší můj návrh," odpověděl doktor přesvědčeně.

„Chceš si opravdu vzít psa k sobě?" Pan Kendrick se nechápavě díval na svého bratra. „Ano," odpověděl doktor Gilbert. „Přemýšlel jsem o tom. Pes by mohl spát v mém bytě a o krmení se také postarám. Přes den se ho ujmou moji domácí. Děti si již dlouho přejí psa. Výběh bude mít na pozemku kolem domu a odpoledne s ním může jít ven Tom Joe. Teď v zimě, když často chodím k pacientům pěšky, mě může Lady Blue doprovázet. Sáňovému psu vůbec neuškodí, když na mě počká venku."

„Zní to tak, jako by sis to dobře promyslil. Ovšem brzy ráno ji budeš muset jít vyvenčit. Za téhle zimy to není zrovna příjemný zážitek."

Doktor se usmál. „Mluvíš ze zkušenosti?"

Ředitel se podrbal na bradě. „No, dnes ráno jsem byl se psem venku. Thomas ještě spal a tak jsem si pomyslel, že to za něj jednou převezmu."

„V budoucnu tedy budu mít tuto zábavu já," řekl doktor Gilbert a vstal. „Řekneme to Tomovi hned?"

V neděli večer se Lady Blue přestěhovala k doktoru Gilbertovi. Tom Joe ji tam sám dovedl a řekl: „Teď budeš bydlet tady, Lady Blue. Ale budu tě často navštěvovat. Teď zůstaň u doktora Gilberta, slyšíš? Zůstaň!“ Fena důkladně očichala svůj nový domov a potom si lehla na deku, kterou jí doktor položil na zem. Když se Tom Joe loučil, vyskočila, vrtěla ocasem a chtěla jít s ním. „Ne, Lady Blue, zůstaň tady. Zítra zase přijdu, ale ty zůstaň u doktora Gilberta!“ Ještě jednou ji pohladil. Potom řekl: „Děkuji vám, pane, že u vás může bydlet. Měl jsem strach, že se dostane k lidem, kteří na ni nebudou hodní.“

„My dva se budeme dobře snášet, viď, Lady Blue?“ Doktor Gilbert se k ní sehnul a drbal ji za ušima. „Myslíš, že já na ni budu hodný?“ ptal se Toma Joea.

„Ano, pane. Určitě. Já … teď raději půjdu. Na shledanou zítra!“ Hoch se rychle otočil, vyběhl z domu a utíkal celou cestu až ke škole.

Po večeři se doktor Gilbert usadil ve svém křesle u krbu. Lady Blue si lehla vedle něho na zem. Doktor Gilbert sáhl po Bibli, která ležela na malém stolku vedle jeho křesla. Od té doby, co o Vánocích slyšel v kostele kázání, četl si Lukášovo evangelium. Ačkoliv něco znal ještě z nedělní školy, fascinovaly ho příběhy o Ježíšovi. Lady Blue ho pozorovala a spokojeně si položila hlavu na tlapky. S lidmi, kteří četli knihy, si dobře rozuměla. Až dosud s nimi dobře vycházela.

Když Tom Joe vstoupil do společného pokoje, jeho kamarádi už tam byli. „ … a leželo tam opravdu tohleto!“ vykládal právě vítězně Robert a pyšně ukazoval zbrusu novou hokejovou výstroj. „Dostal jsem dokonce i nové brusle, i když nějaké máme i tady ve škole. Teď se může začít s hokejovým tréninkem!“

„Člověče!“ divil se Larry. „To jsi měl štěstí. Já jsem dostal nové sedlo na svého koně. A ty, Stevene?“

„Balík od mých rodičů se dvěma knížkami, notami a marcipánem. A od tetičky Mary a strýčka Carla jsem dostal nějaké oblečení.“ A pořádně si uklízel své věci do skříně.

„Nazdar, Tome Joe!“ Larry si všiml svého kamaráda, který zůstal stát ve dveřích. „Přijel jsi právě teď vlakem z Edmontonu?“

„Ne. Jsem tu už od čtvrtka. Protože … jsme museli hledat ubytování pro Lady Blue.“

Larry vykulil oči. „Lady Blue? Je tu snad tvůj pes?“

Tomovi se rozlil úsměv přes celý obličej. „Ano,“ řekl, „je tady. Doktor Gilbert dovolil, že může bydlet u něho. Tak ji budu moci každý den navštěvovat.“

„Vážně?“ Robert se divil neméně než Larry. „Ale jak se dostala do Edmontonu? Přece byla v indiánské vesnici na severu, ne?“ „No,“ řekl Tom Joe a položil svůj batoh na postel. „Je to dost dlouhá historie.“ Hlasitě a jasně zazněl gong k večeři.

„Budeš nám to vyprávět později,“ řekl Robert a už uháněl. „Já mám hlad jako vlk!“

Zpráva o Lady Blue se rychle rozšířila. Znovu a znovu musel Tom Joe vyprávět o Šedém sokolovi a jeho dobrodružné cestě. „Já bych také rád zažil dobrodružství,“ záviděl Robert. „V Den díkůvzdání jsi se Stevenem dopadl lupiče a teď tě navštívil opravdovský indián. Já jsem musel stále pomáhat tatínkovi v obchodě.“

V úterý odpoledne dovolil pan Kendrick, že může Lady Blue přijít na školní dvůr. Chlapci ji obdivovali a hladili a Lady Blue si to náležitě užívala.

„Ale od nynějška je pro ni pozemek školy tabu, rozumíš?“

Tom Joe vážně přikývl. „Ano, pane. Pojď, Lady Blue, dovedu tě zase zpátky.“ Larry a Steven ho doprovázeli. „Rychle, kdo tam bude první!“ zvolal Larry. Bez dechu doběhli k domu doktora.

„Ještě je na cestě,“ vysvětlovala jim Sadie, dcera domácího. „Ale dám na ni pozor. Také jí kartáčuji kožíšek. Včera jsi mi ukázal, jak se to dělá.“

„Dobře, Sadie, děkuji.“

Vytrvalostním během se dostali ke škole. Kdo chtěl ještě před studijní hodinou dostat chléb s marmeládou, musel si pospíšit.

O tři dny později dostal Tom Joe dva dopisy. Jeden byl od Charlieho z Edmontonu. Sedl si v tureckém sedu na postel a rychle roztrhl obálku.

Milý Tome Joe,

předevčírem se vydali pan Mc Gregor a Šedý sokol na cestu domů. Počasí ještě několik dní vydrží. Pozdravují Tě a Šedý sokol Ti vzkazuje, že máš dát Lady Blue jen k takovým lidem, kteří na ni budou hodní. Nejdřív jsem huboval, když Greg vyprávěl, že Lady Blue s Tebou odjela do Calgary. Bál jsem se, že se na Tebe asi budou zlobit. Ale teď i já věřím tomu, že to tak bylo správně. Šedý sokol Vás velice postrádal, ačkoliv to nepřiznal. V mém srubu je teď strašně ticho. Musím si na to zase zvyknout. Greg se těší na ticho v Beaver Lake, ale ve skutečnosti se mu shon docela líbil.

Slečna Andersonová si zlomila nohu. Několik dní byla v nemocnici. Teď je zase u dětí a paní Spencerová a Stacy se na krátkou dobu přestěhovaly do sirotčince, protože ona teď potřebuje pomoc. Doufám, že se dobře vede Tobě i Lady Blue.

Srdečné pozdravy

Charlie.

Tom Joe položil dopis. Představoval si Charlieho, jak sedí u hrubého dřevěného stolu ve srubu a píše. Lehátko již určitě zase odnesl do kůlny. Charlieho sice neznal tak dlouho, ale byl to jeho přítel. Opravdu dobrý přítel. Vzal druhý dopis a prohlížel si neznámý rukopis.

Thomas J. Brown, Západní střední chlapecká škola v Calgary. Víc toho na obálce nebylo napsáno. V tu chvíli se rozlétly dveře a dovnitř se vřítil Robert. Zřídkakdy se pohyboval normálním tempem. „Tak co? Máš poštu? Od kohopak?“

„Od Charlieho z Edmontonu. A druhý dopis…“ Najednou Tomovi svitlo. „Ten bude určitě od toho muže, který za mne platí školné,“ pomyslel si. „Ten, který nechce, aby se mluvilo o jeho jménu.“

„Ano. Tak to bude. Podívej se, co ti píše ten tajemný dárce.“

Tom Joe roztrhl obálku a vyndal dopisní papír krémové barvy. Robert hvízdl mezi zuby. „Papír ušlechtilého druhu. Můj otec má v krámě také takový.“

Tom Joe rozložil dopis. Byl jen krátký:

> *Milý Thomasi,*
>
> *mnoho díků za Tvůj dopis. Těší mě, že se Ti líbí ve škole. Čekám, že se budeš pilně učit, protože nemám v plánu vyhazovat své peníze oknem. Občas se budu informovat, jaké máš ve škole známky. Tu a tam mi napiš o svých všedních dnech ve škole.*

„Mohu se podívat?“ dotíral Robert. Tom Joe přikývl. Jeho kamarád vzal dopis a přečetl si ho. „Uf, ten ale zní staromódně. A opravdu ho nepodepsal. Je to dost tajuplné, to musím říci. Ale dopisní papír byl pěkně drahý. Určitě má vodoznak.“

„Vodo … co?“

„Vodoznak.“ Robert podržel papír proti světlu. „Který je vyražený do papíru…. Podívej! Tady je! “

„Ukaž.“ Tom Joe vstal a díval se příteli přes rameno. „Tady, vidíš? Je tam kroužek a v něm jsou písmena. Počkej … ‚M‘, ‚R‘ a pak…,“ Robert zamrkal. „Tady je přes to písmo, ale myslím, že další písmeno je ‚E‘ a nakonec ‚D‘.“

„MR. ED,“ četl Tom Joe. „A na co to je? K čemu slouží ty vodoznaky?“

„Většinou jsou to počáteční písmena lidí, kterým patří ten dopisní papír. Nebo jejich znak nebo něco takového.“

„Aha. Tak se ten muž jmenuje možná … Michael … Richard … Everett … D … D … Dunningham,“ navrhl Tom Joe.

Robert se usmál. „Ne, je to mnohem jednodušší. Prostě rozděl písmena uprostřed. ‚MR‘ a ‚ED‘.

„Mr … Ed!“

„Přesně tak. Budeme prostě říkat neznámému dárci Mister Ed[4].“

[4] Mister Ed: pan Ed.

Asi ve stejnou dobu přijeli pan Mc Gregor a Šedý sokol do malé osady Beaver Lake. Několik indiánských dětí jim rozčileně běželo naproti. „Kde je Lady Blue?“ divily se, když Šedý sokol seskočil ze saní. Pan Mc Gregor mu zamával a zamířil se svými psy k obchodnímu skladu. „Lady Blue je tam, kam patří,“ odpověděl Šedý sokol a šel do chaty svých rodičů. Později toho dne se vydal ke srubu babičky Betsy. Zaklepal, počkal na tiché „Dále!“ a otevřel dveře. Stará dáma seděla ve své houpací židli, přes kolena měla rozprostřenou deku a na klíně jí ležela černá kniha. „Šedý sokole! Ty ses vrátil!“ Indiánský hoch si sundal bundu a kozačky a přistoupil blíže. „Dobrý den, paní babičko,“ řekl. Bělovlasá dáma se usmála. Nikdo jiný ji takhle neoslovoval, ale Šedý sokol si to prostě nedal vzít. „Dobrý den, můj hochu. Ty jsi byl dlouho pryč. Kdepak jsi byl? A kde je Lady Blue?“

Šedý sokol se kousl do spodního rtu. „Ona … tu není. Je u Toma Joea.“ „Co to říkáš?“

„Lady Blue je u Toma Joea. Jel jsem s ní do Edmontonu k Charliemu. A potom pan Mc Gregor dovolil, že s ním může cestovat do Calgary. Má tam bydlet u lidí, kteří se o ni budou starat.“

„Ano, ale…“

„Já … já vím, že jste to nechtěla. Ale Lady Blue byla tolik smutná, proto jsem ji přesto vzal s sebou.“ Babička Betsy se na něho zadívala tak, jako by tomu nevěřila. „Ty ses vydal sám na cestu do Edmontonu?“ Mlčela a pozorně se dívala na indiánského chlapce. Nakonec řekla: „Asi bych se na tebe měla zlobit, ale čestně řečeno, vůbec se nezlobím. Když si představím, jak obrovskou radost měl Tom Joe – musíš mně všechno dopodrobna vyprávět!“

V edmontonském sirotčinci v té době pronesla paní Spencerová z dobročinného spolku tuto větu: „Klidně odpočívejte, slečno Andersonová, já se o všechno postarám.“ A tak slečna Andersonová sledovala všechno dění v sirotčinci jen z křesla ve společenské místnosti. Paní Spencerová se o ni starala výtečně. Stacy, služebná, přišla s ní. Dnes dostala za úkol prohlédnout

šaty dětí a všechno, co bylo potřeba zašít, měla dát do velkého prádelního koše. Stacy tedy prohlédla skříně se šaty a našla děravé ponožky, prasklé švy a roztrhané kalhoty. Při pomyšlení na to, že to bude asi ona sama, kdo bude muset všechno spravovat, si v nitru povzdechla. Byla hotová a postavila koš na starou truhlu nahoře nad schodištěm. Zpod truhly vykukovalo něco červeného. Shýbla se a vytáhla to. „Kabátek na miminko! Jakpak se dostal pod truhlu? Tady v sirotčinci přece nejsou žádná miminka!“

Zavrtěla hlavou. Samozřejmě na kabátku chybějí dva knoflíky. Ale co, jestli bude v koši o jeden kus víc nebo méně, na tom už nesejde. Nacpala kabátek do koše a nesla koš dolů.

„Zatím postavte koš tady do prádelny,“ poradila jí paní Spencerová. „K zašívání se hned nedostaneme. A potom, prosím, běžte pomoci kuchařce. Za půl hodiny má být večeře.“

„Ano, madam,“ odpověděla Stacy poslušně, strčila koš do prádelny a šla do kuchyně.

21. kapitola

V Západní střední chlapecké škole v Calgary se hoši nemohli dočkat konce vyučování. Venku svítilo slunce, takže se sníh i led třpytil. Brusle čekaly jen na to, až si je chlapci obují. *Vyučování by mělo být za tohoto počasí zakázáno,* myslel si Tom Joe. *Vždyť to se vůbec nedá, soustředit se na francouzská slovesa.* Konečně zazněl vysvobozující gong a ohlásil polední přestávku. Dokonce i ta dnes trvala příliš dlouho, jak se chlapcům zdálo. Po jídle si oblékli několik vrstev oblečení, popadli brusle a s povykem se hnali ven. Robertovi záviděli jeho novou hokejovou výstroj. Skládala se z chráničů loktů a kolen, přilby, zbrusu nových bruslí a hokejky. Ostatní hoši mohli používat školní hokejky a brzy se na jezeře rozpoutal napínavý zápas.

Pan Kendrick stál u okna ve své kanceláři a díval se dolů na jezero. Pronikal k němu křik hochů. Pořízení bruslí se vyplatilo, říkal si spokojeně sám pro sebe a sedl si k psacímu stolu. Před ním ležel stoh matematických sešitů. Ale místo aby začal opravovat, opřel se zády o opěradlo židle a zamyšleně hleděl před sebe. Od včerejšího večera mu nešel z hlavy jeho bratr Gilbert. Nějak se změnil. Najednou měl zájem o nedělní bohoslužbu a o studium Bible. Byly to obě věci, za které se ředitel již dlouho modlil. Věděl, že Gilbert činil Bohu výčitky, protože v životě jich obou neprobíhalo všechno tak, jak by si přáli. Gilbert nepatřil k těm, kdo milují Boha, jak je to napsané v Epištole k Římanům. Těžkosti v něm vyvolaly pochybnosti o Boží lásce. Nedůvěřoval Mu, neprosil Boha nikdy o odpuštění svých hříchů, dosud nepřijal Jeho Syna za Zachránce.

Ředitel školy se zamračil. V posledních týdnech již nezaváděl řeč na téma „víra“, i když ho zajímalo, jak o ní Gilbert momentálně smýšlí. Ale když se na to naposledy zeptal, Gilbert ho krátce odbyl a předtím mu často předhazoval, že „káže“. Z tohoto důvodu se držel zpět. Ale včera … včera večer se Gilbert opravdu objevil v modlitebním a biblickém shromáždění, které se konalo v úterý večer. To ještě nikdy neudělal. Potom se sice rychle vytratil, ale přesto to muselo mít nějaký význam. Ředitel školy cítil, že nyní přišel čas, kdy by měl mluvit se svým bratrem. Místo aby se pustil do oprav matematických

sešitů, poklekl pan Kendrick u své židle a modlil se. Když zase vstal, usmíval se. Dnes večer půjde navštívit svého bratra.

Doktor Gilbert a Lady Blue se po večerní procházce venku uvelebili v obývacím pokoji, když někdo zaklepal na dveře. Lady Blue začala štěkat a vyskočila. „Pokaždé doufáš, že to je tvůj páníček, viď?“ ptal se doktor, když šel ke dveřím. „Ale v tuto dobu už nepřijde.“ Otevřel a stál proti svému bratrovi. „Jamesi! Pojď dál.“

„Dobrý večer, Gile.“ Ředitel vešel dovnitř a sundával si zimní kabát.

„Pojď do obýváku,“ vyzval ho bratr. „Lady Blue a já jsme se právě usadili u krbu.“

„Zdá se, že vy dva si dobře rozumíte,“ poznamenal ředitel a posadil se na pohovku.

„Jistě. Takovou půvabnou lady musí mít člověk rád.“ Doktor Gilbert pohladil Lady Blue po hlavě a sedl si do dřepu před krb, aby prohrábl oheň a přidal dříví. „Věděl jsem, že přijdeš,“ řekl, aniž by se na svého staršího bratra podíval.

„Opravdu?“

„Ano. Moji pacienti mi nedopřejí mnoho volných večerů. Když jsem se dobrovolně objevil v úterý večer na bohoslužbách, muselo se něco stát.“

„A … co se stalo?“

Doktor se napřímil a obrátil se k bratrovi. Ramenem se opřel o zděný komín. „Stalo se toho moc,“ řekl tiše. „Asi jsem ti to měl vyprávět už včera, ale …“ Zarazil se. „Asi bych měl začít od začátku.“ Jeho bratr přikývl a zadíval se na něho plný očekávání.

„Nu, víš, že jsem si začal číst Bibli. To bylo po mém rozhovoru s Tomem, když jsme spolu byli na rybách. Přečetl jsem si příběh o Josefovi, pak jsem tu a tam listoval, až jsem se ocitl u Žalmů.“ Maličko se usmál. „Líbil se mně Azaf. Ten také hned nerozuměl Božím cestám. V Žalmech jsem se také znovu setkal s Josefem. Byl jsem překvapen, když jsem četl, co je tam o něm napsáno v Žalmu 105. To místo jsem se mezitím naučil zpaměti. ‚Poslal před nimi muže prodaného do otroctví – Josefa. Sevřeli mu nohy do okovů, na jeho

duši dolehlo železo, až do chvíle, kdy došlo na jeho slovo – řeč Hospodinova ho přetříbila…‘ Tyto verše jsem si četl znovu a znovu. Přetříbit přece má stejný význam jako očistit nebo odejmout všechno zlé. Ale já jsem nechápal, proč musel být Josef přetříben. Zdál se mi … dokonalý. Ale Bůh považoval za správné poslat ho do vězení. Možná to bylo potřeba proto, aby se později stal dobrým vladařem. V každém případě mně bylo jasné, že Bůh musí mít jiný úhel pohledu než my lidé. Že toho … *vidí víc*.“

Doktor Gilbert se odmlčel a přenesl váhu z jedné nohy na druhou. „Poprvé jsem přemýšlel o tom, že utrpení může mít nějaký smysl,“ pokračoval. „Až do té doby jsem na ně pohlížel jako na nějaký trest. Když jsem pak při bohoslužbách poslouchal vánoční příběh, začal jsem také doma číst v Lukášově evangeliu. Mnoho událostí mi bylo známých, ale historie utrpení se mne ještě nikdy nedotkla tak jako tentokrát. Přečetl jsem si to i v jiných Evangeliích. Pokud někdo ví, co to jsou utrpení, je to Ježíš. A On by je přece vůbec nepotřeboval. Nemusel být ‚přetříben‘. Bylo mi jasné, že trpěl za naše, za moje hříchy, že zemřel kvůli mně. Když na sebe někdo dobrovolně vezme taková utrpení, pak musí mít toho druhého opravdu velmi rád. A před tak velikou láskou … jsem nakonec kapituloval.“ Hledal pohledem bratra. „Modlil jsem se, Jamesi, přiznal jsem svou tvrdost a zahořklost a vyznal jsem své hříchy. Ježíš mně všechno odpustil. Je nyní můj Zachránce.“

Pan Kendrick napjatě poslouchal. Potřeboval chvíli na to, aby mohl zpracovat tuto novinu. Kolem úst mu to zacukalo a musel polknout. Nakonec vstal a šel ke svému bratrovi. „Gile!“ řekl. Víc nic. Ale jeho objetí bylo dlouhé a srdečné.

Tomovi se zdálo, že zimní měsíce rychle uplynuly. Bylo mnoho sněhu. Dvakrát sice úplně roztál, když zavál od jihu teplý vítr. Ale znovu nasněžilo a pan Gibbs jednou zorganizoval soutěž ve stavění soch ze sněhu. Na hřišti vznikaly pod více nebo méně šikovnýma rukama hochů nejrůznější umělecké výtvory, Larry postavil koně, Tom Joe sáňového psa, Mac se pokusil o napodobeninu školní budovy. Ale Steven se trefil do černého. Jeho věrné ztvárnění koncertního křídla s kompletní klávesnicí získalo první cenu. „Myslel jsem, že nehraješ rád na klavír,“ domníval se Robert.

„Nemám rád, když mě poslouchá plný sál lidí," upřesnil Steven. „Jinak hraji rád. Dokonce budu asi brzy zase chodit na hodiny klavíru. Maminka by to chtěla. Ale nemusím koncertovat, to mně slíbila."

Tom Joe zažil leknutí, když jednou hledal ve svém batohu malý červený kabátek na miminko. Chtěl ho ukázat Larrymu. Larry totiž slyšel od svých příbuzných, že tady ve městě bydlí ještě jedna paní Brownová. „Je zhruba tak stará jako moje tetička," vyprávěl. „Věk by tedy asi souhlasil. Kdyby to byla tvoje maminka – nemáš něco, co bys jí mohl ukázat? Protože ona vůbec nemůže vědět, kdo jsi, když tě viděla naposledy jako miminko." Tom Joe tedy hledal ve svém batohu kabátek – a nenašel ho. „Už tady není," řekl nevýrazně. „Je pryč, prostě pryč."

„Kdy jsi ho viděl naposledy?"

„To bylo…" Tom Joe přemýšlel. „Ano, už vím! Bylo to v sirotčinci v Edmontonu! Mary Lou ho chtěla vidět a pak najednou přišel Willy… Musím Mary Lou hned napsat, aby se podívala pod truhlu!"

Udělal to a toužebně čekal na odpověď. Konečně dorazil dopis z Edmontonu:

Milý Tome Joe,

je mi to moc líto, ale kabátek jsem nenašla. Pod truhlou už není. Hledala jsem ho i všude jinde. Willy tvrdí, že on ho nevzal. Kdybych ho přece našla, dám ti vědět.

Slečně Andersonové i její noze je už lépe.

Mnoho pozdravů

Mary Lou.

Tom Joe zoufale upustil dopis. „To nemůže být pravda," přemýšlel nahlas, „to nemůže být pravda!" Kabátek byl jedinou vzpomínkou, kterou měl. Co jen měl teď dělat?

Vyprávěl to Larrymu. „To je špatné," řekl jeho přítel zaraženě. „A víš, co? Já mám také špatnou zprávu: Ta paní Brownová vůbec nemůže být tvoje maminka. Ještě jednou jsem se na to vyptal tetičky. Říkala, že ta její známá nikdy neměla dítě. A nemá ani sourozence, takže to nemůže být ani tvoje tetička." „Prostě to nemá smysl," řekl Tom Joe sklíčeně. „Třeba nemám vůbec žádné příbuzné."

Ale malý červený kabátek na miminko velmi postrádal. „Prosím Tě, Pane Ježíši," modlil se večer, „prosím, dej, aby se ten kabátek zase našel."

Začátkem dubna sníh nadobro roztál. Tálo a kapalo ze střech a vzduch voněl po vlhké, sluncem ohřáté zemi. Tom Joe s Lady Blue jen tak chodili podél řeky. Najednou nad nimi zazněl křik sněžných hus. Tom Joe zůstal stát, zaklonil hlavu a pozoroval ptáky, kteří letěli zpátky na sever, seřazené pěkně do tvaru písmene V. Za nimi letělo další hejno a Tom Joe objevoval další a další hejna, takže nebyl žádný div, že ten den přišel pozdě na studijní hodinu. „Kde jsi byl tak dlouho?" ptal se přísně ředitel, když hodina končila.

„Byl jsem s Lady Blue u řeky. Pozoroval jsem tažné ptáky, bylo jich mnoho. Někteří určitě letí do Beaver Lake. Mám to rád, když tak hlasitě křičí. Mohl bych …, myslím teď o víkendu, mohl bych jednou přenocovat venku? Někdy létají dokonce potmě."

„To vůbec nepřipadá v úvahu. Venku je ještě moc chladno a mokro. Ale v tuto chvíle nejde ani tak o to, co budeš podnikat o víkendu, ale o to, že jsi zase jednou přišel příliš pozdě."

Tom Joe sklopil hlavu. „Je mi to líto, pane."

„Dnes večer opíšeš desetkrát školní řád," nařídil mu ředitel. „Potom si možná budeš víc všímat, kdy začíná studijní hodina."

„Desetkrát," sténal Tom Joe, když po večeři seděl ve společenské místnosti nad sešitem. „Když přišel pozdě Mac, musel opisovat školní řád jen pětkrát." Ale protože dnes při dějepise dostal už jedno napomenutí, zdálo se mu nejlepší dát se co nejrychleji do práce.

Tažní ptáci byli asi to poslední, co by mohlo pana Kendricka právě teď zajímat. Pan Gibbs ležel od začátku týdne se silnou chřipkou, také sekretářka oznámila, že je nemocná, a pan Jones, hospodář, měl tak silné revma, že se vůbec nemohl postarat o pokrývače, kteří měli opravit na střeše škody, napáchané podzimní bouří. Ředitel školy vězel až po krk v suplovaných vyučovacích hodinách, telefonátech a termínech řemeslníků. Když mu Tom Joe druhý den o přestávce odevzdával svůj trest, vzal to na vědomí jen krátkým kývnutím

hlavy. Právě se věnoval pokrývači, který dnes konečně zase přišel, když se otevřely dveře a do nich vběhl Jacob. „Pane Kendricku, prosím vás, máte jít domů. Vaše manželka vám vzkazuje, že právě přivezli komodu. A ten pán, který ji přivezl, potřebuje někoho, kdo by mu ji pomohl složit."

Ředitel se zamračil. „Máš zaklepat, dříve než vstoupíš do místnosti," pokáral ho. Chviličku zaváhal a potom se podíval na řemeslníka: „Prosím vás, chvilku počkejte." Odešel z kanceláře. Jeho manželka mu ráno říkala o komodě. Byl to dárek od její tetičky, která se stěhovala k dceři, a proto rozdávala část svého nábytku.

„Dárek, nedárek, Cathrine se mě měla alespoň zeptat, zda vůbec chci tuhle komodu," mumlal si pro sebe, když šel dlouhými, zlostnými kroky přes školní dvůr. Komoda byla těžká jako olovo. Společně s řidičem ji dotáhli do domu a postavili ji na chodbě. „Kam přijde?" zeptal se kvapně. Jeho žena láskyplně pohladila hladké dřevo. „Do ložnice, vlevo ke zdi. Bude se tam krásně vyjímat." Dotáhli těžký kus nábytku na udané místo. Když ji stavěli, řidič uklouzl. Pan ředitel nestačil dost rychle uhnout svoji nohu.

„Ó, to je mně moc líto, pane. Opravdu. Já jsem prostě uklouzl."

„V pořádku. To se může stát," procedil ředitel skrz zuby. Ještě jednou zvedli komodu a postavili ji na místo.

„Perfektně se sem hodí, nemyslíš, Jamesi?" Paní Kendricková zářila. „Od tetičky Josefíny je to opravdu moc pěkné, že nám ji nechala. Dnes večer jí můžeme poděkovat. Myslíš na to, abys dnes večer přišel domů dřív?"

Její muž se zamračil. „Dnes večer? Co máme dnes večer?"

„Oslavu narozenin tetičky Josefíny. Přece jsi na to nezapomněl?"

Pan Kendrick se zhluboka nadechl. Potom si ale v poslední chvíli vzpomněl na řidiče, který stále ještě stál v ložnici. „Moc vám děkujeme, že jste k nám dopravil tu komodu," řekl, dal muži peníze od cesty a doprovodil ho ke dveřím. Když odešel, otočil se k manželce: „Cathrine, já jsem úplně zapomněl na ty narozeniny. Protože vypadl pan Gibbs, budu mít o víkendu službu ve škole. Dnes večer opravdu nemohu jít."

„Ani minulý rok jsi nebyl na těch narozeninách, Jamesi. Nemohl by převzít víkendový dozor pan Davis?"

„Tento týden musel pracovat víc než jindy. Nerad bych ho prosil, aby převzal ještě víkend. Myslím, že i pro hochy by bylo lepší, kdybych měl víkendovou službu já. Tento týden jsem na ně téměř neměl čas."

„Bude to působit velmi nezdvořile, když opět nepůjdeš na narozeninovou oslavu, Jamesi. Zrovna nyní, když nám tetička dala tu komodu.“

„Co se týká komody, tak já…“

„Je prostě … úžasná, viď? Už se těším, až do ní narovnám věci. Bude se nám dobře hodit. Opravdu je nezbytné, abychom tetičce Josefíně poděkovali. Slíbil jsi mi, že půjdeš se mnou, Jamesi.“

Ředitel školy se kousl do spodního rtu. „Promluvím s panem Davisem,“ řekl.

Jeho kolega se k tomu postavil velmi vstřícně. „Ano, jistě, dnes večer mohu zůstat ve škole. Jen ráno musím odejít už v osm hodin, protože mám něco domluveného. Kdyby to šlo…“

„Samozřejmě,“ ujistil ho ředitel. „Zítra ráno tu budu přesně. Moc děkuji, pane Davisi.“

Protože byl dnes pátek, udělali si hoši úkoly hned po obědě. Spolubydlící Toma Joea jeli na tento víkend domů nebo na návštěvu k příbuzným. Tom se proto těšil na dlouhé odpoledne s Lady Blue. Když šel říci o této procházce panu Kendrickovi, podal mu pan ředitel obálku. „Mohl bys to, prosím, donést do Millerova obchodu?“

„Ano, pane.“ Vzal obálku a zastrčil ji do kapsy u bundy.

„A buď tu přesně zpátky na večeři!“

„Ano, pane,“ opakoval Tom Joe. Ředitel mu krátce pokynul a věnoval pozornost podkladům na svém psacím stole. Tom Joe vyšel z kanceláře, pískal si a šel k doktoru Gilbertovi. Sluníčko svítilo a vál svěží vítr. Lady Blue ho bouřlivě pozdravila. Vydatně ji hladil a potom řekl: „Pojď, půjdeme ven. Nejdřív do Millerova obchodu a potom ještě k řece. Dnes máme spoustu času!“

Sadie, dcera domácích, musela v Millerově obchodě něco koupit pro svoji maminku a tak se k nim přidala. Ve městě vládl rušný provoz. Tom Joe držel Lady Blue pevně za obojek. Lidé a povozy ji znervózňovaly. Všimla si psa na protější straně ulice a zavrčela. Cizí pes zuřivě štěkal. „Ne, Lady Blue, teď nesmíš přes ulici. Takový malý pes tě přece vůbec nezajímá!“

„Podívej, Tome Joe, Westonovi teď mají také auto!“ Sadie ho zatahala za rukáv a ukazovala na zbrusu nový ford, který se k nim rychle blížil. Vtom na zemi těsně vedle nich něco bouchlo. Tom Joe se lekl a uskočil dozadu, už nedržel psa tak pevně. Lady Blue se mu vytrhla a vyřítila se na ulici k malému štěkajícímu psu. „Ne, Lady Blue! Pojď zpátky!“ Bylo příliš pozdě. Skřípaly brzdy, zavyl pes … Potom ležela Lady Blue bez hnutí na ulici.

Čekárna doktora Gilberta se vylidnila. Dnes tam bylo mnoho pacientů a tak si doktor s úlevou sundával bílý plášť. Najednou se rozlétly dveře a dovnitř vběhla Sadie. Vlasy měla rozcuchané a malý obličejík mokrý od pláče. „Musíte rychle přijít, doktore Gilberte. Lady Blue moc krvácí. Vběhla pod auto!“

„Co? Copak se stalo?“ Doktor Gilbert si rychle oblékl bundu a sáhl po své černé lékařské brašně.

„Blízko Millerova obchodu,“ vzlykala Sadie. „Byl tam ještě jiný pes … a pak spadla na zem vlajková žerď přímo vedle Toma Joea, protože bylo tak větrno a tu …“

„Řekni to mamince,“ přerušil ji doktor Gilbert. „Pojedu tam autem. Je dobře, že jsi tak rychle přiběhla, Sadie.“ Děvčátko přikývlo a vyběhlo ven. Doktor Gilbert spěchal ke svému autu, hodil tašku na sedadlo a už jel. Když jeho auto zastavilo před Millerovým obchodem, lidé mu dělali místo. Ochotné ruce donesly Lady Blue na chodník. Z rány na boku jí prosakovala krev. Vedle ní klečel Tom Joe. Ustrašenýma očima se díval na doktora. „Dýchá. Ale … vůbec se nehýbe!“ Doktor Gilbert si klekl na chodník. Vyšetřil psa, rychle a opatrně, cvičenýma rukama. Potom řekl: Musíme ji dovézt ke mně domů. Musím jí zašít ránu. Ale musíme být velmi opatrní.“ Zase tu byly ochotné ruce, které pomohly donést psa k autu. Někdo rozprostřel na zadní sedadlo deku. Na ni opatrně položili Lady Blue a Tom Joe si sedl vedle ní. Doktor lidem poděkoval a nastoupil. Opatrně řídil auto a jeli domů.

Sadiin otec spolu s doktorem donesli Lady Blue do domu. Děvčátko je ustrašeně pozorovalo. Položili Lady Blue na její deku a Tom Joe už byl zase vedle ní. „Lady Blue,“ šeptal, „ty nesmíš zemřít. Doktor Gilbert ti teď pomůže….“ Lékař si sundal bundu. Vyhrnul si rukávy a v umyvadle si důkladně umyl ruce. „Posuň ji trošku ke straně, Tome Joe.“ Hoch poslechl. Pozoroval, jak doktor poslouchá srdce Lady Blue, jak ji pak ještě jednou opatrně prohmatal a zašil jí ránu. Nakonec jí dal injekci.

„Uzdraví se ještě?“

„Doufám, Tome Joe.“ Zdá se, že má otřes mozku a nejsem si jistý, zda nemá vnitřní zranění. Musíme ji dobře pozorovat. Teď potřebuje nejdřív klid.“ Doktor Gilbert vstal a ještě jednou si umyl ruce. Potom si sedl vedle Toma Joea a rukou ho pohladil po rozcuchaných vlasech. „Můžeme se pomodlit, aby se zase uzdravila, nemyslíš?“

Hoch se na něho podíval. „Ale vždyť vy … vy…“

Lékař se usmál. „Věřím teď v Boha stejným způsobem jako ty a tvoje babička. Důvěřuji Mu. Poprosíme Ho, aby učinil to, co považuje za dobré a za správné?“

Tom Joe přikývl.

„Co myslíš, neměli bychom dát vědět do školy, že jsi tady?“ zeptal se doktor později. Tom Joe se lekl, když se podíval na hodiny na stěně. Za deset minut bude večeře. A dnes tam musí být přesně! Vždyť se opozdil už včera.

„Rychle tam doběhnu a zeptám se náčel… myslím pana Kendricka, zda tu mohu dnes v noci zůstat. To … bych mohl, ne?“

„Ano. Pro Lady Blue bude nejlepší, když budeš u ní. Dám na ni pozor, zatímco budeš pryč. Kdyby mě někam volali, řeknu Sadii nebo její mamince.“

Tom Joe přikývl. Ještě jednou pohlédl na zraněného psa a potom spěšně odběhl. Do jídelny přiběhl jako poslední a sedl si na volné místo u stolu. Ten víkend tam zůstalo jen málo chlapců. Pana Kendricka nebylo vidět. Místo něho seděl v čele stolu pan Davis. Tom Joe žíznivě vypil dvě sklenice mléka, ale z jídla snědl jen několik soust.

„Náčelník tu není?“ zeptal se šeptem Willyho, který dnes seděl vedle něho.

„Ne, musel někam odejít. Proto se také dnes nebudou hrát stolní hry. Náčelníka zastupuje pan Davis.“

Pan Davis byl přísný a vůbec neměl rád psy. Jasně a zřetelně řekl, že Lady Blue nesmí na školní dvůr. Právě se zlobil na Jacoba, protože upustil nůž. Ne, pana Davise se nebude ptát, zda dnes může zůstat u Lady Blue. Určitě by to nedovolil. Když je u ní doktor, tak to stačí. Ty budeš spát ve své posteli. Přesně takhle by odpověděl.

Po večeři šel Tom Joe s několika hochy do společenské místnosti třetího ročníku. Vzal si s sebou knížku a dělal, jako že ji čte. Nikomu nevyprávěl nic o Lady Blue. Když je pan Davis v devět hodin poslal spát, šel bez odmlouvání do svého pokoje. Chvíli počkal a potom otevřel okno. Rostl tam javor, na

který by vlastně měl dosáhnout z okenního parapetu. Pro Toma nebylo těžké slézt po stromě dolů. Seskočil do měkké trávy a utíkal, co mohl, k doktoru Gilbertovi. V jeho bytě na něho čekaly Sadie a její maminka. „Doktor musel ještě jednou odejít," šeptala paní domácí. „Říkal, že si máš vzít tuto deku."

„Jak se daří Lady Blue?"

„Několikrát trhla ušima," šeptala Sadie. „Jinak se nehýbe."

Tom Joe polkl. „Děkuji vám, že jste u ní byla," řekl tiše. „A děkuji ti, Sadie, že jsi odpoledne přivedla doktora Gilberta."

Holčička se usmála. „Myslím, že bude zase zdravá," zašeptala. „Prostě tomu nějak pevně věřím." Její maminka ji vzala za ruku, popřály mu dobrou noc a odešly z bytu. Tom Joe si přinesl z obýváku deku a sedl si do dřepu vedle Lady Blue na zem. Dýchala klidně a pravidelně. Někdo jí tam postavil misku s vodou, ale nevypadalo to, že by z ní pila. „Ty nesmíš zemřít. Lady Blue," šeptal a opatrně ji hladil. „Prostě nesmíš…"

Narozeniny tetičky Josefíny probíhaly přesně tak, jak si to pan Kendrick představoval. Oslava byla nudná a nic neříkající. To ale rozhodně nebylo tím, že by nikdo nic neříkal – naopak, mluvilo se dost, na jeho vkus dokonce až příliš. Přesto to nebyl večer, na který se vyplatilo jít. Cathrine tam potkala několik příbuzných, které po celý rok neviděla. Kromě toho také poděkovala za komodu. On samozřejmě též, i když se zaťatými zuby. Ještě ke všemu se oslava protáhla, takže už bylo pozdě, dokonce velmi pozdě. Tetička Josefína trvala na tom, že tam musejí zůstat až do konce, aby ochutnali narozeninový dort, který byl překvapením. A tak se stalo, že pan James Kendrick, ředitel západní střední chlapecké školy a vzor pořádnosti a přesnosti, ráno zaspal. Když se probudil, velká ručička na hodinách byla pět minut před osmou. Nevěřícně zamrkal a s námahou potlačil mrzuté slovo. Jediný pohled na manželku mu prozradil, že ještě spí. V šeru nahmatal, kde má oblečení a tiše vyšel z ložnice. Na cestě ke dveřím narazil pravou nohou do něčeho tvrdého. Zabolelo to.

„O té komodě jsem ještě neřekl poslední slovo," ulevil si, když se v chodbě opíral o zeď a hladil si prst u nohy. Po rychlé ranní toaletě se oblékl a spěchal do školy. Pan Davis ho již čekal.

„Je mi líto," omlouval se ředitel, „já jsem prostě a jednoduše zaspal."

„Nu co, na pěti minutách nesejde," řekl pan Davis milostivě. „Ale teď už musím jít. S chlapci bylo vše v pořádku." A spěšně odešel.

V sobotu mohli hoši déle spát. Jeden za druhým se trousili ke snídani a tak nebylo nápadné, že Tom Joe chybí. Teprve když byli hotoví se snídaní a pan Kendrick jim dovolil vstát, zeptal se Mac: „A kde vlastně je Tom Joe?"

„Určitě ještě spí," pokrčil rameny Jacob.

„Takhle dlouho nikdy nespí."

„Prosím vás, běžte se tam podívat," vyzval je pan Kendrick. Oba hoši odešli. Netrvalo to dlouho a vrátili se.

„Není ve svém pokoji, pane. Vypadá to, jako by už dávno vstal."

Pan Kendrick na ně vzhlédl od novin. „No, však on brzy dostane hlad a objeví se tady. Děkuji, chlapci." Mac a Jacob odešli.

To je divné, pomyslel si pan Kendrick, ale znovu se zahloubal do novin. Najednou se zamračil. Položil noviny na stůl, vstal a rozhodnými kroky se blížil k ložnici číslo sedm. Před dveřmi do pokoje zůstal stát. Krátce zaklepal a potom vešel dovnitř. Místnost byla zaplavena slunečním svitem. Jedno okno bylo otevřené a záclona vlála ve větru. Pokoj byl prázdný.

Ředitel odtáhl závěs u Tomovy postele. Ta byla nedotčená. „Ten uličník! Využije první příležitost, aby mohl přenocovat venku! No, já mu ukážu …" Zarazil se. Větve javoru před oknem se začaly pohybovat. Objevila se hnědovlasá hlava Toma Joea, hoch šplhal výš a sedl si obkročmo na větev, která rostla téměř k okennímu parapetu. Opatrně se blížil dopředu. Pan Kendrick při té krkolomné akci mimovolně zadržel dech. Ale když viděl, s jakou lehkostí se hoch dostal na parapet a odtud do pokoje, jeho starost se náhle proměnila v hněv.

„Dobré ráno, pane," pozdravil ho chladným hlasem.

Tom Joe se k smrti vylekal. Zůstal stát opřený o parapet a zíral na ředitele.

„Byl jsi pryč celou noc?"

„A-ano, pane."

Plesk! Tom Joe dostal pohlavek. Obličej ho pálil, pálil.

„Takhle tedy dodržuješ moje pokyny, které ti dávám: Sotva odejdu, v noci se tajně vytratíš. A dopis jsi také neodevzdal!“ Pan Kendrick rychle vytáhl obálku z kapsy Tomovy bundy. „Takové chování ti nebudu trpět, Thomasi! Zbytek dne zůstaneš ve svém pokoji a celý příští týden máš domácí vězení. Jídlo ti přinese hospodyně.“

S těmito slovy se ředitel otočil a vyšel z pokoje. Tom Joe tam strnule stál a díval se za ním. Slzy mu stoupaly do očí, ale bojoval proti nim. *Hlavně nezačni brečet kvůli každé maličkosti!* To byla slova Henryho. Pomalu si sundal bundu a pověsil ji přes opěradlo židle. Pak klesl na svou postel. Pan Kendrick byl rozzlobený a Lady Blue … ta sice přežila noc, ale její stav byl stále kritický. Do očí se opět draly slzy a tentokrát se nedaly zastavit. To, co se stalo včera a právě teď, nebyla žádná maličkost. Bylo to špatné, opravdu špatné.

Když za chvíli přišla hospodyně s jídelním tácem před dveře pokoje Toma Joea a volala ho, nikdo jí neodpověděl. Loktem stiskla kliku a nohou si otevřela dveře. „Haló, mladý muži, copak nemáš hlad?“ Bylo ticho. Tom Joe ležel skrčený ve své posteli a spal. „No ne,“ divila se hospodyně, „odkdy se spí za bílého dne?“ Položila tác na židli a její pohled zavadil o bundu, která visela přes opěradlo.

„Skvrny od krve? Kde se tam vzaly?“ Plná starosti přistoupila k posteli a zadívala se na Toma Joea. Půlku obličeje měl schovanou pod polštářem. Na pravé tváři zůstaly stopy po slzách. Ale nemohla objevit žádné zranění. Dala si obě ruce v bok a zavrtěla hlavou. „Něco tu nehraje,“ bručela si pro sebe. „Ale hlad bude mít, až se vzbudí. Jednoduše tady nechám tác položený.“ S těmito slovy tiše odešla z pokoje.

Doktor Gilbert se také divil. Již bylo odpoledne a po Tomovi nebylo vidu ani slechu. Že se hoch musí vyspat, to bylo doktorovi jasné. Ale že stále nepřicházel… Zaklepal u svých domácích a poprosil Sadii, zda by mohla přijít k němu. „Mohla bys ještě jednou počkat u Lady Blue? Já krátce zajedu do školy a podívám se, proč Tom Joe stále nejde.“

Holčička přikývla. „Je jí už lépe?“

„Ano, konečně se opravdu probrala. Dokonce i něco snědla a vypila dvě misky vody. Myslím, že už je z nejhoršího venku.“

Děvčátko zářilo. „To musíte rozhodně hned vyprávět Tomovi!“

„Přesně to mám v plánu. Tak zatím na shledanou, Sadie.“

Na hřišti hrálo několik hochů hokej, ale Tom Joe mezi nimi nebyl. Doktor se rozhodl, že se na něho zeptá svého bratra. Našel ho v jeho pracovně ve škole, kde prohlížel včerejší poštu. „Jdu se zeptat, kde je Tom Joe,“ šel doktor k věci hned po pozdravu. „Lady Blue na něho už toužebně čeká.“ Rysy ředitelova obličeje ztvrdly. „To si bude muset ještě dlouho počkat. Thomas má domácí vězení a v příštích dnech nepůjde nikam.“

Doktor Gilbert přistoupil k oknu a díval se dolů na jezero, které tam leželo tiché a opuštěné. Led na něm rychle rozpustilo jarní slunce.

„Možná mně do toho nic není, Jamesi, ale … mohu se zeptat, proč jsi ho potrestal?“

„Včera večer tajně utekl oknem a strávil noc venku, i když jsem mu to přísně zakázal. Ale dal jsem mu zřetelně znát, že takové chování nebudu trpět.“

Jeho bratr se rychle otočil. „Jamesi! Snad jsi ho … nebil?“

„Ano, to jsem udělal. A mohu ti říci, že si ten pohlavek zasloužil!“

Doktor Gilbert se kousl do rtu. Potom řekl: „Ne, Jamesi, ten si nezasloužil. Mohu ti říci, kde Tom Joe strávil poslední noc: Byl v mém bytě.“

„Ve tvém bytě?“

„Ano. Přišel včera odpoledne, aby vzal Lady Blue ven. Chtěl s ní jít do města, aby odevzdal dopis od tebe, a potom dál k řece. Ale do Millerova obchodu vůbec nedošel. Krátce předtím se mu Lady Blue vytrhla a vběhla pod auto. Sadie běžela a přivedla mě. Pes je těžce zraněný. Tom Joe byl strachy bez sebe. Ovšem nechápu, jak to, že o tom všem nevíš. Včera večer schválně utíkal zpátky do školy, aby tě poprosil o dovolení, zda u mě může přenocovat.“

„Já jsem tady včera večer nebyl. Zastupoval mě pan Davis.“

„Aha. Tak se ho asi nezeptal. Mě včera večer volali ještě k jednomu pacientovi, a když jsem se o půlnoci vrátil domů, seděl vedle Lady Blue na zemi v kuchyni a nenechal se přemluvit, aby si šel odpočinout. Mezitím jsem se chodil dívat na oba, ale hoch celou noc pořádně nespal. Když se dnes ráno vrátil, Jamesi, potřeboval chápajícího otce – a ne rozzlobeného ředitele.“

Pan Kendrick poslouchal svého bratra se sevřenými rty. Vstal a přešel k druhému oknu, ze kterého bylo možné přehlédnout pole sousední farmy. Nějakou dobu bylo ticho. Potom se obrátil a zeptal se: „Pročpak nic neřekl?“

„Dal jsi mu možnost, aby to udělal?“

Ředitel školy neodpověděl. Znovu se otočil k oknu, zhluboka se nadechl a vydechl.

„Musím s hochem mluvit.“

Jeho bratr přikývl. „Ano, to bys měl udělat.“

Tom Joe byl mezitím dávno vzhůru. Umyl se a převlékl a dokonce něco snědl. Teď seděl na kraji postele a v rukou držel obrázek Lady Blue, který nakreslil Šedý sokol. Doposud ho měl schovaný hluboko ve skříni na šaty.

„Lady Blue,“ šeptal, „určitě si myslíš, že jsem na tebe zapomněl. Ale není to tak. Já k tobě jenom nesmím.“ Přejížděl jedním prstem po obrázku a vypadalo to, jako by hladil psa. Najednou sebou trhl. Někdo klepal na dveře. Tiše se otevřely.

„Thomasi.“

Hoch prudce vstal. Obrázek spadl na zem. Nevydal ze sebe ani hlásku a zůstal stát. Čekal. Pan Kendrick přistoupil k jeho posteli, sedl si na pelest a shýbl se, aby sebral obrázek. Tom Joe si také sedl na pelest, ale s určitým odstupem. Ředitel se díval na obrázek a zeptal se: „Bylo to kvůli ní, viď?“

Tom Joe přikývl.

„Můj bratr mi všechno vyprávěl. Já … je mi to líto, Thomasi. Dnes ráno jsem k tobě byl tvrdý a nespravedlivý a ty sis to nezasloužil. Odpustíš mi to?“

Tom Joe se rozpačitě díval na špičky svých bot.

„Ano. Určitě vám to odpustím. Vždyť jste to nevěděl.“

„To je pravda. Ale měl jsem ti dát možnost, abys mohl všechno vysvětlit.“ Položil chlapci ruku na rameno a ulevilo se mu, když si to Tom Joe nechal líbit.

„Proč jsi nic neřekl panu Davisovi?“

„Protože … je vždycky takový přísný. A nemá rád psy.“ Tiše dodal: *„Vám bych to řekl.“*

Ano, pomyslil si ředitel školy, *kdybych byl zde, na svém místě, a ne na narozeninách tetičky Josefíny.* Nahlas řekl: „Můj bratr mluvil o tom, že Lady Blue se daří lépe. Čeká na tebe. Kdybys hned šel, mohl by ses na ni podívat a včas být zase zpátky na večeři. Co říkáš?“

Místo odpovědi se po celém obličeji Toma Joea rozlil široký úsměv. Ředitel vstal a přitom povzbudivě stiskl chlapcovo rameno. „No, tak na co ještě čekáš?“

Tom Joe vstal a zpříma se podíval na ředitele školy svýma tmavě modrýma očima. „Děkuji,“ řekl. Potom si oblékl bundu a odběhl z pokoje.

Pan Kendrick se krátce podíval po ostatních chlapcích a znovu se uchýlil do své pracovny. Teď musel být sám. O půl hodiny později ho tam našla jeho žena. Dnes se ještě téměř ani neviděli. Všechno jí vyprávěl a skončil těmito slovy: „Nikdy jsem nechtěl být takový jako … *on*. A teď se to přesně stalo!“

Paní Kendricková se postavila vedle něho k oknu. Přesně věděla, že tím „on“ myslel její muž svého bývalého ředitele školy. „Ty nejsi jako pan Westcott, Jamesi. Nikdy bys nemohl takový být. Na to máš hochy příliš rád.“

„Ale já jsem Thomasovi vůbec nedal možnost, aby něco vysvětlil. Prostě jsem byl jen rozzlobený.“ „Dal jsi to do pořádku. To pan Westcott nikdy nedělal.“

Ředitel vzdychl. „Přesto se to nemělo stát.“

Jeho manželka se ho váhavě zeptala: „Kdybys byl včera večer tady, vůbec by k tomu nedošlo, viď?“

„Asi ne.“

„Je … mi to líto, Jamesi. Neměla jsem tě přemlouvat, abys se mnou šel. Měla jsem přijmout tvé rozhodnutí.“

Její muž se na ni podíval. „Tvou omluvu přijímám, má drahá.“

„A co se týká komody,“ pokračovala, „pokud se ti opravdu nelíbí, tak…“

Teď se pan Kendrick poprvé toho dne usmál. Políbil svou ženu na tvář. „Komoda už je v pořádku, Cathrine. Vlastně se mi dokonce docela líbí. Já si na ni zvyknu.“

Potom se zeptal: „Zůstaneš tu do večeře? A potom na večer, kdy se budou hrát stolní hry? Dnes jsem chlapce trestuhodně zanedbal.“

Jeho manželka s úsměvem přikývla. „Ano, ráda tady zůstanu. Uděláme si příjemný večer.“

„Lady Blue je už lépe,“ zvěstoval Tom Joe se zářícíma očima při večeři. „Dokonce už vstala. A také zase jedla.“ Zdálo se, že její chuť k jídlu měla vliv i na Toma Joea. Teď, když přestal mít sevřený žaludek, teprve cítil, jaký má hlad. Také Steven a Larry se už také objevili na večeři. Jak bylo předem dojednáno, Larry měl být u svých příbuzných jen jeden den a Stevena přivezl jeho strýček dříve, protože jeho tetička dostala, stejně jako pan Gibbs a sekretářka, chřipku. Hoši chtěli samozřejmě vědět všechno o nehodě Lady Blue a ulevilo se jim, když slyšeli, že se jí daří lépe. Potom hráli hry ve společenské místnosti a paní Kendricková dala každému kousek koláče, který sama pekla. Tom Joe dostal zvlášť velký kus. „Bolestné,“ řekla soucitně a opatrně se dotkla jeho zčervenalé tváře. Skutečně to byl příjemný večer. Když potom pan ředitel řekl: „Tak, ale teď je na čase jít spát,“ nikomu se nechtělo. Mac spiklenecky mrkl na své kamarády a postavil se před pana ředitele. Zeptal se: „Vzpomínáte si ještě na ten večer na podzim, kdy nám bouře odkryla kus střechy?“

„Ano, jistě, vzpomínám si. Pokrývač už včera úplně dokončil její opravu.“ „Ten večer jste nám něco slíbil,“ pokračoval Mac.

Larry rychle pochopil. „Ano, přesně tak,“ přispěchal na pomoc svému příteli. „Něco jste nám slíbil.“

Pan Kendrick si dal obě ruce v bok. „Vy máte něco za lubem,“ řekl, „ven s tím.“

Mac se usmíval. „Tehdy jste nám vyprávěl příběh z Bible. O Josefovi. A uprostřed jste musel přerušit vyprávění, kvůli té poškozené střeše.“

„A slíbil jste, že nám konec příběhu dopovíte jindy," doplnil Larry. „Už je to velmi dlouho, co jste to slíbil."

Pan Kendrick potlačil úsměv. „Vám se jenom nechce do postele," řekl. „Ale máte pravdu. Co se slíbí, to se musí splnit."

Sedl si na pohovku vedle své ženy jako tehdy na podzim. Hoši se usmívali a uvelebili se na zemi nebo v křeslech.

„Kde jsme to skončili?" zeptal se pan ředitel.

„Tam, jak se měl Josef konečně dostat ze žaláře," řekl Steven rychle. Vlastně si chtěl ten příběh přečíst až do konce v Larryho Bibli, ale potom to přece jen neudělal. Pan Kendrick tedy vyprávěl, jak byl Josef povolán na královský dvůr, jak s Boží pomocí mohl vyložit sny faraona, jak se stal druhým nejmocnějším mužem v Egyptě a jak se postaral o opatření pro hladomor, který měl přijít. Mluvil o Josefových bratrech, kteří se vydali do Egypta, aby nakoupili obilí, jak je Josef poznal a nejdřív s nimi jednal tvrdě, protože chtěl vědět, zda jsou v nitru stále ještě tak krutí jako dřív. Potom přišla napínavá chvíle, kdy se Josef dal poznat svým bratrům. A potom konečně – došlo k setkání s Jákobem, jejich starým otcem.

Tom Joe seděl v tureckém sedu na koberci před krbem. *Josef tak dlouho nevěděl, zda se jeho rodině dobře daří,* přemýšlel. *Nevěděl, zda jeho otec ještě žije. Se mnou je to podobné. Mnoho věcí také nevím: Kdo jsou moji rodiče, kdo je ten pán, který za mne platí školné, teď nevím ani to, kde je malý červený kabátek na miminko. Ale Josef Bohu vždycky důvěřoval – a nakonec to bylo dobré.* Zase ho napadla Mary Lou. Ta věděla jistě, že jsou její rodiče mrtví. To pro ni už na zemi nebude dobré. Nejpozději v nebi se promění všechen smutek v radost, vysvětlil mu pan Kendrick. *Doufám, že nebudu muset tak dlouho čekat,* myslel si Tom Joe. Ale pevně si předsevzal, že bude věřit, že Bůh je dobrý, i když Mu on sám někdy nerozumí. Chtěl důvěřovat Bohu – tak jako Josef.

Tom Joe tam zůstal až do konce a ještě pomáhal uklízet hry. Když byla i poslední hra uložena do skříně, přišel k němu pan Kendrick a řekl: „Teď ale běž rychle spát. Vždyť je zítra neděle." Tom Joe se na něho podíval. „To babička také vždycky říká. Někdy … jste trošku jako ona."

Místo odpovědi ho pan ředitel pohladil rukou po vlasech. Jeho hlas zněl trochu drsně, když řekl: „Dobře se vyspi. Přese všechno."

„Dobrou noc, pane. Dobrou noc, paní Kendricková.“ Tom Joe opustil společenskou místnost a běžel po schodech nahoru. Paní Kendricková se za ním dívala. „To byla nejkrásnější poklona, jakou ti mohl složit, Jamesi.“

„A to zrovna dnes,“ poznamenal zamyšleně ředitel.

Jeho žena se usmála. „Neměl by ses divit. Přece víš: … Bůh *to však zamýšlel k dobru.“*

Doslov

V sirotčinci v Edmontonu všechno probíhalo obvyklým způsobem. Slečně Andersonové sundali sádru, cvičila gymnastická cvičení a zase mohla dobře chodit. Paní Spencerová a Stacy se vrátily do domu na kraji města. Radovaly se z ticha a zároveň postrádaly hlasy a smích dětí. Tuto sobotu odpoledne pozvaly Mary Lou. V salonu pila čaj s paní Spencerovou a Stacy dnes neobsluhovala, ale dělala jim společnost. „Mohly bychom vyprázdnit koš a spravit roztrhané šatstvo," navrhla potom paní Spencerová. Je tam ještě několik kusů, které zatím nebyly spraveny. Ty bys je pak mohla vzít do sirotčince, Mary Lou."

Návrh paní Spencerové byl hned přijat. A tak seděly krátce na to všechny tři u krbu a látaly punčochy a zašívaly bundy a kalhoty. „Tady je maličký kabátek na miminko, který jsem našla pod truhlou," řekla Stacy a vyndala z koše maličký kousek oblečení. „Říkala jsem si, komu asi patřil."

Mary Lou vykulila oči. „Ten je … ten patří Tomu Joeovi! Docela určitě, Stacy. Vyndal ho z batohu a ukazoval mně ho krátce před tím, než musel odjet. Když se to stalo slečně Andersonové, schovala jsem kabátek pod truhlu, aby se nedostal do rukou Willymu. Tom Joe ho už postrádal, ale já jsem ho nemohla najít."

Mary Lou vzala kabátek Stacy z rukou. „Musím mu rychle napsat, že je kabátek na světě. Podívej se, tady je dokonce vyšité jeho jméno."

„Co to říkáš?" Paní Spencerová vzhlédla od své ruční práce. „Malý červený kabátek pro miminko, na kterém je vyšité jméno?"

„Ano, madam. Tady je, podívejte se!" Paní Spencerová vzala kabátek a důkladně si prohlížela výšivku na límečku:

Thomas Joseph Brown

„To … to snad není možné," zašeptala.

„Vy jste ten kabátek už někdy viděla?" zeptala se rozrušená Mary Lou. „Řekněte, madam!"

Paní Spencerová přikývla. „Znám tento malý červený kabátek. To jméno … jsem vyšívala já."